

Sprawozdanie finansowe Alior Banku Spółki Akcyjnej

za rok zakończony 31 grudnia 2016 r

Wybrane dane finansowe dotyczące sprawozdania finansowego

	W tys. PLN		
	1.01.2016 - 31.12.2016	1.01.2015- 31.12.2015	%% (A-B)/B
	A	B	C
Wynik z tytułu odsetek	1 941 874	1 496 696	29,7%
Wynik z tytułu opłat i prowizji	334 357	331 629	0,8%
Wynik handlowy i pozostały	392 060	330 850	18,5%
Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	-794 733	-671 772	18,3%
Koszty działania	-1 543 456	-1 098 821	40,5%
Zysk brutto	707 265	388 582	82,0%
Zysk netto	632 075	311 415	103,0%
Przepływy pieniężne netto	-495 059	745 939	-166,4%
Należności od klientów	46 279 849	30 913 990	49,7%
Depozyty klientów	51 404 848	33 674 676	52,7%
Kapitały własne	6 222 863	3 519 267	76,8%
Aktywa razem	61 211 849	40 009 419	53,0%
Wybrane wskaźniki			
Zysk netto przypadający na jedną akcję zwykłą (w zł)	6,18	4,32	43,1%
Współczynnik wypłacalności	13,67%	12,54%	9,0%
Tier 1	11,32%	9,68%	16,9%

	W tys. EUR		
	1.01.2016 - 31.12.2016	1.01.2015- 31.12.2015	%% (A-B)/B
	A	B	C
Wynik z tytułu odsetek	443 786	357 651	24,1%
Wynik z tytułu opłat i prowizji	76 412	79 246	-3,6%
Wynik handlowy i pozostały	89 599	79 060	13,3%
Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	-181 624	-160 527	13,1%
Koszty działania	-352 734	-262 574	34,3%
Zysk brutto	161 635	92 856	74,1%
Zysk netto	144 451	74 416	94,1%
Przepływy pieniężne netto	-113 138	178 250	-163,5%
Należności od klientów	10 461 087	7 254 251	44,2%
Depozyty klientów	11 619 541	7 902 071	47,0%
Kapitały własne	1 406 615	825 828	70,3%
Aktywa razem	13 836 313	9 388 577	47,4%
Wybrane wskaźniki			
Zysk netto przypadający na jedną akcję (w euro)	1,41	1,03	36,9%
Współczynnik wypłacalności	13,67%	12,54%	9,0%
Tier 1	11,32%	9,68%	16,9%

Wybrane pozycje sprawozdania finansowego przeliczono na EUR według następujących kursów:

a) na dzień 31.12.2016 r.

- pozycje bilansu - według kursu średniego EUR wyrażonego w złotych, ogłoszonego przez NBP i obowiązującego w dniu 31.12.2016 r. - 4,4240;

- pozycje rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych - według kursu średniego EUR wyrażonego w złotych, który stanowi średnią arytmetyczną średnich kursów ogłaszanych przez NBP, obowiązujących na koniec każdego miesiąca - 4,3757;

b) na dzień 31.12.2015 r.

- pozycje bilansu - według kursu średniego EUR wyrażonego w złotych, ogłoszonego przez NBP i obowiązującego w dniu 31.12.2015 r. - 4,2615,

- pozycje rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych - według kursu średniego EUR wyrażonego w złotych, który stanowi średnią arytmetyczną średnich kursów ogłaszanych przez NBP, obowiązujących na koniec każdego miesiąca - 4,1848;

Spis treści

Rachunek zysków i strat.....	5
Sprawozdanie z całkowitych dochodów.....	5
Sprawozdanie z sytuacji finansowej	6
Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	7
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	8
Noty do sprawozdania finansowego	9
1. Informacje o Banku	9
2. Opis stosowanych zasad rachunkowości	14
3. Segmenty działalności.....	52
Noty do rachunku zysków i strat	55
4. Wynik z tytułu odsetek.....	55
5. Wynik z tytułu prowizji i opłat	56
6. Wynik handlowy	57
7. Zrealizowany wynik na pozostałych instrumentach finansowych	58
8. Wynik z pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	58
9. Koszty działania Banku	58
10. Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	60
11. Podatek dochodowy	60
12. Zysk przypadający na jedną akcję	62
Noty do sprawozdania z sytuacji finansowej.....	63
13. Kasa i środki w banku centralnym	63
14. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności.....	63
15. Należności od klientów	66
16. Należności od banków	69
17. Rzeczowe aktywa trwałe	69
18. Wartości niematerialne.....	70
19. Pozostałe aktywa.....	71
20. Zobowiązania wobec klientów	72
21. Zobowiązania wobec banków	74
22. Rezerwy	74
23. Pozostałe zobowiązania	75
24. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	76
25. Rachunkowość zabezpieczeń.....	79
26. Zobowiązania podporządkowane	80
27. Kapitał własny	82
28. Wartość godziwa	83
29. Pozycje pozabilansowe	86
30. Połączenie Alior Bank S.A. z wydzieloną częścią Banku BPH S.A.	87
31. Przejęcia Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych.....	97
32. Rachunek przepływów pieniężnych – informacja dodatkowa.....	98
33. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	100

34.	Transakcje z podmiotami powiązanymi.....	100
35.	Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych.....	103
36.	Transakcje, wynagrodzenia i akcje osób nadzorujących i zarządzających.....	104
37.	Programy motywacyjne dla kadry kierowniczej	106
38.	Sprawy sporne	111
39.	Istotne zdarzenia po dacie bilansowej	112
40.	Ustanowienie Programów Emisji Obligacji	112
41.	Rating	113
	Noty objaśniające dotyczące ryzyka	114
42.	Ryzyko rynkowe	114
43.	Ryzyko walutowe.....	117
44.	Ryzyko stopy procentowej	118
45.	Ryzyko płynności.....	120
46.	Ryzyko kredytowe	125
47.	Ryzyko operacyjne	145
48.	Zarządzanie kapitałem	147
49.	Podmiot uprawniony do badania sprawozdania finansowego	150

Rachunek zysków i strat

	Numer noty	Okres 1.01.2016-31.12.2016	Okres 1.01.2015-31.12.2015
Przychody z tytułu odsetek		2 933 858	2 395 168
Koszty z tytułu odsetek		-991 984	-898 472
Wynik z tytułu odsetek	4	1 941 874	1 496 696
Przychody z tytułu dywidend		68	74
Przychody z tytułu prowizji i opłat		592 337	545 655
Koszty z tytułu prowizji i opłat		-257 980	-214 026
Wynik z tytułu prowizji i opłat	5	334 357	331 629
Wynik handlowy	6	319 779	268 576
Wynik zrealizowany na pozostałych instrumentach finansowych	7	21 919	12 923
Pozostałe przychody operacyjne		102 014	79 492
Pozostałe koszty operacyjne		-51 720	-30 215
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	8	50 294	49 277
Zysk z tytułu nabycia wydzielonej części BPH	30	508 056	0
Koszty działania banku	9	-1 543 456	-1 098 821
Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	10	-794 733	-671 772
Podatek bankowy		-130 893	0
Zysk brutto		707 265	388 582
Podatek dochodowy	11	-75 190	-77 167
Zysk netto		632 075	311 415
Zysk netto		632 075	311 415
Średnia ważona liczba akcji zwykłych		102 218 667	72 088 316
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)	12	6,18	4,32
Zysk rozdroniony na jedną akcję zwykłą (w zł)	12	6,03	4,15

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Numer noty	Okres 1.01.2016-31.12.2016	Okres 1.01.2015-31.12.2015
Zysk netto		632 075	311 415
Inne całkowite dochody podlegające opodatkowaniu, które będą odniesione na wynik netto po spełnieniu odpowiednich warunków		-86 852	-6 211
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą		-22	0
Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (netto)		-56 068	-626
Strata/zysk z tytułu wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	14	-69 220	-773
Podatek odroczony	11	13 152	147
Skutki wyceny instrumentów zabezpieczających (netto)		-30 762	-5 585
Strata/zysk z tytułu wyceny instrumentów zabezpieczających	25	-37 978	-6 895
Podatek odroczony	11	7 216	1 310
Razem dochody całkowite netto		545 223	305 204

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	Numer noty	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Kasa i środki w banku centralnym	13	1 082 991	1 750 135
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	24	419 551	390 569
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	14	9 357 734	4 253 119
Inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	14	1 954	0
Pochodne instrumenty zabezpieczające	25	71 684	139 578
Należności od banków	16	1 364 226	642 540
Należności od klientów	15	46 279 849	30 913 990
Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	33	366 984	628 332
w tym aktywa zastawione		29 783	576 534
Rzeczowe aktywa trwałe	17	483 520	227 633
Wartości niematerialne	18	480 913	379 820
Inwestycje w jednostkach zależnych		72 359	21 975
Aktywa przeznaczone do sprzedaży		679	888
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	11	523 371	274 015
Odroczone		523 371	274 015
Pozostałe aktywa	19	706 034	386 825
AKTYWA RAZEM		61 211 849	40 009 419

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	Numer noty	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	24	298 314	310 180
Zobowiązania wobec banków	21	381 235	1 051 028
Zobowiązania wobec klientów	20	51 404 848	33 674 676
Pochodne instrumenty zabezpieczające	25	6 119	0
Rezerwy	22	286 791	9 801
Pozostałe zobowiązania	23	1 433 760	526 393
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		13 125	21 776
Bieżące		13 125	21 776
Zobowiązania podporządkowane	26	1 164 794	896 298
Zobowiązania, razem		54 988 986	36 490 152
Kapitał własny	27	6 222 863	3 519 267
Kapitał akcyjny		1 292 578	727 075
Kapitał zapasowy		4 184 953	2 280 668
Kapitał z aktualizacji wyceny		-71 615	15 215
Pozostałe kapitały rezerwowe		184 894	184 894
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą		-22	0
Zysk/strata bieżącego roku		632 075	311 415
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM		61 211 849	40 009 419

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Okres 1.01.2016 - 31.12.2016	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą	Zysk bieżącego roku	Kapitały razem
Stan 1 stycznia 2016 r.	727 075	2 280 668	184 894	15 215	0	311 415	3 519 267
Przeniesienie wyniku roku ubiegłego	-	311 415	-	-	-	-311 415	0
Dochody całkowite	-	-	-	-86 830	-22	632 075	545 223
zysk netto	-	-	-	-	-	632 075	632 075
pozostałe dochody całkowite	-	-	-	-86 830	-22	-	-86 852
Wpływy z emisji akcji	565 503	1 592 870	-	-	-	-	2 158 373
Stan 31 grudnia 2016 r.	1 292 578	4 184 953	184 894	-71 615	-22	632 075	6 222 863

Okres 1.01.2015 - 31.12.2015	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą	Zysk bieżącego roku	Kapitały razem
Stan 1 stycznia 2015 r.	699 784	1 775 397	184 167	21 426	0	337 030	3 017 804
Przeniesienie wyniku roku ubiegłego	-	337 030	-	-	-	-337 030	0
Dochody całkowite	-	-	-	-6 211	-	311 415	305 204
zysk netto	-	-	-	-	-	311 415	311 415
pozostałe dochody całkowite	-	-	-	-6 211	-	-	-6 211
Świadczenia w formie akcji	-	-	727	-	-	-	727
Wpływy z emisji akcji	27 291	168 241	-	-	-	-	195 532
Stan 31 grudnia 2015 r.	727 075	2 280 668	184 894	15 215	0	311 415	3 519 267

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Numer noty	Okres 1.01.2016- 31.12.2016	Okres 1.01.2015- 31.12.2015
Działalność operacyjna			
Zysk brutto za okres		707 265	388 582
Korekty		397 899	93 407
Niezrealizowane zyski/straty z tytułu różnic kursowych		-7 404	-597
Przychody z tytułu dywidendy		68	74
Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych		101 832	85 223
Zmiana odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych		26 413	7 249
Zmiana stanu rezerw		276 990	731
Świadczenia w formie akcji		0	727
Zysk brutto po korektach a przed zmianą stanów bilansowych		1 105 164	481 989
Zmiana stanu kredytów i innych należności	32.2	-15 915 576	-4 355 141
Zmiana stanu aktywów dostępnych do sprzedaży		-5 104 615	-1 283 273
Zmiana stanu aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności		-1 954	0
Zmiana stanu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu		-28 982	86 252
Zmiana stanu aktywów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań		261 348	298 859
Zmiana stanu instrumentów pochodnych zabezpieczających stanowiących aktywa		67 894	-59 373
Zmiana stanu aktywów przeznaczonych do sprzedaży		209	20
Zmiana stanu pozostałych aktywów	32.4	-394 399	-16 378
Zmiana stanu depozytów		16 890 060	5 667 299
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu własnej emisji		509 442	617 274
Zmiana stanu zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu		-11 866	-39 113
Zmiana stanu instrumentów pochodnych zabezpieczających stanowiących zobowiązania		6 119	-4 777
Zmiana stanu innych zobowiązań i innych dochodów całkowitych	32.3	696 172	-334 063
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej przed podatkiem		-1 920 984	1 059 575
Podatek zapłacony		-258 007	-166 548
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		-2 178 991	893 027
Działalność inwestycyjna			
Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej:		-697 182	-518 014
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	32.5	-317 754	-98 797
Nabycie wartości niematerialnych	32.6	-154 349	-72 281
Nabycie udziałów w jednostkach zależnych, po potrąceniu nabytych środków pieniężnych		-50 384	-346 936
Nabycie wydzielonej części BPH po potrąceniu o środki pieniężne i ich ekwiwalenty	32.7	-174 695	0
Wpływy z działalności inwestycyjnej:		5 102	310
Zbycie rzeczowych aktywów trwałych		5 102	310
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		-692 080	-517 704
Działalność finansowa			
Wydatki z tytułu działalności finansowej:		-59 189	-201 216
Splata zobowiązań długoterminowych		0	-167 029
Koszt z tyt. odsetek -zobowiązania podporządkowane		-59 189	-34 187
Wpływy z działalności finansowej:		2 435 201	571 832
Wpływy z emisji akcji		2 158 373	195 532
Wpływy z emisji zobowiązań podporządkowanych		276 828	376 300
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		2 376 012	370 616
Przepływy pieniężne netto, razem		-495 059	745 939
Różnice kursowe z przeliczenia środków pieniężnych		22 147	10 859
Bilansowa zmiana stanu gotówki i ekwiwalentu gotówki		-495 059	745 939
Gotówka i ekwiwalenty gotówki, Bilans otwarcia		2 202 212	1 456 273
Gotówka i ekwiwalenty gotówki, Bilans zamknięcia	32.1	1 707 153	2 202 212
Dodatkowe ujawnienia na temat przepływów operacyjnych			
Otrzymane dochody odsetkowe		2 844 313	2 077 930
Koszty odsetkowe zapłacone		-984 454	-549 248

Noty do sprawozdania finansowego

1. Informacje o Banku

1.1 Informacje ogólne

Alior Bank Spółka Akcyjna (Bank) z siedzibą w Warszawie przy ulicy Łopuszańskiej 38D został wpisany do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000305178. Bankowi został nadany numer identyfikacji podatkowej NIP: 107-001-07-31 oraz numer statystyczny REGON: 141387142.

Od 14 grudnia 2012 r. Bank jest notowany na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie (nr ISIN: PLALIOR00045).

1.2 Czas trwania i zakres działalności

18 kwietnia 2008 r. Komisja Nadzoru Finansowego (KNF) udzieliła zezwolenia na utworzenie banku pod nazwą Alior Bank S.A., a 1 września 2008 r. wydała Bankowi zezwolenie na rozpoczęcie działalności. 5 września 2008 r. KNF zezwoliła na prowadzenie przez Bank działalności maklerskiej. Czas działalności Banku nie został oznaczony.

W dniu 4 listopada 2016 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał wpisu do rejestru przedsiębiorców podwyższenia kapitału zakładowego Alior Banku z kwoty 1.292.577.120,00 PLN do kwoty 1.292.577.630,00 PLN w drodze emisji 51 akcji zwykłych na okaziciela serii J o wartości nominalnej 10,00 PLN każda, w związku z podziałem Banku BPH w trybie art. 529 § 1 pkt 4 Kodeksu spółek handlowych. Zgodnie z art. 530 § 2 Kodeksu spółek handlowych, wraz z rejestracją podwyższenia kapitału tenże Sąd Rejonowy dokonał wpisu połączenia Alior Bank S.A. z wydzieloną częścią Banku BPH S.A., obejmującej wszelkie określone w Planie Podziału aktywa i pasywa stanowiące podstawową działalność Banku BPH. Tym samym Podział stał się skuteczny, a Podstawowa Działalność Banku BPH stała się formalnie częścią Alior Banku. Opis transakcji zawarty jest w Nocie 30.

Bank prowadzi działalność w zakresie obsługi klientów korporacyjnych, instytucjonalnych i detalicznych (w tym private banking) na terenie całego kraju oraz prowadzi działalność handlową i inwestycyjną, a także działalność maklerską. Podstawowa działalność Banku obejmuje prowadzenie rachunków bankowych, udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych, emitowanie bankowych papierów wartościowych oraz prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych. Zgodnie z postanowieniami Statutu Alior Bank prowadzi działalność na terytoriach Rzeczypospolitej Polskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Bank świadczy usługi przede wszystkim klientom z Polski. Udział klientów zagranicznych w całkowitej liczbie klientów Banku jest znikomy.

W ramach bankowości detalicznej Alior Banku, w roku 2016 działalność rozpoczął oddział zagraniczny Banku w Rumunii.

1.3 Akcjonariusze Alior Banku Spółki Akcyjnej

Kapitał zakładowy Banku na dzień 31 grudnia 2016 wynosi 1 292 577 630 (słownie: jeden miliard dwieście dziewięćdziesiąt dwa miliony pięćset siedemdziesiąt siedem tysięcy sześćset trzydzieści) złotych i jest podzielony na 129 257 763 (słownie: sto dwadzieścia dziewięć milionów dwieście pięćdziesiąt siedem tysięcy siedemset sześćdziesiąt trzy) akcje zwykłe o wartości nominalnej 10,00(słownie: dziesięć) złotych każda, w tym:

- 50 000 000 akcji zwykłych serii A
- 1 250 000 akcji zwykłych serii B
- 12 332 965 akcji zwykłych serii C
- 6 358 296 akcji zwykłych serii G
- 410 704 akcji zwykłych serii D
- 2 355 498 akcji zwykłych serii H
- 56 550 249 akcji zwykłych serii I.
- 51 akcji zwykłych serii J.

Z uwagi na status Alior Banku jako spółki publicznej w rozumieniu przepisów Ustawy o Ofercie Publicznej oraz fakt notowania akcji Banku na rynku regulowanym (ryнку podstawowym) prowadzonym przez GPW, Bank nie posiada szczegółowych informacji dotyczących wszystkich swoich akcjonariuszy. Alior Bank posiada informacje na temat części swoich akcjonariuszy, których posiadane akcje stanowią co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu oraz kapitału zakładowego Alior Banku, zgodnie z zawiadomieniami otrzymanymi przez Alior Bank w trybie art. 69 Ustawy o Ofercie Publicznej.

Poniższa tabela przedstawia informacje na temat znacznych akcjonariuszy, którzy posiadają na dzień 31 grudnia 2016 r., w sposób bezpośredni, akcje reprezentujące co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu oraz kapitału zakładowego Alior Banku, zgodnie z zawiadomieniami otrzymanymi przez Alior Bank w trybie art. 69 Ustawy o Ofercie Publicznej.

Akcjonariusz	Liczba akcji	Wartość nominalna akcji [zł]	Udział akcji w kapitale zakładowym	Liczba głosów	Udział głosów w ogólnej liczbie głosów
PZU S.A.¹	37 773 265	377 732 650	29,22%	37 773 265	29,22%
Aviva OFE Aviva BZ WBK²	9 262 138	92 621 380	7,17%	9 262 138	7,17%
Pozostali akcjonariusze	82 222 360	822 223 600	63,61%	82 222 360	63,61%
Razem	129 257 763	1 292 577 630	100%	129 257 763	100%

⁽¹⁾Wraz ze stronami porozumienia z dnia 27 kwietnia 2016 r., tj. PZU Życie, PZU Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty Unicum, oraz PZU Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych BIS 2, na podstawie liczby akcji zarejestrowanych na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu z dnia 29 lipca 2016 r.

⁽²⁾Na podstawie liczby akcji zarejestrowanych na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu z 29 lipca 2016 r.

W dniach 11 i 14 marca 2016 r. Zarząd otrzymał zawiadomienia w trybie art. 69 Ustawy o ofercie publicznej o zmianie udziałów w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu przez PZU S.A. oraz Alior Lux S.à.r.l. & Co. S.C.A. Zgodnie z otrzymanymi zawiadomieniami w wyniku transakcji z dnia 9 marca 2016 r. (rozliczonej 11 marca 2016 r.) PZU S.A. wraz z podmiotem zależnym PZU Życie S.A. posiadało 18 345 820 akcji Banku stanowiących 25,232% głosów na Walnym Zgromadzeniu. W wyniku zbycia Alior Lux S.à.r.l. & Co. S.C.A. nie posiada akcji Banku.

Zgodnie z otrzymanym zawiadomieniem w trybie art. 69 Ustawy o ofercie publicznej, w wyniku zawarcia w dniu 27 kwietnia 2016 r. pomiędzy Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń SA, Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń Na Życie S.A., PZU Specjalistycznym Funduszem Inwestycyjnym Otwartym UNICUM oraz PZU Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym

Aktywów Niepublicznych BIS 2 pisemnego porozumienia dotyczącego zgodnego głosowania na Walnych Zgromadzeniach Banku oraz zmianie dotychczas posiadanego łącznego udziału w ogólnej liczbie głosów, powyższe podmioty posiadały na ten dzień łącznie 21 247 464 akcji Banku stanowiących 29,22% głosów na Walnym Zgromadzeniu.

Na podstawie uchwały nr 3 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z dnia 5 maja 2016 r. w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego poprzez emisję akcji serii I w ramach subskrypcji zamkniętej przeprowadzonej w drodze oferty publicznej, ustalenia 23 maja 2016 r. jako dnia prawa poboru akcji serii I, przekazania Radzie Nadzorczej kompetencji do wyrażenia zgody na zawarcie umowy o subemisję, dematerializacji oraz ubiegania się o dopuszczenie praw poboru, praw do akcji oraz akcji I do obrotu na rynku regulowanym prowadzonym przez GPW oraz zmiany statutu, a także upoważnienia Rady Nadzorczej do ustalenia tekstu jednolitego statutu w badanym okresie nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego Banku o 56 550 249 akcji zwykłych na okaziciela serii I o wartości nominalnej 10 zł każda. W dniu 24 czerwca 2016 r. nastąpiła rejestracja akcji w Krajowym Rejestrze Sądowym. Rejestracja stanowiła ziszczenie się jednego z warunków umowy sprzedaży akcji i podziału dotyczącej nabycia działalności wydzielonej Banku BPH SA z dnia 31 marca 2016r. zawartej pomiędzy Bankiem oraz GE Investments Poland sp. z o.o. DRB Holdings B.V i Selective American Financial Enterprises, LLC. W dniu 27 czerwca 2016 r. nastąpiła rejestracja akcji przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych.

W związku z emisją akcji opisaną powyżej i na podstawie liczby akcji zarejestrowanych na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu z dnia 29 lipca 2016 r. Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A., Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie S.A., PZU Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych BIS 2, PZU Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty UNIVERSUM posiadają łącznie 37 773 265 akcji Banku stanowiących 29,22% głosów na Walnym Zgromadzeniu.

Zgodnie z uchwałą nr 3 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z dnia 29 lipca 2016 r. w sprawie: podziału Banku BPH Spółka Akcyjna w trybie art. 529 § 1 pkt 4 Kodeksu spółek handlowych, w dniu 4 listopada 2016 r. Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał wpisu do rejestru przedsiębiorców podwyższenia kapitału zakładowego Alior Banku w drodze emisji 51 akcji zwykłych na okaziciela serii J o wartości nominalnej 10,00 PLN każda.

Według najlepszej wiedzy Zarządu Banku w okresie od przekazania poprzedniego raportu okresowego nie nastąpiła zmiana w strukturze akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% ogólnej liczby głosów poza opisanymi powyżej.

1.4 Informacje dotyczące składu Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku

Skład Zarządu Banku na dzień 31 grudnia 2016 r. i 31 grudnia 2015 r. przedstawiał się następująco:

Wojciech Sobieraj	Prezes Zarządu
Małgorzata Bartler	Wiceprezes Zarządu
Krzysztof Czuba	Wiceprezes Zarządu
Joanna Krzyżanowska	Wiceprezes Zarządu
Witold Skrok	Wiceprezes Zarządu
Barbara Smalska	Wiceprezes Zarządu
Katarzyna Sułkowska	Wiceprezes Zarządu

W okresie sprawozdawczym nie nastąpiła zmiana w składzie Zarządu Banku.

Członkowie Zarządu Banku będący akcjonariuszami Banku na dzień 31 grudnia 2016r.

Akcjonariusz	Liczba akcji/Liczba głosów	Wartość nominalna akcji	Udział akcji w kapitale zakładowym	Udział głosów w ogólnej liczbie głosów
Wojciech Sobieraj	435 296	4 352 960	0,34%	0,34%
Witold Skrok	178 421	1 784 210	0,14%	0,14%
Katarzyna Sułkowska	28 612	286 120	0,02%	0,02%
Krzysztof Czuba	298	2 980	0,00%	0,00%

Zgodnie z zawiadomieniami z dnia 2 czerwca 2016 r. dotyczącymi złożenia zapisów na akcje nowej emisji w wykonaniu praw poboru nastąpiła zmiana stanu posiadania akcji Banku przez pana Witolda Skroka – Wiceprezesa Zarządu Banku oraz pana Krzysztofa Czuba - Wiceprezesa Zarządu Banku. Ponadto, w związku z rejestracją w dniu 24 czerwca 2016 r. podwyższenia kapitału zakładowego Banku zmianie uległ procentowy udział w kapitale zakładowym Banku akcji posiadanych przez pozostałych Członków Zarządu, wskazanych w powyższej tabeli.

Dnia 22 grudnia 2016r. Zarząd Alior Bank S.A poinformował, o otrzymaniu zawiadomienia datowanego na dzień 22 grudnia 2016 r. w trybie Art. 19 ust. 1 Rozporządzenia MAR od Pani Katarzyny Sułkowskiej - Wiceprezes Zarządu Banku dotyczące transakcji sprzedaży akcji Banku w dniu 21 grudnia 2016 r.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. skład Rady Nadzorczej Banku przedstawiał się następująco:

Michał Krupiński	- Przewodniczący Rady Nadzorczej
Małgorzata Iwanicz-Drozdowska	- Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Dariusz Gątarek	- Członek Rady Nadzorczej
Stanisław Ryszard Kaczoruk	- Członek Rady Nadzorczej
Marek Michalski	- Członek Rady Nadzorczej
Sławomir Niemierka	- Członek Rady Nadzorczej
Maciej Rapkiewicz	- Członek Rady Nadzorczej
Paweł Szymański	- Członek Rady Nadzorczej

Na dzień 31 grudnia 2015 r. skład Rady Nadzorczej Banku przedstawiał się następująco:

Helene Zaleski	- Przewodnicząca Rady Nadzorczej
Przemysław Dąbrowski	- Zastępca Przewodniczącej Rady Nadzorczej
Małgorzata Iwanicz-Drozdowska	- Członek Rady Nadzorczej
Sławomir Dudzik	- Członek Rady Nadzorczej
Niels Lundorff	- Członek Rady Nadzorczej
Marek Michalski	- Członek Rady Nadzorczej
Sławomir Niemierka	- Członek Rady Nadzorczej
Krzysztof Obłój	- Członek Rady Nadzorczej

W okresie sprawozdawczym nastąpiły zmiany w składzie Rady Nadzorczej Banku spowodowane upływem drugiej, czteroletniej kadencji na którą Członkowie Rady Nadzorczej Banku zostali powołani. W związku z powyższym Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku w dniu 30 marca 2016 r. powołało Radę Nadzorczą Banku na nową, trzecią kadencję w składzie:

- Pan Dariusz Gątarek,
- Pani Małgorzata Iwanicz – Drozdowska,
- Pan Stanisław Ryszard Kaczoruk,
- Pan Michał Krupiński,
- Pan Marek Michalski,
- Pan Sławomir Niemierka,
- Pan Maciej Rapkiewicz,
- Pan Paweł Szymański.

Powołani Członkowie Rady Nadzorczej Banku nie wykonują działalności konkurencyjnej wobec Banku, jak i nie występują w spółkach konkurencyjnych jako wspólnicy spółek cywilnych, osobowych ani też członkowie organów spółek kapitałowych lub innych, konkurencyjnych osób prawnych.

17 czerwca 2016 r. Zarząd Banku otrzymał zawiadomienie w trybie art. 160 ust.1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o obrocie instrumentami finansowymi od Pani Prof. Małgorzaty Iwanicz – Drozdowskiej – Członka Rady Nadzorczej Banku zawierające informację o zbyciu w dniu 16 czerwca 2016 r. 1 465 akcji Banku.

Tym samym zgodnie z najlepszą wiedzą Zarządu Banku na dzień 31 grudnia 2016 r., Członkowie Rady Nadzorczej Alior Bank S.A. nie posiadają akcji Banku.

1.5 Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe Alior Banku Spółki Akcyjnej za rok zakończony 31 grudnia 2015 r. zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Banku w dniu 2 marca 2016 r.

Niniejsze sprawozdanie finansowe Alior Banku Spółki Akcyjnej zostało zatwierdzone przez Zarząd Banku w dniu 28 lutego 2017 r.

2. Opis stosowanych zasad rachunkowości

2.1 Podstawa sporządzenia

Zakres podmiotowy i dane porównawcze

Niniejsze sprawozdanie finansowe obejmuje rok zakończony 31 grudnia 2016 r. i zawiera dane porównawcze za rok zakończony 31 grudnia 2015 r. Sprawozdanie zostało sporządzone w polskich złotych (PLN), a wszystkie zamieszczone w nim wartości zostały zaprezentowane w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej.

W sprawozdaniu finansowym Alior Banku S.A. zastosowano koncepcję wartości godziwej aktywów finansowych i zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym instrumentów pochodnych, oraz aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, za wyjątkiem tych, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej. Pozostałe składniki aktywów finansowych (w tym kredyty i pożyczki) wykazano w wartości zamortyzowanego kosztu, pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości lub w cenie nabycia, pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży wykazano w kwocie niższej spośród wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty zbycia. Pozostałe aktywa i zobowiązania oraz składniki majątku trwałego wykazuje się według modelu opartego na cenie nabycia lub koszcie wytworzenia tzn. po początkowym ujęciu wykazuje się według kosztu historycznego pomniejszonego o odpisy amortyzacyjne / umorzeniowe oraz z tytułu utraty wartości.

Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe Alior Banku S.A. zostało sporządzone zgodnie ze stosowanymi w sposób ciągły Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętymi przez Unię Europejską według stanu w dniu 31 grudnia 2016r., a w zakresie nieuregulowanym powyższymi standardami – zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz.U. z 30 stycznia 2013 r., poz. 330 z późniejszymi zmianami) i wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi, a także wymogami wobec emitentów papierów wartościowych dopuszczonych lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych.

Kontynuacja działalności

Jednostkowe sprawozdanie finansowe Alior Banku S.A. zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności Banku przez okres co najmniej 12 miesięcy po dniu bilansowym, tzn. po 31 grudnia 2016 r.

W dniu zatwierdzenia niniejszego sprawozdania Zarząd Banku nie stwierdza okoliczności, które miałyby negatywny wpływ na działalność Banku z jakichkolwiek powodów.

Prezentacja sprawozdań finansowych

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej, Bank prezentuje aktywa i zobowiązania według kryterium płynności. Bank nie kompensuje przychodów i kosztów, chyba że jest to wymogiem lub zostało dopuszczone przez standardy lub interpretację.

2.2 Istotne osądy przy stosowaniu zasad (polityki) rachunkowości, szacunki i założenia

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga użycia określonych szacunków księgowych, wymaga od Zarządu Banku dokonania profesjonalnego osądu oraz określenia założeń, które mają wpływ na przedstawiane wartości przychodów, kosztów, aktywów i zobowiązań oraz ujawnień dotyczących zobowiązań warunkowych na dzień sprawozdawczy. Niepewność związana z profesjonalnym osądem i szacunkami może jednak spowodować, że ostateczne efekty transakcji przyczynią się w przyszłości do zmiany wartości aktywów i zobowiązań.

Szacunki i założenia

Poniżej przedstawiono obszary, dla których szacunki dokonane na dzień sprawozdawczy są obciążone ryzykiem korekty wartości bilansowej wykazanych aktywów i zobowiązań w następnym roku obrotowym. Założenia i szacunki Bank opierał na danych dostępnych w dniu sporządzenia sprawozdania finansowego. Istniejące okoliczności i założenia odnośnie do przyszłości mogą jednak ulec zmianie w związku ze zmianami rynkowymi lub okolicznościami niezależnymi od Banku. Takie zmiany odzwierciedlane są w szacunkach w momencie zaistnienia.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

W przypadkach, w których nie jest możliwe ustalenie wartości godziwej ujmowanych w sprawozdaniu aktywów finansowych i zobowiązań finansowych na podstawie aktywnych rynków, określa się ją za pomocą technik wyceny, do których zalicza się: wykorzystanie ostatnich transakcji rynkowych, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, modele wyceny opcji oraz inne techniki wyceny powszechnie stosowane przez uczestników rynku. Tam, gdzie jest to możliwe, dane wejściowe uzyskuje się z możliwych do zaobserwowania rynków, jeśli jednak nie jest to możliwe, konieczne jest stosowanie profesjonalnego osądu w zakresie dotyczącym ryzyka płynności, ryzyka kredytowego i zmienności. Zmiany założeń dotyczących tych czynników mogą mieć wpływ na wykazywaną wartość godziwą instrumentów finansowych. Wycena instrumentów finansowych została szczegółowo opisana w części 2.3.5.

Na potrzeby ujawnień zgodnie z MSSF7 Bank szacuje wartość zmiany wycen instrumentów pochodnych o liniowym profilu ryzyka przy założeniu równoległego przesunięcia krzywych dochodowości o 50 pb. W tym celu Bank konstruuje krzywe dochodowości w oparciu o dane rynkowe. Bank analizuje, jaki wpływ na wycenę transakcji będzie miała zmiana krzywych dochodowości zgodnie z założonymi scenariuszami:

Dla portfela instrumentów pochodnych o liniowym profilu ryzyka nieobjętych rachunkowością zabezpieczeń

Szacunkowa zmiana wyceny [w tys. PLN]	31.12.2016		31.12.2015	
	scenariusz +50 pb	scenariusz -50 pb	scenariusz +50 pb	scenariusz -5 pb
IRS	41 063	-41 063	-5 888	5 888
CIRS	-511	511	-432	432
pozostałe instrumenty	-198	198	-1 260	1 260
Suma	40 354	-40 354	-7 580	7 580

Instrumenty objęte rachunkowością zabezpieczeń

Szacunkowa zmiana wyceny [w tys. PLN]	31.12.2016		31.12.2015	
	scenariusz +50 pb	scenariusz -50 pb	scenariusz +50 pb	scenariusz -50 pb
IRS	-66 108	66 108	-44 255	44 255
Suma	-66 108	66 108	-44 255	44 255

Utrata wartości należności od klientów

Bank dokonuje oceny wszystkich bilansowych ekspozycji kredytowych (grup bilansowych ekspozycji kredytowych) pod kątem identyfikacji obiektywnych przesłanek utraty wartości, według najbardziej aktualnych danych w dniu dokonywania aktualizacji wartości. Przy określaniu kwoty straty z tytułu utraty wartości dokonuje się oceny szacunków kwot i terminów realizacji przyszłych przepływów pieniężnych. Szacunki oparte są na założeniach dotyczących wielu czynników, więc rzeczywiste wyniki mogą się od nich różnić. Skutkiem może być zmiana, w przyszłości, wysokości odpisu z tytułu utraty wartości.

Ekspozycje, dla których stwierdzono przesłanki utraty wartości, dzielone są na wyceniane indywidualnie i wyceniane grupowo. Ekspozycje, dla których nie zidentyfikowano przesłanek utraty wartości, grupuje się z zachowaniem zasady homogeniczności względem profilu ryzyka i tworzy rezerwę na grupę ekspozycji, służącą pokryciu poniesionych a niezareportowanych strat (IBNR). Wartość IBNR wyznaczana jest na podstawie parametrów PD, LGD oraz zabezpieczeń (z uwzględnieniem oczekiwanych stóp odzysku).

Wpływ zwiększenia/zmniejszenia przepływów pieniężnych (w tym przepływów z realizacji zabezpieczeń) na utratę wartości dla portfela kredytów i pożyczek ocenianych przez Bank metodą indywidualną przedstawia poniższa tabela (w mln zł):

	31.12.2016		31.12.2015	
	scenariusz +10%	scenariusz -10%	scenariusz +10%	scenariusz -10%
Szacunkowa zmiana utraty wartości kredytów i pożyczek na skutek zmiany wartości bieżącej szacowanych przepływów pieniężnych dla kredytów i pożyczek ocenianych przez Bank metodą indywidualną	-78,52	141,38	-40,24	102,43

Wpływ zwiększenia/zmniejszenia przepływów pieniężnych (w tym przepływów z realizacji zabezpieczeń) na utratę wartości dla portfela kredytów i pożyczek ocenianych przez Bank metodą portfelową przedstawia poniższa tabela (w mln zł):

	31.12.2016		31.12.2015	
	scenariusz +10%	scenariusz -10%	scenariusz +10%	scenariusz -10%
Szacunkowa zmiana utraty wartości kredytów i pożyczek na skutek zmiany wartości bieżącej szacowanych przepływów pieniężnych dla kredytów i pożyczek ocenianych przez Bank metodą grupową	-72,79	84,15	-62,01	73,83

Wpływ zwiększenia/zmniejszenia parametru PD na zmianę odpisu IBNR na poniesione lecz nieujawnione straty kredytów i pożyczek przedstawia poniższa tabela (w mln zł):

	31.12.2016		31.12.2015	
	scenariusz +10%	scenariusz -10%	scenariusz +10%	scenariusz -10%
Szacunkowa zmiana odpisów i rezerw na poniesione lecz nieujawnione straty (IBNR) kredytów i pożyczek na skutek zmiany wartości PD LIP	17,18	-17,19	16,46	-16,47

Szczegółowy opis szacunków odpisów z tytułu utraty wartości znajduje się w nocie 46.

Wartość godziwa aktywów dostępnych do sprzedaży

Na potrzeby ujawnień zgodnie z MSSF7 Bank szacuje wartość zmiany wycen instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży przy założeniu równoległego przesunięcia krzywych dochodowości o 50 pb. W tym celu Bank konstruuje krzywe dochodowości w oparciu o dane rynkowe. Bank analizuje, jaki wpływ na wycenę transakcji będzie miała zmiana krzywych dochodowości zgodnie z założonymi scenariuszami:

Szacunkowa zmiana wyceny [w tys. PLN]	31.12.2016		31.12.2015	
	scenariusz +50pb	scenariusz -50pb	scenariusz +50pb	scenariusz -50pb
AFS	-46 452	46 452	-14 387	14 387
Suma	-46 452	46 452	-14 387	14 387

Utrata wartości aktywów dostępnych do sprzedaży została szczegółowo opisana w części 2.3.7.

Ujęcie przychodów z bancassurance

W latach 2016 i 2015 stosowano metodę rozliczania w czasie kwoty wynagrodzenia z ubezpieczeń oferowanych w powiązaniu z kredytami gotówkowymi i hipotecznymi opartą na modelu „względnej wartości godziwej” odzwierciedlającym w najwłaściwszy sposób treść ekonomiczną transakcji. Szczegóły związane z bancassurance zostały przedstawione w opisie zasad rachunkowości w punkcie 2.3.2.

Szacunkowa analiza wrażliwości zmiany przychodu rozpoznanego przez Bank w 2016 r. w odniesieniu do przychodów z bancassurance przedstawia się następująco:

- scenariusz: wzrost rezerwy na rezygnacje o 5 p.p.: -15,19 mln (spadek wyniku odsetkowego),
- scenariusz: spadek rezerwy na rezygnacje o 5 p.p.: +15,19 mln (wzrost wyniku odsetkowego),
- scenariusz: wzrost przychodu rozpoznawanego jednorazowo o 1 p.p.: +661 tys. (wzrost wyniku prowizyjnego),
- scenariusz: spadek przychodu rozpoznawanego jednorazowo o 1 p.p.: -661 tys. (spadek wyniku prowizyjnego).

Szacunkowa analiza wrażliwości zmiany przychodu rozpoznanego przez Bank w 2015 r. w odniesieniu do przychodów z bancassurance przedstawia się następująco:

- scenariusz: wzrost rezerwy na rezygnacje o 5 p.p.: -20,48 mln (spadek wyniku odsetkowego),
- Scenariusz: spadek rezerwy na rezygnacje o 5 p.p.: +20,10 mln (wzrost wyniku odsetkowego),
- scenariusz: wzrost przychodu rozpoznawanego jednorazowo o 1 p.p.: +2,64 mln (wzrost wyniku prowizyjnego),
- scenariusz: spadek przychodu rozpoznawanego jednorazowo o 1 p.p.: -2,64 mln (spadek wyniku prowizyjnego).

Test na utratę wartości salda wartości firmy powstałej z nabycia i połączenia z Meritum Bank ICB S.A.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Bank przeprowadził obligatoryjne testy na utratę wartości firmy powstałej z nabycia Meritum Bank Polska SA zgodnie z modelami opracowanymi na podstawie wytycznych zawartych w MSR 36.

Test na utratę wartości przeprowadza się poprzez porównanie wartości bilansowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne („CGU”) z ich wartością odzyskiwalną.

Wyróżniono dwa CGU, do którego przypisano wartość firmy powstałej z nabycia Meritum Bank Polska SA – detaliczny i korporacyjny.

Wartość odzyskiwalna szacowana jest na podstawie wartości użytkowej CGU. Wartość użytkowa

to bieżąca, szacunkowa wartość przyszłych przepływów pieniężnych za okres 5 lat z uwzględnieniem wartości rezydualnej CGU. Wartość rezydualna CGU została skalkulowana z wykorzystaniem modelu teoretycznych dywidend (model Gordona), poprzez ekstrapolację projekcji przepływów pieniężnych poza okres prognozy, przy zastosowaniu stopy wzrostu przyjętej na poziomie 3%. Prognozy przepływów pieniężnych opierają się na założeniach zawartych w planie finansowym dla Banku na 2017 rok oraz strategii Banku na kolejne lata. Do dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych zastosowano stopę dyskonta w wysokości 10,1%, uwzględniającą stopę wolną od ryzyka oraz premię za ryzyko.

Test na utratę wartości przeprowadzony na dzień 31 grudnia 2016 roku wykazał nadwyżkę wartości odzyskiwalnej nad wartością bilansową poszczególnych CGU i w związku z tym nie stwierdzono utraty wartości CGU.

Ustalenie wartości godziwej przejętych aktywów i zobowiązań (przejęcie wydzielonej części BPH S.A.)

Wyniki modelu wyceny do wartości godziwej portfela kredytów wydzielonej części BPH S.A. poddano analizie wrażliwości. Obliczono przedział wrażliwości dla przedstawionej wyceny poprzez odpowiednio zwiększenie oraz zmniejszenie stopy dyskontowej o 50 punktów bazowych w stosunku do wartości stopy dyskontowej używanej do ustalenia wyceny. Przesunięcia w wysokości 50 punktów uwzględniają możliwą zagregowaną wrażliwość wykorzystanych parametrów w modelu tj. koszt ryzyka kredytowego, koszt kapitału, koszt finansowania oraz koszt obsługi kredytów. Zaaplikowanie ww. analizy wrażliwości skutkuje otrzymaniem następujących wyników wyceny godziwej portfela kredytowego: 277 mln PLN w przypadku zmniejszenia stopy dyskontowej o 50 p.p oraz 455 mln PLN w przypadku zwiększenia o 50 p.p.

Szczegółowy opis zastosowanego modelu wyceny znajduje się w nocie 30.

2.3 Znaczące zasady rachunkowości

2.3.1 Transakcje w walutach obcych

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych Bank wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka funkcjonuje („waluta funkcjonalna”). Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w polskich złotych, kwoty prezentowane są w tysiącach złotych, jeśli nie zaznaczono inaczej. Polski złoty jest walutą funkcjonalną i sprawozdawczą Banku (polski złoty jest także walutą funkcjonalną Banku i innych jednostek uwzględnionych w tym sprawozdaniu).

Transakcje i salda w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach obcych są początkowo ujmowane według kursu waluty funkcjonalnej, obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. W końcu każdego okresu sprawozdawczego Bank przelicza:

- aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach obcych przy zastosowaniu obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu danej waluty ustalonego przez Narodowy Bank Polski;
- pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej według kursu wymiany z dnia początkowego ujęcia transakcji;

- pozycje niepieniężne wyceniane według wartości godziwej w walucie obcej według kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej.

Różnice kursowe z rozliczenia transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych rozpoznawane są w rachunku zysków i strat. Różnice kursowe z tytułu takich pozycji, jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, ujmuje się w kapitale z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

Wynik i salda jednostek zagranicznych (w tym oddziałów), które posiadają walutę funkcjonalną inną niż PLN, wycenia się do PLN zgodnie z poniższym schematem:

- aktywa i zobowiązania na dzień bilansowy wycenia się według średniego kursu NBP obowiązujący na ten dzień,
- przychody i koszty wycenia się według średniej arytmetycznej średnich kursów ogłoszonych przez NBP obowiązujących na koniec każdego dnia,
- różnice kursowe z wyceny jednostek zagranicznych ujmuje się jako odrębny składnik kapitału własnego.. Jest ona rozliczana do wyniku finansowego w momencie zbycia jednostki zagranicznej.

EUR	2016	2015
Kurs obowiązujący w ostatnim dniu okresu	4,4240	4,2615
Kurs stanowiący średnią arytmetyczną kursów obowiązujących ostatniego dnia miesiąca danego okresu	4,3757	4,1848

RON	2016
Kurs obowiązujący w ostatnim dniu okresu	0,9749
Kurs stanowiący średnią arytmetyczną kursów obowiązujących na koniec każdego dnia	0,9714

2.3.2 Aktywa i zobowiązania finansowe - początkowe ujęcie i klasyfikacja

Bank ujmuje składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wtedy, gdy staje się stroną umowy tego instrumentu. Standaryzowane transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych ujmuje się na dzień rozliczenia.

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie instrumenty finansowe wycenia się w wartości godziwej.

Bank dokonuje klasyfikacji aktywów i zobowiązań finansowych w momencie ich początkowego ujęcia, w zależności od celu, charakterystyki i zamiaru w stosunku do nabywanego instrumentu finansowego.

Aktywa finansowe Bank przyporządkowuje kategoriom: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat; aktywa finansowe dostępne do sprzedaży; pożyczki i należności oraz inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności; a zobowiązania finansowe – kategoriom: zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz pozostałe zobowiązania finansowe.

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat obejmują:

- instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu – aktywa i zobowiązania finansowe – są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeżeli zostały nabyte w celu sprzedaży w niedalekiej przyszłości. Ta kategoria zawiera pochodne instrumenty finansowe zawarte przez Bank, które nie zostały na dzień ustanowienia powiązania zabezpieczającego wyznaczone jako efektywne instrumenty zabezpieczające zgodnie z MSR 39;
- instrumenty finansowe zaklasyfikowane przy początkowym ujęciu do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy – aktywa i zobowiązania finansowe – mogą zostać wyznaczone do tej kategorii tylko wtedy, gdy:
 - wyznaczony składnik aktywów lub zobowiązań finansowych jest instrumentem łącznym zawierającym jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych kwalifikujących się do odrębnego ich ujmowania, przy czym wbudowany instrument pochodny nie może zmieniać znacząco przepływów pieniężnych wynikających z umowy zasadniczej lub wydzielenie instrumentu pochodnego jest zabronione;
 - zastosowanie takiej kwalifikacji składnika aktywów lub zobowiązania eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania (tzw. niedopasowanie księgowe na skutek innego sposobu wyceny aktywów lub zobowiązań lub odmiennego ujmowania związanych z nimi zysków lub strat);
 - grupa aktywów lub zobowiązań finansowych albo obu tych kategorii jest zarządzana, a jej wyniki są oceniane na podstawie wartości godziwej, zgodnie z udokumentowanymi zasadami zarządzania ryzykiem lub strategią inwestycyjną Banku.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz na 31 grudnia 2015 r. Bank nie posiadał aktywów finansowych zaklasyfikowanych do kategorii instrumenty finansowe zaklasyfikowane przy początkowym ujęciu do wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży, lub niebędące pożyczkami i należnościami, inwestycjami utrzymywanymi do terminu zapadalności, aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności

Bank kwalifikuje do tej kategorii aktywa finansowe z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie wymagalności, względem których ma stanowczy zamiar i jest w stanie utrzymać te aktywa do terminu zapadalności.

Pożyczki i należności

Do tej kategorii Bank zalicza aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, niekwotowane na aktywnym rynku, inne niż:

- aktywa finansowe, które Bank zamierza sprzedać natychmiast lub w bliskim terminie i które są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, bądź te, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat;
- aktywa finansowe wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży;

- aktywa finansowe, których posiadacz może nie odzyskać pełnej kwoty inwestycji początkowej z innego powodu niż pogorszenie obsługi kredytu, które klasyfikuje się jako dostępne do sprzedaży.

31 grudnia 2016 r. i 31 grudnia 2015 r. Bank posiadał w tej kategorii należności od innych banków (lokaty międzybankowe, kaucje, depozyty zabezpieczające i środki na rachunku bieżącym) oraz należności z tytułu kredytów i pożyczek, skupionych wierzytelności i inne należności od klientów. Na dzień 31 grudnia 2016 Bank posiadał w tej kategorii również transakcje z przyrzeczeniem odkupu.

Pozostałe zobowiązania finansowe

Pozostałe zobowiązania finansowe są to zobowiązania finansowe inne niż wycenianie do wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat, mające charakter depozytu, pożyczki otrzymanej lub kredytu otrzymanego.

Na 31 grudnia 2016 r. i 31 grudnia 2015 r. ta kategoria obejmowała zobowiązania wobec banków, w tym z tytułu otrzymanych pożyczek, otrzymanej pożyczki podporządkowanej i kredytu oraz zobowiązania wobec klientów, w tym zobowiązania z tytułu depozytów oraz wyemitowanych bankowych papierów wartościowych (BPW) i transakcje z przyrzeczeniem odkupu. Zobowiązania te wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej.

2.3.3 Aktywa i zobowiązania finansowe - późniejsza wycena

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat wyceniane są do wartości godziwej ze skutkiem odnoszonym do rachunku zysku i strat.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Instrumenty zakwalifikowane do dostępnych do sprzedaży wycenia się do wartości godziwej z odniesieniem wyniku wyceny na kapitał (inne całkowite dochody). W momencie sprzedaży instrumentu skumulowany zysk/strata ujmowane są w rachunku zysków i strat. Odsetki naliczone z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej od aktywów dostępnych do sprzedaży rozpoznawane są w rachunku zysków i strat.

W przypadku obiektywnych dowodów na to, że doszło do utraty wartości dłużnych aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, skumulowany odpis aktualizujący eliminuje się z kapitału aktualizacji wyceny i ujmuje się w wyniku finansowym.

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności

Bank wycenia inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej. W przypadku wystąpienia przesłanek utraty wartości rozpoznawane są odpisy z tytułu utraty wartości.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności Bank wycenia według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Umowy renegotjowane

Bank traktuje renegotjacje warunków umownych pożyczek i kredytów jako przesłankę utraty wartości, chyba że renegotjacja warunków umownych nie była wymuszona sytuacją dłużnika, a przeprowadzona była na normalnych zasadach biznesowych. Następnie Bank ocenia, czy utrata wartości takich pożyczek i kredytów powinna zostać rozpoznana na bazie indywidualnej czy grupowej. W przypadku renegotjacji niewymuszoną sytuacją finansową dłużnika, jeśli następuje zmiana umownych przepływów pieniężnych kalkulowana jest nowa efektywna stopa procentowa.

Pozostałe zobowiązania finansowe

Pozostałe zobowiązania finansowe, w tym zobowiązania z tytułu wyemitowanych bankowych papierów wartościowych, Bank wycenia według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Umowy gwarancji finansowych/niewykorzystane zobowiązania do udzielenia finansowania

Umową gwarancji finansowych jest umowa zobowiązująca wystawcę do dokonania określonych płatności rekompensujących posiadaczowi stratę, jaką poniesie z powodu nie dokonania, przez określonego dłużnika, płatności w przypadającym terminie zgodnie z pierwotnymi lub zmienionymi warunkami instrumentu dłużnego.

W momencie początkowego ujęcia umowę gwarancji finansowej oraz niewykorzystane przez klientów na dzień bilansowy zobowiązania Banku do udzielenia finansowania wycenia się w wartości godziwej. Po początkowym ujęciu, Bank wycenia ją według wyższej z dwóch wartości:

- ustalonej zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” lub
- początkowej pomniejszonej, w odpowiednich przypadkach, o skumulowane odpisy amortyzacyjne ujęte zgodnie z MSR 18 „Przychody”.

2.3.4 Wyłączenie z bilansu składników aktywów i zobowiązań finansowych

Aktywa finansowe

Bank wyłącza składnik aktywów finansowych z bilansu wtedy, gdy:

- wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych;
- w momencie, gdy Bank przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych na inny podmiot.

Przenosząc składnik aktywów finansowych, Bank ocenia, w jakim stopniu zachowuje ryzyko i korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych. W tym przypadku:

- jeżeli przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to wyłącza składnik aktywów finansowych ze sprawozdania dotyczącego sytuacji finansowej;
- jeżeli zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to w dalszym ciągu ujmuje składnik aktywów finansowych w sprawozdaniu dotyczącym sytuacji finansowej;
- jeżeli nie przenosi ani nie zachowuje zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to ustala, czy zachowała kontrolę nad tym składnikiem aktywów finansowych. W przypadku zachowania kontroli składnik aktywów finansowych jest nadal ujmowany w bilansie, a w przypadku braku kontroli jest wyłączany z bilansu do wysokości wynikającej z utrzymania zaangażowania.

Bank usuwa z bilansu pożyczki i należności lub ich części, a jeżeli prawa dotyczące umowy kredytowej wygasają, zrzeka się tych praw lub dokonuje bezwarunkowej sprzedaży kredytu. W przypadku stwierdzenia nieściągalności aktywów finansowych najczęściej spisuje należności w ciężar odpisów utworzonych z tytułu utraty wartości. Kwoty należności spisanych odzyskane w późniejszych okresach pomniejszają wartość odpisów utworzonych z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat.

Zobowiązania finansowe

Bank wyłącza z bilansu zobowiązanie finansowe (lub jego część), jeśli obowiązek określony w umowie został wypełniony lub umorzony albo wygasł.

2.3.5 Określenie wartości godziwej

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Poszczególne składniki aktywów/zobowiązań finansowych klasyfikuje się, za pomocą stosowanych metod ustalania wartości godziwej, do następujących kategorii:

- poziom I – aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane bezpośrednio, na podstawie cen kwotowanych na głównym (lub najkorzystniejszym) rynku;
- poziom II – aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane na podstawie technik wyceny opartych na założeniach wykorzystujących informacje pochodzące z głównego (lub najkorzystniejszego) rynku;
- poziom III – aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane na podstawie powszechnie stosowanych przez uczestników rynku technik wyceny, których założenia nie opierają się na informacji pochodzącej z głównego i najkorzystniejszego rynku.

Wartość godziwa jest ceną, którą otrzymanoby za sprzedaż składnika aktywów lub zapłaconoby za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach na głównym (lub najkorzystniejszym) rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych (tj. ceną wyjścia) bez względu na to, czy cena ta jest bezpośrednio obserwowalna lub oszacowana przy użyciu innej techniki wyceny.

Wartość godziwa instrumentów finansowych jest oparta na cenach notowanych na aktywnym głównym (lub najkorzystniejszym) rynku, bez pomniejszenia z tytułu kosztów transakcji. Jeśli cena rynkowa nie jest dostępna, to wartość godziwa instrumentu jest szacowana z wykorzystaniem modeli wyceny lub technik dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych.

Do technik wyceny wykorzystuje się:

- ostatnie transakcje rynkowe przeprowadzone bezpośrednio pomiędzy dobrze poinformowanymi zainteresowanymi stronami, jeśli informacje takie są dostępne;
- odniesienie do bieżącej wartości godziwej innego instrumentu o niemal identycznej charakterystyce;
- metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

Jeśli istnieje technika wyceny powszechnie stosowana przez uczestników rynku do wyceny instrumentu i wykazano, że dostarcza ona wiarygodnych oszacowań cen osiąganych w rzeczywistych transakcjach rynkowych, to Bank stosuje tę metodę. Wybrane techniki wyceny wykorzystują, przede wszystkim, dane rynkowe. W niewielkim stopniu wykorzystują one dane specyficzne dla Banku. Technika wyceny obejmuje wszystkie czynniki, jakie uczestnicy rynku wzięliby pod uwagę, ustalając cenę, i jest zgodna z przyjętymi ekonomicznymi metodami wyceny instrumentów finansowych. Bank weryfikuje prawidłowość wyceny przy zastosowaniu cen pochodzących z dostępnych bieżących transakcji rynkowych dla takiego samego instrumentu lub opartych na innych dostępnych danych rynkowych.

Pozycje bilansu wyceniane według wartości godziwej

Instrument finansowy	Częstotliwość	Ujmowanie/prezentacja
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Codziennie	inne całkowite dochody
Fx forward, fx swap, opcje fx	Codziennie	rachunek zysków i strat
CIRS, FRA, IRS	Codziennie	rachunek zysków i strat
Pozostałe instrumenty pochodne	Codziennie	rachunek zysków i strat
Akcje notowane na GPW w Warszawie S.A.	Codziennie	rachunek zysków i strat

Bank w wycenie instrumentów pochodnych stosuje korektę z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta, która jest równoznaczna ze zmianą wyceny instrumentów pochodnych w wyniku niewypłacalności każdej ze stron transakcji (ang. Bilateral Credit Value Adjustment). Kwota korekty wyliczana jest w oparciu o szacunki następujących parametrów: obustronne prawdopodobieństwo niewypłacalności stron transakcji (PD, z ang. Probability of Default), wskaźnik LGD (z ang. Loss Given Default), oczekiwaną pozytywną i negatywną ekspozycję z transakcji (z ang. EE oraz NEE).

Wpływ korekty na wynik został zaprezentowany w nocie 28.

Wskaźniki PD oraz LGD szacowane są przy pomocy wewnętrznych modeli stosowanych przez Bank z wykorzystaniem kwotowań rynkowych ryzyka kredytowego. Natomiast ekspozycja kontrahenta wyliczana jest z uwzględnieniem bieżącej wyceny oraz jej projekcji kalkulowanej w oparciu o oczekiwane zmiany warunków rynkowych. Dodatkowo w szacowaniu korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględniane są wzajemne zobowiązania wynikające z umów zabezpieczających regulujące relacje stron transakcji.

Instrumenty pochodne

Do zarządzania ryzykiem rynkowym Bank wykorzystuje pochodne instrumenty finansowe: FX-Forward, FX-Swap, IRS, CIRS, FRA, terminowe transakcje papierami wartościowymi. Bank ujmuje je początkowo, w dniu zawarcia umowy, według wartości godziwej (bez uwzględnienia kosztów transakcji), a następnie tę wycenę aktualizuje. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa finansowe, jeżeli ich wartość godziwa jest dodatnia lub jako zobowiązania finansowe, jeżeli jest ona ujemna.

Wszelkie zyski lub straty wynikające ze zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych odnosi się bezpośrednio do rachunku zysków i strat w pozycji wynik handlowy, z wyjątkiem efektywnej części zabezpieczeń przepływów pieniężnych, które ujmuje się w innych całkowitych dochodach.

Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Szczegółowy opis dotyczący rachunkowości zabezpieczeń znajduje się w nocie nr 25.

Bank oddziela wbudowane instrumenty pochodne od umowy zasadniczej i ujmuje je tak jak pozostałe instrumenty pochodne, jeżeli:

- cechy ekonomiczne i ryzyko związane z wbudowanymi instrumentami pochodnymi nie są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwymi dla umowy zasadniczej;
- samodzielny instrument, o takich samych warunkach umownych jak wydzielany wbudowany instrument pochodny, spełniałby definicję instrumentu pochodnego;
- umowa zasadnicza nie jest wyceniana w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

2.3.6 Transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży i odkupu

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej Bank prezentuje transakcje z przyrzeczeniem odkupu na papierach wartościowych kierując się treścią ekonomiczną transakcji

Ocenie Banku podlega czy zawarcie transakcji kupna/sprzedaży papierów wartościowych wiąże się z przeniesieniem ryzyka i korzyści z danego papieru wartościowego.

W przypadku transakcji dotychczas zawieranych przez Bank zachowane zostaje zasadniczo całe ryzyko i korzyści po stronie zbywającego papiery wartościowe ponieważ ryzyko zmiany wartości bieżącej składnika aktywów netto nie zmienia się istotnie w wyniku jego przeniesienia.

Oznacza to, że zarówno transakcje kupna papierów wartościowych z jednoczesnym przyrzeczeniem odsprzedaży (reverses repo, buy-sell-back), jak i transakcje sprzedaży papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu (repo, sell-buy-back) są prezentowane w bilansie Banku jako odpowiednio: zdeponowane u nabywcy papieru wartościowego lokaty lub przyjęte od nabywcy papieru wartościowego depozyty. Różnica pomiędzy ceną sprzedaży a ceną odkupu jest traktowana, odpowiednio, jako koszty albo przychody odsetkowe.

Papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji z przyrzeczeniem odkupu nie są wyłączone ze sprawozdania z sytuacji finansowej i podlegają wycenieniu według zasad określonych dla poszczególnych portfeli papierów wartościowych.

2.3.7 Utrata wartości aktywów finansowych

W końcu każdego okresu sprawozdawczego Bank ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Bank uznaje, że składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych utraciły wartość, a strata z tytułu utraty wartości została poniesiona wtedy i tylko wtedy, gdy istnieją obiektywne dowody utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów (zdarzenie powodujące stratę), a zdarzenie (lub zdarzenia) powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe.

Dowody utraty wartości to:

- znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika;
- niedotrzymanie warunków umowy, np. niespłacenie albo zaleganie ze spłatami odsetek lub nominalu;
- przyznanie pożyczki ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych pożyczkobiorcy, udogodnienia, którego w innym wypadku pożyczkodawca nie udzieliłby;
- wysokie prawdopodobieństwo upadłości lub innej reorganizacji finansowej pożyczkobiorcy;
- zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych ze względu na trudności finansowe;
- obserwowanie danych wskazujących na możliwy do zmierzenia spadek oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych związanych z grupą aktywów finansowych od momentu początkowego ich ujęcia, mimo że nie można jeszcze ustalić spadku dotyczącego pojedynczego składnika grupy aktywów finansowych;

- informacje na temat znaczących negatywnych zmian w środowisku technologicznym, rynkowym, gospodarczym, prawnym lub innym, w którym działa emitent, wskazujące, że koszty inwestycji w instrument kapitałowy mogą nie zostać odzyskane.

Szczegółowy opis dotyczący utraty wartości aktywów finansowych znajduje się w notce nr 46.

Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Dla aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu Bank rozważa, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości pojedynczych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także indywidualnie lub łącznie w przypadku aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące.

Jeśli Bank stwierdzi, że nie istnieją obiektywne dowody utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący czy też nie, to włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i pod względem utraty wartości ocenia je łącznie. Aktywa ocenione indywidualnie pod względem utraty wartości, w przypadku których jednostka dokonuje odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości lub postanawia taki odpis dalej ujmować, nie są uwzględniane w łącznej ocenie utraty wartości.

Jeśli istnieją obiektywne dowody, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości, to kwota odpisu aktualizującego równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat kredytowych, które nie zostały poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego (tzn. efektywnej stopy procentowej ustalonej przy początkowym ujęciu). Przychody odsetkowe są ujmowane przy zastosowaniu stopy procentowej użytej do zdyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych dla celów oszacowania straty z tytułu utraty wartości. Ekspozycje, dla których stwierdzono przesłanki utraty wartości, dzielone są na wyceniane indywidualnie i wyceniane grupowo (kolektywnie).

Ocena indywidualna obowiązuje dla ekspozycji zagrożonych utratą wartości (liczonych na poziomie klienta), przekraczających progi ustalone w zależności od segmentu klienta. Ocenę indywidualną stosuje się także dla ekspozycji zagrożonych utratą wartości, w których przypadku Bank nie jest w stanie wyodrębnić grupy aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego lub nie posiada wystarczającej próby do oszacowania parametrów grupowych.

Do celów wyceny kolektywnej identyfikowane są grupy o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego, które pod względem utraty wartości ocenia się zbiorczo. Wycena grupowa oparta jest na czasie pozostawania danej ekspozycji w stanie utraty wartości i uwzględnia specyfikę danej grupy pod kątem oczekiwanych odzysków.

Przyszłe przepływy pieniężne w grupie aktywów finansowych, dla których utrata wartości oceniana jest łącznie, są szacowane na podstawie historii strat dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego. Korekta danych historycznych uwzględnia warunki obecne oraz ustąpienie czynników obecnie niewystępujących. Oszacowania zmian przyszłych przepływów pieniężnych odzwierciedlają zmiany powiązanych dostępnych danych w poszczególnych okresach (takich jak stopa bezrobocia, ceny nieruchomości, ceny towarów, status płatności oraz inne czynniki, które wskazują na poniesione w grupie straty i ich rozmiary), i zasadniczo są z nimi zgodne. Metodyka i założenia przyjęte do oszacowania

przyszłych przepływów pieniężnych są regularnie przeglądane w celu zmniejszenia rozbieżności pomiędzy stratami szacowanymi a rzeczywistymi.

Jeżeli w następnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wystąpieniu utraty, wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany poprzez korektę salda odpisów aktualizujących. Kwota dokonanego odwrócenia wykazywana jest w rachunku zysków i strat.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

W końcu każdego okresu sprawozdawczego Bank ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, stosując takie same kryteria, jakich używa w przypadku aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu. Jeżeli takie przesłanki istnieją, Bank ustala kwoty odpisów z tytułu utraty wartości.

Kwota odpisu z tytułu utraty wartości stanowi kwotę skumulowanej straty, która zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i ujęta w rachunku zysków i strat jako różnica między kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) a bieżącą wartością godziwą pomniejszoną o wszelkie straty z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów, uprzednio ujęte w rachunku zysków i strat.

Przychody odsetkowe dla aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, dla których dokonano odpisu z tytułu utraty wartości (liczone na pomniejszonej wartości bieżącej), są ujmowane z zastosowaniem stopy procentowej użytej do zdyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych do celów oszacowania straty z tytułu utraty wartości.

Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a ten wzrost może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu straty z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Strat z tytułu utraty wartości inwestycji w instrument kapitałowy kwalifikowany jako dostępny do sprzedaży nie poddaje się odwróceniu przez rachunek zysków i strat.

2.3.8 Kompensowanie instrumentów finansowych

Bank kompensuje składniki aktywów finansowych zobowiązaniami finansowymi, ujmując w sprawozdaniu z sytuacji finansowej kwoty netto wtedy i tylko wtedy, gdy istnieje:

- ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz
- gdy rozliczenie ma zostać dokonane w kwocie netto lub realizacja składnika aktywów i uregulowanie zobowiązań nastąpią jednocześnie.

2.3.9 Jednostki zależne

Bank wycenia jednostki zależne według kosztu nabycia, z uwzględnieniem odpisów aktualizujących.

2.3.10 Rachunkowość zabezpieczeń

Rachunkowość zabezpieczeń służy do symetrycznego ujmowania w rachunku zysków i strat kompensujących się zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz pozycji zabezpieczanej.

Bank wyznacza dla celów rachunkowości zabezpieczeń instrumenty zabezpieczające tak, aby zmiana ich wartości godziwej lub przepływów pieniężnych pokrywała w całości lub części zmianę wartości godziwej lub przyszłych przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej.

Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń, jeśli spełnione są wszystkie poniższe warunki, określone w MSR 39:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia sporządzona została sformalizowana dokumentacja powiązania zabezpieczającego, określająca cel i strategię zabezpieczania, rodzaj i identyfikację instrumentu zabezpieczanego jak i zabezpieczającego, charakter zabezpieczanego ryzyka oraz sposób oceny efektywności zabezpieczenia;
- oczekuje się wysokiej efektywności zabezpieczenia, tj. wysokiej skuteczności w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą konkretnego powiązania zabezpieczającego;
- jest możliwa wiarygodna ocena skuteczności zabezpieczenia, tj. wiarygodna wycena wartości godziwej lub przepływów pieniężnych z tytułu pozycji zarówno zabezpieczanej jak i zabezpieczającej;
- w przypadku przepływów pieniężnych istnieje wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia transakcji zabezpieczanej, która jest narażona na ryzyko zmiany przepływów środków pieniężnych, wpływających na rachunek zysków i strat;
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

W ramach rachunkowości zabezpieczeń Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych oznacza zabezpieczenie przed zmianami przyszłych przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka, związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub pasywów, lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, mającą wpływ na rachunek wyników finansowych.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmuje się w księgach w następujący sposób:

a) część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, stanowiącą efektywne zabezpieczenie, ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach.

Efektywna część zabezpieczenia jest ujmowana w kapitale z aktualizacji wyceny w kwocie niższej spośród następujących kwot (w wartościach bezwzględnych):

- skumulowanych od momentu ustanowienia zabezpieczenia zysków lub strat na instrumencie zabezpieczającym;
- skumulowanej od momentu ustanowienia zabezpieczenia zmiany wartości godziwej (wartości bieżącej) oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych, wynikających z zabezpieczanej pozycji;

oraz

b) nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Część efektywna zabezpieczenia przenoszona jest na wynik finansowy w tym okresie lub okresach, kiedy zabezpieczana planowana transakcja wywiera wpływ na rachunek zysków i strat.

Bank zaprzestaje stosowania rachunkowości zabezpieczeń w przypadku wystąpienia co najmniej jednego z poniższych zdarzeń:

- nastąpi zbycie, wygaśnięcie, wypowiedzenie lub wykonanie instrumentu zabezpieczającego;
- nie zostaną spełnione, opisane wyżej, wymogi rachunkowości zabezpieczeń;
- Bank unieważnia powiązanie zabezpieczające;
- przyszłe przepływy pieniężne nie są już dłużej uznawane za prawdopodobne.

W przypadku wystąpienia powyższego zdarzenia, wynik na instrumencie zabezpieczającym, gdy zabezpieczenie było skuteczne, jest nadal ujęty w kapitale z aktualizacji wyceny do momentu zajścia prognozowanej transakcji i ujęcia jej wówczas w rachunku wyników.

2.3.11 Leasing

Bank ustala, czy umowa jest umową leasingu czy umową, która zawiera leasing, na podstawie istotnych umów, i ocenia, czy wywiązanie się z umowy zależy od korzystania z określonego aktywa lub aktywów (składnika aktywów), a umowa przekazuje prawo do użytkowania składnika aktywów.

Bank jest stroną wyłącznie takich umów leasingowych, na podstawie których przyjmuje do odpłatnego używania lub pobierania, przez uzgodniony okres, pożytków z obcych środków trwałych, kiedy całe ryzyko i pożytki z leasingowanych środków pozostają po stronie leasingodawcy. Opłaty leasingowe w okresie leasingu ujmowane są metodą liniową jako koszty w rachunku zysków i strat.

2.3.12 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Z punktu widzenia rachunku przepływów pieniężnych, na stan środków pieniężnych składa się gotówka (gotówka w kasach i banku centralnym) oraz jej ekwiwalenty (krótkoterminowe inwestycje o dużej płynności, łatwo wymienialne na określone kwoty środków pieniężnych oraz narażone na nieznaczne ryzyko zmiany wartości). Są one ujmowane według ich wartości godziwej.

2.3.13 Nieruchomości inwestycyjne

Ujęcie i wycena

Nieruchomości inwestycyjne obejmują nieruchomości, które Bank traktuje jako źródło korzyści ekonomicznych z tytułu przychodów z wynajmu lub przyrostu ich wartości godziwej (lub obu tych tytułów jednocześnie). Nieruchomości inwestycyjne wycenia się początkowo wg. ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem kosztów transakcji. Po początkowym ujęciu nieruchomości inwestycyjnych Bank stosuje metodę wyceny według metody ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonej o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

2.3.14 Rzeczowe aktywa trwałe

Ujęcie i wycena

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują aktywa o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż jeden rok, kompletne i użytkowane w celu świadczenia usług. Wyceniane są początkowo według cen nabycia lub kosztu wytworzenia. Po początkowym ujęciu pozycji rzeczowych aktywów trwałych wykazywane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie oraz skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Odpisy amortyzacyjne i utrata wartości

Odpisy amortyzacyjne od wartości rzeczowych aktywów trwałych naliczane są metodą liniową, zgodnie z ustalonymi stawkami amortyzacji, przez przewidywany okres ich użyteczności ekonomicznej. Odnoszone są do rachunku zysków i strat. Przez wartość podlegającą amortyzacji rozumie się cenę nabycia lub koszt wytworzenia danego składnika aktywów, po pomniejszeniu o wartość końcową (rezydualną) tego składnika. Co roku aktualizuje się okres użyteczności, stawki amortyzacji oraz wartość końcową rzeczowych aktywów trwałych podlegających amortyzacji. Odpisy amortyzacyjne są prezentowane w kosztach działaniach.

Szacowane okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych

Wyszczególnienie	Okres użytkowania w latach
Ulepszenia w obcych budynkach lub budowlach	5–10
Maszyny i urządzenia	1–5
Wyposażenie	2–10
Środki transportu	2,5–5

Na każdy dzień bilansowy Bank dokonuje oceny aktywów pod względem przesłanek wskazujących na utratę wartości. W przypadku istnienia takiej przesłanki, Bank dokonuje formalnego oszacowania wartości odzyskiwalnej. Jeśli wartość bilansowa danego składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną, uznaje się utratę jego wartości i dokonuje odpisu aktualizującego jego wartość do poziomu wartości odzyskiwalnej. Utworzenie lub rozwiązanie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości jest ujmowane w rachunku zysków i strat.

Nakłady ponoszone w późniejszym terminie

Nakłady ponoszone po początkowym ujęciu nabytego składnika majątku rzeczowego są aktywowane tylko wtedy, gdy zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne tego składnika. W pozostałych przypadkach te nakłady ujmowane są w rachunku zysków i strat jako koszty w momencie ich poniesienia.

2.3.15 Wartości niematerialne

Ujęcie i wycena

Wartości niematerialne to możliwy do zidentyfikowania składnik aktywów, bez postaci fizycznej. Początkowo są wyceniane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia. Bank kapitalizuje:

- wydatki poniesione w związku z nabyciem licencji na oprogramowanie i wytworzeniem licencji lub modułu do nabytej licencji;
- koszty wytworzenia składnika aktywów we własnym zakresie obejmujące wszystkie nakłady, w tym koszty z tytułu świadczeń pracowniczych które mogą być bezpośrednio przyporządkowane czynnościom tworzenia i przygotowania składnika aktywów do użytkowania zgodnie z jego planowanym przeznaczeniem.

Koszt składnika wartości niematerialnych nabytego w oddzielnej transakcji obejmuje:

- cenę zakupu łącznie z kwotą ceł importowych i niepodlegających odliczeniu podatków od zakupu, pomniejszoną o upusty handlowe i rabaty;
- nakłady bezpośrednie związane z przygotowaniem składnika aktywów do użytkowania zgodnie z jego planowanym przeznaczeniem.

Wartość firmy stanowi nadwyżkę kosztu nabycia nad wartością godziwą nabytych aktywów, pasywów i zobowiązań warunkowych jednostki zależnej, stowarzyszonej lub współkontrolowanej. Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. W przypadku zbycia jednostki zależnej, wartość firmy rozpoznana na nabyciu wylicza się w wynik finansowy stanowiący rozliczenie sprzedaży.

Odpisy amortyzacyjne i utrata wartości

Wartości niematerialne o zdefiniowanym okresie ekonomicznej użyteczności, w tym wytworzone we własnym zakresie, po początkowym ujęciu, wykazywane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia, pomniejszonym o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składnika aktywów. Na każdy dzień bilansowy Bank dokonuje oceny aktywów pod względem istnienia przesłanek wskazujących na utratę ich wartości. W przypadku istnienia takiej przesłanki Bank dokonuje formalnego oszacowania wartości odzyskiwalnej. Jeśli wartość bilansowa danego składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną, uznaje się utratę jego wartości i dokonuje odpisu aktualizującego jego wartość do poziomu wartości odzyskiwalnej.

W odniesieniu do wartości firmy utrata wartości ustalana jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, którego dotyczy dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, tworzony jest odpis z tytułu utraty wartości. Stwierdzona w wyniku przeprowadzonych testów utrata wartości nie podlega późniejszej korekcie. Wartość firmy jest analizowana pod kątem utraty wartości na każdy dzień bilansowy (31 grudnia) lub wcześniej - jeśli zidentyfikowano przesłanki utraty wartości.

Odpisy amortyzacyjne od wartości niematerialnych dokonywane są metodą liniową, zgodnie z ustalonymi stawkami amortyzacji przez przewidywany okres ich użyteczności ekonomicznej. Corocznie weryfikuje się okres ekonomicznej użyteczności, stawki amortyzacji oraz wartość końcową wartości niematerialnych podlegających amortyzacji. Odpisy amortyzacyjne są prezentowane w kosztach działaniach.

Wyszczególnienie	Okres użytkowania w latach
Licencje	2-12,5
Oprogramowanie systemów informatycznych	2-10
Koszty prac rozwojowych	2-12,5
Prawo autorskie i inne wartości niematerialne	2-10

Późniejsze nakłady

Nakłady poniesione po początkowym ujęciu składnika wartości niematerialnych są aktywowane tylko wtedy, gdy zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne danego składnika. Koszt wytworzenia licencji lub dodatkowego modułu do nabytej licencji przez jednostkę we własnym zakresie obejmuje wszystkie nakłady, które mogą być bezpośrednio przyporządkowane czynnościom tworzenia, produkcji i przystosowania składnika aktywów do użytkowania w sposób zamierzony przez kierownictwo.

W pozostałych przypadkach są odnoszone do rachunku zysków i strat.

2.3.16 Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży Bank zalicza aktywa, których wartość bilansowa ma zostać odzyskana w drodze ich odsprzedaży, a nie dalszego wykorzystania. Jako przeznaczone do sprzedaży klasyfikowane są jedynie aktywa dostępne do natychmiastowej sprzedaży w bieżącym stanie, których sprzedaż jest bardzo prawdopodobna, tzn. zdecydowano o wypełnieniu planu sprzedaży danego składnika aktywów, rozpoczęto aktywny program znalezienia nabywcy i zakończenia planu zbycia. Ponadto, taki składnik aktywów jest oferowany do sprzedaży w cenie, która jest racjonalna w odniesieniu do jego bieżącej wartości godziwej, i oczekuje się, że sprzedaż zostanie ujęta jako sprzedaż zakończona w czasie jednego roku od dnia zaklasyfikowania składnika aktywów do tej kategorii. Do tej kategorii kwalifikuje się również aktywa trwałe przejęte za długi, które zgodnie z intencją Banku nie będą wykorzystywane na potrzeby własne.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży ujmuje się w kwocie niższej z dwóch: wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Odpisy aktualizujące wartość aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży ujmowane są w rachunku zysków i strat za okres, w którym dokonano tych odpisów. W stosunku do aktywów zaklasyfikowanych do tej kategorii nie nalicza się amortyzacji.

Wobec aktywów trwałych, dla których kryteria klasyfikacji do grupy aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży nie są już spełnione, Bank dokonuje ich reklasyfikacji do odpowiedniej kategorii aktywów. Aktywa trwałe wycofane z aktywów przeznaczonych do sprzedaży wycenia się w niższej z dwóch wartości:

- bilansowej sprzed momentu zaklasyfikowania do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży, pomniejszonej o amortyzację, która zostałaby ujęta, gdyby składnik aktywów (lub grupa do zbycia) nie został zakwalifikowany jako przeznaczony do sprzedaży;
- odzyskiwalnej w dniu podjęcia decyzji o zaniechaniu sprzedaży.

2.3.17 Utrata wartości aktywów innych niż aktywa finansowe

Dla dnia bilansowego wartości aktywów Banku, z wyjątkiem aktywów z tytułu podatku odroczonego, są przeglądane w celu zidentyfikowania przesłanek wskazujących na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników aktywów. W przypadku stwierdzenia takich przesłanek, Bank szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów.

Utrata wartości następuje wtedy, gdy wartość bilansowa składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Wyznaczony w ten sposób odpis aktualizujący jest ujmowany w rachunku zysków i strat.

Wartość odzyskiwalna odpowiada wyższej spośród dwóch wartości: godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży i użytkowej składnika aktywów.

Wartość użytkowa jest wyznaczana przez dyskonto szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dla danego składnika aktywów, przy użyciu stopy dyskonta sprzed opodatkowania. Dla aktywów, które nie generują niezależnych przepływów gotówki, Bank ustala wartość odzyskiwalną na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należy dany składnik aktywów. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości może być odwrócony tylko do poziomu, przy którym wartość księgowa aktywów nie przekracza wartości księgowej, która – pomniejszona o kwotę amortyzacji – zostałaby wyznaczona, gdyby nie został ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości.

Wartość odzyskiwalną stanowi wartość użytkowa lub wartość sprzedaży netto w zależności od tego, która z nich jest wyższa w chwili przeprowadzania przeglądu.

W celu wyznaczenia wartości użytkowej oszacowane przyszłe przepływy pieniężne są dyskontowane do wartości bieżącej przy użyciu stopy dyskontowej sprzed opodatkowania, która odzwierciedla bieżące oczekiwania rynku odnośnie do wartości pieniądza oraz specyficznego ryzyka w odniesieniu do danych aktywów.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w odniesieniu do wartości firmy nie podlega odwracaniu. W przypadku innych aktywów ten odpis podlega odwracaniu pod warunkiem, że nastąpiła zmiana w szacunkach służących do określenia wartości możliwej do odzyskania.

2.3.18 Rezerwy na świadczenia pracownicze

Wyliczenie rezerw jest oparte na szeregu założeń odnośnie do warunków makroekonomicznych oraz dotyczących rotacji pracowników, ryzyka śmierci itd. Podstawą do obliczenia rezerwy dla pracowników jest przewidywana kwota odprawy emerytalnej lub odprawy rentowej, jaką Bank zobowiązuje się wypłacić na podstawie regulaminu wynagradzania. Przewidywana kwota odprawy obliczana jest jako iloczyn:

- przewidywanej kwoty podstawy wymiaru odprawy emerytalnej lub rentowej, zgodnie z zapisami regulaminu wynagradzania;
- przewidywanego wzrostu podstawy wymiaru do czasu osiągnięcia wieku emerytalnego;
- współczynnika procentowego uzależnionego od stażu pracy (zgodnie z zapisami regulaminu wynagradzania).

Obliczona kwota jest dyskontowana aktuarialnie na ostatni dzień roku. Stopa dyskonta finansowego dla obliczenia wartości bieżącej zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych ustalana jest na podstawie rynkowych stóp zwrotu z obligacji skarbowych, których waluta i termin wykupu są zbieżne z walutą i szacunkowym terminem realizacji zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych. Zdyskontowaną kwotę pomniejsza się o zdyskontowane aktuarialnie na ten sam dzień kwoty półrocznych/rocznych odpisów na rezerwę, dokonanych na powiększenie rezerwy na pracownika.

Dyskonto aktuarialne oznacza iloczyn dyskonta finansowego i prawdopodobieństwa dotrwania danej osoby do wieku emerytalnego, jako pracownika Banku. Kwota rocznych odpisów oraz prawdopodobieństwo obliczane są na podstawie modeli, w których wzięto pod uwagę trzy rodzaje ryzyka:

- możliwości zwolnienia się z pracy;
- ryzyko całkowitej niezdolności do pracy;
- ryzyko śmierci.

Możliwość zwolnienia się z pracy przez pracownika szacowana jest z zastosowaniem rozkładu prawdopodobieństwa, przy uwzględnieniu danych statystycznych Banku. Prawdopodobieństwo zwolnienia się pracownika jest uzależnione od wieku pracownika i jest stałe w ciągu każdego roku pracy.

Ryzyko śmierci wyrażono w postaci najnowszych danych statystycznych z polskich tabel trwania życia mężczyzn i kobiet, publikowanych przez GUS w dniu wyceny. Rezerwa będąca efektem wyceny aktuarialnej aktualizowana jest w okresach półrocznych.

Wpływ zmiany założeń aktuarialnych na wycenę świadczeń pracowniczych prezentowany jest w innych całkowitych dochodach.

2.3.19 Rezerwy

Rezerwy są to zobowiązania o niepewnym terminie zapłaty bądź niepewnej kwocie. Bank tworzy rezerwy, które są wyceniane zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”, gdy na jednostce ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje wypływ środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz gdy można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku. Jeśli warunki te nie są spełnione, nie tworzy się rezerwy.

2.3.20 Kapitały

Na kapitał własny składa się kapitał akcyjny, kapitał zapasowy, kapitał z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (w tym kapitał rezerwowy na świadczenia pracownicze rozliczane instrumentami kapitałowymi) oraz wynik roku bieżącego i lat ubiegłych.

Kapitał akcyjny

Kapitał zakładowy wykazany jest w wartości nominalnej zgodnie ze statutem oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego.

Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy tworzony jest z odpisów z zysku, na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia. Na kapitał zapasowy odnoszone są także nadwyżki osiągnięte przy emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej, pomniejszone o koszty przeprowadzenia emisji. Kapitał zapasowy przeznaczony jest na pokrycie strat bilansowych, jakie mogą wyniknąć w związku z działalnością Banku.

Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny tworzony jest w wyniku wyceny:

- instrumentów finansowych zakwalifikowanych do kategorii dostępne do sprzedaży
- efektywnej części zabezpieczenia rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Na kapitał z aktualizacji wyceny odnoszone są odpisy z tytułu podatku odroczonego dotyczące wyceny instrumentów finansowych zakwalifikowanych do kategorii dostępne do sprzedaży oraz wyceny efektywnej części zabezpieczenia dotyczącej rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Kapitał z aktualizacji wyceny nie podlega dystrybucji.

Pozostałe kapitały

Pozostały kapitał tworzony jest z odpisów z zysku. Jest przeznaczony na cele określone w statucie Banku lub w przepisach prawa.

Wynik roku bieżącego i lat ubiegłych

Wynik finansowy netto przypadający na jednostkę dominującą to wynik brutto z rachunku zysków i strat roku bieżącego skorygowany o obciążenie z tytułu podatku dochodowego i wynik przypadający na udziały niekontrolujące.

Udziały niekontrolujące

Udziały niekontrolujące stanowią tę część kapitałów w jednostce zależnej, której nie można bezpośrednio lub pośrednio przyporządkować jednostce dominującej.

Dywidendy

Dywidendy za dany rok obrotowy, które zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie, ale nie zostały wypłacone do dnia bilansowego, ujawnia się w pozycji zobowiązania z tytułu dywidendy w ramach pozostałych zobowiązań.

2.3.21 Wynik finansowy

Wszystkie istotne pozycje kosztów i przychodów Bank ujmuje zgodnie z zasadami memoriału, współmierności przychodów i kosztów, ujmowania i wyceny aktywów i zobowiązań oraz tworzenia odpisów z tytułu utraty wartości.

Wynik odsetkowy

Przychody i koszty odsetkowe obejmują odsetki od instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz instrumentów wycenianych do wartości godziwej, w tym instrumentów pochodnych zabezpieczających, z wyjątkiem instrumentów pochodnych zaliczanych do kategorii przeznaczone do obrotu, innych niż IRS/CIRS. W wyniku odsetkowym ujmowane są także opłaty i prowizje bezpośrednio związane z powstaniem instrumentu finansowego (zarówno przychody, w tym część opłaty otrzymywanej od ubezpieczyciela za dystrybucję ubezpieczeń, jak i koszty, w tym wewnętrzne koszty inkrementalne) stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą naliczania zamortyzowanego kosztu składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego oraz alokacji przychodów i kosztów z tytułu odsetek. Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dyskontuje oszacowane przyszłe przepływy pieniężne do bilansowej wartości netto składnika aktywów lub zobowiązania finansowego. W przypadku aktywów finansowych lub grupy podobnych aktywów finansowych, dla których dokonano odpisu z tytułu utraty wartości, przychody odsetkowe są naliczane od wartości bieżącej należności (wartości pomniejszonej o odpis aktualizujący wartość), z zastosowaniem aktualnej stopy procentowej użytej do zdyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych do celów oszacowania straty z tytułu utraty wartości.

Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat

Przychody z tytułu prowizji i opłat ujmuje się zasadniczo według zasady memoriału z chwilą wykonania usługi. Powstają one w wyniku świadczenia usług finansowych oferowanych przez Bank. Opłaty i prowizje bezpośrednio związane z powstaniem aktywów finansowych lub zobowiązań (zarówno przychody, jak i koszty), niestanowiące integralnej części efektywnej stopy procentowej, są rozliczane liniowo do rachunku zysków i strat i prezentowane jako przychody lub koszty prowizyjne. Pozostałe opłaty i prowizje (niestanowiące integralnej części efektywnej stopy procentowej oraz nie rozliczanej liniowo) związane z usługami finansowymi oferowanymi przez Bank, takie jak usługi zarządzania środkami pieniężnymi, usługi maklerskie, doradztwo inwestycyjne, planowanie finansowe, usługi bankowości inwestycyjnej oraz usługi zarządzania aktywami, są rozpoznawane w rachunku zysków i strat w momencie wykonania usługi.

Bancassurance

Bank uzyskiwane wynagrodzenia z dystrybucji produktów ubezpieczeniowych oferowanych w powiązaniu ze sprzedażą produktów kredytowych alokuje - zgodnie z treścią ekonomiczną transakcji - jako wynagrodzenie stanowiące:

1. integralną część wynagrodzenia z tytułu oferowanego instrumentu finansowego;

2. wynagrodzenie za usługę pośrednictwa;
3. wynagrodzenie za świadczenie dodatkowych czynności wykonywanych w trakcie trwania umowy ubezpieczenia (rozliczane przez Bank w okresie, w którym świadczone są usługi).

Ekonomiczny tytuł otrzymywanego wynagrodzenia determinuje sposób ujęcia w księgach Banku.

Model „względnej wartości godziwej” stosowany jest dla ustalenia podziału kwoty wynagrodzenia z ubezpieczeń oferowanych w powiązaniu z kredytami gotówkowymi i hipotecznymi oraz ubezpieczeń sprzedawanych bez powiązania z instrumentem finansowym.

Przyjęty przez Bank model „względnej wartości godziwej” polega na szacowaniu wartości godziwych poszczególnych elementów łącznej usługi sprzedaży kredytu wraz z ubezpieczeniem w celu ustalenia proporcji wartości godziwej obu usług. Zgodnie z tak ustaloną proporcją wartości godziwych następuje alokacja przychodu z wynagrodzenia z tytułu łącznej transakcji kredytu i ubezpieczenia do poszczególnych jej elementów. Dodatkowo, w celu ustalenia prawidłowej wysokości przychodu do rozliczania w czasie na przychody odsetkowe, model uwzględnia tworzenie i aktualizację rezerwy na zwroty wynagrodzenia z tytułu pośrednictwa ubezpieczeniowego, w przypadku rezygnacji z ubezpieczenia przez Klienta. Adekwatna rezerwa ze względu na niepewność związaną z możliwością rezygnacji przez Klienta z ochrony ubezpieczeniowej w każdym momencie trwania umowy jest weryfikowana okresowo w podziale na poszczególne grupy produktów kredytowych. Wynagrodzenie Banku z tytułu dystrybucji ubezpieczenia jest pomniejszane o niepewny przychód związany z szacowanymi zwrotami z tytułu rezygnacji Klientów z ubezpieczenia.

Wynagrodzenie z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych oferowanych Klientom Banku w powiązaniu z produktami kredytowymi zgodnie z aktualizowanym okresowo modelem „względnej wartości godziwej kredytu” jest rozpoznawane po odroczeniu części wynagrodzenia na pokrycie przewidywanych zwrotów wynagrodzenia w związku z rezygnacją lub odstąpieniami przez Klientów od ubezpieczenia.

Bank uwzględnia również w rachunku zysków i strat przychody ze sprzedaży ubezpieczeń dystrybuowanych łącznie z oferowanymi kredytami samochodowymi i kredytami z ubezpieczeniem ochrony prawnej, które są w pełnej wysokości rozliczane w czasie wg efektywnej stopy procentowej.

Dodatkowo, Bank udostępnia Klientom skorzystanie z ochrony ubezpieczeniowej w formie innych ubezpieczeń niż powiązane ze sprzedażą produktów kredytowych, w tym ubezpieczeń od następstw nieszczęśliwych wypadków, zdrowotnych oraz z produktów inwestycyjnych (ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe). Przychody z dystrybucji tych produktów ujmowane są odpowiednio:

- produkty ubezpieczeniowe oparte na rozliczeniach miesięcznych zarówno z ubezpieczycielem, jak i z Klientami są rozpoznawane w rachunku zysków i strat w okresach miesięcznych;
- ze sprzedaży ubezpieczeń nie powiązanych ze sprzedażą produktów bankowych w tym: Unit Linked oraz Ubezpieczeń z Funduszem Kapitałowym ujmowane są jednorazowo w rachunku zysków i strat w momencie wykonania czynności w części dotyczącej wykonanej usługi pośrednictwa w sprzedaży, a w części dotyczącej wynagrodzenia za późniejszą obsługę są rozliczane w czasie metodą liniową. Analogicznie jak w przypadku produktów

ubezpieczeniowych powiązanych z kredytem, model dla ubezpieczeń niepowiązanych uwzględnia również tworzenie i aktualizacje rezerwy na zwroty wynagrodzenia z tytułu ubezpieczenia, w przypadku rezygnacji z ubezpieczenia przez Klienta.

Zrealizowany wynik na pozostałych instrumentach finansowych

Zrealizowany wynik na pozostałych instrumentach finansowych zawiera zyski i straty powstałe w wyniku zbycia instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do portfela dostępnych do sprzedaży oraz zyski i straty powstałe w wyniku odkupu emisji własnej.

Wynik handlowy

Wynik handlowy obejmuje wyniki: na transakcjach walutowych; na transakcjach stopy procentowej, over hedge i na pozostałych instrumentach. Wynik z transakcji walutowych obejmuje wyniki: z wymiany; z transakcji SWAP (FX swap i CIRS z wymianą kapitału); FX forward; z opcji walutowych oraz z rewaluacji aktywów i pasywów wyrażonych w walutach obcych. Wynik z transakcji stopy procentowej obejmuje wyniki: z kontraktów swap dla stóp procentowych; FRA i wynik z opcji na stopę procentową (CAP/FLOOR). Wynik nie obejmuje przychodów i kosztów odsetkowych z tytułu transakcji IRS i CIRS. Wynik z pozostałych instrumentów finansowych obejmuje wynik z towarowych instrumentów pochodnych (w tym forward, futures), wynik z opcji na indeksy giełdowe, koszyki indeksów oraz towary i wynik z obrotu kapitałowymi papierami wartościowymi.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zalicza się przychody i koszty niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością Banku. Pozostałe przychody operacyjne obejmują głównie przychody z zarządzania majątkiem osób trzecich, otrzymanych odszkodowań, kar i grzywien, wynagrodzeń z tytułu umów z różnymi kontrahentami, zwrotu kosztów dochodzenia roszczeń. Na pozostałe koszty operacyjne składają się głównie koszty zdarzeń z obszaru ryzyka operacyjnego, dochodzenia roszczeń i działalności zarządzania majątkiem osób trzecich. W pozostałych przychodach operacyjnych ujmowany jest również zysk z okazynego nabycia powstały w wyniku rozliczenia nabycia przedsięwzięcia zgodnie z MSSF 3.

Uzyskane przychody podlegają jednorazowemu ujęciu w rachunku wyników. W przypadku przychodów z tytułu zarządzania majątkiem osób trzecich o jednorazowym ujęciu w rachunku wyników decydują miesięczne okresy rozliczeń.

2.3.22 Podatki

Podatek dochodowy obejmuje podatek bieżący i podatek odroczony. Podatek dochodowy ujmuje się w rachunku zysków i strat z wyjątkiem sytuacji, gdy podatek ujmowany jest w kapitale.

Podatek bieżący

Zobowiązania (należności) z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot wymaganych według przewidywań zapłaty na rzecz władz podatkowych (lub podlegających zwrotowi od władz podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych (i przepisów podatkowych), które obowiązywały prawnie lub faktycznie w końcu okresu sprawozdawczego.

Podatek odroczony

Podatek odroczony obliczany jest zgodnie z metodą zobowiązania bilansowego opartą na identyfikacji różnic czasowych między wartością podatkową a wartością bilansową aktywów i zobowiązań. Bank tworzy rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych, z wyjątkiem przypadków:

- gdy rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia danego składnika aktywów, lub zobowiązań pochodzącego z transakcji, która nie jest połączeniem jednostek i w momencie przeprowadzania transakcji nie wpływa na wynik finansowy brutto ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową);
- jednostka dominująca, inwestor lub wspólnik wspólnego przedsięwzięcia są w stanie kontrolować terminy odwracania się różnic przejściowych, i jest prawdopodobne, że różnice przejściowe nie odwrócą się w przewidywalnej przyszłości.

W odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych ujmuje się składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego do wysokości prawdopodobnego dochodu do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych, z wyjątkiem sytuacji:

- gdy składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań pochodzącego z transakcji, która nie dotyczy połączenia jednostek gospodarczych i w momencie przeprowadzania nie wpływa na wynik finansowy brutto ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową);
- gdy ujemne różnice przejściowe wynikają z inwestycji w jednostkach zależnych, oddziałach, jednostkach stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach poza zakresem, w którym jest prawdopodobne, że odwrócą się w przewidywalnej przyszłości i zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, od którego będzie można odpisać różnice przejściowe.

Wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego weryfikuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Bank obniża jego wartość bilansową w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego jego zrealizowania. Bank ujmuje uprzednio nieuwjęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie, w jakim stało się prawdopodobne, że przyszły dochód do opodatkowania pozwoli na jego zrealizowanie.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego wycenia się z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe), które obowiązywały prawnie lub faktycznie w końcu okresu sprawozdawczego.

Podatek bieżący oraz podatek odroczony ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym, jeżeli dotyczy on pozycji, które w tym samym lub innym okresie zostały ujęte w kapitale własnym.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego są kompensowane rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy Bank posiada możliwości do wyegzekwowania tytułu prawnego do przeprowadzenia kompensat należności i zobowiązań z tytułu bieżącego podatku, a odroczony podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

2.3.23 Połączenie jednostek gospodarczych

Metodę nabycia stosuje się do ujmowania wszystkich połączeń jednostek gospodarczych (za wyjątkiem połączeń z jednostkami pod wspólną kontrolą), niezależnie czy nabywane są akcje, udziały czy inne aktywa netto spełniające definicję jednostki gospodarczej.

Nabycia jednostek gospodarczych przez Bank rozlicza się metodą nabycia zgodnie z MSSF 3 zgodnie z którą: ujmuje się, osobno od wartości firmy, możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa, przejęte zobowiązania oraz wszelkie niekontrolujące udziały w jednostce przejmowanej. Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone wyceniane są w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Cena nabycia jednostki gospodarczej stanowi:

- wartość godziwa przekazanych aktywów,
- zobowiązania wykazane wobec poprzednich właścicieli jednostki gospodarczej,
- wyemitowane przez jednostkę dominującą udziały kapitałowej,
- wartość godziwa jakichkolwiek aktywów i zobowiązań wynikających z płatności warunkowych,
- wartość godziwa udziałów poprzednio wykazywanych w jednostce zależnej.

Możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa i przejęte zobowiązania wycenia się według ich wartości godziwych na dzień nabycia. W przypadku każdego połączenia, wszelkie niekontrolujące udziały w przejmowanym podmiocie wycenia się w wartości godziwej lub w wartości proporcjonalnego udziału niekontrolujących udziałów w możliwych do zidentyfikowania aktywach netto przejmowanego podmiotu. Koszty związane z nabyciem ujmowane są w wyniku finansowym w momencie ich poniesienia.

Wartość firmy ujmuje się na dzień nabycia i wycenia w kwocie nadwyżki sumy:

- przekazanej zapłaty wycenianej według wartości godziwej na dzień nabycia,
- kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej,
- w przypadku połączenia realizowanego etapami, wartości godziwej na dzień nabycia udziału w kapitale jednostki przejmowanej należącego poprzednio do Banku,

nad kwotę netto, ustaloną na dzień nabycia, wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań wycenionych według wartości godziwej na dzień nabycia. W przypadku odwrotnym różnicę ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat jako zysk z okazjonalnego nabycia.

Płatności warunkowe ujmowane są jako zobowiązania finansowe lub kapitał. Zobowiązania finansowe z tego tytułu są wyceniane według ich wartości godziwej, a zmiana tej wartości odnoszona jest w wynik finansowy.

Transakcje pod wspólną kontrolą wyłączone są z MSSF 3. zgodnie z przyjętą przez Bank polityką rachunkowości, w odniesieniu do MSR 8 pkt.10, przy rozliczeniu połączenia pod wspólną kontrolą zasadą rachunkowości jest stosowanie tzw. metody „wartości od poprzednika” (ang. *„predecessor accounting”*), czyli ujęcie przejmowanej jednostki według wartości bilansowej aktywów i zobowiązań ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jednostki wyższego szczebla, włączając w to również wartość firmy powstałą w wyniku nabycia tej jednostki.

2.4 Zmiany stosowanych zasad (polityki) rachunkowości

Zmiany w standardach rachunkowości

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu sprawozdania finansowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 r., z wyjątkiem zastosowania następujących zmian do standardów oraz nowych interpretacji obowiązujących dla sprawozdań finansowych sporządzanych wg MSSF dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu lub po dniu 1 stycznia 2016 r.:

- Roczne zmiany MSSF 2010 - 2012

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w grudniu 2013 r. „Roczne zmiany MSSF 2010-2012”, które mają wpływ na 7 standardów. W trakcie cyklu wprowadzono zmiany do następujących standardów: MSSF 2 w zakresie zmiany definicji „warunku nabywania uprawnień” oraz „warunku rynkowego” oraz dodania definicji „warunku świadczenia usług” oraz „warunku związanego z dokonaniem gospodarczymi jednostek”, MSSF 3 w zakresie doprecyzowania klasyfikacji warunkowej zapłaty przez jednostkę przejmującą, MSSF 8 w zakresie obowiązku ujawniania informacji na temat osądów kierownictwa związanych z kryteriami przy agregowaniu segmentów operacyjnych oraz ujawnianiu uzgodnienia sumy aktywów segmentów sprawozdawczych z całkowitą sumą aktywów, MSSF 13 w zakresie wyjaśnienia wątpliwości w odniesieniu do możliwości uproszczonej wyceny należności i zobowiązań krótkoterminowych z pominięciem efektu dyskontowego w przypadku gdy efekt niedyskontowania jest niematerialny, MSR 16 oraz MSR 38 w zakresie proporcjonalnego przeliczenia wartości skumulowanego umorzenia środka trwałego bądź wartości niematerialnej w sytuacji, gdy składnik środków trwałych bądź wartości niematerialnych podlega przeszacowaniu, zmiany do MSR 24 w zakresie identyfikacji jednostki powiązanej zapewniającej jednostce sprawozdawczej lub podmiotowi dominującemu usługi kluczowego personelu kierowniczego.

Powyższe zmiany nie mają istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.

- Zmiany do MSR 19 Plany określonych świadczeń: składki pracownicze.

Został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 21 listopada 2013 roku, zatwierdzony przez Unię Europejską 17 grudnia 2014 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 lipca 2014 roku lub po tej dacie, w Unii Europejskiej ma zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lutego 2015 roku lub później. Poprawka do standardu odnosi się jedynie do składek na programy określonych świadczeń wnoszonych przez pracowników lub strony trzecie. Celem zmiany do standardu jest wyjaśnienie i uproszczenie wymogów rachunkowych dotyczących składek niezależnych od okresu zatrudnienia pracowników, tj. składki stanowiące stały procent wynagrodzenia, stałą kwotę w okresie zatrudnienia oraz składki zależne od wieku pracownika. Zgodnie ze zmianą do standardu składki takie powinny być ujmowane jako zmniejszenie kosztu zatrudnienia w okresie, w którym pracownik wykonuje pracę, zamiast przypisywanie składek do okresów zatrudnienia.

Bank uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- Roczne zmiany MSSF 2012-2014.

Zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 25 września 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 15 grudnia 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie. W trakcie cyklu wprowadzono zmiany do 4 standardów: MSSF 5 w sytuacji kiedy składnik aktywów zostaje przeklasyfikowany z kategorii „przeznaczony do sprzedaży” do kategorii „przeznaczony do dystrybucji” lub odwrotnie, nie stanowi to zmiany planu sprzedaży lub dystrybucji i wobec tego dotychczasowe wymogi dotyczące klasyfikacji nie ulegną zmianie. Dodatkowo, kiedy aktywa przestały spełniać kryterium przeznaczonych do dystrybucji nie spełniając kryteriów przeznaczonych do sprzedaży, należy zaprzestać stosowania zasad obowiązujących dla przeznaczonych do dystrybucji w ten sam sposób w jaki zaprzestaje się stosowania zasad kiedy aktywa nie spełniają dłużej kryteriów przeznaczonych do sprzedaży; MSSF 7 w zakresie ujawnienia, w przypadku, gdy jednostka przekazuje składnik aktywów finansowych osobie trzeciej zatrzymując prawo do obsługi tego aktywa za określoną opłatą zawartą w umowie o obsługę, czy dana umowa o obsługę stanowi kontynuację zaangażowania w przekazany składnik aktywów. Dodatkowo MSSF 7 wyjaśnia, że ujawnienia dotyczące kompensaty aktywów i zobowiązań finansowych nie są wymagane dla wszystkich okresów śródrocznych, chyba że wymaga tego MSR 34; MSR 19 w zakresie wyjaśnienia, że wysokiej jakości obligacje przedsiębiorstw wykorzystywane do szacowania stopy dyskonta zobowiązań z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia powinny być wyemitowane w tej samej walucie, co zobowiązania z tytułu tych świadczeń. Ocena czy występuje rozwinięty rynek takich obligacji przedsiębiorstw powinna być więc dokonana na poziomie konkretnej waluty, a nie danego kraju; MSR 34 w zakresie wyjaśnienia co oznacza odwołanie do informacji ujawnionych „w innym miejscu w śródrocznym raporcie finansowym” oraz dodatkowo wprowadza wymóg zawarcia w śródrocznym sprawozdaniu finansowym odnośnika do innego sprawozdania, w którym znajdują się te informacje.

Bank uważa, że zastosowanie zmienionych standardów nie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSSF 11, Rozliczenie nabycia udziału we wspólnej działalności

Został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 6 maja 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 24 listopada 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie. Zmieniony standard przy rozliczaniu transakcji nabycia udziałów we wspólnej działalności, w których wspólna działalność stanowi przedsięwzięcie zgodnie z definicją w MSSF 3 Połączenia przedsięwzięć, wprowadza wymóg stosowania wszystkich zasad ujmowania połączenia przedsięwzięć zawartych w MSSF 3 i w innych standardach za wyjątkiem tych zasad, które są sprzeczne z wytycznymi w tym MSSF. Ujęcie takie ma obowiązywać nie tylko w odniesieniu do nabycia początkowych udziałów, ale również dodatkowych udziałów we wspólnej działalności. Ponadto, nabywający udziały we wspólnej działalności jest zobowiązany do ujawnienia informacji wymaganych przez MSSF 3 i inne standardy dotyczące połączenia przedsięwzięć.

Bank uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSR 16 i do MSR 41 Rolnictwo: rośliny produkcyjne

Zmiany zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 30 czerwca 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 23 listopada 2015 roku i

obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie. Zmieniony standard MSR 16 i MSR 41 wprowadza obowiązek ujmowania roślin produkcyjnych w taki sam sposób jak rzeczowych aktywów trwałych i stosowania do nich regulacji MSR 16 wyceniając je według kosztu lub w wartości przeszacowanej. Produkty rolne wytwarzane przez rośliny produkcyjne będą nadal wyceniane w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży zgodnie z MSR 41. Zwierzęta hodowlane nie są objęte zmianami.

Bank uważa, że zastosowanie zmienionych standardów nie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSR 16 i do MSR 38, Wyjaśnienie dopuszczalnych metod amortyzacji

Zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 maja 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 2 grudnia 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie.

Zmieniony standard MSR 16 zabrania stosowania metody amortyzacji w oparciu o metodę przychodową dla rzeczowych aktywów trwałych. Wykorzystanie metody naliczenia umorzenia wartości składnika aktywów opartej na przychodach jednostki nie jest właściwe, ponieważ przychody generowane z działalności, w której wykorzystywany jest dany składnik aktywów odzwierciedla inne czynniki niż konsumowanie korzyści ekonomicznych generowanych przez dany składnik aktywów.

Zmieniony standard MSR 38 wprowadza założenie, że metoda amortyzacji aktywów niematerialnych w oparciu o metodę przychodową jest niewłaściwa z tych samych powodów, co w przypadku rzeczowych aktywów trwałych przedstawionych w zmianach do standardu MSR 16. Założenie to można jednak w odniesieniu do zmienionego standardu MSR 38 odrzucić w dwóch przypadkach: jeżeli można wykazać, że przychody z danego składnika są silnie skorelowane z konsumpcją korzyści ekonomicznych zawartych w tych aktywach oraz jeżeli składnik aktywów niematerialnych jest wyrażony jako prawo do uzyskania określonej kwoty przychodów.

Bank uważa, że zastosowanie zmienionych standardów nie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSR 27, Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych

Zmiany te zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 sierpnia 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 18 grudnia 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie. Zmieniony standard MSR 27 przywraca możliwość zastosowania metody praw własności przy ujmowaniu inwestycji w jednostki zależne, wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone w jednostkowym sprawozdaniu finansowym. Jednostka może teraz ujmować inwestycje w jednostkach zależnych, wspólnych przedsięwzięciach i jednostkach stowarzyszonych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym po koszcie lub zgodnie z MSSF 9 lub metodą praw własności w sposób opisany w MSR 28. Dywidendę od jednostek zależnych, stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięć ujmuje się w rachunku zysków i strat lub jako korektę wartości bieżącej inwestycji, gdy inwestycja ujmowana jest przy zastosowaniu metody praw własności.

Bank uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28, Jednostki inwestycyjne: zastosowanie wyjątku w zakresie konsolidacji

Zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 grudnia 2014 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28 zwalniają z wymogu sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostki dominującej, jeżeli jej jednostka dominująca średniego lub najwyższego szczebla sporządza sprawozdanie finansowe dostępne do publicznej wiadomości zgodne z MSSF, w którym jednostki zależne są konsolidowane lub wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Dodatkowo, wymóg konsolidacji został ograniczony do sytuacji, gdy jednostka inwestycyjna ma jednostkę zależną, która sama nie jest jednostką inwestycyjną oraz której głównym celem jest świadczenie usług związanych z działalnością inwestycyjną jednostki dominującej. Ponadto, przy zastosowaniu metody praw własności w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu będącej jednostką inwestycyjną, inwestor może nadal stosować wycenę w wartości godziwej, które jednostka stowarzyszona lub wspólne przedsięwzięcie stosowała w odniesieniu do własnych jednostek zależnych.

Bank uważa, że zastosowanie zmienionych standardów nie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSR 1, Inicjatywa w zakresie ujawnienia informacji

Zmiany zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 grudnia 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 18 grudnia 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie. Zmiany do MSR 1 obejmują wyjaśnienia w zakresie istotności informacji ze szczególnym uwzględnieniem ograniczenia nieistotnych informacji w sprawozdaniu finansowym. Ponadto, określone pozycje sprawozdania finansowego mogą podlegać zarówno agregowaniu, jak i dezagregacji w sprawozdaniu finansowym w zależności od ich istotności. MSR 1 został również uzupełniony o wymogi dotyczące prezentacji sum pośrednich w sprawozdaniu finansowym. Dodatkowo informacje ujawniane w notach do sprawozdania finansowego mogą być prezentowane w kolejności ustalonej przez jednostkę, jednakże ustalając kolejność prezentowania informacji dodatkowej jednostka powinna uwzględnić zrozumiałość i porównywalność informacji w sprawozdaniu finansowym. W zmianach do MSR 1 usunięto też wytyczne dotyczące identyfikacji znaczących obszarów polityki rachunkowości.

Bank uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane i nie weszły w życie na dzień bilansowy

- Zmiany do MSR 7, Inicjatywa dotycząca ujawnień

Zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 29 stycznia 2016 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia

2017 roku lub po tej dacie. Zmiany do MSR 7 wprowadzają wymóg ujawnienia zmian w zobowiązaniach wynikających z działalności finansowej w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych, włączając w to zmiany zarówno będące przepływami pieniężnymi oraz zmianami niepieniężnymi. Aby spełnić wymóg standard nakazuje uzgodnienie sald otwarcia i sald zamknięcia poszczególnych zobowiązań przedstawionych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, które kwalifikują się jako działalność finansowa w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych.

Bank uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- **MSSF 9 Instrumenty Finansowe**

W 24 lipca 2014 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (dalej: RMSR) wydała nowy Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej – MSSF 9: „Instrumenty finansowe”, obowiązujący dla rocznych okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku, który zastąpi istniejący Międzynarodowy Standard Rachunkowości 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”. Komisja Europejska Rozporządzeniem nr 2016/2067 z dnia 22 listopada 2016 r. przyjęła Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej nr 9: Instrumenty finansowe (MSSF 9) w wersji opublikowanej przez RMSR 24 lipca 2014 r.

MSSF 9 wprowadza nowy model utraty wartości aktywów finansowych oparty na koncepcji „straty oczekiwanej”, zmiany w zakresie zasad klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych (w szczególności aktywów finansowych) jak również nowe podejście do rachunkowości zabezpieczeń.

Bank w marcu 2016 r. uruchomił projekt wdrożenia MSSF 9, angażujący aktywnie jednostki organizacyjne Banku odpowiedzialne za obszar rachunkowości i sprawozdawczości finansowej oraz zarządzanie ryzykiem, jak również departamenty biznesowe, informatyczne oraz organizacji.

Bank jest na etapie projektowania niezbędnych rozwiązań dla poszczególnych wymogów, w oparciu o wyniki przeprowadzonej analizy luki oraz zdefiniowane ogólne założenia metodologiczne.

Bank planuje zakończenie prac projektowych do końca trzeciego kwartału 2017 r.

Podsumowanie kluczowych założeń MSSF 9

Klasyfikacja i wycena instrumentów finansowych

Aktywa finansowe

Zgodnie z MSSF 9, aktywa finansowe w momencie ich początkowego ujęcia kwalifikuje się do następujących kategorii wyceny:

1. aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie,
2. aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
3. aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Klasyfikacja aktywa finansowego do jednej z powyższych kategorii wyceny odbywa się w momencie jego początkowego ujęcia w bilansie na podstawie:

1. modelu biznesowego Banku w zakresie zarządzania aktywami finansowymi, który określany jest na poziomie odzwierciedlającym sposób, w jaki zarządza się łącznie grupami aktywów finansowych aby zrealizować określony cel biznesowy, oraz

2. charakterystyki kontraktowych przepływów pieniężnych składnika aktywów finansowych, mającej na celu weryfikację, czy warunki umowy powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (tzw. kryterium SPPI – ang. solely payments of principal and interest).

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie to aktywa finansowe spełniające oba poniższe warunki, o ile Bank nie wyznaczył ich do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy:

1. składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego cel zakłada utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania kontraktowych przepływów pieniężnych, oraz

2. warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które stanowią jedynie spłatę kwoty głównej i odsetek od pozostałej do spłaty kwoty głównej.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody to aktywa finansowe spełniające oba poniższe warunki, o ile Bank nie wyznaczył ich do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy:

1. składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego cel zakłada zarówno utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania kontraktowych przepływów pieniężnych, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych (sprzedaż jest integralną częścią modelu biznesowego) oraz

2. warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które stanowią jedynie spłatę kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy to aktywa, które:

1. nie spełniają kryteriów zaklasyfikowania do kategorii wycenianych w zamortyzowanym koszcie lub wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody (model biznesowy zarządzania tymi aktywami oparty jest o zmiany wartości godziwej lub też warunki umowne powodują powstanie przepływów pieniężnych które nie stanowią jedynie spłaty kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty),

2. zostały wyznaczone do tej kategorii decyzją Banku w momencie początkowego ujęcia, przy czym wyznaczenie składnika aktywów finansowych do kategorii wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy decyzją Banku w momencie początkowego ujęcia jest nieodwołalne oraz możliwe jedynie w przypadku, gdy w ten sposób Bank eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność wyceny lub ujęcia („niedopasowanie księgowe”), jaka w przeciwnym razie powstałaby na skutek wyceny aktywów lub zobowiązań bądź ujęcia związanych z nimi zysków lub strat według różnych zasad.

W momencie początkowego ujęcia należy przeprowadzić analizę, czy dany instrument zawiera w sobie wbudowany instrument pochodny. Instrument pochodny wbudowany w kontrakt hybrydowy, którego umowę zasadniczą stanowi składnik aktywów finansowych objęty zakresem MSSF 9, nie jest wydzielany, a cały kontrakt hybrydowy jest ujmowany zgodnie z wymogami MSSF 9 dotyczącymi klasyfikacji aktywów finansowych. Natomiast, instrument pochodny wbudowany w kontrakt hybrydowy, którego umowa zasadnicza nie jest składnikiem aktywów finansowych objętych zakresem MSSF 9, podlega ocenie pod kątem konieczności jego wydzielenia.

Aktywa finansowe podlegają przeklasyfikowaniu wtedy i tylko wtedy, gdy Bank zmienia model biznesowy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi. W takim przypadku przeklasyfikowaniu podlegają te aktywa, na który zmiana modelu biznesowego miała wpływ.

Zobowiązania finansowe

MSSF 9 nie wprowadza istotnych zmian w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych, w stosunku do zasad wprowadzonych przez MSR 39 – zobowiązania finansowe w dniu ich nabycia lub powstania zalicza się do następujących kategorii:

1. zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
2. pozostałe zobowiązania finansowe (wyceniane w zamortyzowanym koszcie).

Ponadto zgodnie z MSSF 9 zobowiązania finansowe nie podlegają przeklasyfikowaniu.

Utrata wartości

MSSF 9 zastępuje obowiązujący zgodnie z postanowieniami MSR 39 model utraty wartości funkcjonujący w oparciu o pojęcie „straty poniesionej”, nowym modelem opartym o pojęcie „oczekiwanych strat kredytowych” (ang. expected credit loss, dalej: ECL). Bezpośrednią konsekwencją tej zmiany, będzie konieczność liczenia odpisów z tytułu utraty wartości w oparciu w oczekiwane straty kredytowe oraz uwzględniania prognoz i spodziewanych przyszłych warunków ekonomicznych w kontekście oceny ryzyka kredytowego ekspozycji, co było niedopuszczalne pod rządami MSR 39.

Nowy model utraty wartości będzie miał zastosowanie do składników aktywów finansowych zakwalifikowanych, zgodnie z postanowieniami MSSF 9, jako aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite, z wyjątkiem instrumentem kapitałowych.

Zmiana na rzecz koncepcji straty poniesionej (MSR 39) na rzecz straty oczekiwanej, będzie miała daleko istotne konsekwencje w zakresie modelowania parametrów ryzyka kredytowego oraz ostatecznej wysokości utworzonych odpisów. Stosowany obecnie okres identyfikacji straty (ang. Loss Identification Period) nie będzie występował, a wraz z nim wyeliminowana zostanie kategoria odpisów IBNR (ang. Incurred But Not Reported). Zgodnie z MSSF 9, w miejsce odpisów z tytułu IBNR oraz odpisów dla ekspozycji niepracujących, odpis z tytułu utraty wartości będzie wyznaczany w następujących kategoriach:

1. Koszyk 1 - 12-miesięczna oczekiwana strata kredytowa – oczekiwana strata, która wynikać będzie z możliwych przypadków default'u w ciągu 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego,
2. Koszyki 2 i 3 oczekiwana strata kredytowa w okresie życia aktywa finansowego – oczekiwana strata, która wynikać będzie ze wszystkich możliwych przypadków default'u w okresie oczekiwanego życia aktywa finansowego.

Pomiar oczekiwanej straty kredytowej w okresie życia aktywa finansowego będzie miał zastosowanie do wszystkich ekspozycji, dla których od momentu początkowego ujęcia do daty bilansowej zidentyfikowano znaczny wzrost ryzyka kredytowego (Koszyk 2) lub stwierdzono utratę wartości (Koszyk 3). W koszyku 1 pomiar 12-miesięcznej oczekiwanej straty kredytowej dokonywany będzie dla wszystkich ekspozycji, dla których od momentu początkowego ujęcia do daty bilansowej nie zidentyfikowano znacznego wzrostu ryzyka kredytowego i nie stwierdzono utraty wartości.

Sposób kalkulacji utraty wartości aktywów finansowych będzie miał również wpływ na sposób rozpoznania przychody odsetkowego. W szczególności, w podejściu ogólnym, przychód od aktywów znajdujących się w koszykach 1 i 2 będzie wyznaczany na bazie brutto ekspozycji, natomiast w koszyku 3 na bazie netto (podobnie jak dla aktywów ze stwierdzoną utratą wartości w MSR 39).

Rachunkowość zabezpieczeń

Zgodnie z postanowieniami MSSF 9, Bank wyłącznie w dniu wdrożenia MSSF 9 może podjąć decyzję stanowiącą element polityki rachunkowości o kontynuowaniu stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 zamiast wymogów wskazanych w MSSF 9. MSSF 9 wymaga aby Bank zapewnił spójność stosownych powiązań zabezpieczających ze strategią zarządzania ryzykiem stosowaną przez Bank oraz jej celami. MSSF 9 wprowadza nowe postanowienia w zakresie, m.in. oceny efektywności powiązania zabezpieczającego oraz mechanizmu przywracania równowagi powiązania zabezpieczającego (ponownego bilansowania powiązania zabezpieczającego), jak również znosi możliwość zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń w wyniku subiektywnej decyzji Banku (tzn. przy braku przesłanek do zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń, określonych w Standardzie).

Potencjalny wpływ MSSF 9 na sytuację finansową oraz fundusze własne Banku

1. Ilościowe oszacowania wpływu MSSF 9 na sytuację finansową oraz fundusze własne Banku

Na dzień 31 grudnia 2016 r. całościowy wpływ wdrożenia wymogów MSSF 9 na sytuację finansową oraz fundusze własne Banku nie jest możliwy do oszacowania. W opinii Banku, ujawnienie danych ilościowych nieodzwoiercedlających potencjalnego wpływu wszystkich aspektów MSSF 9 na sytuację finansową oraz fundusze własne Banku mogłoby mieć negatywny wpływ na wartość informacyjną sprawozdania finansowego dla jego odbiorców. W związku z powyższym, Bank zdecydował się ujawnić jedynie informacje jakościowe dotyczące podejścia Banku do sposobu zaimplementowania wymogów MSSF 9, które, w opinii Banku, pozwolą odbiorcom sprawozdania finansowego na zrozumienie wpływu MSSF 9 na pozycję finansową Banku oraz na zarządzanie kapitałem.

2. Dane jakościowe umożliwiające odbiorcom sprawozdania finansowego wpływu MSSF 9 na pozycję finansową Banku oraz zarządzanie kapitałem.

Klasyfikacja i wycena instrumentów finansowych

Aktywa finansowe

W celu zapewnienia możliwości podjęcia decyzji klasyfikacyjnej w zakresie posiadanych przez Bank składników aktywów finansowych zgodnie z MSSF 9 na dzień 1 stycznia 2018 r., Bank, w ramach prowadzonego projektu wdrożenia MSSF 9, dokonuje przeglądu posiadanych składników aktywów finansowych, które będą znajdowały się w posiadaniu Banku po 31 grudnia 2017 r., poprzez:

1. określenie oraz przypisanie grup składników aktywów finansowych do odpowiedniego modelu biznesowego na podstawie oceny przyjętego sposobu zarządzania portfelami aktywów finansowych dokonywanej poprzez m.in.:
 - a) przegląd oraz ocenę istotnych i obiektywnych danych jakościowych mających wpływ na przyporządkowanie portfeli aktywów do odpowiedniego modelu biznesowego (takich jak, np.: sposób oceny dochodowości danych portfeli aktywów finansowych oraz sposobu raportowania wyników takiej oceny do kluczowej kadry zarządzającej Banku, analizę typów ryzyka mających wpływ na efektywność danych portfeli aktywów finansowych oraz sposób zarządzania zidentyfikowanym ryzykiem, zasady wynagradzania zarządzających portfelami

aktywów finansowych oraz przyczyny dokonanych w przeszłości sprzedaży aktywów finansowych w ramach danych portfeli),

b) przegląd oraz ocenę istotnych i obiektywnych danych ilościowych mających wpływ na przyporządkowanie portfeli aktywów do odpowiedniego modelu biznesowego (takich jak, np.: wartość sprzedaży aktywów finansowych dokonanych w ramach danych portfeli dokonanych we wcześniejszych okresach sprawozdawczych (o ile sprzedaże wystąpiły) oraz częstotliwość dokonanych sprzedaży aktywów finansowych w ramach danych portfeli (o ile sprzedaże wystąpiły);

c) analizę oczekiwań, co do planowanych przyszłych wartości sprzedaży aktywów finansowych oraz ich częstotliwości w ramach danych portfeli;

2. określenie, poprzez identyfikację i analizę zapisów kontraktowych składnika aktywów finansowych mogących mieć wpływ na niespełnienie przez dany składnik aktywów finansowych kryterium SPPI, czy warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych (utrzymywanego zgodnie z modelem biznesowym, którego cel zakłada utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy finansowych lub utrzymywanego zgodnie z modelem biznesowym, którego cel zakłada zarówno utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych) pozwalają na stwierdzenie, że dany składnik aktywów finansowych spełnia kryterium SPPI.

W wyniku wdrożenia wymogów MSSF 9, Bank przewiduje zmiany w zakresie klasyfikacji niektórych kredytów i pożyczek udzielonych klientom, wycenianych w zamortyzowanym koszcie zgodnie z MSR 39, które będą musiały być wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, z tytułu niespełnienia kryterium SPPI.

Dane ilościowe w zakresie wpływu powyższej zmiany w klasyfikacji kredytów na wynik finansowy i fundusze własne Banku będą możliwe do oszacowania po zakończeniu prac nad modelem wyceny do wartości godziwej przedmiotowych instrumentów.

Na dzień 31 grudnia 2016r. Bank posiada instrumenty kapitałowe (akcje i udziały), które kwalifikowane są według MSR 39 jako „aktywa finansowe dostępne do sprzedaży”. Dla tych aktywów na moment początkowego ujęcia Bank będzie mógł zaklasyfikować je do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy (o ile zgodnie z intencją zarządzających nimi jednostek nie stanowią inwestycji strategicznej) lub dokonać nieodwołalnego wyboru ujmowania ich w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. W przypadku wyboru przez Bank ujmowania instrumentów kapitałowych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody wynik z tytułu wyceny do wartości godziwej będzie ujmowany w innych całkowitych dochodach, odpis z tytułu utraty wartości nie będzie rozpoznawany w rachunku wyników oraz w przypadku sprzedaży zysk/strata nie będzie przeklasyfikowana do rachunku wyników. Na moment sporządzenia sprawozdania finansowego Bank nie podjął decyzji w niniejszym zakresie.

Zobowiązania finansowe

W wyniku wdrożenia wymogów MSSF 9, Bank nie przewiduje zmian w klasyfikacji zobowiązań finansowych w stosunku do dotychczasowej klasyfikacji zgodnej z MSR 39, które mogłyby mieć istotny wpływ na bilans i/lub na wynik finansowy Banku.

Utrata wartości

Bank zakłada, że wprowadzenie nowego modelu utraty wartości opartego na koncepcji ECL będzie miało wpływ na wysokość odpisów w Banku, szczególnie w zakresie ekspozycji zaklasyfikowanych do koszyka 2. Standard MSSF 9 w odróżnieniu od MSR 39, nie wymaga zidentyfikowania przesłanek utraty wartości w celu oszacowania strat w horyzoncie dożywotnim w koszyku 2. W zamian za to, Bank jest zobowiązany do stałego oszacowania wysokości strat kredytowych od momentu rozpoznania danego aktywa, do momentu usunięcia go z bilansu. W przypadku znacznego zwiększenia ryzyka kredytowego w porównaniu do momentu rozpoznania aktywa w bilansie, występuje konieczność liczenia strat w horyzoncie dożywotnim – koszyk 2. Takie podejście spowoduje, że oczekiwane straty kredytowego zostaną wcześniej rozpoznane, co przełoży się ostatecznie na zwiększenie wysokości odpisów i tym samym docelowo wpłynie na wynik finansowy. Należy podkreślić, że na moment wdrożenia standardu MSSF 9 jednorazowa zmiana wynikająca z przyjęcia nowych modeli nie będzie uwzględniona w wyniku finansowym i zostanie ujęta w kapitale z aktualizacji wyceny.

Bank, w ramach prowadzonego projektu wdrożenia MSSF 9, pracuje nad wdrożeniem nowej metodyki kalkulacji odpisów oraz nad implementacją odpowiednich zmian w systemach IT oraz procesach funkcjonujących w Banku, w szczególności nad założeniami modelu utraty wartości, pozyskaniem niezbędnych danych jak również projektowaniem procesu i narzędzi oraz przeprowadzeniem szczegółowego oszacowania wpływu wymogów MSSF 9 na poziom odpisów. Prace metodologiczne koncentrują się na rozbudowie stosowanych obecnie rozwiązań, jak również nad wdrożeniem elementów zupełnie nowych. W zakresie rozbudowy, mają miejsce prace dostosowujące obecne modele PD, LGD, EAD i CCF, tak by mogły zostać wykorzystane w oszacowaniach straty oczekiwanej. W zakresie nowych rozwiązań, prace przede wszystkim obejmują opracowanie kryteriów transferu pomiędzy koszykami, jak również uwzględnieniu prognoz ekonomicznych przy szacowaniu wartości odpisów.

W opinii Banku, wdrożenie nowych standardów wymaga zastosowania modeli oceny ryzyka kredytowego o wyższym stopniu złożoności i większych zdolnościach predykcyjnych wymagających znacznie szerszego zakresu danych w porównaniu do modeli obecnie stosowanych.

Ocena wpływu nowego standardu na pozycję finansową Banku oraz zarządzanie kapitałem jest na chwilę obecną istotnie utrudniona. Trudności te wynikają z faktu toczących się prac metodologicznych nad dostosowaniem modeli ryzyka kredytowego do wymogów nowego standardu, jak również z braku jednoznacznych interpretacji nowych przepisów i utartej praktyki rynkowej. Na poziomie legislacyjnym organy nadzoru oraz ciała regulacyjne pracują nad aktualizacją wymagań ostrożnościowych, które będą miały wiążący dla Banku charakter. Prace te znajdują się na zbyt wczesnym etapie, aby móc jednoznacznie wskazać wpływ MSSF 9 na pozycję finansową i wskaźniki adekwatności kapitałowej.

Rachunkowość zabezpieczeń

Bank w dniu 1 stycznia 2018 r. zamierza podjąć decyzję o przejściu na MSSF 9 w zakresie rachunkowości zabezpieczeń. Szacujemy, iż wpływ ten na wynik Banku nie będzie istotny.

- Zmiany do MSR 12, Ujęcie podatku odroczonego z tytułu niezrealizowanych strat

Zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 19 stycznia 2016 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie. Zmiany do MSR 12 doprecyzowują wymogi ujmowania aktywów

z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat na instrumentach dłużnych wycenianych do wartości godziwej. Zmiany wprowadzają wytyczne dotyczące identyfikacji ujemnych różnic przejściowych. W szczególności standard potwierdza, że spadek poniżej kosztu w wartości bilansowej instrumentów dłużnych o stałej stopie procentowej wycenianych w wartości godziwej, dla których podstawa opodatkowania pozostaje na poziomie kosztu powoduje powstanie ujemnych różnic przejściowych, niezależnie od tego czy posiadacz instrumentu zamierza go utrzymywać czy sprzedać.

Bank uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- Zmiany do MSSF 2 Płatności w formie akcji własnych

Zmiana wprowadza m.in. wytyczne w zakresie wyceny w wartości godziwej zobowiązania z tytułu transakcji opartych na akcjach rozliczanych w środkach pieniężnych, wytyczne dotyczące zmiany klasyfikacji z transakcji opartych na akcjach rozliczanych w środkach pieniężnych na transakcje oparte na akcjach rozliczane w instrumentach kapitałowych, a także wytyczne na temat ujęcia zobowiązania podatkowego pracownika z tytułu transakcji opartych na akcjach, zmiana będzie miała zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzanych po 1 stycznia 2018 r.

- MSSF 15 Przychody z umów z klientami

Ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE; Zasady przewidziane w MSSF 15 dotyczyć będą wszystkich umów skutkujących przychodami. Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w momencie transferu towarów lub usług na rzecz klienta, w wysokości ceny transakcyjnej. Wszelkie towary lub usługi sprzedawane w pakietach, które da się wyodrębnić w ramach pakietu, należy ujmować oddzielnie, ponadto wszelkie upusty i rabaty dotyczące ceny transakcyjnej należy co do zasady alokować do poszczególnych elementów pakietu. W przypadku, gdy wysokość przychodu jest zmienna, zgodnie z nowym standardem kwoty zmienne są zaliczane do przychodów, o ile istnieje duże prawdopodobieństwo, że w przyszłości nie nastąpi odwrócenie ujęcia przychodu w wyniku przeszacowania wartości. Ponadto, zgodnie z MSSF 15 koszty poniesione w celu pozyskania i zabezpieczenia kontraktu z klientem należy aktywować i rozliczać w czasie przez okres konsumowania korzyści z tego kontraktu.

Powyższe zmiany mogą spowodować zmiany w rozliczaniu przychodów w czasie i będą wymagały dodatkowych ujawnień w sprawozdaniu finansowym.

- MSSF 16 Leasing

Ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE. Nowy standard ustanawia zasady ujęcia, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dotyczących leasingu. Wszystkie transakcje leasingu skutkują uzyskaniem przez leasingobiorcę prawa do użytkowania aktywa oraz zobowiązania z tytułu obowiązku zapłaty. Tym samym, MSSF 16 znosi klasyfikację leasingu operacyjnego i leasingu finansowego zgodnie z MSR 17 i wprowadza jeden model dla ujęcia księgowego leasingu przez leasingobiorcę.

Leasingobiorca będzie zobowiązany ująć: (a) aktywa i zobowiązania dla wszystkich transakcji leasingu zawartych na okres powyżej 12 miesięcy, za wyjątkiem sytuacji, gdy dane aktywo jest niskiej wartości; oraz (b) amortyzację leasingowanego aktywa odrębnie od odsetek od zobowiązania leasingowego w sprawozdaniu z wyników.

Bank uważa, że zastosowanie nowego standardu będzie miało wpływ na ujmowanie, prezentację, wycenę oraz ujawnienia aktywów będących przedmiotem leasingu operacyjnego oraz odpowiadających im zobowiązań w sprawozdaniu finansowym Banku jako leasingobiorcy.

- Zmiany do MSSF 4, Umowy ubezpieczeniowe w zakresie wdrożenia MSSF 9

Ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. Zmiany adresują kwestię zastosowania nowego standardu MSSF 9 "Instrumenty finansowe", przed implementacją nowego standardu dotyczącego działalności ubezpieczeniowej, nad którym obecnie pracuje Rada. W celu zapobiegania tymczasowym wahaniom wyników jednostek w związku z wdrożeniem MSSF 9, zmiany do MSSF 4 wprowadzają dwa dopuszczalne podejścia: podejście nakładkowe oraz podejście odroczone.

Zmieniony standard pozwala:

- jednostkom, które zawierają umowy ubezpieczeniowe na ujęcie w pozostałych całkowitych dochodach, zamiast w wyniku finansowym, wpływu zmienności, które mogą powstać w związku z zastosowaniem MSSF 9, zanim nowy standard na temat działalności ubezpieczeniowej zostanie opublikowany;
- jednostkom, których działalność związana jest głównie z ubezpieczeniami, na tymczasowe zwolnienie z zastosowania MSSF 9 do 2021 r.

Jednostki, które odroczą zastosowanie MSSF 9, będą stosowały obowiązujący obecnie MSR 39.

- Zmiany do MSR 40, Nieruchomości inwestycyjne

Ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. Zmiany te wyjaśniają, iż przeniesienie do lub z nieruchomości inwestycyjnej wymaga zmiany sposobu jej użytkowania. Aby stwierdzić, że zmieniło się zastosowanie musi być poparte to dowodem.

- Roczne zmiany MSSF 2014-2016

Ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. Wprowadzają zmiany do 3 standardów : MSSF 1 w zakresie określenia krótkoterminowego zwolnienia dla stosujących MSSF po raz pierwszy w zakresie MSSF 7, MSR 19, oraz MSSF 10; MSSF 12 w zakresie wyjaśnienie celu standardu. Zmiany te stosuje się retrospektywnie do okresów rocznych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2017; MSR 28 w zakresie wyceny jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia w wartości godziwej skutecznej.

- KIMS 22 Transakcje w walutach obcych

Ma zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. KIMS 22 dotyczy transakcji w walutach obcych lub części tych transakcji w przypadkach, gdy są one denominowane lub wyceniane w walucie obcej. Interpretacji zawiera wskazówki w

przypadku, gdy pojedyncza płatność jest wykonana, a także sytuacji wielu płatności. Poradnik ma na celu zmniejszenie różnorodności w praktyce.

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie i nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku:

- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 dot. sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem

Zmiany te zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 11 września 2014 roku. Termin wejścia w życie został odroczony na czas niekreślony przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości. Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 eliminują istniejącą niespójność pomiędzy wymogami tych standardów i wyjaśniają ujęcie księgowe utraty kontroli nad spółką zależną, która jest wniesiona do spółki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia. Ujęcie księgowe zależy od tego czy aktywa sprzedane lub wniesione do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia spełniają definicję przedsięwzięcia zgodnie z MSSF 3 Połączenia przedsięwzięć. Jeżeli aktywa spełniają definicję przedsięwzięcia, zmiany wprowadzają wymóg pełnego ujęcia zysku lub straty na transakcji. Gdy transakcja dotyczy aktywów nie stanowiących przedsięwzięcia, nastąpi częściowe ujęcie zysku lub straty do wysokości zaangażowania kapitałowego innych podmiotów.

2.5 Zmiana prezentacyjna

W stosunku do opublikowanego sprawozdania finansowego na dzień 31.12.2015 r. w niniejszym sprawozdaniu zmieniono prezentację aktywów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań i wyodrębniono aktywa zastawione. Wyodrębnienie dodatkowej linii ma charakter doprecyzowujący i nie ma istotnego wpływu na czytelność sprawozdania.

Było:

AKTYWA		Stan 31.12.2015
Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań		628 332

Jest:

AKTYWA		Stan 31.12.2015
Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań		628 332
w tym aktywa zastawione		576 534

3. Segmenty działalności

Na potrzeby rachunkowości zarządczej Bank stosuje podział na następujące segmenty biznesowe:

- segment detaliczny;
- segment biznesowy;
- działalność skarbową;

- pozycje uzgodnieniowe.

Bank obsługuje klientów indywidualnych i biznesowych; oferuje im pełny zakres usług bankowych.

Podstawowe produkty dla osób fizycznych to:

- produkty kredytowe: pożyczki gotówkowe; karty kredytowe; linie kredytowe w rachunku bieżącym; kredyty na nieruchomości;
- produkty depozytowe: lokaty terminowe, konta oszczędnościowe;
- produkty maklerskie oraz fundusze inwestycyjne;
- konta osobiste;
- usługi transakcyjne: wpłaty i wypłaty gotówkowe, przelewy;
- transakcje wymiany walut.

Podstawowe produkty dla podmiotów gospodarczych:

- produkty kredytowe: limity debetowe w rachunkach bieżących; kredyty obrotowe; kredyty inwestycyjne; karty kredytowe;
- produkty depozytowe – lokaty terminowe;
- rachunki bieżące i pomocnicze;
- usługi transakcyjne: wpłaty i wypłaty gotówkowe; przelewy;
- produkty skarbowe: transakcje wymiany walut (również na termin); produkty pochodne.

Podstawowym elementem analizy jest dochodowość segmentów detalicznego i biznesowego, która obejmuje:

- przychody z marży pomniejszone o koszt finansowania (stawka, po jakiej oddział rozlicza się z Departamentem Skarbu);
- przychody prowizyjne;
- przychody z transakcji skarbowych oraz wymiany walutowej realizowanych przez klientów;
- pozostałe przychody i koszty operacyjne.

Dochody segmentu detalicznego obejmują również dochody ze sprzedaży produktów maklerskich (m.in. przychody z prowadzenia rachunków brokerskich, pośrednictwa w obrocie papierami wartościowymi oraz przychody z tytułu dystrybucji jednostek funduszy inwestycyjnych).

Dochody segmentu biznesowego obejmują również dochody ze sprzedaży kredytów samochodowych.

Pozycja Działalność skarbową obejmuje efekty zarządzania pozycją globalną – płynnościową i walutową, wynikające z działalności jednostek Banku.

Pozycje uzgodnieniowe obejmują:

- wewnętrzny wynik odsetkowy naliczony od salda rezerw kredytowych;
- niealokowane do jednostek biznesowych koszty prowizyjne (m.in. koszty: obsługi gotówki, korzystania z bankomatów, przelewów krajowych i zagranicznych);
- niezwiązane bezpośrednio z działalnością segmentów biznesowych pozostałe koszty i przychody operacyjne.

Wyniki i wolumeny w podziale na segmenty za rok zakończony 31 grudnia 2016 r.

Raport segmentowy	Klienci indywidualni	Klienci biznesowi	Działalność skarbową	Segmenty biznesowe razem	Pozycje uzgodnieniowe	Bank razem
Wynik odsetkowy zewnętrzny	1 299 671	546 502	93 684	1 939 857	2 017	1 941 874
przychody zewnętrzne	1 640 530	1 190 069	101 242	2 931 841	2 017	2 933 858
koszty zewnętrzne	-340 859	-643 567	-7 558	-991 984	0	-991 984
Wynik odsetkowy wewnętrzny	-43 001	-12 581	61 793	6 211	-6 211	0
przychody wewnętrzne	532 717	256 492	1 259 074	2 048 283	25	2 048 308
koszty wewnętrzne	-575 718	-269 073	-1 197 281	-2 042 072	-6 236	-2 048 308
Wynik z tytułu odsetek	1 256 670	533 921	155 477	1 946 068	-4 194	1 941 874
Przychody z tytułu opłat i prowizji	239 210	290 809	517	530 536	61 801	592 337
Koszty z tytułu opłat i prowizji	-122 886	-56 587	-34 954	-214 427	-43 553	-257 980
Wynik z tytułu opłat i prowizji	116 324	234 222	-34 437	316 109	18 248	334 357
Przychody z tytułu dywidend	0	0	0	0	68	68
Wynik handlowy	3 885	53 031	262 863	319 779	0	319 779
Wynik zrealizowany na pozostałych instrumentach finansowych	105 447	133 596	-217 124	21 919	0	21 919
Pozostałe przychody operacyjne	138 825	17 551	5 161	161 537	-59 523	102 014
Pozostałe koszty operacyjne	-13 859	-64	-1 686	-15 609	-36 111	-51 720
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	124 966	17 487	3 475	145 928	-95 634	50 294
Wynik razem przed uwzględnieniem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	1 607 292	972 257	170 254	2 749 803	-81 512	2 668 291
Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	-479 566	-288 937	0	-768 503	-26 232	-794 733
Wynik po uwzględnieniu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	1 127 727	683 322	170 253	1 981 302	-107 744	1 873 558
Zysk na okazym nabyciu	0	0	0	0	508 056	508 056
Koszty działania banku	-1 240 676	-429 420	-4 254	-1 674 350	1	-1 674 349
Zysk/strata brutto	-112 949	253 902	165 999	306 952	400 313	707 265
Podatek dochodowy	0	0	0	0	-75 190	-75 190
Zysk/strata netto	-112 949	253 902	165 999	306 952	325 123	632 075
Amortyzacja						-101 832
Aktywa	36 446 241	24 205 092	37 145	60 688 478	523 371	61 211 849
Zobowiązania	34 664 532	20 302 076	9 253	54 975 861	13 125	54 988 986

Wyniki i wolumeny w podziale na segmenty za rok zakończony 31 grudnia 2015 r.

Raport segmentowy	Klienci indywidualni	Klienci biznesowi	Działalność skarbową	Segmenty biznesowe razem	Pozycje uzgodnieniowe	Bank razem
Wynik odsetkowy zewnętrzny	967 638	390 823	138 235	1 496 696	0	1 496 696
przychody zewnętrzne	1 279 821	594 203	521 144	2 395 168	0	2 395 168
koszty zewnętrzne	-312 183	-203 380	-382 909	-898 472	0	-898 472
Wynik odsetkowy wewnętrzny	51 319	10 779	-22 766	39 332	-39 332	0
przychody wewnętrzne	444 880	229 092	958 435	1 632 407	-18 748	1 613 659
koszty wewnętrzne	-393 561	-218 313	-981 201	-1 593 075	-20 584	-1 613 659
Wynik z tytułu odsetek	1 018 957	401 602	115 469	1 536 028	-39 332	1 496 696
Przychody z tytułu opłat i prowizji	225 891	251 069	686	477 646	68 009	545 655
Koszty z tytułu opłat i prowizji	-125 718	-42 208	-19 511	-187 437	-26 589	-214 026
Wynik z tytułu opłat i prowizji	100 173	208 861	-18 825	290 209	41 420	331 629
Przychody z tytułu dywidend	0	0	0	0	74	74
Wynik handlowy	-1 109	52 001	217 684	268 576	0	268 576
Wynik zrealizowany na	91 902	120 025	-199 004	12 923	0	12 923

pozostałych instrumentach finansowych						
Pozostałe przychody operacyjne	198 247	10 495	1 595	210 337	-130 845	79 492
Pozostałe koszty operacyjne	-68 303	-216	-527	-69 046	38 831	-30 215
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	129 944	10 279	1 068	141 291	-92 014	49 277
Wynik razem przed uwzględnieniem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	1 339 867	792 768	116 391	2 249 026	-89 851	2 159 175
Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	-478 134	-169 018	0	-647 152	-24 620	-671 772
Wynik po uwzględnieniu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	861 733	623 750	116 391	1 601 874	-114 471	1 487 403
Koszty działania banku	-809 002	-286 972	-2 847	-1 098 821	0	-1 098 821
Zysk/strata brutto	52 731	336 778	113 544	503 053	-114 471	388 582
Podatek dochodowy	0	0	0	0	-77 167	-77 167
Zysk/strata netto	52 731	336 778	113 544	503 053	-191 638	311 415
Amortyzacja						-85 223
Aktywa	24 110 839	15 601 765	22 800	39 735 404	274 015	40 009 419
Zobowiązania	23 465 925	12 995 213	7 238	36 468 376	21 776	36 490 152

Przychody i koszty realizowane są głównie na terenie Polski. Uruchomiony oddział w Rumunii w 2016 roku poniósł stratę brutto w wysokości 6 166 tys. zł.

Noty do rachunku zysków i strat

4. Wynik z tytułu odsetek

4.1. Wynik z tytułu odsetek według podmiotów	Okres 1.01.2016-31.12.2016	Okres 1.01.2015-31.12.2015
Przychody z tytułu odsetek	2 933 858	2 395 168
sektor finansowy	422 531	397 219
sektor niefinansowy	2 411 190	1 930 660
instytucje rządowe i samorządowe	100 137	67 289
Koszty z tytułu odsetek	-991 984	-898 472
sektor finansowy	-506 611	-478 404
sektor niefinansowy	-477 363	-415 289
instytucje rządowe i samorządowe	-8 010	-4 779
Wynik z tytułu odsetek	1 941 874	1 496 696

4.2. Wynik z tytułu odsetek według produktów	Okres 1.01.2016-31.12.2016	Okres 1.01.2015-31.12.2015
Przychody z tytułu odsetek	2 933 858	2 395 168
Przychody odsetkowe od instrumentów finansowych w kategoriach wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej	2 482 318	1 969 346
lokaty terminowe	1 494	241
Kredyty	2 329 825	1 847 472
aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	128 274	91 393
skupione wierzytelności	11 564	27 381
inne	11 161	2 859
Pozostałe przychody odsetkowe	451 540	425 822
rachunki bieżące	18 958	15 197

lokaty jednodniowe	1 185	1 309
instrumenty pochodne	431 397	409 316
Koszty z tytułu odsetek	-991 984	-898 472
Koszty odsetkowe od instrumentów finansowych w kategorii wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej	-544 329	-489 506
depozyty terminowe	-400 454	-368 574
operacje papierami wartościowymi z przyrzeczeniem odkupu	-13 837	-14 088
zabezpieczenia pieniężne	-3 446	-2 187
emisja własna	-124 139	-102 005
inne	-2 453	-2 652
Pozostałe koszty odsetkowe	-447 655	-408 966
depozyty bieżące	-48 402	-37 891
instrumenty pochodne	-399 253	-371 075
Wynik z tytułu odsetek	1 941 874	1 496 696

Przychody odsetkowe obejmują, przede wszystkim, odsetki od kredytów, instrumentów pochodnych oraz odsetki i dyskonto od obligacji. Koszty z tytułu odsetek dotyczą głównie depozytów terminowych dla klientów bankowości detalicznej.

W latach 2016 i 2015 wartość przychodów odsetkowych od kredytów z rozpoznaną utratą wartości wyniosła 142 974 tys. zł i 105 969 tys. zł.

5. Wynik z tytułu prowizji i opłat

	Okres 1.01.2016- 31.12.2016	Okres 1.01.2015- 31.12.2015
Przychody z tytułu prowizji i opłat	592 337	545 655
prowinzje maklerskie	78 162	73 746
obsługa kart płatniczych, kredytowych	114 232	89 911
wynagrodzenia z tyt. pośrednictwa sprzedaży ubezpieczeń	74 079	94 622
kredyty i pożyczki	63 727	66 347
obsługa rachunków bankowych	114 339	85 333
przelewy	41 609	36 307
operacje kasowe	27 368	21 404
skupione wierzytelności	8 970	11 890
gwarancje, akredytywy, inkaso, promesy	14 261	14 980
pozostałe prowizje	55 590	51 115
Koszty z tytułu prowizji i opłat	-257 980	-214 026
prowinzje maklerskie	-3 699	-3 888
koszty transakcji kartowych i bankomatowych, w tym koszty wydanych kart	-83 610	-61 190
ubezpieczenia produktów bankowych	-21 855	-21 693
prowinzje za udostępnianie bankomatów	-22 336	-24 256
prowinzje wypłacane podmiotom z tytułu umów na wykonywanie określonych czynności	-12 112	-9 510
koszty rekompensat, nagród dla klienta	-24 191	-17 513
prowinzje wypłacane agentom	-28 600	-24 308
usługi assistance dla klientów	-4 101	-4 189
koszty pozyskania klientów	-6 411	-19 552
pozostałe prowizje	-51 065	-27 927
Wynik z tytułu prowizji i opłat	334 357	331 629

Działalność powiernicza

W związku z połączeniem Alior Banku SA z wydzieloną częścią Banku BPH SA, w skład przejętego majątku wchodziła działalność powiernicza, która aktualnie jest kontynuowana.

W ramach świadczonych przez Bank usług powierniczych Bank wykonuje między innymi następujące czynności:

- przechowywanie aktywów klienta - Bank prowadzi dla Klientów na podstawie umów i stosownego regulaminu rachunki papierów wartościowych, na których ewidencjonowane są papiery wartościowe przechowywane w Alior Banku SA i w instytucjach, z którymi Bank zawarł stosowne umowy, w szczególności są to: papiery wartościowe będące przedmiotem oferty publicznej i papiery niebędące przedmiotem oferty publicznej zarówno w formie zdematerializowanej jak i w formie fizycznej, krajowe i zagraniczne; wszystkie papiery wartościowe przechowywane i rejestrowane na rzecz Klientów są oddzielone od aktywów własnych Banku jak również od aktywów innych Klientów Banku,
- dokonywanie rozliczeń i rozrachunku transakcji - Bank rozlicza i dokonuje rozrachunku transakcji Klientów na papierach wartościowych zawartych w kraju na rynku regulowanym jak i poza rynkiem regulowanym oraz na rynkach zagranicznych; rozliczenia dokonywane są na podstawie dokumentów własnych, dokumentów przekazanych przez Klienta oraz przez inne instytucje obsługujące Klienta (np. biura maklerskie, przez które dokonywane są transakcje); dokumenty księgowe pochodzące z zewnątrz są weryfikowane w zakresie informacji posiadanych przez Bank, Bank pełni również funkcję reprezentanta dla zdalnych członków Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie; na koniec grudnia 2016 roku Bank obsługiwał trzech zdalnych uczestników GPW, których udział w 2016 roku w obrotach giełdowych na rynku kasowym wszystkich zdalnych uczestników GPW wynosił ok. 18%,
- wypłata pożytków z papierów wartościowych - Bank obsługuje wypłaty dywidend i odsetek z papierów wartościowych zaewidencjonowanych na rachunkach Klientów, w tym rejestruje stany posiadania papierów wartościowych na dzień ustalenia praw do dywidendy lub odsetek, przekazuje płatnikom informacje o należnych podatkach lub samodzielnie dokonuje naliczenia i odprowadzenia należnych podatków zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi w tym zakresie oraz dokonuje wypłaty kwot otrzymanych od emitentów,
- raportowanie stanów posiadania - Bank okresowo przekazuje klientom informacje o posiadanych przez nich w Banku papierach wartościowych, jak również informuje o dokonanych przez nich operacjach związanych z papierami wartościowymi; komunikacja dokonywana jest w sposób uzgodniony z Bankiem za pośrednictwem poczty lub elektronicznych nośników informacji takich jak SWIFT,
- pełnienie funkcji depozytariusza - Bank zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w zakresie pełnienia funkcji depozytariusza dla funduszy inwestycyjnych oraz zawartymi z tymi podmiotami umowami dokonuje w szczególności kontroli poprawności wyceny aktywów netto tych podmiotów oraz ograniczeń inwestycyjnych, Bank oferuje również usługi w zakresie wyceny przechowywanych aktywów dla pozostałych Klientów, na koniec 2016 roku Bank pełnił funkcję depozytariusza dla 31 subfunduszy i funduszy inwestycyjnych (w tym dwóch funduszy inwestycyjnych w likwidacji).

Na dzień 31 grudnia 2016 roku, z usług powierniczych Banku korzystały osoby fizyczne, krajowe i międzynarodowe instytucje finansowe oraz osoby prawne nie będące instytucjami finansowymi.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Alior Bank SA prowadził 99 rachunków papierów wartościowych.

6. Wynik handlowy

	Okres 1.01.2016- 31.12.2016	Okres 1.01.2015- 31.12.2015
Transakcje walutowe	231 844	217 286
Transakcje stopy procentowej	75 266	49 582
Część nieefektywna rachunkowości zabezpieczeń	-899	1 084
Pozostałe instrumenty	13 568	624
Wynik handlowy	319 779	268 576

Wynik z transakcji walutowych obejmuje wyniki: z wymiany; z transakcji typu SWAP (fx swap i CIRS z wymianą kapitału) i Fx forward; z opcji walutowych; z rewaluacji aktywów i pasywów wyrażonych w walutach obcych.

Wynik z transakcji stopy procentowej obejmuje wyniki: z kontraktów swap dla stóp procentowych; FRA; wynik z opcji na stopę procentową (CAP/FLOOR).

Wynik z pozostałych instrumentów finansowych to wynik z obrotu kapitałowymi papierami wartościowymi, wynik z towarowych instrumentów pochodnych (w tym forward, futures), wynik z opcji na indeksy giełdowe, koszyki indeksów oraz towary.

7. Zrealizowany wynik na pozostałych instrumentach finansowych

	Okres 1.01.2016- 31.12.2016	Okres 1.01.2015- 31.12.2015
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	20 970	12 931
Emisja własna	971	-14
przychody z odkupu	1 011	570
straty z odkupu	-40	-584
Certyfikaty inwestycyjne	-22	6
Zrealizowany wynik na pozostałych instrumentach finansowych	21 919	12 923

8. Wynik z pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych

	Okres 1.01.2016- 31.12.2016	Okres 1.01.2015- 31.12.2015
Pozostałe przychody operacyjne z tytułu:	102 014	79 492
działalności zarządzania majątkiem osób trzecich	6 921	7 630
wynagrodzenia z tytułu umów z kontrahentami	21 465	15 705
sprzedaży wierzytelności	9 119	7 734
zwrotu kosztów dochodzenia roszczeń	21 440	20 073
zwrot opłaty przez klientów	17 881	14 844
otrzymanych odszkodowań	2 032	4 984
inne	23 156	8 522
Pozostałe koszty operacyjne z tytułu:	-51 720	-30 215
działalności zarządzania majątkiem osób trzecich	-1 417	-1 322
zapłaconych odszkodowań, kar i grzywien	-3 665	-4 860
nagród wręczonych klientom	-1 689	-413
wypłaconych odszkodowań, ugód, reklamacji	-7 344	-8 368
opłaty i koszty dotyczące dochodzenia roszczeń	-18 501	-8 456
inne	-19 104	-6 796
Wynik z pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	50 294	49 277

9. Koszty działania Banku

	Okres 1.01.2016- 31.12.2016	Okres 1.01.2015- 31.12.2015
Koszty pracownicze	-877 750	-549 621
wynagrodzenia	-529 629	-460 548
narzuty na wynagrodzenia*	-92 781	-80 131
świadczenia w formie akcji	0	-727
programy retencyjne	-56 378	0
aktualizacja programu opcji menedżerskich - część rozliczana w środkach pieniężnych	-12 075	0
koszty premi dla osób mających wpływ na profil ryzyka banku rozliczany w akcjach fantomowych	-14 126	0
koszty rezerwy restrukturyzacyjnej	-167 000	0

pozostałe	-5 761	-8 215
Koszty ogólnego zarządu	-556 882	-457 779
koszty informatyczne	-73 154	-44 856
koszty czynszu i utrzymania budynków	-146 166	-140 390
koszty marketingowe	-56 773	-52 510
koszty szkoleń	-22 738	-13 880
koszty usług doradczych	-44 652	-20 191
koszty BFG	-86 564	-117 120
koszty leasingu środków trwałych i wartości niematerialnych	-4 287	-3 493
koszty usług telekomunikacyjnych	-18 983	-15 941
koszty usług zewnętrznych	-40 981	-25 748
koszty rezerwy restrukturyzacyjnej	-32 668	0
pozostałe	-29 916	-23 650
Amortyzacja	-101 832	-85 223
rzeczowe aktywa trwałe	-64 436	-50 922
wartości niematerialne	-37 396	-34 301
Podatki i opłaty	-6 992	-6 198
Razem koszty działania banku	-1 543 456	-1 098 821

*W 2016 r. koszty składek na ubezpieczenia społeczne wyniosły 79 209 tys. zł a koszty składek na Fundusz Pracy i na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wyniosły 13 092 tys. zł., natomiast w 2015 r koszty składek wyniosły odpowiednio 56 996 tys. zł , 11 268 tys. zł.

W 2016 r. Bank rozpoznał koszty opłat rocznych na rzecz BFG zgodnie z zapisami Interpretacji nr 21. Nowelizacja ustawy o BFG dokonana w marcu 2016 r. zmieniła sposób naliczania i odprowadzania opłat obowiązkowych na cykl kwartalny, z zastosowaniem od I kwartału 2016r. Przedmiotem leasingu Banku są samochody osobowe, wszystkie umowy dotyczą leasingu operacyjnego.

Na 31 grudnia 2016 r. Bank ma zawartych 802 umowy na leasing samochodów.

Leasing operacyjny samochodów według terminów płatności	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Do 1 roku	11 191	3 797
Od 1 roku do 3 lat	13 557	2 420
Powyżej 3 lat	51	0
Razem	24 799	6 217

Bank jest również leasingobiorcą w zakresie wynajmowanych powierzchni biurowych. Koszty najmu stanowią znaczną pozycję kosztów ogólnego zarządu. Wynajmując lokale na swoje placówki, Bank podpisuje umowy na co najmniej 5 lat (ok. 70% umów na okres 5 lat). Umowy zawierają klauzulę dotyczącą zmiany kwoty najmu w zależności od zmian wskaźnika inflacji w danym roku, z której wynajmujący może skorzystać. Wszystkie umowy najmu zawierane są na warunkach rynkowych.

Przyszłe zobowiązania z tytułu umów najmu według terminów płatności	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Do 1 roku	154 786	75 017
Od 1 roku do 5 lat	205 742	145 937
Powyżej 5 lat	34 790	15 335
Razem	395 318	236 289

10. Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw

	Okres 1.01.2016- 31.12.2016	Okres 1.01.2015- 31.12.2015
Odpisy na należności od klientów	-730 640	-649 137
sektor finansowy	-2 467	-5 995
sektor niefinansowy	-728 173	-643 142
klient detaliczny	-474 733	-446 218
klient biznesowy	-253 440	-196 924
Dłużne papiery wartościowe	-6 975	-7 981
IBNR dotyczący należności od klientów bez utraty wartości	-32 021	-1 726
sektor finansowy	-108	-842
sektor niefinansowy	-31 913	-884
klient detaliczny	-10 417	-1 683
klient biznesowy	-21 496	799
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	-2 382	-560
Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	-22 715	-12 368
Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	-794 733	-671 772

11. Podatek dochodowy

11.1 Ujęty w rachunku zysków i strat	Okres 1.01.2016- 31.12.2016	Okres 1.01.2015- 31.12.2015
Podatek bieżący	231 011	161 210
bieżący rok	231 011	161 210
Podatek odroczony	-155 821	-84 043
powstanie i odwrócenie się różnic przejściowych	-155 821	-84 043
Razem podatek księgowy ujęty w rachunku zysków i strat	75 190	77 167

11.2 Wyliczenie efektywnej stawki podatkowej	Okres 1.01.2016- 31.12.2016	Okres 1.01.2015- 31.12.2015
Zysk brutto	707 265	388 582
Podatek dochodowy 19%	134 380	73 831
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodu	61 633	14 398
Koszty reprezentacji	219	152
PFRON	1 185	1 140
Rezerwy na należności kredytowe w części nie pokrytej podatkiem odroczonym	26 617	4 047
Opłata ostrożnościowa na rzecz BFG	4 977	4 071
Koszty rezerw na opcje menedżerskie	0	138
Podatek od niektórych instytucji finansowych	24 870	0
Darowizny	26	7
Inne	3 739	4 843
Przychody niepodlegające opodatkowaniu	-106 881	-6 356
Rozwiązanie rezerw na należności kredytowe w części nie pokrytej podatkiem odroczonym	-935	-73
Zysk z rozliczenia nabycia wydzielonej części BPH	-96 531	0
Inne	-9 415	-6 283
Koszty podatkowe nie będące kosztami bilansowymi	-6 540	0
Koszty dotyczące wydatków na podwyższenie kapitału	-6 540	0
Rozliczenie straty podatkowej	141	0
Rozpoznanie aktywa z tytułu aportu wierzytelności do spółki windykacyjnej	643	-3 038
Inne	-8 186	-1 668
Podatek księgowy ujęty w rachunku zysków i strat	75 190	77 167
Efektywna stawka podatkowa	10,63%	19,86%

11.3 Aktywa i rezerwa z tytułu podatku odroczonego

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31.12.2015	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitał	Zmiany z tytułu nabycia wydzielonej części BPH	31.12.2016
Prowizje pobrane z góry	144 815	51 391	0	97 618	293 824
Odsetki naliczone od depozytów	26 772	-5 334	0	2 143	23 581
Odsetki / dyskonto naliczone od papierów wartościowych	29 225	14 838	0	994	45 057
Ujemna wycena papierów wartościowych	5 375	1 288	12 775	0	19 438
Odsetki naliczone od instrumentów pochodnych	23 584	699	0	339	24 622
Ujemna wycena instrumentów pochodnych	682 754	-614 835	-15 247	5 284	57 956
Premia do otrzymania od opcji	12 760	2 986	0	890	16 636
Rezerwy na wydatki przyszłych okresów	23 154	75 973	0	17 625	116 752
Odpisy aktualizujące wartość należności kredytowych	157 816	38 343	0	85 460	281 619
Pozostałe rezerwy	-423	6 970	0	-61 495	-54 948
Rozpoznanie aktywa z tytułu aportu wierzytelności	12 297	-5 958	0	0	6 339
Rozpoznanie aktywa na stratę podatkową	0	1 030	0	0	1 030
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 118 129	-432 609	-2 472	148 858	831 906

Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31.12.2015	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitał	Zmiany z tytułu nabycia wydzielonej części BPH	31.12.2016
Odsetki naliczone od lokat międzybankowych	-9	-396	0	-1	-406
Odsetki naliczone od kredytów	-53 419	-15 115	0	-11 332	-79 866
Odsetki / dyskonto naliczone od papierów wartościowych	-9 612	-4 739	0	-920	-15 271
Dodatnia wycena papierów wartościowych	-855	-8	377	0	-486
Odsetki naliczone od instrumentów pochodnych	-38 177	8 850	0	-1 128	-30 455
Dodatnia wycena instrumentów pochodnych	-709 056	603 411	22 463	-4 217	-87 399
Różnica między amortyzacją bilansową a amortyzacją podatkową	-28 107	427	0	-5 834	-33 514
Przychody naliczone nieotrzymane	-4 879	-4 000	0	-52 259	-61 138
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-844 114	588 430	22 840	-75 691	-308 535

Podatek odroczony - stan bilansowy	274 015	155 821	20 368	73 167	523 371
---	----------------	----------------	---------------	---------------	----------------

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31.12.2014	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitał	Zmiany z tytułu nabycia Meritum	31.12.2015
Prowizje pobrane z góry	99 302	24 383	0	21 130	144 815
Odsetki naliczone od depozytów	17 294	4 655	0	4 823	26 772
Odsetki / dyskonto naliczone od papierów wartościowych	14 291	14 934	0	0	29 225
Ujemna wycena papierów wartościowych	2 888	1 599	874	14	5 375
Odsetki naliczone od instrumentów pochodnych	21 026	2 557	0	1	23 584
Ujemna wycena instrumentów pochodnych	475 098	193 705	13 951	0	682 754
Premia do otrzymania od opcji	11 255	1 505	0	0	12 760
Różnica między amortyzacją bilansową a amortyzacją podatkową	0	-253	0	253	0
Rezerwy na wydatki przyszłych okresów	7 390	15 255	0	509	23 154

Odpisy aktualizujące wartość należności kredytowych	91 534	43 664	0	22 618	157 816
Pozostałe rezerwy	2 953	-2 430	0	-946	-423
Rozpoznanie aktywa z tytułu aportu wierzytelności	10 381	1 916	0	0	12 297
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	753 412	301 490	14 825	48 402	1 118 129

Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31.12.2014	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitał	Zmiany z tytułu nabycia Meritum	31.12.2015
Odsetki naliczone od lokat międzybankowych	-6	-3	0	0	-9
Odsetki naliczone od kredytów	-40 953	-9 699	0	-2 767	-53 419
Odsetki / dyskonto naliczone od papierów wartościowych	-5 455	-4 129	0	-28	-9 612
Dodatnia wycena papierów wartościowych	-126	242	-727	-244	-855
Odsetki naliczone od instrumentów pochodnych	-31 728	-6 438	0	-11	-38 177
Dodatnia wycena instrumentów pochodnych	-502 286	-194 129	-12 641	0	-709 056
Różnica między amortyzacją bilansową a amortyzacją podatkową	-20 543	-3 788	0	-3 776	-28 107
Przychody naliczone nieotrzymane	-5 376	497	0	0	-4 879
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-606 473	-217 447	-13 368	-6 826	-844 114

Podatek odroczony - stan bilansowy	146 939	84 043	1 457	41 576	274 015
---	----------------	---------------	--------------	---------------	----------------

Podatek odroczony ujęty bezpośrednio w kapitałach	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Ujemna wycena papierów wartościowych	12 775	874
Ujemna wycena instrumentów pochodnych	-15 247	13 951
Dodatnia wycena papierów wartościowych	377	-727
Dodatnia wycena instrumentów pochodnych	22 463	-12 641
Razem	20 368	1 457

12. Zysk przypadający na jedną akcję

	Okres 1.01.2016-31.12.2016	Okres 1.01.2015-31.12.2015
Zysk netto	632 075	311 415
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	102 218 667	72 088 316
Opcje na akcje	2 568 564	2 568 564
Skorygowana średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	104 787 231	74 656 880
Zysk netto przypadający na jedną akcję zwykłą (zł)	6,18	4,32
Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję (zł)	6,03	4,17

Zgodnie z MSR 33 Bank sporządza kalkulację rozwodnionego zysku na jedną akcję, uwzględniając akcje emitowane warunkowo w ramach programów motywacyjnych opisanych w Nocie 37. W kalkulacjach nie uwzględniono tych elementów programów motywacyjnych, które miały działanie antyrozwadniające w prezentowanych okresach sprawozdawczych, a które w przyszłości potencjalnie mogą wpłynąć na rozwodnienie zysku na akcję.

Podstawowy zysk na akcję wylicza się jako iloraz zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w trakcie roku.

Rozwodniony zysk na akcję wylicza się w oparciu o stosunek zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku do średniej ważonej liczby akcji zwykłych skorygowanych w taki sposób, jak gdyby nastąpiła zamiana na akcje wszystkich powodujących rozwodnienie potencjalnych

akcji zwykłych. Bank posiada jedną kategorię powodującą rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych: opcje na akcje.

Noty do sprawozdania z sytuacji finansowej

13.Kasa i środki w banku centralnym

	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Rachunek bieżący w banku centralnym	16 959	1 559 981
Lokata jednodniowa w banku centralnym	344 009	0
Gotówka	722 023	190 154
Rachunek bieżący w banku centralnym	1 082 991	1 750 135

Bank utrzymuje rezerwę obowiązkową na rachunku bieżącym w Narodowym Banku Polskim, w wysokości zgodnej z decyzjami Rady Polityki Pieniężnej. Od 31 grudnia 2010 roku stopa rezerwy obowiązkowej wynosi 3,5%.

14.Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności

14.1 Według struktury rodzajowej	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Instrumenty dłużne	9 339 005	4 239 445
emitowane przez Skarb Państwa	6 197 981	3 773 380
obligacje skarbowe	6 197 981	3 773 380
emitowane przez instytucje monetarne	2 691 128	0
Obligacje	91 590	0
bony pieniężne	2 599 538	0
emitowane przez pozostałe instytucje finansowe	156 746	176 995
Obligacje	59 880	60 486
Euroobligacje	96 866	116 509
emitowane przez przedsiębiorstwa	293 150	289 070
Obligacje	293 150	289 070
Instrumenty kapitałowe	18 729	13 674
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	9 357 734	4 253 119

14.2 Według terminów zapadalności	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
bez określonego terminu	18 729	13 675
≤ 1M	3 031 043	0
> 1M ≤ 3M	16 922	17 088
> 3M	578 434	254 486
> 6M ≤ 1Y	196 645	366 016
> 1Y ≤ 2Y	1 331 405	1 134 855
> 2Y ≤ 5Y	3 496 332	1 940 564
> 5Y ≤ 10Y	688 224	526 435
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	9 357 734	4 253 119

14.3 Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości instrumentów dłużnych	Stan na 31.12.2016		Stan na 31.12.2015	
	Wartość brutto	Kwota odpisu	Wartość brutto	Kwota odpisu
Obligacje emitowane przez przedsiębiorstwa	94 861	21 447	101 122	14 472

14.4 Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Bilans otwarcia	14 472	6 491
Zmiany odpisów:	6 975	7 981
Zwiększenia	6 975	7 981
Odpisy z tytułu utraty wartości instrumentów dłużnych na koniec okresu	21 447	14 472

Poniższe zestawienia przedstawiają hierarchię metod wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, wycenianych do wartości godziwej na dzień 31.12.2016 r. oraz dane porównawcze na 31.12.2015 r.

Zgodnie z MSSF 13 Bank zaklasyfikował:

- do poziomu 1 – wszystkie papiery, dla których występują notowania cen na aktywnych rynkach finansowych.

Do grupy tej należą głównie dłużne skarbowe papiery wartościowe. Wartość godziwa ustalana jest w oparciu o cenę kupna z kwotowań na rynku międzybankowym, kwotowań brokerskich oraz kwotowań BondSpot.

- do poziomu 2 – instrumenty, dla których ceny nie są bezpośrednio obserwowalne, ale cena służąca do wyceny jest oparta na kwotowaniach z aktywnych rynków transakcji.

Do grupy tej należą bony pieniężne oraz dłużne komercyjne papiery wartościowe. Wartość godziwa ustalana jest w oparciu o metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych zakładającą konstrukcję krzywych dochodowości opartych o kwotowania rentowności papierów wartościowych z rynku międzybankowego.

W przypadku dłużnych komercyjnych papierów wartościowych wycena ustalana jest w oparciu o krzywe dochodowości skorygowane o ustaloną różnicę (spread kredytowy), o ile różnicę tą można wyznaczyć na podstawie obserwowanych kwotowań rynkowych, np. w oparciu o kwotowania transakcji swap kredytowych.

Ponadto do tego poziomu zaliczone zostały dłużne komercyjne papiery wartościowe notowane na rynkach giełdowych charakteryzujące się niskim wolumenem obrotu na tym rynku.

- do poziomu 3 – instrumenty, dla których przynajmniej jeden z czynników wpływających na cenę nie jest obserwowany na rynku.

W tej grupie wykazano pozycję Banku w dłużnych komercyjnych papierach wartościowych, w przypadku których oprócz parametrów pochodzących z kwotowań rynkowych na wartość godziwą ma wpływ nieobserwowalna wysokość spread kredytowego. Spread ustalany jest na podstawie ceny rynku pierwotnego lub z momentu zawarcia transakcji. Podlega on okresowej aktualizacji w okresach wystąpienia wiarygodnych kwotowań rynkowych, bądź pozyskania cen z transakcji o porównywalnym wolumenie. Wysokość spreadu ulega również zmianie na podstawie informacji o zmianie standingu finansowego emitenta papieru. Na koniec 2016 r. wrażliwość zmiany wyceny tych aktywów w przypadku wzrostu spreadu kredytowego o 1 punkt bazowy wynosiła 97 tys. zł.

Przeniesienia instrumentów pomiędzy poziomami wyceny następują wg stanu na koniec okresu sprawozdawczego. Przestankami przeniesienia są warunki opisane w międzynarodowych standardach sprawozdawczości finansowej, tj. m.in. dostępność kwotowań instrumentu z aktywnego rynku, dostępność kwotowań czynników wyceny, bądź występowanie wpływu czynników nieobserwowalnych na wartość godziwą.

W 2016 roku Bank nie dokonywał reklasyfikacji instrumentów finansowych między poziomami.

14.5 Wartość godziwa	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Poziom 1	6 386 868	3 889 889
Instrumenty kapitałowe	431	0
Obligacje skarbowe	6 197 981	3 773 380
Obligacje pozostałe	188 456	116 509
Poziom 2	2 599 538	0
Bony pieniężne	2 599 538	0
Poziom 3	371 328	363 230
Instrumenty kapitałowe	18 298	13 674
Obligacje pozostałe	353 030	349 556
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży według poziomów	9 357 734	4 253 119

14.6 Zmiana stanu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży zakwalifikowanych do poziomu 3	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Bilans otwarcia	363 230	374 601
Zwiększenia, w tym:	42 209	118 223
Zakup	42 029	117 161
Przychód ujęty w rachunku zysków i strat	170	0
Wycena do wartości godziwej	10	400
Różnice kursowe	0	662
Zmniejszenia, w tym:	-34 111	-129 594
Sprzedaż/ wykup	-20 888	-121 381
Pozostałe zmiany prezentowane w rachunku zysków i strat	-7 252	-8 213
Wycena do wartości godziwej	-5 971	0
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży zakwalifikowane do poziomu 3 na koniec okresu	371 328	363 230

Wycena aktywów dostępnych do sprzedaży prezentowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny, przychody z odsetek i dyskonta w przychodach odsetkowych, a wynik ze sprzedaży w wyniku zrealizowanym na pozostałych instrumentach finansowych.

Inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności

Bank w pozycji Papiery utrzymywane do terminu zapadalności zaprezentował papiery nie będące zabezpieczeniem kredytu w Europejskim Banku Inwestycyjnym.

14.7 Według struktury rodzajowej	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Instrumenty dłużne	1 954	0
emitowane przez Skarb Państwa	1 954	0
obligacje skarbowe	1 954	0
Inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	1 954	0

14.8 Według terminów zapadalności	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
> 2Y ≤ 5Y	1 954	0
Inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	1 954	0

14.9 Wartość godziwa	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Poziom 1	1 919	0
obligacje skarbowe	1 919	0
Inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności według poziomów	1 919	0

15. Należności od klientów

15.1 Według struktury rodzajowej	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Segment detaliczny	25 891 222	17 595 314
Kredyty operacyjne	293 951	167 635
Kredyty konsumpcyjne	13 956 654	8 699 017
Kredyty consumer finance	1 253 001	748 948
Kredyty na zakup papierów wartościowych	125 117	119 069
Kredyty w rachunku karty kredytowej	970 319	225 629
Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe	8 407 632	6 717 911
Pozostałe kredyty hipoteczne	833 485	896 008
Pozostałe należności	51 063	21 097
Segment biznesowy	20 388 627	13 318 676
Kredyty operacyjne	11 114 177	7 361 826
Kredyty samochodowe	131 971	70 394
Kredyty inwestycyjne	7 517 095	5 487 618
Skupione wierzytelności (faktoring)	794 087	376 403
Reverse Repo/BSB	680 780	0
Pozostałe należności	150 517	22 435
Należności od klientów	46 279 849	30 913 990

15.2 Według wartości brutto i bilansowej	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Segment detaliczny	25 891 222	17 595 314
Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe	8 407 632	6 717 911
bez utraty wartości	8 270 924	6 593 746
z utratą wartości	214 637	189 075
IBNR	-3 572	-4 811
Odpis	-74 357	-60 099
Kredyty consumer finance	1 253 001	748 947
bez utraty wartości	1 245 377	737 841
z utratą wartości	41 410	50 221
IBNR	-3 457	-1 456
Odpis	-30 329	-37 659
Pozostałe kredyty detaliczne	16 230 589	10 128 456
bez utraty wartości	15 684 976	9 732 180
z utratą wartości	2 226 673	1 378 919
IBNR	-196 949	-120 367
Odpis	-1 484 111	-862 276
Segment biznesowy	20 388 627	13 318 676
bez utraty wartości	19 298 046	12 741 034
z utratą wartości	2 329 832	1 428 322
IBNR	-99 151	-39 248
Odpis	-1 140 100	-811 432
Należności od klientów	46 279 849	30 913 990

Rezerwa na poniesione, lecz nieujawnione straty (IBNR) wyniosła: 303 129 tys. zł w dniu 31 grudnia 2016 r. i 165 882 tys. zł w dniu 31 grudnia 2015 r.

15.3 Należności od klientów z utratą wartości	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Należności od klientów oceniane indywidualnie	1 076 943	546 026
Segment detaliczny	1 198	9 512
należności od klientów	9 240	87 157
Odpis	-8 042	-77 645
Segment biznesowy	1 075 745	536 514
należności od klientów	1 819 924	1 095 419
Odpis	-744 179	-558 905
Należności od klientów oceniane portfelowo	1 006 712	729 045
Segment detaliczny	892 725	648 669
należności od klientów	2 473 480	1 531 058
Odpis	-1 580 755	-882 389
Segment biznesowy	113 987	80 376
należności od klientów	509 908	332 903
Odpis	-395 921	-252 527
Należności od klientów z utratą wartości	2 083 655	1 275 071

15.4 Zmiana stanu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości należności i IBNR	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Bilans otwarcia	1 937 348	1 289 770
Zmiana z tytułu wydzielonej części BPH (w 2016) lub przejęcia Meritum Bank ICB SA (w 2015)	786 851	416 951
Zmiana z tytułu przejętych SKOK-ów	32 845	0
Zmiany odpisów:	762 661	650 863
Zwiększenia	1 852 854	2 093 853
Segment detaliczny	1 290 653	1 616 744
Segment biznesowy	562 201	477 109
Zmniejszenia	-1 090 193	-1 442 990
Segment detaliczny	-805 502	-1 168 843
Segment biznesowy	-284 691	-274 147
Spisanie w ciężar odpisów	-490 966	-419 473
Inne zmiany	3 287	-763
Odpisy aktualizujące i IBNR na koniec okresu	3 032 026	1 937 348

15.5 Według terminów zapadalności (na datę bilansową)	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Segment detaliczny	25 891 222	17 595 314
≤ 1M	2 916 186	2 013 348
> 1M ≤ 3M	633 692	389 891
> 3M ≤ 6M	853 902	547 084
> 6M ≤ 1Y	1 616 066	1 007 076
>1Y ≤ 2Y	2 617 666	1 534 368
>2Y ≤ 5Y	5 712 326	3 473 595
>5Y ≤ 10Y	5 418 912	3 554 046
>10Y ≤ 20Y	3 497 105	2 819 119
>20Y	2 625 367	2 256 787
Segment biznesowy	20 388 627	13 318 676
≤ 1M	5 563 041	4 798 766
> 1M ≤ 3M	1 141 897	759 175
> 3M ≤ 6M	1 193 177	593 919
> 6M ≤ 1Y	2 143 239	1 141 133
>1Y ≤ 2Y	2 174 464	1 303 699

>2Y ≤ 5Y	4 085 045	2 286 486
>5Y ≤ 10Y	3 240 797	1 820 024
>10Y ≤ 20Y	846 967	615 474
Należności od klientów	46 279 849	30 913 990

15.6 Według struktury walutowej	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Segment detaliczny	25 891 222	17 595 314
PLN	24 338 453	16 343 892
EUR	1 125 543	933 316
GBP	201 010	124 376
USD	41 047	20 706
CHF	184 298	173 018
Pozostałe waluty	871	6
Segment biznesowy	20 388 627	13 318 676
PLN	16 368 836	10 675 538
EUR	3 755 500	2 542 871
GBP	3 778	5 210
USD	193 329	61 924
CHF	55 242	33 133
Pozostałe waluty	11 942	0
Należności razem	46 279 849	30 913 990

Kredyty w CHF stanowiły 0,5% całej kwoty należności kredytowych w 2016r., a w 2015r. wartość ta wynosiła 0,7%.

15.7 Dziesięciu największych kredytobiorców	Waluta	Stan 31.12.2016
Firma 1	EUR,PLN	365 461
Firma 2	EUR,PLN	240 607
Firma 3	EUR	145 992
Firma 4	EUR	142 639
Firma 5	PLN	124 800
Firma 6	EUR	121 210
Firma 7	PLN	115 853
Firma 8	EUR	114 255
Firma 9	PLN	106 047
Firma 10	PLN	104 703

15.8 Dziesięciu największych kredytobiorców	Waluta	Stan 31.12.2015
Firma 1	EUR	242 414
Firma 2	EUR	234 544
Firma 3	PLN	149 776
Firma 4	EUR,GBP,PLN	144 458
Firma 5	EUR	129 233
Firma 6	PLN	123 952
Firma 7	PLN	120 873
Firma 8	EUR	113 248
Firma 9	PLN	112 744
Firma 10	PLN	97 351

W powyższych dwóch tabelach prezentowane jest saldo kredytu według wartości nominalnej. Zasady limitów koncentracji opisane zostały w nocie nr 46.

W 2016 roku Bank sprzedał kredyty na łączną kwotę brutto 506 468 tys. zł, odpis aktualizacyjny utworzony dla tego portfela wyniósł 401 196 tys. zł., a wynik na sprzedaży 1 212 tys. zł. Wszelkie korzyści i ryzyka zostały przekazane na kupującego.

W 2015 roku Bank sprzedał kredyty na łączną kwotę brutto 547 452 tys. zł, odpis aktualizacyjny utworzony dla tego portfela wyniósł 403 546 tys. zł., a wynik na sprzedaży 3 988 tys. zł. Wszelkie korzyści i ryzyka zostały przekazane na kupującego.

16. Należności od banków

16.1 Według struktury rodzajowej	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Rachunki bieżące	386 766	339 131
Lokaty terminowe	237 396	113 062
Reverse Repo	583 012	0
Kaucje będące zabezpieczeniem transakcji pochodnych (ISDA)	145 141	171 406
Pozostałe	11 911	18 941
Należności od banków	1 364 226	642 540

16.2 Według terminów zapadalności (na datę bilansową)	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
≤ 1M	1 364 226	642 345
> 1M ≤ 3M	0	90
> 3M ≤ 6M	0	105
Należności od banków	1 364 226	642 540

16.3 Według struktury walutowej	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
PLN	600 224	25 810
EUR	286 143	126 831
GBP	29 238	86 572
USD	321 306	183 566
CHF	8 890	75 986
Pozostałe waluty	118 425	143 775
Należności od banków	1 364 226	642 540

Kaucje udzielone dotyczą zabezpieczeń przekazanych innym bankom w ramach rozliczeń związanych z umową CSA (Credit Support Annex).

17. Rzeczowe aktywa trwałe

Stan na 31.12.2016	Środki trwałe w budowie	Urządzenia techniczne (w tym sprzęt informatyczny)	Inwestycje w obce obiekty	Budynki własne	Pozostałe	Razem
Wartość w cenie nabycia na 01.01.2016	13 112	231 629	176 468	22 775	82 843	526 827
Zmiany z tytułu:	9 963	142 355	25 735	121 723	14 223	313 999
Zakupów w 2016 r.	13 009	22 020	11 014	588	1 326	47 957

Zakupu wydzielonej części BPH S.A.	3 379	101 457	17 731	112 541	12 409	247 517
Wyceny do wartości godziwej	0	15 699		4 089	3 372	23 160
Przeksięgowania w 2016 r.	-6 409	4 434	-2 977	763	1 476	-2 713
Sprzedaży w 2016 r.	-16	-1 255	-33	-45	-4 360	-5 709
Pozostałe zmiany	0	0	0	3 787	0	3 787
Wartość w cenie nabycia na 31.12.2016	23 075	373 984	202 203	144 498	97 066	840 826
Skumulowana amortyzacja na 01.01.2016	0	153 126	86 260	42	58 132	297 560
Amortyzacja za 2016 r.	0	33 116	23 025	666	7 629	64 436
Inne zmiany	0	-2 015	-2 915	918	-2 258	-6 270
Skumulowana amortyzacja na 31.12.2016	0	184 227	106 370	1 626	63 503	355 726
Odpisy z tytułu utraty wartości na 01.01.2016	0	1 121	494	0	19	1 634
Zmiany odpisów w 2016 r.	0	188	2 030	0	168	2 386
Inne zmiany	0	-175	-2 177	0	-88	-2 440
Odpisy z tytułu utraty wartości 31.12.2016	0	1 134	347	0	99	1 580
Wartość netto na 01.01.2016	13 112	77 382	89 714	22 733	24 692	227 633
Wartość netto na 31.12.2016	23 075	188 623	95 486	142 872	33 464	483 520

Stan 31.12.2015	Środki trwałe w budowie	Urządzenia techniczne (w tym sprzęt informatyczny)	Inwestycje w obce obiekty	Budynki własne	Pozostałe	Razem
Wartość w cenie nabycia na 01.01.2015	7 094	196 229	155 293	0	72 450	431 066
Zmiana z tytułu zakupu Meritum Bank ICB S.A.	0	2 256	-579	0	4 135	5 812
Pozostałe zmiany w 2015:	6 018	23 431	18 024	22 775	394	70 642
Zakupów w 2015 r.	8 729	20 175	27 570	22 775	1 376	80 625
Przeksięgowania w 2015 r.	-2 557	1 545	601	0	410	-1
Sprzedaży w 2015 r.	0	0	0	0	-310	-310
Pozostałe zmiany	-154	1 711	-10 147	0	-1 082	-9 672
Wartość w cenie nabycia na 31.12.2015	13 112	221 916	172 738	22 775	76 979	507 520
Skumulowana amortyzacja na 01.01.2015	0	121 777	68 785	0	46 067	236 629
Amortyzacja za 2015 r.	0	24 584	18 645	42	7 651	50 922
Inne zmiany	0	-2 948	-4 900	0	-1 450	-9 298
Skumulowana amortyzacja na 31.12.2015	0	143 413	82 530	42	52 268	278 253
Odpisy z tytułu utraty wartości na 01.01.2015	0	577	2 006	0	19	2 602
Zmiany odpisów w 2015 r.	0	544	-1 512	0	0	-968
Odpisy z tytułu utraty wartości 31.12.2015	0	1 121	494	0	19	1 634
Wartość netto na 01.01.2015	7 094	73 875	84 502	0	26 364	191 835
Wartość netto na 31.12.2015	13 112	77 382	89 714	22 733	24 692	227 633

18. Wartości niematerialne

Stan 31.12.2016	Wartość firmy	Nakłady	Oprogramowanie, licencje i koszty prac rozwojowych	Znak towarowy	Pozostałe	Razem
Wartość w cenie nabycia na 01.01.2016	106 036	59 355	408 971	3 667	5 589	583 618
Zmiany wartości niematerialnych z tytułu	10 252	49 143	26 663	0	42 061	128 119
Zakupów w 2016 r.	0	48 991	15 758	0	110	64 859
Zakupu wydzielonej części BPH	0	51 554	93 385	0	0	144 939
Wyceny do wartości godziwej	0	-49 556	-47 969	0	0	-97 525
Ujęcie wartości godziwej relacji z klientami	0	0	0	0	42 100	42 100
Przeksięgowania w 2016 r.	10 252	-29 887	11 374	0	-149	-8 410
Skapitalizowanych koszty wytworzenia	0	28 190	4 395	0	0	32 585
Pozostałe zmiany	0	-149	-50 280	0	0	-50 429
Wartość w cenie nabycia na 31.12.2016	116 288	108 498	435 634	3 667	47 650	711 737

Skumulowana amortyzacja na 01.01.2016	0	0	189 846	0	3 045	192 891
Amortyzacja za 2016 r.	0	0	33 552	0	3 844	37 396
Inne zmiany	0	0	-26 745	0	-91	-26 836
Skumulowana amortyzacja na 31.12.2016	0	0	196 653	0	6 798	203 451
Odpisy z tytułu utraty wartości na 01.01.2016	1 668	1 630	4 242	3 367	0	10 907
zmiany odpisów w 2016	10 252	913	9 071	0	93	20 329
Inne zmiany	0	-2 526	-1 244	0	-93	-3 863
Odpisy z tytułu utraty wartości na 31.12.2016	11 920	17	12 069	3 367	0	27 373
Wartość netto na 01.01.2016	104 368	57 725	214 883	300	2 544	379 820
Wartość netto na 31.12.2016	104 368	108 481	226 912	300	40 852	480 913

Stan na 31.12.2015	Wartość firmy	Nakłady	Oprogramowanie, licencje i koszty prac rozwojowych	Znak towarowy	Pozostałe	Razem
Wartość w cenie nabycia na 01.01.2015	2 321	35 704	306 765	300	809	345 899
Zmiana z tytułu zakupu Meritum Bank ICB S.A.	104 368	1 843	25 298	3 367	4 184	139 060
Zmiany wartości niematerialnych z tytułu	-653	21 808	46 028	0	76	67 259
Zakupów w 2015 r.	0	22 016	15 463	0	76	37 555
Przeksięgowani w 2015 r.	0	-11 459	11 459	0	0	0
Skapitalizowanych koszty wytworzenia	0	11 240	12 340	0	0	23 580
Pozostałe zmiany	-653	11	6 766	0	0	6 124
Wartość w cenie nabycia na 31.12.2015	106 036	59 355	378 091	3 667	5 069	552 218
Skumulowana amortyzacja na 01.01.2015	0	0	127 886	0	734	128 620
Amortyzacja za 2015 r.	0	0	32 510	0	1 791	34 301
Inne zmiany	0	0	-1 429	0	0	-1 429
Skumulowana amortyzacja na 31.12.2015	0	0	158 967	0	2 525	161 492
Odpisy z tytułu utraty wartości na 01.01.2015	2 321	27	342	0	0	2 690
zmiany odpisów w 2015	-653	1 603	3 900	3 367	0	8 217
Odpisy z tytułu utraty wartości na 31.12.2015	1 668	1 630	4 242	3 367	0	10 907
Wartość netto na 01.01.2015	0	35 677	178 537	300	75	214 589
Wartość netto na 31.12.2015	104 368	57 725	214 882	300	2 544	379 820

Do nakładów na wartości niematerialne stanowiących własność lub współwłasność Banku, przeznaczonych do zatrzymania i wykorzystania na potrzeby Banku lub przeznaczonych do sprzedaży, zalicza się koszty pozostające w bezpośrednim związku z niezakończonym montażem lub przekazaniem do używania nowej lub ulepszanej wartości niematerialnej, m.in. koszty:

- zakupu w kraju lub za granicą bądź wytworzenia we własnym zakresie wartości niematerialnych oraz ich poprawek i prób wdrożeniowych;
- przygotowania środowiska do zaimplementowania;
- dokumentacji projektowej.

19. Pozostałe aktywa

19.1 Pozostałe aktywa	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Dłużnicy różni	690 338	363 771
Pozostałe rozrachunki	244 422	90 154
Należności związane ze sprzedażą usług (w tym ubezpieczenia)	86 699	113 114
Kaucje gwarancyjne	12 254	11 813

Rozliczenia kart płatniczych	202 007	148 690
Należności z tytułu rozliczenia zakupu wydzielonej części BPH	144 956	0
Koszty rozliczane w czasie	57 178	34 504
Rozliczenia z tytułu czynszów i mediów	1 797	1 484
Utrzymanie i wsparcie systemów, serwis sprzętu i urządzeń	14 207	4 330
Pozostałe koszty rozliczane w czasie	41 174	28 690
Rozliczenia z tytułu VAT	20 362	17 239
Pozostałe aktywa (brutto)	767 878	415 514
Odpis	-61 844	-28 689
Pozostałe aktywa (netto)	706 034	386 825
w tym aktywa finansowe (brutto)	690 338	363 771

19.2 Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości pozostałych aktywów	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Bilans otwarcia	28 689	7 204
Zmiana z tytułu zakupu wydzielonej części BPHSA	29 053	0
Zmiany odpisów:	1 535	21 485
Zwiększenia	2 285	21 523
Zmniejszenia	-750	-38
Inne zmiany	2 567	0
Odpisy z tytułu utraty wartości pozostałych aktywów na koniec okresu	61 844	28 689

Należności związane ze sprzedażą usług i towarów obejmują, przede wszystkim, wynagrodzenie od Towarzystw Ubezpieczeniowych z tytułu obsługi ubezpieczeń.

20. Zobowiązania wobec klientów

20.1 Według struktury rodzajowej	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Depozyty bieżące	25 794 022	12 481 435
Depozyty terminowe	22 325 534	18 541 682
Emisja własna bankowych papierów wartościowych	2 768 672	2 259 230
Pozostałe zobowiązania	516 620	392 329
Zobowiązania wobec klientów razem	51 404 848	33 674 676

20.2 Według struktury rodzajowej i segmentu klientów	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Segment detaliczny	32 035 389	21 409 075
Depozyty bieżące	17 264 837	8 485 256
Depozyty terminowe	13 908 933	12 666 033
Emisja własna bankowych papierów wartościowych	628 246	54 280
Pozostałe zobowiązania	233 373	203 506
Segment biznesowy	19 369 459	12 265 601
Depozyty bieżące	8 529 185	3 996 179
Depozyty terminowe	8 416 601	5 875 649
Emisja własna bankowych papierów wartościowych	2 140 426	2 204 950
Pozostałe zobowiązania	283 247	188 823
Zobowiązania wobec klientów razem	51 404 848	33 674 676

W 2016 r. Bank wyemitował 1 106 334 tys. zł bankowych papierów wartościowych (BPW), wykup przed terminem zapadalności wyniósł 148 587 tys. zł. W 2015 r. Bank wyemitował 1 485 767 tys. zł BPW, a wykup przed terminem wyniósł 208 591 tys. zł.

20.3 Według terminów zapadalności (na datę bilansową)	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Segment detaliczny	32 035 389	21 409 075
≤ 1M	21 811 318	11 358 478
> 1M ≤ 3M	3 163 975	4 296 204
> 3M ≤ 1Y	5 878 511	5 122 282
> 1Y ≤ 5Y	1 017 041	622 687
>5Y	164 544	9 424
Segment biznesowy	19 369 459	12 265 601
≤ 1M	13 700 922	7 729 311
> 1M ≤ 3M	1 443 070	1 343 848
> 3M ≤ 1Y	2 188 383	1 326 868
> 1Y ≤ 5Y	2 013 363	1 858 131
>5Y	23 721	7 443
Zobowiązania wobec klientów razem	51 404 848	33 674 676

20.4 Według struktury walutowej	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Segment detaliczny	32 035 389	21 409 075
PLN	27 417 980	18 622 111
EUR	2 324 200	1 356 917
GBP	464 471	236 508
USD	1 592 740	1 010 704
CHF	104 991	70 709
Pozostałe waluty	131 007	112 126
Segment biznesowy	19 369 459	12 265 601
PLN	16 352 164	10 967 006
EUR	2 009 282	968 998
GBP	82 434	42 636
USD	742 870	255 253
CHF	30 206	8 159
Pozostałe	152 503	23 549
Zobowiązania wobec klientów razem	51 404 848	33 674 676

20.5.1 Dziesięciu największych deponentów (bez banków)	Waluta	Stan 31.12.2016
Firma 1	EUR, PLN, USD	375 748
Firma 2	EUR, PLN, USD	221 481
Firma 3	PLN, USD	156 883
Firma 4	PLN	100 056
Firma 5	PLN	100 053
Firma 6	CZK, EUR, PLN	98 910
Firma 7	EUR, PLN, USD	93 721
Firma 8	PLN	91 909
Firma 9	EUR, PLN	85 421
Firma 10	PLN	79 992

20.5.2 Dziesięciu największych deponentów (bez banków)	Waluta	Stan 31.12.2015
Firma 1	PLN, EUR, USD	212 810
Firma 2	PLN	203 355
Firma 3	PLN, EUR, USD	175 389
Firma 4	PLN	101 339
Firma 5	PLN	94 042
Firma 6	PLN, USD	92 645
Firma 7	PLN	88 692
Firma 8	PLN	72 845
Firma 9	PLN, EUR, USD	72 606
Firma 10	PLN	69 078

21. Zobowiązania wobec banków

21.1 Według struktury rodzajowej	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Depozyty bieżące	32 304	11 012
Depozyty jednodniowe	856	30 701
Depozyty terminowe	0	197 826
Emisja własna bankowych papierów wartościowych	20 004	32 666
Kredyt otrzymany	133 549	0
Pozostałe zobowiązania	164 710	203 262
Repo	29 812	575 561
Zobowiązania wobec banków razem	381 235	1 051 028

21.2 Według terminów zapadalności (na datę bilansową)	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
≤ 1M	227 682	918 074
> 1M ≤ 3M	0	100 288
> 3M ≤ 1Y	0	0
> 1Y ≤ 5Y	20 004	32 666
> 5Y	133 549	0
Zobowiązania wobec banków razem	381 235	1 051 028

21.3 Według struktury walutowej	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
PLN	304 280	830 987
EUR	41 366	31 401
USD	35 540	178 225
GBP	49	10 415
Zobowiązania wobec banków razem	381 235	1 051 028

22. Rezerwy

	Rezerwy na sprawy sporne	Rezerwy na odpisy emerytalne i rentowe	Rezerwy na pozabilans	Rezerwa na restrukturyzację	Rezerwy ogółem
Stan 1 stycznia 2016 r.	3 219	1 070	5 512	0	9 801
Zmiana z tytułu zakupu wydzielonej części BPH	4 439	23 594	9 642	54 714	92 389
Utworzenie rezerw	1 321	2 273	18 630	199 668	221 892
Rozwiązanie rezerw	-360	-16 437	-16 233	-307	-33 337
Wykorzystanie rezerw	-876	0	0	-4 300	-5 176
Inne zmiany	957	230	35	0	1 222
Stan 31 grudnia 2016 r.	8 700	10 730	17 586	249 775	286 791

	Rezerwy na sprawy sporne	Rezerwy na odpisy emerytalne i rentowe	Rezerwy na pozabilans	Rezerwy ogółem
Stan 1 stycznia 2015 r.	2 513	824	4 974	8 311
Zmiana z tytułu zakupu Meritum Banku ISB S.A.	705	54	0	759
Utworzenie rezerw	3 617	301	9 551	13 469
Rozwiązanie rezerw	-105	-109	-8 992	-9 206
Wykorzystanie rezerw	-3 399	0	0	-3 399
Inne zmiany	-112	0	-21	-133
Stan 31 grudnia 2015 r.	3 219	1 070	5 512	9 801

Rezerwa na odprawy emerytalne, rentowe tworzona jest indywidualnie dla każdego pracownika, na podstawie wyceny aktuarialnej sporządzanej przez niezależną firmę doradztwa aktuarialnego. Podstawą do wyznaczania wartości rezerw są: przewidywana kwota odprawy emerytalnej lub rentowej, jaką Bank zobowiązuje się wypłacić na podstawie regulaminu wynagradzania pracowników.

Zgodnie z wymogami MSR 19 stopa dyskonta finansowego do obliczenia wartości rezerw została ustalona na podstawie rynkowych stóp zwrotu z obligacji skarbowych, których waluta i termin wykupu są zbieżne z walutą i szacunkowym terminem realizacji zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych.

Alior Bank zawiązał również rezerwę restrukturyzacyjną przeznaczoną na wypłaty odpraw ustawowych w związku z rozwiązaniem stosunku pracy w ramach zwolnienia grupowego oraz na tzw. dodatkowe odszkodowanie wynikające z porozumienia zawartego z organizacjami związkowymi oraz rezerwę przeznaczoną na koszty związane z restrukturyzacją sieci oddziałów i opuszczeniem zlokalizowanych w zbyt bliskiej odległości placówek franszysowych (rezerwa obejmuje koszty odszkodowań oraz wydatki związane z fizycznym opuszczeniem placówki i przywróceniem jej do stanu pierwotnego). Program restrukturyzacji został ogłoszony przez Bank i rozpoczęto jego realizację w grudniu 2016 r.

Podział rezerwy restrukturyzacyjnej na 31.12.2016 r. zaprezentowano poniżej (w tys. zł) :

Odprawy dla pracowników	174 201
Reorganizacja sieci placówek	75 574
Razem	249 775

23. Pozostałe zobowiązania

	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Rozrachunki międzybankowe	592 835	183 574
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych rozrachunków publicznoprawnych	38 380	25 473
Zobowiązania z tytułu rozliczenia kart płatniczych	65 006	4 980
Pozostałe rozrachunki, w tym	110 710	89 810
rozrachunki z ubezpieczycielami	22 755	66 941
Rozliczenie z emisji bankowych certyfikatów depozytowych	112 858	680
Rozliczenia międzyokresowe bierne	156 408	51 416
Przychody pobrane z góry	78 286	50 356
Rezerwa na odstąpienia	71 175	94 045
Rezerwa na premie	74 361	9 048
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	32 169	14 166
Zobowiązania z tytułu programu na akcjach fantomowych	14 126	0
Rezerwa na programy retencyjne	56 378	0
Aktualizacja programu opcji menedżerskich - część rozliczana w środkach pieniężnych	12 075	0
Pozostałe rezerwy pracownicze	870	973
Pozostałe zobowiązania	18 123	1 872
Pozostałe zobowiązania	1 433 760	526 393
w tym zobowiązania finansowe	768 551	278 364

Rozrachunki z ubezpieczycielami dotyczą składek na pokrycie ochrony ubezpieczeniowej, której Bank udziela swoim Klientom poprzez przystąpienie do umów ubezpieczenia (zawartych przez Bank z ubezpieczycielami i oferowanych swoim Klientom).

W dniach 31 grudnia 2016 r. i 31 grudnia 2015 r. nie było takich zobowiązań, w przypadku których Bank nie wywiązywałby się z płatności wynikających z zawartych umów.

W związku z przejściem przez Bank wydzielonej części Banku BPH Spółka Akcyjna z siedzibą w Gdańsku obejmującej działalność podstawową Banku BPH z wyłączeniem działalności związanej z kredytami hipotecznymi w trybie art. 529 § 1 pkt 4 Kodeksu spółek handlowych na zasadach określonych w Umowie kupna akcji, Rada Nadzorcza uchwaliła 29 czerwca 2016 r. zasady bonusu transakcyjnego dla członków Zarządu Banku, w celu zmotywowania w szczególności sposób członków Zarządu Banku do aktywnego współdziałania w procesie przygotowania i przeprowadzenia Transakcji aby zapewnić terminową i zgodną z założeniami strategicznymi realizację Transakcji. Bonus będzie mógł zostać przyznany i wypłacony, jeżeli zostaną spełnione warunki związane z przeprowadzeniem Transakcji i Fuzji Operacyjnej banków.

Zarząd Alior Banku uruchomił również program bonusowy, którym objęte zostały osoby kluczowe dla realizacji procesów Transakcji i Fuzji Operacyjnej. W banku kontynuowane są także programy uruchomione jeszcze przed dniem Transakcji, którymi objęci są pracownicy przejętej części Banku BPH. Ich celem było zarówno przeprowadzenie Transakcji jak przygotowanie procesu Fuzji Operacyjnej, a w przypadku pracowników zaangażowanych w procesy sprzedażowe - zabezpieczenie wartości portfela i retencji klientów. Koszty poniesione w związku z tymi programami (w wysokości do 16 mln zł.) będą przeniesione na GE Capital EMEA Services Limited the Ark.

W przypadku osób uprawnionych do otrzymania bonusu oraz objętych postanowieniami Polityki Zmiennych Składników Wynagradzania, wypłata będzie zrealizowana zgodnie z postanowieniami Polityki Zmiennych Składników Wynagradzania obowiązujących w Alior Banku.

24. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

Do kategorii aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu na dzień 31 grudnia 2016 r. i 31 grudnia 2015 r. Bank zaklasyfikował instrumenty pochodne oraz papiery wartościowe (akcje, obligacje). Transakcje pochodne zawierane są w celach handlowych oraz w celu zarządzania ryzykiem rynkowym. Bank zawiera następujące rodzaje transakcji pochodnych: FX-Forward, FX-Swap, IRS, CIRS, FRA, Futures na towary, Forward na towary, terminowe transakcje papierami wartościowymi. Bank codziennie dokonuje wyceny instrumentów pochodnych, stosując model zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Wycena instrumentów opcyjnych wyznaczana jest przy pomocy wewnętrznych modeli wyceny lub ceny rynkowej.

24.1 Instrumenty pochodne (wartość nominalna)	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Transakcje stopy procentowej	21 843 663	20 013 372
SWAP	20 209 412	17 249 149
FRA	0	1 000 000
Opcje Cap Floor	1 634 251	1 764 223
Transakcje walutowe	9 808 111	6 922 921
FX swap	3 655 450	1 535 293
FX forward	2 630 344	1 881 094
CIRS	1 351 094	2 639 757
Opcje FX	2 171 223	866 777
Pozostałe opcje	5 857 380	4 312 272
Pozostałe instrumenty	725 823	618 590
Instrumenty pochodne (wartość nominalna)	38 234 977	31 867 155

24.2 Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Akcje	6 312	1 335
Obligacje	294	311
Certyfikaty	557	1 610
Transakcje stopy procentowej	189 703	198 578
SWAP	186 532	193 522
Opcje Cap Floor	3 171	5 056
Transakcje walutowe	174 953	132 012
FX swap	32 156	14 713
FX forward	60 051	49 768
CIRS	60 669	58 407
Opcje FX	22 077	9 124
Pozostałe opcje	28 736	34 555
Pozostałe instrumenty	18 996	22 168
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	419 551	390 569

24.3 Według terminów zapadalności	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Bez określonego terminu	7 163	2 953
≤ 1W	8 696	4 266
> 1W ≤ 1M	33 550	35 643
> 1M ≤ 3M	44 602	24 146
> 3M ≤ 6M	22 729	38 524
> 6M ≤ 1Y	67 523	46 351
> 1Y ≤ 2Y	52 458	67 000
> 2Y ≤ 5Y	134 378	131 639
> 5Y ≤ 10Y	48 452	40 047
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	419 551	390 569

24.4 Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Transakcje stopy procentowej	159 056	194 355
SWAP	155 885	188 999
FRA	0	289
Opcje Cap Floor	3 171	5 067
Transakcje walutowe	92 169	61 849
FX swap	22 999	1 917
FX forward	25 276	7 747
CIRS	20 948	43 058
Opcje FX	22 946	9 127
Pozostałe opcje	28 693	34 555
Pozostałe instrumenty	18 396	19 421
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	298 314	310 180

24.5 Według terminów zapadalności	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
≤ 1W	4 542	1 828
> 1W ≤ 1M	30 133	9 134
> 1M ≤ 3M	36 112	17 125
> 3M ≤ 6M	25 424	54 686
> 6M ≤ 1Y	34 911	31 535
> 1Y ≤ 2Y	54 208	47 421
> 2Y ≤ 5Y	79 381	120 159
> 5Y ≤ 10Y	33 603	28 292
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	298 314	310 180

Poniższe zestawienie przedstawia hierarchię metod wyceny instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu, wycenionych do wartości godziwej na dzień 31.12.2016 r. oraz dane porównawcze na 31.12.2015 r.

Zgodnie z MSSF 13 Bank zaklasyfikował:

- do poziomu 1 – wszystkie instrumenty, dla których występują notowania cen na aktywnych rynkach finansowych;
- do poziomu 2 – instrumenty, dla których ceny nie są bezpośrednio obserwowalne, ale cena służąca do wyceny jest oparta na kwotowaniach rynkowych.

Do instrumentów z tego poziomu klasyfikowane są instrumenty wyceniane metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych, zakładająca konstrukcję krzywych dochodowości opartych o kwotowania z rynku międzybankowego (w tym: stawki depozytowe, stawki z transakcji typu: FRA, OIS, IRS, basis swap, fx swap; kursy walutowe) oraz instrumenty opcyjne wyceniane na podstawie wewnętrznych modeli wyceny.

- do poziomu 3 – instrumenty, dla których przynajmniej jeden z czynników wpływających na cenę nie jest obserwowany na rynku.

Do instrumentów z tego poziomu należą opcje wbudowane w certyfikaty depozytowe wyemitowane przez Bank oraz opcje zawarte na rynku międzybankowym w celu zabezpieczenia pozycji z tytułu opcji wbudowanych. Wartość godziwa wyznaczona jest na podstawie ceny rynkowej.

Ponieważ pozycja ryzyka rynkowego z tego rodzaju opcji jest domknięta, zmiana cen czynników rynkowych nie wpływa na zmianę wartość godziwej pozycji Banku z tytułu transakcji zaliczanych do poziomu 3. Zmiana wyceny opcji po stronie aktywów finansowych w wyniku wzrostu ceny instrumentu bazowego opcji o 1% wyniesie 5,6 mln zł i będzie dokładanie równoważona przez zmianę wyceny opcji po stronie zobowiązań finansowych.

W okresie od 01.01-31.12.2016 nie miały miejsca przesunięcia instrumentów finansowych pomiędzy poziomami hierarchii.

24.6 Wycena aktywów finansowych	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Poziom 1	14 625	13 061
Akcje	6 312	1 335
Obligacje	294	311
Certyfikaty	557	1 610
Pozostałe instrumenty	7 462	9 805
Poziom 2	375 242	342 953
SWAP	186 531	193 522
Opcje Cap Floor	3 171	5 056
FX swap	32 156	14 713
FX forward	60 051	49 768
CIRS	60 669	58 407
Opcje FX	21 130	9 124
Pozostałe instrumenty	11 534	12 363
Poziom 3	29 684	34 555
Opcje FX	948	0
Pozostałe opcje	28 736	34 555
Aktywa finansowe razem	419 551	390 569

24.7 Zmiana stanu aktywów finansowych zakwalifikowanych do poziomu 3	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Bilans otwarcia	34 555	81 198
Zwiększenia, w tym:	20 342	76 253
Wycena	6 190	28 947
Zawarte transakcje	14 152	47 306

Zmniejszenia, w tym:	-25 213	-122 896
Wycena	-5 377	-78 953
Rozliczenie/wykup	-19 836	-43 943
Aktywa finansowe zakwalifikowane do poziomu 3 na koniec okresu	29 684	34 555

24.8 Wycena zobowiązań finansowych	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Poziom 1	12 289	15 716
Pozostałe instrumenty	12 289	15 716
Poziom 2	260 533	259 909
SWAP	155 885	188 999
FRA	0	289
Opcje Cap Floor	3 171	5 067
FX swap	22 999	1 917
FX forward	25 276	7 747
CIRS	20 948	43 058
Opcje FX	21 848	9 127
Pozostałe instrumenty	10 406	3 705
Poziom 3	25 492	34 555
Opcje FX	1 098	0
Pozostałe opcje	24 394	34 555
Zobowiązania finansowe razem	298 314	310 180

24.9 Zmiana stanu zobowiązań finansowych zakwalifikowanych do poziomu 3	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Bilans otwarcia	34 555	81 198
Zwiększenia, w tym:	16 160	76 248
Wycena	6 336	28 942
Zawarte transakcje	9 824	47 306
Zmniejszenia, w tym:	-25 223	-122 891
Wycena	-5 370	-78 948
Rozliczenie/wykup	-19 853	-43 943
Zobowiązania finansowe zakwalifikowane do poziomu 3 na koniec okresu	25 492	34 555

Wycena oraz wynik zrealizowany na transakcjach pochodnych prezentowany jest w wyniku handlowym.

25. Rachunkowość zabezpieczeń

Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Strategia zabezpieczająca ma na celu zabezpieczenie ryzyka stóp procentowych, wynikającego ze zmienności przepływów pieniężnych z tytułu aktywów o zmiennym oprocentowaniu, przy wykorzystaniu transakcji złotych IRS. W ustanowionych powiązaniach zabezpieczających pozycje zabezpieczane stanowią przepływy pieniężne z tytułu portfela kredytów i pożyczek złotych o zmiennej stopie procentowej, zaś pozycje zabezpieczające transakcje IRS, w ramach których Bank otrzymuje stałe odsetki oparte na stopie stałej, a płaci odsetki oparte na stopie zmiennej. Pozycje zabezpieczane wyceniane są wg zamortyzowanego kosztu, zaś pozycje zabezpieczające wg wartości godziwej.

25.1. Instrumenty zabezpieczające (wartość nominalna)	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Transakcje stopy procentowej	6 969 200	10 795 000
SWAP	6 969 200	10 795 000
Instrumenty zabezpieczające (wartość nominalna)	6 969 200	10 795 000

25.2. Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu-Instrumenty zabezpieczające	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Poziom 2	71 684	139 578
Transakcje stopy procentowej	71 684	139 578
SWAP	71 684	139 578
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu-Instrumenty zabezpieczające	71 684	139 578

25.3. Według terminów zapadalności	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
> 1M ≤ 3M	13 866	2 608
> 3M ≤ 6M	21 139	62 334
> 6M ≤ 1Y	865	3 262
> 1Y ≤ 2Y	20 462	47 062
> 2Y ≤ 5Y	15 352	24 312
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu-Instrumenty zabezpieczające	71 684	139 578

25.4. Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu-Instrumenty zabezpieczające	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Poziom 2	6 119	0
Transakcje stopy procentowej	6 119	0
SWAP	6 119	0
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu-Instrumenty zabezpieczające	6 119	0

25.5. Według terminów zapadalności	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
> 6M ≤ 1Y	39	0
> 2Y ≤ 5Y	3 705	0
> 5Y ≤ 10Y	2 375	0
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu-Instrumenty zabezpieczające	6 119	0

25.6 Inne całkowite dochody z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Inne dochody całkowite na początek okresu brutto	27 209	34 104
Zyski odniesione na inne dochody całkowite w okresie	-52 950	14 828
Kwota przeniesiona w okresie z innych dochodów całkowitych do rachunku zysków i strat, w tym:	14 972	-21 723
- przychody odsetkowe	14 972	-21 723
Skumulowane inne dochody całkowite na koniec okresu brutto	-10 769	27 209
Efekt podatkowy	2 046	-5 170
Skumulowane inne dochody całkowite na koniec okresu netto	-8 723	22 039
Nieefektywna część zabezpieczenia przepływów pieniężnych rozpoznana w rachunku zysków i strat	899	1 083
Wpływ w okresie na inne dochody całkowite brutto	-37 978	-6 895
Podatek odroczony z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	7 216	1 310
Wpływ w okresie na inne dochody całkowite netto	-30 762	-5 585

26. Zobowiązania podporządkowane

W dniu 12 października 2011 r. Bank podpisał z Erste Group Bank AG umowę o pożyczkę podporządkowaną na kwotę 10.000 tys. EUR. Umowę zawarto na okres 8 lat, a jej

oprocentowanie jest oparte o EURIBOR 3M. Spłata pożyczki może nastąpić wcześniej pod warunkiem pisemnego poinformowania na 30 dni przed planowaną płatnością. W dniu 15 listopada 2011 r. Komisja Nadzoru Finansowego wyraziła zgodę na zaliczenie środków z pożyczki podporządkowanej do funduszy własnych uzupełniających. Na dzień 31.12.2016 r. i 31.12.2015 r. wartość bilansowa pożyczki wynosiła odpowiednio 44 428 tys. zł, 42 818 tys. zł.

W dniu 26 września 2014 r. Bank wyemitował obligacje serii F o łącznej wartości nominalnej 321 700 tys. zł. Obligacje wyemitowane są na okres 10 lat (wykup 26 września 2024r.) a oprocentowanie oparte jest o WIBOR 6M. Zgodnie z Rozporządzeniem CRR obligacje spełniają warunki umożliwiające zaliczenie ich do funduszy własnych uzupełniających. W dniu 28 października 2014 r. Bank otrzymał zgodę KNF na zaliczenie obligacji do kalkulacji kapitału Tier II. Wartość bilansowa obligacji na dzień 31.12.2016 r. i 31.12.2015 r. wynosiła odpowiednio 325 915 tys. zł i 325 924 tys. zł.

W dniu 31 marca 2015 r. Bank wyemitował obligacje serii G o łącznej wartości nominalnej 192 950 tys. zł. Obligacje wyemitowane są na okres 6 lat (wykup 31 marca 2021 r.) a oprocentowanie oparte jest o WIBOR 6M. Zgodnie z Rozporządzeniem CRR obligacje spełniają warunki umożliwiające zaliczenie ich do funduszy własnych uzupełniających. Wartość bilansowa obligacji na dzień 31.12.2016 i 31.12.2015 r. wynosiła odpowiednio 195 551 i 195 555 tys. zł.

W dniu 04 grudnia 2015 r. Bank wyemitował obligacje serii I i I1 o łącznej wartości nominalnej 183 350 tys. zł. Obligacje wyemitowane są na okres 6 lat (wykup 06 grudnia 2021 r.) a oprocentowanie oparte jest o WIBOR 6M. Zgodnie z Rozporządzeniem CRR obligacje spełniają warunki umożliwiające zaliczenie ich do funduszy własnych uzupełniających. Wartość bilansowa obligacji na dzień 31.12.2016 i 31.12.2015 r. wynosiła odpowiednio 184 076 tys.zł. i 184 074 tys. zł.

W dniu 30 czerwca 2015 r. w związku z połączeniem z Meritum Bankiem, Alior Bank wstąpił w prawa i obowiązki z wyemitowanych przez Meritum Bank obligacji podporządkowanych:

- obligacje serii B (oznaczone kodem ISIN PLMRTMB00026) o łącznej wartości nominalnej 67 200 tys. zł wyemitowane w dniu 29 kwietnia 2013 r. w ramach Programu Emisji Obligacji Podporządkowanych Meritum Banku na okres 8 lat (wykup 29 kwietnia 2021 r.). Oprocentowanie obligacji oparte jest o Wibor 6M. W dniu 28.06.2013 Komisja Nadzoru Finansowego wyraziła zgodę na zaliczenie obligacji do funduszy uzupełniających Banku. Wartość bilansowa obligacji na dzień 31.12.2016 r. wynosiła 67 706 tys. zł. a na 31.12.2015 r. 67 616 tys.zł.

- obligacje serii C (oznaczone kodem ISIN PLMRTMB00034) o łącznej wartości nominalnej 80 000 tys. zł wyemitowane w dniu 21 października 2014 r. na okres 8 lat (wykup 21 października 2022 r.). Oprocentowanie obligacji oparte jest o Wibor 6M. Zgodnie z Rozporządzeniem CRR obligacje spełniają warunki umożliwiające zaliczenie ich do funduszy własnych uzupełniających Banku. Wartość bilansowa obligacji na dzień 31.12.2016 r. wynosiła 80 401 tys. zł. a na 31.12.2015 r. 80 311 tys. zł.

W dniu 4 lutego 2016 r. Bank wyemitował obligacje serii EUR001 o łącznej wartości nominalnej 10 mln EUR. Obligacje wyemitowane są na okres 6 lat (wykup 4 lutego 2022 r.), a oprocentowanie oparte jest o LIBOR 6M. Zgodnie z Rozporządzeniem CRR obligacje spełniają warunki umożliwiające zaliczenie ich do funduszy własnych uzupełniających. Wartość bilansowa obligacji na dzień 31.12.2016 r. wynosiła 45 331 tys.zł.

W dniu 27 kwietnia 2016 r. Bank wyemitował obligacje podporządkowane serii P1A o łącznej wartości nominalnej 150 000 tys. zł. Obligacje wyemitowane są na okres 6 lat (wykup 16 maja 2022 r.), a oprocentowanie oparte jest o WIBOR 6M. Zgodnie z Rozporządzeniem CRR obligacje spełniają warunki umożliwiające zaliczenie ich do funduszy własnych uzupełniających. Wartość bilansowa obligacji na dzień 31.12.2016 r. wynosiła 150 961 tys.zł.

W dniu 29 kwietnia 2016r. Bank wyemitował obligacje podporządkowane serii P1B o łącznej wartości nominalnej 70 000 tys. zł. Obligacje wyemitowane są na okres 8 lat (wykup 16 maja 2024 r.), a oprocentowanie oparte jest o WIBOR 6M. Zgodnie z Rozporządzeniem CRR obligacje spełniają warunki umożliwiające zaliczenie ich do funduszy własnych uzupełniających. Wartość bilansowa obligacji na dzień 31.12.2016 r. wynosiła 70 425 tys.zł.

	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2016
Zobowiązania zaliczane do funduszy własnych	1 164 794	896 298
Pożyczka podporządkowana	44 428	42 818
Obligacje serii F	325 915	325 924
Obligacje serii G	195 551	195 555
Obligacje serii I	150 594	150 592
Obligacje serii I1	33 482	33 482
Obligacje serii B (Meritum Bank)	67 706	67 616
Obligacje serii C (Meritum Bank)	80 401	80 311
Obligacje serii EUR001	45 331	0
Obligacje serii P1A	150 961	0
Obligacje serii P1B	70 425	0
Zobowiązania podporządkowane	1 164 794	896 298

27. Kapitał własny

27.1 Kapitał własny	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Kapitał zakładowy	1 292 578	727 075
Kapitał zapasowy	4 184 953	2 280 668
Pozostałe kapitały	184 894	184 894
Kapitał z aktualizacji wyceny	-71 615	15 215
Kapitał z tytułu wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-62 892	-6 824
Kapitał z tytułu wyceny instrumentów zabezpieczających	-8 723	22 039
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą	-22	0
Zysk/strata roku bieżącego	632 075	311 415
Kapitały razem	6 222 863	3 519 267

27.2 Kapitał z aktualizacji wyceny	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-62 892	-6 824
obligacje skarbowe	-75 156	-8 102
pozostałe instrumenty dłużne	-2 489	-323
podatek odroczone	14 753	1 601
Wycena pochodnych instrumentów zabezpieczających	-8 723	22 039
IRS	-10 769	27 209
podatek odroczone	2 046	-5 170
Kapitał z aktualizacji wyceny	-71 615	15 215

27.3 Struktura kapitału akcyjnego Alior Bank S.A. na 31 grudnia 2016 r. i 31 grudnia 2015 r.

Kapitał zakładowy 31 grudnia 2016 r.

Seria	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Wartość nominalna akcji	Wartość serii według wartości nominalnej (w złotych)
Seria A	Zwykłe	50 000 000	10	500 000 000
Seria B	Zwykłe	1 250 000	10	12 500 000
Seria C	Zwykłe	12 332 965	10	123 329 650
Seria D	Zwykłe	410 704	10	4 107 040
Seria G	Zwykłe	6 358 296	10	63 582 960
Seria H	Zwykłe	2 355 498	10	23 554 980
Seria I	Zwykłe	56 550 249	10	565 502 490
Seria J	Zwykłe	51	10	510
Razem		129 257 763		1 292 577 630

Kapitał zakładowy 31 grudnia 2015 r.

Seria	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Wartość nominalna akcji	Wartość serii według wartości nominalnej (w złotych)
Seria A	Zwykłe	50 000 000	10	500 000 000
Seria B	Zwykłe	1 250 000	10	12 500 000
Seria C	Zwykłe	12 332 965	10	123 329 650
Seria D	Zwykłe	410 704	10	4 107 040
Seria G	Zwykłe	6 358 296	10	63 582 960
Seria H	Zwykłe	2 355 498	10	23 554 980
Razem		72 707 463		727 074 630

W okresie sprawozdawczym miały miejsce:

- w dniu 5 maja 2016 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Banku poprzez emisję akcji serii I w ramach subskrypcji zamkniętej przeprowadzonej w drodze oferty publicznej, ustalenia 23 maja 2016r. jako dnia prawa poboru akcji serii I, przekazania Radzie Nadzorczej kompetencji do wyrażenia zgody na zawarcie umowy o subemisję, dematerializacji oraz ubiegania się o dopuszczenie praw poboru, praw do akcji oraz akcji I do obrotu na rynku regulowanym prowadzonym przez GPW oraz zmiany statutu, a także upoważnienia Rady Nadzorczej do ustalenia tekstu jednolitego statutu w badanym okresie nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego Banku o 56 550 249 akcji zwykłych na okaziciela serii I o wartości nominalnej 10 zł każda. W dniu 27 czerwca 2016 r. nastąpiła rejestracja akcji przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych.

- w dniu 29 lipca 2016 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Banku w drodze emisji łącznie 51 akcji zwykłych na okaziciela serii J o łącznej wartości nominalnej 510 zł w związku z podziałem Banku BPH w trybie art. 529 § 1 pkt 4 Kodeksu spółek handlowych. W dniu 23 listopada 2016 r. nastąpiła rejestracja akcji przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych.

28. Wartość godziwa

Alior Bank SA w wycenie instrumentów pochodnych stosuje korektę z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta. Kwota korekty równoznaczna jest ze zmianą wyceny instrumentów pochodnych w wyniku niewypłacalności każdej ze stron transakcji (ang. Bilateral Credit Value

Adjustment)-. Kwota korekty wyceny BCVA na 31 grudnia 2016 roku wyniosła – 12 588 tys. zł. Na sumaryczną kwotę korekty BCVA składa się kwota z korekty z tytułu CVA (odzwierciedlająca wyłączenie ryzyko niewypłacalności kontrahenta) wynosząca -13 001 tys. zł oraz kwota korekty DVA (odzwierciedlająca ryzyko niewypłacalność Banku) wynosząca 413 tys. zł. Kwota korekty wyceny BCVA na 31 grudnia 2015 roku wyniosła – 1 047 tys. zł. Na sumaryczną kwotę korekty BCVA składała się kwota z korekty z tytułu CVA (odzwierciedlająca wyłączenie ryzyko niewypłacalności kontrahenta) wynosząca 1 366 tys. zł oraz kwota korekty DVA (odzwierciedlająca ryzyko niewypłacalność Banku) wynosząca 319 tys. zł.

Wycena wg wartości godziwej na potrzeby ujawnień

Poniżej zaprezentowano wartości bilansową i godziwą aktywów i zobowiązań, które nie są prezentowane w bilansie według wartości godziwej.

Instrument finansowy	Poziom hierachii wartości godziwej	Stan 31.12.2016		Stan 31.12.2015	
		Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Kasa i środki w banku centralnym	poziom 1	1 082 991	1 082 991	1 750 135	1 750 135
Należności od klientów	poziom 3	46 279 849	45 583 509	30 913 990	30 271 934
Segment detaliczny (wartość bilansowa)					
Kredyty na zakup papierów wartościowych		125 117	125 165	119 069	119 069
Kredyty konsumpcyjne		13 956 654	14 016 117	8 699 017	8 538 699
Kredyty consumer finance		1 253 001	1 246 010	748 948	755 044
Kredyty operacyjne		293 951	294 734	167 635	167 635
Kredyty w rachunku karty kredytowej		970 319	985 514	225 629	225 349
Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe		8 407 632	7 874 080	6 717 911	6 317 227
Pozostałe kredyty hipoteczne		833 485	791 519	896 008	845 181
Pozostałe należności		51 063	51 096	21 097	21 086
Segment biznesowy (wartość bilansowa)					
Kredyty operacyjne		11 114 177	11 047 390	7 361 826	7 306 525
Kredyty samochodowe		131 971	135 064	70 394	70 390
Kredyty inwestycyjne		7 517 095	7 396 298	5 487 618	5 506 929
Skupione wierzytelności (faktoring)		794 087	794 975	376 403	376 403
Reverse Repo/BSB		680 780	680 780	0	0
Pozostałe należności		150 517	144 766	22 435	22 397
Należności od banków	poziom 2	1 364 226	1 364 226	642 540	642 540
Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	poziom 1	366 984	363 067	628 332	628 332
Pozostałe aktywa	poziom 3	690 338	690 338	363 771	363 771
Zobowiązania		51 786 083	51 781 044	34 725 704	34 735 315
Zobowiązania wobec banków	poziom 2				
Depozyty bieżące		32 304	32 304	11 012	11 012
Depozyty jednodniowe		856	856	30 701	30 701
Depozyty terminowe		0	0	197 826	197 826
Emisja własna bankowych papierów wartościowych		20 004	20 004	32 666	33 008
Kredyt otrzymany		133 549	133 549	0	0
Pozostałe zobowiązania		164 710	164 710	203 262	203 262
Repo		29 812	29 812	575 561	575 561
Zobowiązania wobec klientów	poziom 3				
Depozyty bieżące		25 794 022	25 794 022	12 481 435	12 481 435
Depozyty terminowe		22 325 534	22 325 534	18 541 682	18 541 682
Emisja własna bankowych papierów wartościowych		2 768 672	2 763 633	2 259 230	2 268 499
Pozostałe zobowiązania		516 620	516 620	392 329	392 329
Zobowiązania podporządkowane	poziom 3	1 164 794	1 164 794	896 298	896 298
Pozostałe zobowiązania	poziom 3	768 551	768 551	278 364	278 364
Gwarancje finansowe	poziom 3	3 413	3 413	1 060	1 060

Należności od klientów:

W stosowanej przez Bank metodzie wyliczania wartości godziwej należności od klientów (z pominięciem kredytów w rachunku bieżącym) Bank porównuje marże osiągnięte na nowo udzielonych kredytach (w miesiącu poprzedzającym datę sprawozdawczą) z marżami na całym

portfelu kredytowym lub stosuje podejście zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Jeśli marże na nowo przyznawanych kredytach są wyższe niż marże na dotychczasowym portfelu, wartość godziwa kredytu jest niższa od jego wartości bilansowej.

Należności od klientów zostały zaklasyfikowane w całości do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej ze względu na fakt zastosowania modelu wyceny z istotnymi nieobserwowanymi danymi wejściowymi, czyli bieżącymi marżami osiąganymi na nowo udzielanych kredytach.

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu:

Bank przyjął, że wartość godziwa depozytów klientów i bankowych oraz innych zobowiązań finansowych o zapadalności do 1 roku jest w przybliżeniu równa ich wartości bilansowej. Depozyty są przyjmowane w ramach bieżącej działalności banku na bazie dziennej, zatem ich warunki są zbliżone do aktualnych warunków rynkowych identycznych transakcji. Czas do zapadalności tych pozycji jest krótki, stąd nie ma istotnej różnicy między wartością bilansową a wartością godziwą.

Na potrzeby ujawnień Bank wyznacza wartość godziwą zobowiązań finansowych o zapadalności rezydualnej (lub przeszacowaniu stopy zmiennej) powyżej 1 roku. Do tej grupy pasywów należą emisje własne oraz pożyczki podporządkowane. Wyznaczając wartość godziwą tej grupy zobowiązań Bank wyznacza wartość bieżącą oczekiwanych płatności w oparciu o bieżące krzywe procentowe oraz pierwotny spread emisji.

Emisje własne oraz pożyczki podporządkowane zostały zaklasyfikowane w całości do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej ze względu na fakt zastosowania modelu wyceny z istotnymi nieobserwowanymi danymi wejściowymi, w tym pierwotnego spreadu emisji ponad krzywą rynkową. W odniesieniu do emisji i pożyczek podporządkowanych o zapadalności rezydualnej (lub przeszacowaniu stopy) poniżej 1 roku wartość bilansowa w sposób odpowiedni odzwierciedlała wartość godziwą instrumentu.

Dla pozostałych instrumentów finansowych Bank przyjmuje, że wartość bilansowa jest w przybliżeniu równa wartości godziwej. Dotyczy to następujących pozycji: kasa i operacje z Bankiem Centralnym, aktywa przeznaczone do sprzedaży, pozostałe aktywa finansowe oraz pozostałe zobowiązania finansowe.

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o nieobserwowalne dane wejściowe

Wycena na potrzeby ujawnień	Stan 31.12.2016	Metoda (techniki) wyceny	Istotne nieobserwowalne dane wejściowe
Należności od klientów	45 583 509	wyceny porównawczej; zdyskontowane przepływy pieniężne	marże na nowo przyznawanych kredytach
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	51 781 044	zdyskontowane przepływy pieniężne	spread emisji ponad krzywą rynkową
Gwarancje	3 413	przepływy pieniężne	przyszłe przepływy z uwzględnieniem kwoty zabezpieczeń

Wycena na potrzeby ujawnień	Stan 31.12.2015	Metoda (techniki) wyceny	Istotne nieobserwowalne dane wejściowe
Należności od klientów	30 271 934	wyceny porównawczej	marże na nowo przyznawanych kredytach
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	34 702 649	zdyskontowane przepływy pieniężne	spread emisji ponad krzywą rynkową
Gwarancje	1 060	przepływy pieniężne	przyszłe przepływy z uwzględnieniem kwoty zabezpieczeń

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o obserwowalne dane wejściowe

	Metoda (techniki) wyceny	Istotne obserwowalne dane wejściowe
Pochodne instrumenty finansowe – instrumenty przeznaczone do obrotu	Do wyceny instrumentów wykorzystywana jest metoda zdyskontowanych przepływów pieniężnych, zakładająca konstrukcję krzywych dochodowości opartych o kwotowania z rynku międzybankowego (w tym: stawki depozytowe, stawki z transakcji typu: FRA, OIS, IRS, punkty fx swap, punkty fx basis swap).	Transakcje typu FX forward: kursy fixing NBP, krzywe dochodowości oparte o stawki depozytowe rynku pieniężnego oraz kwotowania transakcji typu: FRA, OIS, IRS; punkty FX swap Transakcje typu CIRS: kursy fixing NBP, krzywe dochodowości oparte o stawki depozytowe rynku pieniężnego oraz kwotowania transakcji typu: FRA, OIS, IRS; punkty FX basis swap Opcje FX: krzywe dochodowości, zmienności kursów walutowych. Transakcje typu OIS, IRS, FRA: krzywe dochodowości oparte o stawki depozytowe rynku pieniężnego oraz kwotowania transakcji typu: FRA, OIS, IRS Opcje Cap/Floor: krzywe dochodowości, zmienności stóp procentowych. Transakcje typu Forward na towary: krzywe kwotowań kontraktów Futures
Pochodne instrumenty finansowe – instrumenty zabezpieczające	Do wyceny instrumentów wykorzystywana jest metoda zdyskontowanych przepływów pieniężnych, zakładająca konstrukcję krzywych dochodowości opartych o kwotowania z rynku międzybankowego (w tym: stawki depozytowe, stawki z transakcji typu: FRA, OIS, IRS).	Transakcje typu IRS: krzywe dochodowości oparte o stawki depozytowe rynku pieniężnego oraz kwotowania transakcji typu: FRA, OIS, IRS
Bony pieniężne NBP	Wartość godziwa ustalana jest w oparciu o metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych zakładającą konstrukcję krzywej	stawki depozytowe rynku pieniężnego

29. Pozycje pozabilansowe

29.1 Pozabilansowe zobowiązania warunkowe udzielone klientom	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Pozabilansowe zobowiązania udzielone	14 614 625	8 941 675
Dotyczące finansowania	13 054 317	7 371 753
Gwarancyjne	1 560 308	1 569 922
Gwarancje dobrego wykonania	457 515	389 028
Gwarancje finansowe	1 102 793	1 180 894
Pozabilansowe zobowiązania udzielone	14 614 625	8 941 675

29.2 Według terminów zapadalności	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
≤ 1W	14 869	3 161
> 1W ≤ 1M	217 173	12 805
> 1M ≤ 3M	93 300	246 545
> 3M ≤ 6M	60 988	162 675
> 6M ≤ 1Y	233 649	249 422
> 1Y ≤ 2Y	365 396	241 726
> 2Y ≤ 5Y	182 922	275 080
> 5Y ≤ 10Y	360 120	377 746
> 10Y ≤ 20Y	31 891	762
Zobowiązania pozabilansowe udzielone, gwarancyjne	1 560 308	1 569 922

29.3 Według terminów zapadalności	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
≤ 1W	2 378 831	2 266 042
> 1W ≤ 1M	731 965	12 145
> 1M ≤ 3M	423 456	307 386
> 3M ≤ 6M	682 732	184 031
> 6M ≤ 1Y	2 143 218	524 558

> 1Y ≤ 2Y	1 948 494	1 090 516
> 2Y ≤ 5Y	2 735 338	1 963 511
> 5Y ≤ 10Y	1 232 111	419 842
> 10Y ≤ 20Y	534 040	410 826
> 20Y	244 132	192 896
Zobowiązania pozabilansowe udzielone, dotyczące finansowania	13 054 317	7 371 753

Bank udziela klientom indywidualnym zobowiązania warunkowe z tytułu limitów odnawialnych w rachunkach ROR. Są one udzielane na czas nieokreślony, ale jednocześnie prowadzi się monitoring adekwatności wpływów środków na rachunki.

Zobowiązania warunkowe z tytułu kart kredytowych udzielane są klientom indywidualnym na okres trzech lat.

Bank udziela klientom biznesowym zobowiązania warunkowe z tytułu:

- limitów w rachunku bieżącym na okres 12 miesięcy;
- gwarancji maksymalnie na okres 6 lat;
- kart kredytowych na okres do 3 lat;
- kredytów uruchamianych w transzach na okres do 2 lat.

Wartości gwarancji pokazane w tabeli odzwierciedlają maksymalną możliwą do poniesienia stratę, jaka zostałaby ujawniona na dzień bilansowy, gdyby wszyscy klienci nie wywiązali się ze swoich zobowiązań.

30. Połączenie Alior Bank SA z wydzieloną częścią Banku BPH SA

30.1 Opis transakcji

W dniu 31 marca 2016 r. Bank podpisał ze Zbywcami Banku BPH - GE Investments Poland sp. z o.o., DRB Holdings B.V. oraz Selective American Financial Enterprises, Inc. - Umowę Sprzedaży Akcji i Podziału, dotyczącą przeprowadzenia transakcji obejmującej:

- nabycie przez Bank od Zbywców Banku BPH akcji stanowiących znaczny udział w Banku BPH w drodze wezwania do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę akcji Banku BPH;
- podział Banku BPH zgodnie z art. 529 § 1 pkt 4 KSH przeprowadzony przez przeniesienie Podstawowej Działalności Banku BPH na Alior Bank (podział przez wydzielenie) na zasadach opisanych w planie Podziału;
- emisję nowych akcji Alior Banku na rzecz akcjonariuszy Banku BPH zgodnie z zasadami przewidzianymi w planie Podziału (tj. za wyjątkiem Alior Banku, Zbywców Banku BPH oraz ich podmiotów powiązanych).

W wykonaniu Umowy Sprzedaży i Podziału, nabycie przez Alior Bank, Podstawowej Działalności Banku BPH nastąpiło w dniu 4 listopada 2016 r. tj. w dniu rejestracji przez właściwy sąd rejestrowy podwyższenia kapitału zakładowego Alior Banku (w drodze emisji 51 akcji zwykłych na okaziciela serii J Banku) w związku z Podziałem Banku BPH w trybie art. 529 § 1 pkt 4 Kodeksu spółek handlowych.

Podstawowa Działalność Banku BPH stanowiła zorganizowaną część przedsiębiorstwa obejmującą wszelkie aktywa i pasywa Banku BPH, za wyjątkiem Działalności Hipotecznej Banku BPH, składającej się głównie z portfela kredytów hipotecznych Banku BPH (w szczególności wszelkich kredytów hipotecznych w PLN i innych walutach udzielonych na rzecz osób fizycznych na cele mieszkaniowe).

W dniu 4 listopada 2016 r. Alior Bank SA nabył całość Podstawowej Działalności Banku BPH.

Definicja kontroli zawarta w MSSF 10 określa, że inwestor kontroluje przedmiot inwestycji, jeżeli jest narażony na ryzyko lub posiada prawa do zmiennych zysków z tytułu zaangażowania w inwestycję i ma możliwość wpływania na te zyski dzięki władzy sprawowanej nad przedmiotem inwestycji. Źródłem władzy są istotne prawa umożliwiające kierowanie odpowiednimi działaniami. Alior Bank stoi na stanowisku, że kontrolę nad Podstawową Działalnością Banku BPH pozyskał w dniu 4 listopada 2016 r. Zgodnie bowiem z Umową Sprzedaży Akcji i Podziału w okresie pomiędzy zakończeniem Wezwania na sprzedaż akcji Banku BPH, a wcześniejszą z następujących dat:

-dzień Podziału,

-dzień przypadający na sześć miesięcy po nabyciu akcji Banku BPH przez Alior Bank w ramach Wezwania,

Alior Bank nie wykonywał jakichkolwiek praw wynikających z akcji Banku BPH, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w Umowie Sprzedaży Akcji i Podziału. Realizując powyższe zobowiązanie Bank w Okresie Przejściowym nie wprowadził do organów zarządzających i nadzorczych Banku BPH swoich przedstawicieli. We wspomnianym okresie przejściowym Zbywcy Banku BPH pozostawali referencyjnymi akcjonariuszami Banku BPH.

Cena

W raporcie z dnia 2 sierpnia 2016 r. Bank poinformował o ustaleniu skorygowanej ceny nabycia podstawowej działalności Banku BPH, w wysokości 1 159 645 000 PLN Skorygowana Cena została ustalona zgodnie z Umową Sprzedaży Akcji i Podziału, w oparciu o wartość księgową aktywów rzeczowych Podstawowej Działalności Banku BPH według stanu na dzień 30 czerwca 2016 r.

W ramach Wezwania oraz Przymusowego Wykupu Bank wypłacił również kwotę 305 298 tys. zł dla akcjonariuszy mniejszościowych.

Podstawę końcowego rozliczenia pomiędzy Alior Bankiem a Zbywcami Banku BPH stanowi wartość księgowa aktywów rzeczowych Podstawowej Działalności Banku BPH na dzień 4 listopada 2016 r. z uwzględnieniem ewentualnych dodatkowych korekt przewidzianych w Umowie Sprzedaży Akcji i Podziału. Cena nabycia należna Zbywcom Banku BPH została skalkulowana przez Alior Bank na kwotę 1 066 883 000 PLN. Dodatkowo, w celu zapewnienia spełnienia warunku 13,25% współczynnika wypłacalności Tier 1 (opisane poniżej), aktywa rzeczowe Podstawowej Działalności powinny być uzupełnione przez Bank BPH, zgodnie z szacunkami Alior Banku, o kwotę 52 194 tys. PLN. Obecnie trwają uzgodnienia pomiędzy stronami transakcji w zakresie potwierdzenia przez Alior Banki i Zbywców Banku BPH wartości księgowej aktywów rzeczowych Podstawowej Działalności Banku BPH i finalnego rozliczenia ceny nabycia między stronami. Do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie nastąpiło jeszcze uzgodnienie finalnego rozliczenia ceny nabycia pomiędzy stronami. W razie nieosiągnięcia porozumienia w tym zakresie w uzgodnionym terminie, Umowa Sprzedaży Akcji i Podziału przewiduje rozstrzygnięcie rozbieżności pomiędzy Alior Bankiem i Zbywcami Banku BPH przez eksperta, którym będzie firma audytorska powołana zgodnie z postanowieniami Umowy Sprzedaży Akcji i Podziału. Rozstrzygnięcie eksperta będzie wiążące dla stron.

Warunki

Aby transakcja zakupu mogła się odbyć musiały zostać spełnione warunki w zakresie pozyskania odpowiednich zgód regulacyjnych na przeprowadzenie transakcji oraz czynności formalnych wynikające z Kodeksu Spółek Handlowych.

W dniu 23 czerwca 2016 r. - Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydał bezwarunkową zgodę na dokonanie koncentracji polegającej na nabyciu przez Alior Bank części mienia Banku BPH.

W dniu 19 lipca 2016 r. Alior Bank oraz Bank BPH uzyskały decyzję KNF w przedmiocie wydania zezwolenia na Podział Banku BPH w trybie art. 529 § 1 pkt 4 k.s.h. przez przeniesienie na Alior Bank części majątku Banku BPH w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa obejmującej wszelkie aktywa i pasywa Banku BPH, za wyjątkiem tzw. „działalności hipotecznej Banku BPH”. Ponadto, transakcja wymagała uzyskania szeregu innych decyzji Komisji Nadzoru Finansowego przez obie strony transakcji i ich głównych akcjonariuszy.

Pierwsze zawiadomienie do akcjonariuszy o zamiarze przeprowadzenia Podziału w rozumieniu art. 539 § 1 i 2 Kodeksu spółek Handlowych, w związku z art. 402(1) k.s.h. miało miejsce w dniu 30 kwietnia 2016 r.

W dniu 30 czerwca 2016 r. Zarząd Alior Banku S.A. działając na podstawie dyspozycji, o której mowa w poprzednim zdaniu po raz drugi zawiadomił o planowanym podziale Banku BPH poprzez wydzielenie zorganizowanej części przedsiębiorstwa Banku BPH związanej z prowadzeniem działalności Banku BPH innej niż tzw. „działalność hipoteczna” i jej przeniesienie do Alior Banku. W Planie Podziału ustalony został następujący parytet wymiany akcji Banku na akcje Alior Banku: za 1 (jedną) akcję w BPH, akcjonariuszowi Banku BPH (z wyjątkiem akcjonariuszy z grupy GE oraz Alior Banku) przyznane i przydzielone zostanie 0,44 akcji Alior Banku, z zastrzeżeniem korekty związanej z rozwodnieniem kapitału zakładowego Alior Banku wynikającym z oferty publicznej Alior Banku z zachowaniem prawa poboru przed dniem Podziału. Parytet Wymiany Akcji po uwzględnieniu powyższej korekty związanej z rozwodnieniem kapitału zakładowego Alior Banku został ustalony w zaokrągleniu na 0,51.

Oferta na Prawach Poboru

10 czerwca 2016 r. Zarząd Banku poinformował o dojściu do skutku oferty publicznej i emisji 56 550 249 akcji zwykłych na okaziciela serii I o wartości nominalnej 10 PLN każda.

24 czerwca 2016 r. Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie, XIII Wydział Gospodarczy – Krajowego Rejestru Sądowego, dokonał wpisu do rejestru przedsiębiorców prowadzonego dla Banku podwyższenia kapitału zakładowego Banku z kwoty 727 074 630 PLN do kwoty 1 292 577 120 PLN z tytułu tej emisji.

Do obrotu giełdowego nowe akcje weszły z dniem 1 lipca 2016 r.

Wezwanie

1 sierpnia 2016 r. rozpoczęły się zapisy na sprzedaż akcji Banku BPH w wezwaniu ogłoszonym przez Alior Bank. Zapisy potrwały do 16 sierpnia 2016 r., a rzeczywistym terminem rozliczenia transakcji był dzień 24 sierpnia 2016 r. W wyniku Wezwania Alior Bank nabył 46 525 228 akcji Banku BPH od Zbywców Banku BPH oraz innych akcjonariuszy za łączną cenę 1 451 122 000 PLN.

Przymusowy Wykup

W dniu 26 sierpnia 2016 r. weszło w życie porozumienie między Alior Bankiem a Zbywcami Banku BPH, o którym mowa w art. 87 ust. 1 pkt 5 Ustawy o Ofercie („Porozumienie”), dotyczące nabywania akcji Banku BPH w drodze żądania od wszystkich pozostałych akcjonariuszy Banku BPH sprzedaży wszystkich posiadanych przez nich akcji Banku BPH w trybie art. 82 Ustawy o Ofercie („Przymusowy Wykup”).

Porozumienie weszło w życie w wyniku złożenia przez Alior Bank 25 sierpnia 2016 r. Zbywcom Banku BPH żądania działania w porozumieniu w celu przeprowadzenia Przymusowego Wykupu.

W wyniku Przymusowego Wykupu Alior Bank nabył 442.923 akcji Banku BPH za łączną cenę 13 815 tys. PLN.

W wyniku wejścia w życie Porozumienia Alior Bank oraz Akcjonariusze GE przekroczyli łącznie próg 90% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Banku BPH.

Dodatkowe umowy związane z Umową Sprzedaży Akcji i Podziału

W dniu 29 kwietnia 2016 roku Bank zawarł z Bankiem BPH: (i) umowę outsourcingową dotyczącą obsługi portfela wierzytelności hipotecznych Banku BPH („Ops SLA”) oraz (ii) umowę outsourcingową dotyczącą świadczenia usług informatycznych na rzecz Banku BPH („IT SLA”) (łącznie „Umowy”).

IT SLA dotyczy świadczenia usług informatycznych na rzecz Banku BPH niezbędnych Bankowi BPH do prowadzenia jego działalności w dotychczasowy sposób po przeniesieniu platformy informatycznej Banku BPH na rzecz Banku jako części Podstawowej Działalności Banku BPH. Usługi informatyczne obejmują: (i) usługi wspierające procesy biznesowe Banku BPH, (ii) usługi wspierające procesy informatyczne Banku BPH, (iii) usługi wsparcia użytkowników oraz (iv) usługi doraźne i projektowe. Bank będzie zobowiązany do utrzymywania dedykowanej platformy IT dla celów świadczenia usług na podstawie IT SLA.

Ops SLA dotyczy świadczenia szeroko rozumianych usług administracyjnych i operacyjnych dotyczących obsługi portfela hipotecznego zatrzymywanego przez Bank BPH S.A. po podziale i przeniesieniu Podstawowej Działalności Banku BPH na rzecz Banku.

Zgodnie z Umowami Bank otrzymuje zwrot kosztów faktycznie poniesionych w związku ze świadczeniem usług, obliczonych według uzgodnionej metodyki („Koszty”).

Obydwie Umowy zostały zawarte na czas określony i wygasną: (i) po pełnym rozliczeniu wierzytelności hipotecznych Banku BPH; lub (ii) po upływie 30 lat po Dniu Wejścia w Życie, zależnie od tego które z tych zdarzeń nastąpi wcześniej. Każda z Umów może zostać rozwiązana wcześniej na warunkach określonych pomiędzy stronami.

Uzasadnienie strategiczne Transakcji

Nabycie podstawowej działalności Banku BPH wpisuje się w strategię rozwoju Alior Banku, która przewiduje wzrost w oparciu o rozwój organiczny i akwizycje, w połączeniu z osiąganiem wysokiego poziomu zwrotu z kapitału. W wyniku przejęcia wydzielonej części Banku BPH, Alior Bank awansuje na 9. pozycję największych banków w Polsce pod względem posiadanych aktywów. Transakcja przybliży Alior Bank do realizacji strategicznego celu dołączenia do grona 5-6 największych banków w Polsce w ciągu kolejnych kilku lat.

30.2 Rozliczenie transakcji nabycia

Rozliczenie transakcji nabycia przeprowadzone zostało metodą przejęcia zgodnie z MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”, którego zastosowanie wymaga m.in. ujęcia i wyceny możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów, przejętych zobowiązań wycenionych w wartości godziwej na dzień przejęcia oraz wszelkich udziałów niedających kontroli w jednostce przejmowanej oraz ujęcia i wyceny wartości firmy lub zysku z okazyjnego nabycia.

Poniżej zaprezentowano możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa i przejęte zobowiązania na dzień nabycia:

AKTYWA	Bilans wg stanu na 4.11.2016	Korekty wyceny do wartości godziwej i wyłączenia	Możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa wycenione do wartości godziwej
Kasa i środki w banku centralnym	1 043 097	0	1 043 097
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	3 691 205	0	3 691 205
Należności od banków	398 537	0	398 537
Należności od klientów	8 844 623	364 995	9 209 618
w tym odpisy z tytułu utraty wartości	-782 145	0	-782 145
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	301 110	0	301 110
Rzeczowe aktywa trwałe	247 517	23 160	270 677
Wartości niematerialne	144 939	-55 425	89 514
W tym rozpoznane relacje z klientami	0	42 100	42 100
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	137 394	-63 218	74 176
Pozostałe aktywa	197 158	0	197 158
AKTYWA RAZEM	15 005 580	269 512	15 275 092

ZOBOWIĄZANIA	Bilans wg stanu na 4.11.2016	Korekty wyceny do wartości godziwej i wyłączenia	Możliwe do zidentyfikowania przejęte zobowiązania wycenione do wartości godziwej
Zobowiązania wobec banków	369 631	0	369 631
Zobowiązania wobec klientów	12 534 361	0	12 534 361
Zobowiązania z tytułu własnych emisji papierów wartościowych	223 813	0	223 813
Rezerwy	101 326	20 100	121 426
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	38 249	0	38 249
Pozostałe zobowiązania	136 721	0	136 721
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	13 404 101	20 100	13 424 201

	BPH	Zmiana zasad rachunkowości	Korekty wyceny do wartości godziwej i wyłączenia	Możliwe do zidentyfikowania aktywa netto wycenione do wartości godziwej
Wartość godziwa aktywów netto	1 601 479	-22 849	249 412	1 828 042

30.3 Opis metod wyceny do wartości godziwej

Należności od klientów

Portfel kredytów i pożyczek udzielonych klientom przejęty w ramach transakcji nabycia wydzielonej części Bank BPH SA na datę przejęcia wyceniony do wartości godziwej został zaprezentowany w sprawozdaniu finansowym w szyku rozwartym – wartość brutto (w której ujęta została korekta do wartości godziwej) oraz odpisy w dotychczasowej wartości – z uwagi na fakt, że tak zaprezentowana informacja zawiera wyższą wartość użytkową i odzwierciedla praktykę rynkową stosowaną przez banki.

Według struktury rodzajowej	Wartość godziwa możliwych do zidentyfikowania należności od klientów
Segment detaliczny	5 522 326
Kredyty operacyjne	134 234

Kredyty konsumpcyjne	4 882 700
Kredyty na zakup papierów wartościowych	9 992
Kredyty w rachunku karty kredytowej	466 897
Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe	7 428
Pozostałe należności	21 075
Segment biznesowy	4 469 437
Kredyty operacyjne	2 684 142
Kredyty samochodowe	131 256
Kredyty inwestycyjne	772 177
Skupione wierzytelności (faktoring)	310 292
Pozostałe należności	571 570
Odpisy z tytułu utraty wartości – razem	-782 145
Należności od klientów	9 209 618

Przy wycenie portfela kredytów do wartości godziwej przyjęto następujące założenia:

1. Wartość godziwą obliczono osobno dla portfela kredytów bez przesłanki utraty wartości (pracujących) i z przesłanką utraty wartości (niepracujących). Wynikało to z innej charakterystyki przepływów dla obu portfeli. Dla kredytów pracujących obliczenie bazowało na przepływach kontraktowych skorygowanych o ryzyko kredytowe oraz przedpłaty, tam gdzie były one istotne. Dla portfela kredytów niepracujących bazowano na spodziewanych odzyskach.
2. Dla produktów bez kontraktowej daty zapadalności z portfela kredytów pracujących (z wyjątkiem kart kredytowych klientów detalicznych) przyjęto, że wartość godziwa jest równa księgowej. Wynikało to z założenia o możliwej natychmiastowej spłacie tych zobowiązań. Dotyczy to następujących produktów: limitów kredytowych w rachunku bieżącym (tzw. overdraftów), kart kredytowych klientów komercyjnych, odnawialnych kredytów komercyjnych, faktoringu.
3. Kredyty z harmonogramem (i karty kredytowe klientów detalicznych) zostały wycenione przy wykorzystaniu modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych.
 - a. Dyskontowane były kontraktowe przepływy pieniężne skorygowane o ryzyko kredytowe oraz przedpłaty. Na stopę dyskontową składały się: stopa rynkowa, marża płynnościowa używana w systemie funduszy transferowych (STF), marża na koszt kapitału oraz marża na koszty obsługi portfela kredytów.
 - b. Korekta o ryzyko kredytowe polegała na przemnożeniu przepływu przez wartość $(1 - PD * LGD)$, gdzie PD to prawdopodobieństwo defaultu klienta do daty przepływu, a LGD to strata w momencie defaultu na moment przepływu.
 - c. Rynkowe stopy procentowe pobrano z krzywej dochodowości zbudowanej w oparciu o stopy rynku pieniężnego (np. WIBOR dla PLN) i kontrakty FRA dla krótkiego końca krzywej oraz stopy IRS dla długiego końca krzywej. Dla każdej z walut (PLN, EUR, USD, CHF, GBP, SEK) została użyta inna krzywa, właściwa dla danej waluty.
 - d. Marża płynnościowa została przypisana wg systemu cen transferowych, obowiązującego obecnie w Alior Banku. Marża ta zależy od waluty oraz terminu płatności danego przepływu. Poziomy marż obowiązujące w Alior Banku są wyższe niż te w ex-BPH i zostały uznane za zgodne z powszechnie używanymi na rynku.
 - e. Koszt kapitału został obliczony przy wykorzystaniu modelu CAPM i wyniósł 8.76%. Marża na koszt kapitału w dyskoncie została wyliczona poprzez przemnożenie kosztu kapitału przez udział kapitału w sumie bilansowej Podstawowej Działalności Banku BPH (9.62%) i wyniosła 0.8423%.
 - f. Marża na koszty obsługi portfela została oszacowana przez jednostki biznesowe. Jej wysokość zależy od segmentu klienta.
4. Kredyty komercyjne i detaliczne zostały zamodelowane osobno.

Relacje z klientami w obszarze depozytów

Relacje z klientami w obszarze depozytów przeanalizowano w podziale na dwa główne produkty:

- rachunki bieżące,
- lokaty terminowe oraz rachunki oszczędnościowe.

Do wyceny relacji z klientami wykorzystano analizę osadu depozytowego (core deposits).

Osad depozytowy reprezentuje hipotetyczne oszczędności dla Banku wynikające z faktu, że klienci Banku utrzymują przez dłuższy czas swoje środki na nisko oprocentowanych rachunkach bieżących zamiast wyżej oprocentowanych terminowych.

Oszacowanie do wartości godziwej relacji z klientami na podstawie osadu depozytowego bazuje na założeniu o stopniowym zmniejszaniu jego wartości. Ze względu na trudności w ocenie zachowania klientów w szacunku przyjęto ostrożnościowo, iż tempo „ucieczki” osadu będzie wynosiło od 1 do 3 lat.

W wyniku nabycia wydzielonej części Banku BPH na dzień 4 listopada 2016 r. rozpoznano relacje z klientami w kwocie 42,1 mln. zł. Są one rozliczane w okresie 2 lat. Wartość bilansowa relacji z klientami na dzień 31 grudnia 2016 r. wyniosła 40,3 mln zł.

Systemy informatyczne

Systemy informatyczne Banku BPH zostały podzielone na cztery grupy w zależności od wartości użytkowej tych systemów. Dla systemów zakupionych (systemy zewnętrzne) wartość brutto została ustalona jako suma poniesionych nakładów finansowych na ich nabycie. W przypadku systemów wewnętrznie wytworzonych wartość brutto stanowiła sumę skapitalizowanych nakładów poniesionych na ich wytworzenie. Powyższe wartości systemów zostały skorygowane o pozostały horyzont operacyjnego wykorzystania systemu, który został określony jako procentowy parametr długości cyklu ekonomicznego życia systemu w stosunku do zakładanego okresu operacyjnego wykorzystania. Pozostały horyzont wykorzystania systemu został ustalony indywidualnie dla każdego systemu i jest stosunkiem oczekiwanego czasu wykorzystania systemu od daty wyceny do wieku systemu liczonego od okresu implementacji do daty wyceny.

Dla systemów wewnętrznie wytworzonych zastosowano analogiczny model jak w przypadku systemów zakupionych od zewnętrznych dostawców.

Dodatkowo wartość godziwa dla systemów w trakcie budowy została skorygowana dla nakładów poniesionych na funkcjonalności dla których nie zakończono prac developerskich lub nie zostały przetestowane i nie są gotowe do odbioru produkcyjnego.

Rzeczowe aktywa trwałe

Wycena nieruchomości (budynki) przejętej spółki została wykonana metodą dochodową. Podejście to polega na określeniu wartości nieruchomości przy założeniu, że jej nabywca zapłaci za nią cenę, której wysokość uzależniona jest od przewidywanego dochodu, jaki może uzyskać z danej nieruchomości.

Wycenę gruntów przeprowadzono w podejściu porównawczym, przy zastosowaniu metody porównania parami lub metody korygowania ceny średniej. Przy metodzie porównywania parami porównuje się wartość nieruchomości będącą przedmiotem wyceny, której cechy są znane, kolejno z nieruchomościami podobnymi, które były przedmiotem obrotu rynkowego i dla których znane są ceny transakcyjne, warunki zawarcia transakcji oraz ceny tych nieruchomości.

Umowy najmu

MSSF 3 wymaga od jednostki przejmującej ujęcia możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej, które spełniają kryteria ujęcia, według ich wartości godziwej na dzień przejęcia. W odniesieniu do umów rodzących obciążenia oraz innych możliwych do zidentyfikowania zobowiązań jednostki przejmowanej, jednostka przejmująca wykorzystuje wartość bieżącą kwot przypadających do zapłaty w celu wywiązania się ze zobowiązań, ustaloną przy zastosowaniu odpowiednich bieżących stóp procentowych; Poniżej zaprezentowano skutki wyceny umów najmu, których stroną po dacie przejęcia stał się Alior Bank.

ocena czynszu	czynsz do końca umowy	Wysokość „nadpłaty” w stosunku do rynku w zł	liczba umów najmu	% czynsz do sumy końcowej czynszów (kol. B)
czynsz powyżej rynku	54 943	20 763	111	26,24%
czynsz poniżej rynku i rynkowy	154 480	-1 576	105	73,76%
Suma końcowa	209 423	19 187	216	100%

Dla celów powyższej kalkulacji przyjęto następujące założenia:

- stawki czynszu określone w umowach zawartych przez BPH S.A. porównano z wartościami rynkowymi, bazując również na doświadczeniach własnych w wybranych lokalizacjach,
- w celu wyliczenia wartości czynszów do końca umowy dla umów na czas nieokreślony przyjęto czas obowiązywania 1 rok od dnia fuzji prawnej lub termin określony w planie restrukturyzacyjnym.

Kalkulacja zysku z tytułu okazijnego nabycia (tzw. ujemna wartość firmy)

Bank dokonał wstępnego rozliczenia księgowego połączenia jednostek i wyliczenia zysku z tytułu okazijnego nabycia w związku z nabyciem wydzielonej części Banku BPH SA.

Wyliczenie zysku na okazijnym nabyciu zaprezentowano w poniższej tabeli:

Wyliczenie zysku na okazijnym nabyciu	
cena zapłacona akcjonariuszom BPH z grupy GE	1 159 645
cena zapłacona pozostałym akcjonariuszom BPH	305 298
należność od BPH z tytułu korekty aktywów netto do poziomu odpowiadającego współczynnikowi TIER 1 13,25%	52 194
należność od akcjonariuszy z grupy GE z tytułu korekty ceny nabycia	92 762
wartość godziwa aktywów netto jednostki przejmowanej	1 828 042
Zysk na okazijnym nabyciu	508 056

Zgodnie z Planem Podziału oraz postanowieniami umowy z dnia 17 października 2016 r. zawartej pomiędzy Bankiem BPH a Alior Bankiem dotyczącej podziału i współpracy po podziale (org. Demerger Implementation And Post Demerger Cooperation Agreement), aktywa netto wynikające z podziału Banku BPH skalkulowane w oparciu o aktywa wazone ryzykiem powinny zapewnić poziom współczynnika kapitału podstawowego TIER 1 równej 13,25%.

Według Alior Banku wartość aktywów wazonych ryzykiem wg bilansu podziału z dnia 4 listopada 2016 roku nie spełnia warunku opisanego w zdaniu powyżej. Zgodnie z kalkulacją dokonaną przez Alior Bank kwota niedopasowania do wymagalnego poziomu współczynnika kapitału podstawowego TIER 1 wynosi 52 194 tys. PLN.

Kwota 92.762 tys. zł została ustalona przez Bank na podstawie zapisów Umowy Sprzedaży Akcji i Podziału według algorytmu zastosowanego do kalkulacji wstępnej ceny nabycia

(zapłaconej w dniu 24 sierpnia 2016 r.). Dodatkowo, w rozliczeniu uwzględniono korekty wynikające z przytoczonej powyżej Umowy. Bank poinformował Grupę GE o sporządzeniu rozliczenia w dniu 9 stycznia 2017 r. Rozliczenie to zostało odrzucone przez Grupę GE w dniu 8 lutego 2017 r. Dalsze uzgodnienia w tym zakresie będą prowadzone zgodnie z zasadami opisanymi w nocie 30.1 powyżej (paragraf „Cena”).

Rozliczenie ceny nabycia wydzielonej części Banku BPH zostało przygotowane przez Zarząd Banku w oparciu o wyliczenia wynikające z zawartych umów. Końcowe rozliczenie będzie jednak podlegać uzgodnieniom pomiędzy Alior Bankiem a sprzedającymi wydzieloną część Banku BPH.

W związku z powyższym, rozliczenie ceny nabycia przeprowadzone na 31 grudnia 2016 r. ma charakter wstępny i może ulegać zmianom najprawdopodobniej w przedziale od 20 do 40 mln zł, w przypadku gdy Bank wejdzie w posiadanie nowych informacji, które będą dotyczyć stanu na 31 grudnia 2016 r., a które nie są znane na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2016 r. Zgodnie z MSSF 3.45 maksymalny okres na dokonywanie zmian do rozliczenia ceny nabycia upływa po 12 miesiącach od dnia nabycia, tj. w dniu 4 listopada 2017 r.

Ewentualne zmiany (jeśli wystąpią) będą dokonywane retrospektywnie (tj. będą odniesione w kapitały własne). Obecnie ustaloną nadwyżkę wartości godziwej przejętych aktywów i zobowiązań na dzień przejęcia nad ceną nabycia Alior Bank ujął, zgodnie z zapisami MSSF 3.34, bezpośrednio w wyniku jako zysk na okazyjnym nabyciu (wykazany w osobnej pozycji w rachunku zysków i strat).

Zysk z okazyjnego nabycia powstał w wyniku wynegocjowania przez Zarząd Alior Banku korzystnej ceny transakcji. Było to możliwe z uwagi na chęć szybkiego wycofania się Grupy GE z rynku usług bankowych na terenie Polski.

Różnica pomiędzy wartością księgową przejętego majątku i zobowiązań wydzielonej części Banku BPH, a wyceną tego majątku do wartości godziwej będzie podlegać rozliczeniu do rachunku zysków i strat - w okresie ekonomicznego życia poszczególnych składników przejętego majątku i zobowiązań.

30.4 Pozostałe ujawnienia

Zgodnie z MSSF 3 ponieważ transakcja przejęcia i połączenia miała miejsce w trakcie okresu sprawozdawczego. Poniżej zaprezentowany został rachunek zysków i strat wydzielonej części działalności od dnia przejęcia do dnia 31 grudnia 2016 roku. W kalkulacji tego wyniku znalazły się poniesione do dnia 31 grudnia 2016 koszty integracji w wysokości 37 045 tys. PLN oraz koszt rezerwy restrukturyzacyjnej w wysokości 268 121 tys. PLN.

Zaprezentowano również rachunek zysków i strat Alior Banku za dwanaście miesięcy zakończony 31 grudnia 2016 roku, wykazany tak jak gdyby dzień przejęcia wydzielonej części Banku BPH SA przypadał na dzień 1 stycznia 2016 roku. W prezentacji tej przyjęto następujące założenia :

- wszystkie pozycje przychodów i kosztów zaprezentowane w rachunku zysków i strat przejętej jednostki od dnia przejęcia do dnia 31 grudnia 2016 pomnożone zostały przez 6,
- koszty jednorazowe, np. rezerwę restrukturyzacyjną ujęto jednorazowo,
- podatek bankowy został oszacowany w oparciu o 11 miesięcy od 1 lutego 2016 r.

Rachunek zysków i strat przejętej wydzielonej części BPH od dnia przejęcia do dnia 31 grudnia 2016 roku ujęty w sprawozdaniu finansowym, sporządzony zgodnie z opisanymi powyżej założeniami.

	Okres 04.11.2016- 31.12.2016
Przychody z tytułu odsetek	97 175
Koszty z tytułu odsetek	-12 573
Wynik z tytułu odsetek	84 602
Przychody z tytułu dywidend	0
Przychody z tytułu prowizji i opłat	45 319
Koszty z tytułu prowizji i opłat	-27 093
Wynik z tytułu prowizji i opłat	18 226
Wynik handlowy	4 173
Wynik zrealizowany na pozostałych instrumentach finansowych	9
Pozostałe przychody operacyjne	26 414
Pozostałe koszty operacyjne	-1 362
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	25 052
Koszty działania banku	-416 151
Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	-12 159
Podatek bankowy	-6 087
Strata brutto	-302 334
Podatek dochodowy	52 594
Strata netto	-249 740

Rachunek zysków i strat Alior Banku wykazany gdyby dzień przejęcia jednostek przypadał na początek okresu sprawozdawczego, tj. na dzień 1 stycznia 2016r. sporządzony zgodnie z opisanymi powyżej założeniami:

	Okres 01.01.2016- 31.12.2016
Przychody z tytułu odsetek	3 419 735
Koszty z tytułu odsetek	-1 054 849
Wynik z tytułu odsetek	2 364 886
Przychody z tytułu dywidend	68
Przychody z tytułu prowizji i opłat	818 932
Koszty z tytułu prowizji i opłat	-393 445
Wynik z tytułu prowizji i opłat	425 487
Wynik handlowy	340 644
Wynik zrealizowany na pozostałych instrumentach finansowych	21 964
Pozostałe przychody operacyjne	192 084
Pozostałe koszty operacyjne	-58 530
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	133 554
Zysk na okazym nabyciu	508 056
Koszty działania banku	-2 283 604
Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	-855 528
Podatek bankowy	-158 329
Zysk brutto	497 198
Podatek dochodowy	-48 296
Zysk netto	448 903

Koszty transakcji związanych z przejęciem wydzielonej części BPH ujęte zostały jako koszt okresu i na 31.12.2016 wyniosły 34 294 tys. PLN. Łączne koszty przygotowania i przeprowadzenia oferty akcji zwykłych na okaziciela serii I wyniosły 41 433 tys. zł. W księgach

rachunkowych Alior Banku koszty emisji zostały rozliczone i zaksięgowane jako zmniejszenie kapitału zapasowego.

31.Przejęcia Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych

W dniu 26 stycznia 2016 r. Komisja Nadzoru Finansowego (KNF) podjęła decyzję o przejęciu Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. Stefana Kard. Wyszyńskiego (SKOK Września) przez Alior Bank S.A.

W dniu 27 stycznia 2016 r. Zarząd Alior Banku S.A. objął zarząd majątkiem SKOK Września. Z dniem 1 marca 2016 r. Alior Bank S.A. (jako bank przejmujący) przejął SKOK Września. Zgodnie z art. 74c ust. 4 ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych z dniem przejęcia kasa albo bank krajowy przejmujący wchodzi we wszystkie prawa i obowiązki kasy przejmowanej. Do dnia przejęcia przez Alior Bank S.A. SKOK Września prowadził działalność i oferował usługi swoim członkom w pełnym dotychczas stosowanym zakresie.

Przejęcie SKOK Września przez Alior Bank S.A. zapewniło pełne bezpieczeństwo środków zgromadzonych w przejmowanej Kasie oraz zapewni członkom SKOK Września dostęp do szerszej oferty produktowej Alior Banku S.A.

Rozliczenie przejęcia SKOK Września nastąpiło zgodnie z MSSF 3. Przejęcie nie wiązało się z przekazaniem zapłaty przez Bank. Proces przejęcia SKOK Września przebiega przy wsparciu finansowym udzielonym przez BFG na podstawie art. 20g Ustawy z dnia 14 grudnia 1994 roku o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym. Bank otrzymał od BFG wsparcie w formie dotacji na pokrycie różnicy pomiędzy wartością przejmowanych praw majątkowych, a zobowiązań z tytułu środków gwarantowanych na rachunkach deponentów, której wartość określono na kwotę 52 534 tys. zł.

Poniżej zaprezentowano wartości godziwe nabytych aktywów i przejętych zobowiązań:

Aktywa	
Należności od klientów	95 351
Należności od banków (w tym od Kasy Krajowej)	11 094
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	3 790
Pozostałe aktywa	1 617
Razem aktywa	111 852
Pasywa	
Zobowiązania wobec klientów gwarantowane przez BFG	164 385
Pozostałe zobowiązania	2 734
Razem pasywa	167 119
Możliwe do zidentyfikowania aktywa netto razem	-55 267
Otrzymana dotacja	52 534
Zmiana zasad rachunkowości	-935
Wartość firmy	3 668

W części nie objętej wsparciem BFG (głównie zobowiązania handlowe) oraz z uwagi na istotne różnice w zasadach rachunkowości wygenerowana została wartość firmy w kwocie 3 668 tys. zł. Bank dokonał jednorazowego spisania wartości firmy w koszty.

W dniu 26 kwietnia 2016 r. KNF podjęła w decyzję o przejęciu Powszechnej SKOK w Knurowie (SKOK Knurów) przez Alior Bank S.A. Z dniem 27 kwietnia 2016 r. zarząd majątkiem SKOK Knurów objął Zarząd Alior Banku S.A. Z dniem 1 czerwca 2016 r. SKOK Knurów została

przejęta przez Alior Bank S.A., jako bank przejmujący. Zgodnie z art. 74c ust. 4 ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych z dniem przejęcia kasa albo bank krajowy przejmujący wchodzi we wszystkie prawa i obowiązki kasy przejmowanej. Do dnia przejęcia przez Alior Bank S.A. SKOK Knurów prowadził działalność i oferował usługi swoim członkom w pełnym dotychczas stosowanym zakresie.

Rozliczenie przejęcia SKOK Knurów nastąpiło zgodnie z MSSF 3. Proces przejęcia SKOK Knurów przebiegał przy wsparciu finansowym udzielonym przez BFG na podstawie art. 20g Ustawy z dnia 14 grudnia 1994 roku o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym. Bank otrzymał od BFG wsparcie w formie dotacji na pokrycie różnicy pomiędzy wartością przejmowanych praw majątkowych a zobowiązań z tytułu środków gwarantowanych na rachunkach deponentów, której wartość określono na kwotę 9 530 tys. zł.

Poniżej zaprezentowano wartości godziwe nabytych aktywów i przejętych zobowiązań:

Aktywa na dzień przejęcia	
Należności od klientów	15 775
Należności od banków (w tym od Kasy Krajowej)	9 691
Pozostałe aktywa	731
Razem aktywa	26 197
Zobowiązania na dzień przejęcia	
Zobowiązania wobec klientów gwarantowane przez BFG	35 507
Pozostałe zobowiązania	5 943
Razem zobowiązania	41 450
Możliwe do zidentyfikowania aktywa netto razem	-15 253
Otrzymana dotacja	9 530
Zmiana zasad rachunkowości	-861
Wartość firmy	-6 584

W części nie objętej wsparciem BFG (głównie zobowiązania handlowe) oraz z uwagi na różnice w zasadach rachunkowości wygenerowana została wartość firmy w kwocie 6 584 tys. zł. Bank dokonał całościowego spisania wartości firmy w koszty.

32. Rachunek przepływów pieniężnych – informacja dodatkowa

Do celów rachunku przepływów pieniężnych gotówka i jej ekwiwalenty obejmują salda o terminie wymagalności krótszym niż 3 miesiące.

Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej Banku obejmują, przede wszystkim, działalność kredytową, depozytową, transakcje wymiany walut oraz zakup i sprzedaż papierów wartościowych.

Działalność inwestycyjna Banku obejmuje zakup i sprzedaż środków trwałych oraz wartości niematerialnych.

Działalność finansowa Banku obejmuje zaciągnięty kredyt.

Bank sporządza sprawozdanie dotyczące przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej metodą pośrednią, w której wynik netto z danego okresu sprawozdawczego koryguje się o skutki transakcji mających charakter bezgotówkowy oraz o czynne i bierne rozliczenia międzyokresowe dotyczące przyszłych lub przeszłych wpływów lub płatności środków pieniężnych dotyczących działalności operacyjnej.

32.1 Gotówka i ekwiwalenty gotówki	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Kasa i środki w banku centralnym	1 082 991	1 750 135
Rachunki bieżące w innych bankach	386 766	339 131
Rachunki terminowe w innych bankach*	237 396	112 946
Razem	1 707 153	2 202 212

* bez odsetek

32.2 Działalność operacyjna – zmiana stanu kredytów i innych należności	Okres 1.01.2016 - 31.12.2016	Okres 1.01.2015 - 31.12.2015
Zmiana stanu należności od klientów - bilans	-15 365 859	-4 313 942
Zmiana stanu należności od banków - bilans	-721 686	-195 443
Bilansowa zmiana środków pieniężnych – rachunki nostro	47 635	47 691
Bilansowa zmiana środków pieniężnych – lokaty do 3 miesięcy	124 334	106 553
Zmiana stanu kredytów i innych należności	-15 915 576	-4 355 141

32.3 Działalność operacyjna – zmiana stanu innych zobowiązań	Okres 1.01.2016 - 31.12.2016	Okres 1.01.2015 - 31.12.2015
Zmiana stanu innych zobowiązań - bilans	907 367	-248 727
Zmiana kapitału z aktualizacji wyceny - bilans	-66 462	-6 211
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań wycenianych wg zamortyzowanego kosztu - bilans	-339 123	-136 320
Zmiana odpisu z tytułu podatku odroczonego w kapitale z aktualizacji wyceny	-20 368	-1 457
Rezerwa na wydatki związane z nabyciem środków trwałych	-10 057	19 681
Rezerwa na wydatki związane z nabyciem wartości niematerialnych	-8 167	267
Zmiana stanu w wyniku nabycia wydzielonej części BPH po potrąceniu o środki pieniężne i ich ekwiwalenty	174 695	0
Inne dochody całkowite	58 287	38 705
Zmiana stanu innych zobowiązań	696 172	-334 063

32.4 Działalność operacyjna – zmiana stanu innych aktywów	Okres 1.01.2016 - 31.12.2016	Okres 1.01.2015 - 31.12.2015
Zmiana stanu pozostałych aktywów - bilans	-394 399	-16 378
Zmiana stanu innych aktywów	-394 399	-16 378

32.5 Działalność inwestycyjna – nabycie rzeczowych aktywów trwałych	Okres 1.01.2016 - 31.12.2016	Okres 1.01.2015 - 31.12.2015
Zmiana stanu - bilans	-317 754	-98 797
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	-317 754	-98 797

32.6 Działalność inwestycyjna – nabycie wartości niematerialnych	Okres 1.01.2016 - 31.12.2016	Okres 1.01.2015 - 31.12.2015
Zmiana stanu - bilans	-154 349	-72 281
Nabycie wartości niematerialnych	-154 349	-72 281

32.7 Nabycie wydzielonej części BPH po potrąceniu o środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Okres 1.01.2016 - 31.12.2016
Cena zapłacona za akcje BPH	-1 464 933
Kasa i środki w banku centralnym	1 043 097
Rachunki bieżące w innych bankach	73 811
Rachunki terminowe w innych bankach	173 330
Razem	-174 695

33. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

33.1 Wartość bilansowa	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Obligacje skarbowe zablokowane pod transakcje REPO	29 783	576 534
Umowa zastawu rejestrowego na obligacjach skarbowych	118 048	37 060
Kaucja na zabezpieczenie transakcji robionych w Alior Traderze	1 252	14 738
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	217 901	0
Razem	366 984	628 332

Poza aktywami stanowiącymi zabezpieczenie zobowiązań prezentowanymi odrębnie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w przypadku których otrzymujący ma prawo sprzedać lub wymienić na inne zabezpieczenie przedmiot zabezpieczenia, Bank posiadał jeszcze następujące zabezpieczenia zobowiązań niespełniające tego kryterium:

	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Obligacje skarbowe zablokowane pod BFG	204 411	159 570
Kaucja będące zabezpieczenie transakcji pochodnych (ISDA)	145 141	171 406
Razem	349 552	330 976

34. Transakcje z podmiotami powiązanymi

Jednostką dominującą wobec Banku jest Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A. Jednostkami powiązanymi z Grupą jest PZU S.A. oraz jednostki z nią powiązane oraz jednostki powiązane z członkami Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku. Poprzez PZU, Bank jest pośrednio kontrolowany przez Skarb Państwa.

W zamieszczonych poniżej tabelach przedstawiono rodzaj i wartość transakcji z jednostkami powiązanymi oraz zależnymi.

W dniu 31 grudnia 2016 r. w skład podmiotów zależnych wchodziły następujące jednostki:

- Alior Services Sp. z o.o. (wcześniej Alior Raty Sp. z o.o.) - jednostka zależna bezpośrednio (100% udziału w kapitale),
- Alior Leasing Sp. z o.o. - jednostka zależna bezpośrednio (100% udziału w kapitale),
- Meritum Services ICB SA - jednostka zależna bezpośrednio (100% udziału w kapitale),
- NewCommerce Sp. z o.o. - jednostka zależna bezpośrednio (100% udziału w kapitale),
- Absource Sp. z o.o. - jednostka zależna bezpośrednio (100% udziału w kapitale),
- Centrum Obrotu Wierzytelnościami Sp. z o.o. - jednostka zależna bezpośrednio (100% udziałów w kapitale)
- Money Makers TFI S.A. - jednostka zależna bezpośrednio (58,84 % udziałów kapitale).

W dniu 31 grudnia 2015 r. w skład podmiotów zależnych wchodziły następujące jednostki:

- Alior Services Sp. z o.o. (wcześniej Alior Raty Sp. z o.o.) - jednostka zależna bezpośrednio (100% udziału w kapitale),
- Alior Leasing Sp. z o.o. - jednostka zależna bezpośrednio (100% udziału w kapitale),
- Meritum Services ICB SA - jednostka zależna bezpośrednio (100% udziału w kapitale),
- NewCommerce Sp. z o.o. - jednostka zależna bezpośrednio (100% udziału w kapitale),
- Centrum Obrotu Wierzytelnościami Sp. z o.o. - jednostka zależna bezpośrednio (98,04% udziałów w kapitale)
- Money Makers TFI S.A. - jednostka zależna bezpośrednio (60,49 % udziałów kapitale).

W zamieszczonych poniżej tabelach przedstawiono rodzaj i wartość transakcji z podmiotami powiązanymi i jednostkami zależnymi.

Jednostki zależne	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Aktywa		
Należności od klientów	370 250	59 263
Pozostałe aktywa	4 760	409
Aktywa razem	375 010	59 672
Zobowiązania		
Zobowiązania wobec klientów	40 267	11 134
Rezerwy	125	0
Pozostałe zobowiązania	854	0
Zobowiązania razem	41 246	11 134

Jednostka dominująca	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Zobowiązania		
Zobowiązania wobec klientów	24	0
Rezerwy	4	0
Zobowiązania razem	28	0

Spółki zależne jednostki dominującej	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Aktywa		
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	84 961	0
Należności od klientów	41	41
Aktywa razem	85 002	41
Zobowiązania		
Zobowiązania wobec klientów	128 703	7 809
Rezerwy	3	0
Zobowiązania razem	128 706	7 809

Jednostki zależne	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Pozabilansowe zobowiązania udzielone klientom	130 972	9 191
dotyczące finansowania	75 230	7 507
Gwarancyjne	55 742	1 684

Jednostka dominująca	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Pozabilansowe zobowiązania udzielone klientom	15 000	0
Gwarancyjne	15 000	0

Spółki zależne jednostki dominującej	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Pozabilansowe zobowiązania udzielone klientom	9 900	0
Gwarancyjne	9 900	0

Jednostki współzależne przez osoby powiązane z Bankiem	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Aktywa		
Należności od klientów	0	193
Aktywa, razem	0	193
Zobowiązania		
Zobowiązania wobec klientów	56 176	90 326
Pozostałe zobowiązania	0	60
Zobowiązania razem	56 176	90 386

Jednostki współzależne przez osoby powiązane z Bankiem	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Pozabilansowe zobowiązania udzielone klientom	20	9 191
dotyczące finansowania	20	7 507
gwarancyjne	0	1 684
Instrumenty pochodne (wartość nominalna)	150	0
Pozostałe transakcje	150	0

Jednostki zależne	Okres 1.01.2016-31.12.2016	Okres 1.01.2015-31.12.2015
Przychody z tytułu odsetek	5 443	533
Koszty z tytułu odsetek	-65	-232
Przychody z tytułu opłat i prowizji	3 710	5
Pozostałe przychody operacyjne	407	1 589
Koszty działania	-3 041	-3 011
Razem	6 454	-1 116

Jednostka dominująca	Okres 1.01.2016-31.12.2016	Okres 1.01.2015-31.12.2015
Przychody z tytułu opłat i prowizji	2	0
Koszty działania	-3	0
Razem	-1	0

Spółki zależne jednostki dominującej	Okres 1.01.2016-31.12.2016	Okres 1.01.2015-31.12.2015
Koszty z tytułu odsetek	-2 686	0
Przychody z tytułu opłat i prowizji	30	0
Koszty działania	-1	0
Razem	-2 657	0

Jednostki współzależne przez osoby powiązane z Bankiem	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Przychody z tytułu odsetek	0	54
Koszty z tytułu odsetek	-1 425	-1 272
Przychody z tytułu opłat i prowizji	10	257
Pozostałe przychody operacyjne	0	1 599
Koszty działania	0	-41 282
Razem	-1 415	-40 644

Charakter transakcji z podmiotami powiązanymi

Wszystkie transakcje z podmiotami powiązanymi odbywają się zgodnie z regulaminami korzystania z produktów bankowych, przy zastosowaniu stawek rynkowych.

Oprocentowanie kredytów udzielonych podmiotom powiązanym zawierało się w zakresie 4,15% - 14%, zaś oprocentowanie depozytów zawierało się w przedziale 0 % - 2,1%.

Transakcje ze Skarbem Państwa i jednostkami powiązanymi

Komisja Nadzoru Finansowego w komunikacie z dnia 6 grudnia 2016 r. pkt. 5 jednogłośnie uznała Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej za podmiot dominujący wobec Alior Banku S.A. w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 8 lit. b i pkt 14 ustawy Prawo bankowe stwierdzając, że ma możliwość wywierania znaczącego wpływu na Alior Bank S.A. za pośrednictwem Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A.

Poniżej zaprezentowano istotne transakcje ze Skarbem Państwa i jego podmiotami powiązanymi zgodnie z wyjątkiem zawartym w MSR 24.25.

Skarb Państwa i jednostki powiązane		Stan 31.12.2016
Aktywa		
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		6 586 920
Inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności		219 855
Należności od banków		1 605
Należności od klientów		47 203
Aktywa razem		6 855 583
Zobowiązania		
Zobowiązania wobec klientów		478 789
Zobowiązania razem		478 789

Transakcje ze Skarbem Państwa i jednostkami powiązanymi	Okres 1.01.2016- 31.12.2016
Przychody z tytułu odsetek	110 958
Koszty z tytułu odsetek	-5 884
Koszty zapłaconych podatków	-361 904
Razem	-256 830

Wszystkie transakcje ze Skarbem Państwa i jego podmiotami powiązanymi zawierane są na zasadach rynkowych.

35. Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych

W poniższej nocie zaprezentowano pozycje aktywów i zobowiązań, w ramach których występują pozycje będące przedmiotem kompensowania zgodnie z zasadami opisanymi w nocie 2.3.8.

Stan na dzień 31.12.2016	Wartość brutto instrumentów finansowych nie podlegających kompensacie	Wartość brutto instrumentów finansowych podlegających kompensacie	Wartości netto wykazane w sprawozdaniu finansowym	Otrzymane zabezpieczenia pieniężne	Kwoty związane z ujętymi instrumentami finansowymi, które nie spełniają niektórych lub wszystkich kryteriów kompensowania (z tytułu podpisanych umów ISDA)	Kwota ekspozycji netto
a)	b)	c)=a)-b)	d)	e)	f)=c)+d)+e)	
Aktywa	521 018	0	521 018	-164 332	-243 046	113 640
Dodatnia wartość instrumentów pochodnych (w tym instrumentów zabezpieczających)	491 235	0	491 235	-164 332	-213 234	113 669
Obligacje skarbowe zablokowane pod transakcje REPO	29 783	0	29 783	0	-29 812	-29
Zobowiązania	334 245	0	334 245	-145 141	-243 046	-53 942
Ujemna wartość instrumentów pochodnych (w tym instrumentów zabezpieczających)	304 433	0	304 433	-145 141	-213 234	-53 942
Transakcje repo	29 812	0	29 812	0	-29 812	0

Stan na dzień 31.12.2015	Wartość brutto instrumentów finansowych nie podlegających kompensacie	Wartość brutto instrumentów finansowych podlegających kompensacie	Wartości netto wykazane w sprawozdaniu finansowym	Otrzymane zabezpieczenia pieniężne	Kwoty związane z ujętymi instrumentami finansowymi, które nie spełniają niektórych lub wszystkich kryteriów kompensowania (z tytułu podpisanych umów ISDA)	Kwota ekspozycji netto
a)	b)	c)=a)-b)	d)	e)	f)=c)+d)+e)	
Aktywa	1 106 681	0	1 106 681	-203 262	-747 049	156 370
Dodatnia wartość instrumentów pochodnych (w tym instrumentów zabezpieczających)	530 147	0	530 147	-203 262	-171 488	155 397
Obligacje skarbowe zablokowane pod transakcje REPO	576 534	0	576 534	0	-575 561	973
Zobowiązania	885 741	0	885 741	-171 406	-747 049	-32 714
Ujemna wartość instrumentów pochodnych (w tym instrumentów zabezpieczających)	310 180	0	310 180	-171 406	-171 488	-32 714
Transakcje repo	575 561	0	575 561	0	-575 561	0

36. Transakcje, wynagrodzenia i akcje osób nadzorujących i zarządzających

Wszystkie transakcje z osobami nadzorującymi i zarządzającymi odbywają się zgodnie z regulaminami korzystania z produktów bankowych, przy zastosowaniu stawek rynkowych. Transakcje z osobami zarządzającymi i nadzorującymi

Stan na 31.12.2016	Osoby nadzorujące, zarządzające	Rada Nadzorcza	Zarząd Banku
Aktywa			
Należności od klientów	7 341	3	7 338
Aktywa razem	7 341	3	7 338
Zobowiązania			
Zobowiązania wobec klientów	7 564	842	6 722
Rezerwy	5	5	0
Zobowiązania razem	7 569	847	6 722

Stan na 31.12.2016	Osoby nadzorujące, zarządzające	Rada Nadzorcza	Zarząd Banku
Pozabilansowe zobowiązania udzielone klientom	47	47	0
dotyczące finansowania	47	47	0

Stan 31.12.2015	Osoby nadzorujące, zarządzające	Rada Nadzorcza	Zarząd Banku
Aktywa			
Należności od klientów	13 230	5 688	7 542
Aktywa razem	13 230	5 688	7 542

Zobowiązania			
Zobowiązania wobec klientów	36 517	19 762	16 755
Rezerwy	2	1	1
Zobowiązania razem	36 519	19 763	16 756

Stan na 31.12.2015	Osoby nadzorujące, zarządzające	Rada Nadzorcza	Zarząd Banku
Pozabilansowe zobowiązania udzielone klientom	1 539	944	595
dotyczące finansowania	1 539	944	595

36.2 Informacje o łącznej wartości wynagrodzeń wypłaconych lub należnych członkom Rady Nadzorczej i Zarządu	Okres 1.01.2016-31.12.2016	Okres 1.01.2015-31.12.2015
Zarząd Banku		
krótkoterminowe świadczenia pracownicze	13 879	8 306
świadczenia długoterminowe	6 701	1 432
Zarząd Banku razem	20 580	9 738
Rada Nadzorcza		
krótkoterminowe świadczenia pracownicze	1 025	863
Rada Nadzorcza razem	1 025	863

36.3 Liczba akcji w posiadaniu członków Rady Nadzorczej	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Helene Zaleski	n/d	210 774
Niels Lundorff	n/d	80 021
Małgorzata Iwanicz- Drozdowska	0	1 465
Razem	0	292 260

36.4 Liczba akcji w posiadaniu członków Zarządu	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Wojciech Sobieraj	435 296	435 296
Krzysztof Czuba	298	168
Witold Skrok	178 421	104 103
Katarzyna Sułkowska	28 612	47 612
Razem	642 627	587 179

Umowy o pracę z Członkami Zarządu są zawierane na czas nieokreślony. Umowy mogą zostać rozwiązane przez każdą ze stron za 9 miesięcznym wypowiedzeniem, ze skutkiem na koniec odpowiedniego miesiąca kalendarzowego.

W przypadku rozwiązania przez Bank umowy o pracę z Członkiem Zarządu przed upływem okresu kadencji Członek Zarządu uprawniony jest do otrzymania odszkodowania w kwocie stanowiącej nie mniej niż 6-krotność i nie więcej niż 12-krotność miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego brutto.

Umowy zawierają postanowienia dotyczące zakazu konkurencji, na podstawie których Członkowie Zarządu, po ustaniu stosunku pracy z Bankiem nie mogą prowadzić żadnej działalności konkurencyjnej przez 12 miesięcy po rozwiązaniu umowy. W związku z tym Członkowie Zarządu są uprawnieni do otrzymania wynagrodzenia, które stanowi łącznie równowartość ich wynagrodzenia brutto za 12 miesięcy.

37. Programy motywacyjne dla kadry kierowniczej

Program opcji menedżerskich

W dniu 13 grudnia 2012 r., na podstawie upoważnienia zawartego w uchwale Rady Nadzorczej Alior Bank S.A. z dnia 10 grudnia 2012 r., dokonano wstępnej alokacji warrantów subskrypcyjnych serii A, B i C, uprawniających do obejmowania akcji Banku, zgodnie z uchwałą nr 28/2012 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Alior Bank S.A. z dnia 19 października 2012 r. w sprawie warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Banku oraz emisji warrantów subskrypcyjnych.

Zasady realizacji programu motywacyjnego zostały określone w regulaminie programu motywacyjnego przyjętego uchwałą Rady Nadzorczej Alior Bank S.A. z dnia 27 marca 2013r. Plan motywacyjny objął członków Zarządu oraz grupę kluczowych menedżerów Banku

Założenia Programu Opcji Menedżerskich przewidywały emisję trzech transz warrantów subskrypcyjnych (serie A, B i C) oraz odpowiadających im trzech transz nowych akcji Banku (serie D, E i F) o łącznej wartości nominalnej nieprzekraczającej 33 312 500 zł, w tym:

- do 1.110.417 warrantów subskrypcyjnych serii A, uprawniających posiadaczy do objęcia do 1.110.417 akcji serii D Alior Banku w okresie 5 lat, począwszy od dnia pierwszej rocznicy dnia pierwszego notowania Akcji na GPW;
- do 1.110.416 warrantów subskrypcyjnych serii B, uprawniających ich posiadaczy do objęcia do 1.110.416 akcji serii E Alior Banku w okresie 5 lat, począwszy od dnia drugiej rocznicy dnia pierwszego notowania Akcji na GPW;
- do 1.110.417 warrantów subskrypcyjnych serii C, uprawniających ich posiadaczy do objęcia do 1.110.417 akcji serii F Alior Banku w okresie 5 lat, począwszy od dnia trzeciej rocznicy dnia pierwszego notowania Akcji na GPW.

Program Opcji Menedżerskich obowiązywał w latach 2013-2015. Zgodnie z Polityką Zmiennych Składników Wynagrodzeń Osób zajmujących stanowiska kierownicze w Alior Banku Program będzie rozliczany do 2020 roku.

Kwota wartości planu została określona w oparciu o model wartości godziwej. Wartość godziwa warrantów na akcje została ustalona w oparciu o model wyceny opcji Blacka-Scholesa. Przyjęto, że ceny akcji zmieniają się w czasie zgodnie z procesem geometrycznego ruchu Browna, przy założeniu długoterminowej zmienności cen akcji Banku oraz stopą wolną od ryzyka. Oszacowania zmienności dokonano na podstawie danych historycznych. Model uwzględnia prawo wykonania warrantów serii A, B i C przez okres 5 lat odpowiednio od 1, 2 i 3 roku od pierwotnej daty emisji.

Program oparty jest na bazie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych.

Szczegółowe dane dotyczące ostatecznie przyznanych warrantów dla Członków Zarządu pełniących zawiera tabela poniżej:

Imię i nazwisko	Liczba warrantów serii A przydzielonych	Liczba warrantów serii B przydzielonych	Liczba warrantów serii C przydzielonych
Sobieraj Wojciech	222 086	222 086	222 086
Bartler Małgorzata	-	27 656	13 784
Czuba Krzysztof	88 833	88 833	88 833
Krzyżanowska Joanna	-	-	30 440
Skrok Witold	71 066	88 833	88 833
Smalska Barbara	-	-	30 440
Sułkowska Katarzyna	88 833	88 833	88 833
Razem	470 818	516 241	563 249

W związku z emisją akcji z prawem poboru Rada Nadzorcza w dniu 27 lipca 2016 r. uchwaliła korektę techniczną Programu Opcji Menedżerskich mającą na celu zapewnienie neutralności ekonomicznej programu dla osób uprawnionych w przypadku rozwodnienia akcji wywołanej nową publiczną emisją. Korekta polega na wyliczeniu spadku wartości teoretycznej Programu Opcji Menedżerskich i wydaniu osobom objętym tym programem odpowiedniej liczby akcji fantomowych o parametrach zbliżonych do warrantów.

Korekta programu rozliczana jest w środkach pieniężnych.

	Liczba warrantów subskrypcyjnych	Średnia cena akcji dla wykonanych warrantów	Liczba akcji fantomowych	Średnia cena akcji dla wykonanych akcji fantomowych
Występujące na początek okresu (1.01.2016)	2 568 564	-	0	-
Przyznane w danym okresie	0	-	1 389 840	-
Umorzone w danym okresie	0	-	0	-
Wykonane w danym okresie	0	n/d	0	n/d
Występujące na koniec okresu (31.12.2016)	2 568 564	-	1 389 840	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu (31.12.2016)	0	-	0	-

	Warranty subskrypcyjne	Akcje fantomowe
Średnia wartość godziwa instrumentu przyznanego w okresie (zł)	9,87	8,71
Cena wykonania instrumentu (dla instrumentów występujących na koniec okresu) (zł)	61,84-66,06	50,43-53,87
Średnia data zapadalności instrumentu występującego na koniec okresu	02.2020	02.2020

Program Premiowy dla Zarządu

W związku z zakończeniem 3-letniego okresu obowiązywania Oryginalnego Programu Motywacyjnego opartego na akcjach Banku, Rada Nadzorcza uchwaliła Program Premiowy dla Zarządu obowiązujący od 2016 r.

Celem realizacji Programu jest stworzenie dodatkowych bodźców motywujących jego uczestników do efektywnego wykonania powierzonych obowiązków w szczególności kierowania Bankiem oraz podejmowania wysiłków nakierowanych na dalszy trwały rozwój Banku i jego grupy kapitałowej przy jednoczesnym zachowaniu prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem w Banku, stabilizacji kadry zarządzającej Banku oraz realizacji długoterminowych interesów akcjonariuszy poprzez doprowadzenie do trwałego wzrostu giełdowej wyceny akcji Banku przy jednoczesnym utrzymaniu wzrostu wartości aktywów netto Banku i jego spółek.

Premia zależy od osiągnięcia lub przekroczenia odpowiednich Progów Wyniku Banku oraz realizacji Celów Indywidualnych.

Zgodnie z Regulaminem i założeniami Programu, Progi Wyniku Banku na 2016 rok obliczone są jako zysk netto Grupy Alior Banku po oczyszczeniu o wynik zrealizowany w nabytej części Banku BPH w okresie od 04.11.2016 r. do 31.12.2016 r oraz po skorygowaniu o wartość podatku bankowego i zysku na okazynym nabyciu.

Informacja ta została przedstawiona w poniższej tabeli:

	RZiS Grupy Alior Banku na 31.12.2016	Wynik nabytej części BPH w okresie od 04.11.2016- 31.12.2016	Pozycje korygujące	Wynik Grupy Alior Banku będący podstawą rozliczenia programu premiowego
Przychody z tytułu odsetek	2 938 474	97 175		2 841 299
Koszty z tytułu odsetek	-992 425	-12 573		-979 852
Wynik z tytułu odsetek	1 946 049	84 602		1 861 447
Przychody z tytułu dywidend	68	0		68
Przychody z tytułu prowizji i opłat	590 701	45 319		545 382
Koszty z tytułu prowizji i opłat	-259 567	-27 093		-232 474
Wynik z tytułu prowizji i opłat	331 134	18 226		312 908
Wynik handlowy	320 509	4 173		316 336
Wynik zrealizowany na pozostałych instrumentach finansowych	21 919	9		21 910
Pozostałe przychody operacyjne	113 084	26 414		86 670
Pozostałe koszty operacyjne	-52 065	-1 362		-50 703
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	61 019	25 052		35 967
Wynik na okazynym nabyciu ex BPH	508 056	0	-508 056	0
Koszty działania banku	-1 566 560	-416 151		-1 150 409
Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	-799 887	-12 159		-787 728
Podatek bankowy	-130 893	-6 087	124 806	0
Zysk/Strata brutto	691 414	-302 334	-508 056	610 498
Podatek dochodowy	-73 337	52 594		-125 931
Zysk/Strata netto	618 077	-249 740	-508 056	484 567

Zgodnie z Uchwałą KNF, ocena uwzględnia rezultaty pracy Osoby Uprawnionej z trzech poprzednich lat kalendarzowych. Decyzja o przyznaniu Premii będzie podejmowana biorąc pod uwagę postanowienia Polityki, kryteria finansowe i niefinansowe oraz ocenę wyników całego Banku, a także ocenę wyników Banku w obszarze odpowiedzialności danej Osoby Uprawnionej. Zgodnie z Uchwałą KNF przy decyzji o wypłacie i wysokości Premii Rada Nadzorcza będzie również brać pod uwagę wyniki całego Banku za trzy poprzednie lata kalendarzowe. Premia może zostać wypłacona jeżeli przemawia za tym sytuacja finansowa całego Banku.

Premia stanowić będzie określony procent rocznego wynagrodzenia stałego brutto Osoby Uprawnionej.

Po ustaleniu wysokości Premii będzie ona wypłacana na zasadach określonych poniżej.

- 50% Premii zostanie wypłacone w gotówce w czterech transzach: 40% wypłacone będzie bez odroczenia, 60% zostanie odroczone i wypłacane w kolejnych latach w transzach po 20%,
- 50% Premii zostanie wypłacone w formie instrumentu finansowego motywującego do szczególnej dbałości o długoterminowy interes Banku – akcji "fantomowych". Akcje fantomowe będą spieniężane i wypłacane w 4 transzach: 40% odroczone zostanie na 5 miesięcy, a 60% będzie odroczone i spieniężane w trzech transzach po 20%.

Całość lub część Premii może być również wypłacana w formie warrantów subskrypcyjnych zgodnie z postanowieniami Uchwały Walnego Zgromadzenia Spółki.

W związku z planowanymi zmianami struktury prawno-organizacyjnej Banku polegającymi na przejęciu przez Bank wydzielonej części Banku BPH Spółka Akcyjna z siedzibą w Gdańsku obejmującej działalność podstawową Banku BPH z wyłączeniem działalności związanej z kredytami hipotecznymi w trybie art. 529 § 1 pkt 4 Kodeksu spółek handlowych na zasadach określonych w Umowie kupna akcji, Rada Nadzorcza uchwaliła 29 czerwca 2016 r. zasady bonusu transakcyjnego dla członków Zarządu Banku, w celu zmotywowania w szczególności

sposób członków Zarządu Banku do aktywnego współdziałania w procesie przygotowania i przeprowadzenia Transakcji aby zapewnić terminową i zgodną z założeniami strategicznymi realizację Transakcji. Bonus będzie mógł zostać przyznany i wypłacony, jeżeli zostaną spełnione warunki związane z przeprowadzeniem Transakcji i Fuzji Operacyjnej banków. Wypłata Bonusa nastąpi zgodnie z postanowieniami Polityki zmiennych składników wynagrodzeń.

Roczne wynagrodzenie zmienne wypłacane w instrumentach finansowych (akcjach fantomowych) osób zajmujących stanowiska kierownicze

W Banku obowiązuje Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku. Zasady Polityki ustalono w oparciu o postanowienia Uchwały Nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonania przeglądu procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz zasad ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku. Polityka promuje prawidłowe i skuteczne zarządzanie ryzykiem oraz zniechęca do podejmowania nadmiernego ryzyka (przekraczającego akceptowalny poziom ryzyka zatwierdzony przez Radę Nadzorczą lub Zarząd) w celu utrzymania solidnej bazy kapitałowej oraz mając na uwadze długoterminowy interes Banku, jego akcjonariuszy i klientów, wspiera realizację strategii Banku dotyczącej zrównoważonego rozwoju oraz ostrożnej polityki zarządzania ryzykiem, ogranicza konflikt interesów, pozwala utrzymać przejrzystą zależność pomiędzy indywidualnymi wynikami oraz indywidualnym wynagrodzeniem, poprzez koncentrację na celach powiązanych z odpowiedzialnością i realnym wpływem.

Polityka Zmiennych Składników Wynagrodzeń Osób Zajmujących Stanowiska Kierownicze w Alior Bank S.A. została przyjęta Uchwałą nr 97/2011, zmienioną następnie Uchwałami nr 33/2013, 55/2015 i 29/2016 Rady Nadzorczej Banku.

Bank identyfikuje stanowiska kierownicze w podlegające zasadom Polityki zmiennych składników wynagrodzeń. Osobami zajmującymi stanowiska kierownicze w Banku, podlegającymi rygorom Polityki, są:

- członkowie Zarządu;
- osoby zajmujące inne stanowiska wskazane przez Zarząd, po zasięgnięciu opinii Komitetu Rady Nadzorczej ds. Nominacji i Wynagrodzeń.

W przypadku wynagrodzenia zmiennego, podstawą do określenia łącznej wysokości wynagrodzenia zmiennego jest ocena efektów pracy danej osoby zajmującej stanowisko kierownicze w Banku oraz wyników Banku w obszarze odpowiedzialności tej osoby z uwzględnieniem wyników całego Banku. Przy ocenie indywidualnych efektów pracy bierze się pod uwagę kryteria finansowe i niefinansowe. Jako kryteria finansowe oraz niefinansowe przyjmuje się: wynik netto Banku, zwrot z kapitału, współczynniki adekwatności kapitałowej Banku, współczynniki płynności Banku, współczynniki rentowności Banku, kryterium zgodności z zasadami prawa i regulacjami wewnętrznymi, kryterium trwałości zatrudnienia oraz inne przyjęte w indywidualnych celach do realizacji dla poszczególnych pracowników.

Ocena wyników odbywa się corocznie w odniesieniu do poszczególnych okresów oceny obejmujących trzy poprzednie lata, tak, aby wysokość wynagrodzenia zmiennego uwzględniała cykl koniunkturalny Banku i ryzyko związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą.

Zmienne składniki wynagrodzenia nie podlegające Polityce, mają charakter wyjątkowy i występują jedynie przy rekrutacji nowych pracowników i ograniczają się do pierwszego roku zatrudnienia.

Wynagrodzenie stałe, w dacie jego przyznania, stanowi na tyle dużą część łącznego wynagrodzenia, aby możliwe było prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzenia, w tym obniżanie lub nie przyznawanie w ogóle zmiennych składników wynagrodzenia.

Łączne wynagrodzenie zmienne przyznawane osobom zajmującym stanowiska kierownicze w Banku nie ogranicza zdolności Banku do zwiększania jego bazy kapitałowej.

W przypadku ustalenia w indywidualnej umowie prawa do wynagrodzenia na wypadek rozwiązania umowy, wynagrodzenie to odzwierciedla nakład pracy, wydajność i jakość pracy w ciągu ostatnich trzech lat zajmowania stanowiska kierowniczego w Banku.

Połowa wynagrodzenia zmiennego stanowić ma zachętę do szczególnej dbałości o długoterminowy interes Banku. Wynagrodzenie zmienne jest przyznawane lub wypłacane, gdy odpowiada sytuacji finansowej całego Banku oraz jest uzasadnione wynikami Banku, efektami pracy jednostki organizacyjnej, w której osoba była zatrudniona oraz efektami pracy tej osoby. Wynagrodzenie zmienne powinno być rozliczane i wypłacane w sposób przejrzysty, zapewniający efektywną realizację polityki zmiennych składników wynagrodzeń.

Jeżeli Bank skorzysta z wyjątkowej interwencji publicznej, w szczególności na podstawie ustawy z dnia 12 lutego 2009 r. o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym (Dz. U. Nr 39, poz. 308, ze zm.) oraz ustawy z dnia 12 lutego 2010 r. o rekapitalizacji niektórych instytucji finansowych (Dz. U. Nr 40, poz. 226 oraz z 2011 r. Nr 38, poz. 196), to:

- w przypadku zagrożenia utrzymania solidnej bazy kapitałowej oraz terminowego wycofania się ze wsparcia publicznego, wynagrodzenie zmienne będzie wypłacane jedynie w przypadku, gdy Bank osiąga zysk netto;
- Bank dostosowuje wysokość i składniki wynagrodzenia w celu wsparcia prawidłowego zarządzania ryzykiem i długoterminowego wzrostu wyników Banku, w tym wprowadza ograniczenia wynagrodzeń Zarządu Banku;
- wynagrodzenie zmienne wypłaca się Zarządowi jedynie w uzasadnionych przypadkach;
- przydział składników wynagrodzenia zmiennego będzie miał miejsce na podstawie analizy realizacji celów, ustalonych w indywidualnych programach oraz przy zastosowaniu oceny związanego z wynikami rentowności i płynności Banku z zastrzeżeniem braku jakichkolwiek naruszeń przepisów regulacji prawnych oraz przepisów wewnętrznych Banku.

Wyniki Banku przyjmowane w celu określenia zmiennych składników wynagrodzenia, powinny uwzględniać koszt ryzyka Banku, koszt kapitału i ryzyka płynności w perspektywie długoterminowej.

Kierownicy komórki audytu wewnętrznego, komórki ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności, komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem i sprawy kadrowe są wynagradzane w zakresie wynagrodzenia zmiennego za osiągnięcie celów wynikających z pełnionych przez nich funkcji, a ich wynagrodzenie nie jest uzależnione od wyników gospodarczych uzyskiwanych w kontrolowanych przez nich obszarach działalności Banku.

Bank nie przyznaje osobom na stanowiskach kierowniczych nieokreślonych z góry świadczeń emerytalnych, przez które dla celów Polityki rozumie się świadczenia emerytalne przyznawane na zasadzie dobrowolności przez Bank indywidualnemu pracownikowi jako część pakietu wynagrodzenia zmiennego.

Osoby zajmujące stanowiska kierownicze w Banku nie mogą korzystać z własnych strategii hedgingowych lub ubezpieczeń dotyczących wynagrodzenia i odpowiedzialności, z wyłączeniem

ubezpieczeń obowiązkowych wynikających z przepisów szczególnych, które neutralizowałyby środki podejmowane w odniesieniu do tych osób w ramach realizacji Polityki. Osoby te składają stosowne oświadczenia w formie pisemnej, których rejestr i przechowywanie należy do obowiązków Dyrektora Departamentu Wynagrodzeń i Benefitów.

Zmienne składniki wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku przyznawane są na następujących zasadach:

- co najmniej 50% przyznanego wynagrodzenia zmiennego ma stanowić zachętę do szczególnej dbałości o długoterminowy interes Banku i składa się w związku z tym z instrumentów finansowych powiązanych z akcjami Banku, w tym w szczególności akcji fantomowych lub warrantów subskrypcyjnych. Pozostała część wynagrodzenia zmiennego przyznanego Osobom Uprawnionym wypłacana jest w formie pieniężnej.
- Co najmniej 40% wynagrodzenia zmiennego Osoby Uprawnionej innej niż członek Zarządu oraz co najmniej 60 % wynagrodzenia zmiennego Osoby Uprawnionej będącej członkiem Zarządu jest Odroczonym Wynagrodzeniem i jest odraczane na okres co najmniej 3 lat, to jest nie jest wypłacane po zakończeniu Okresu Oceny, a nabycie prawa i wypłata następuje w równych co najmniej trzech rocznych ratach. Rada Nadzorcza w odniesieniu do członków Zarządu oraz Zarząd w odniesieniu do Osób Uprawnionych innych niż Członkowie Zarządu każdorazowo podejmuje uchwałę o nabyciu prawa do danej transzy Odroczonego Wynagrodzenia przez Osobę Uprawnioną pod warunkiem spełnienia wymogów określonych w Polityce oraz Uchwale KNF.
- Zgodnie z zasadą proporcjonalności wprowadza się minimalną wartość kwotową wynagrodzenia zmiennego, które nie podlega odroczeniu ani wypłacie w instrumencie finansowym na poziomie 100.000 złotych brutto.

Rozliczenie akcji fantomowych następuje w środkach pieniężnych.

	Liczba akcji fantomowych	Średnia cena akcji dla wykonanych akcji fantomowych
Występujące na początek okresu (1.01.2016)	1 767	-
Przyznane w danym okresie	40 968	-
Umorzone w danym okresie	-	-
Wykonane w danym okresie	19 288	63,95
Występujące na koniec okresu (31.12.2016)	23 446	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu (31.12.2016)	-	-

Średnia data zapadalności instrumentu występującego na koniec okresu to czerwiec 2019 r.

38.Sprawy sporne

Wartość postępowań dotyczących zobowiązań lub wierzytelności Banku toczących się w 2016 r. nie przekroczyła 10% kapitałów własnych Banku. Zdaniem Banku żadne z pojedynczych postępowań toczących się w 2016 r. przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, jak również wszystkie postępowania łącznie nie stwarzają zagrożenia dla płynności finansowej Banku.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. w sprawach windykacyjnych z powództwa Banku wartość przedmiotu sporu wynosiła łącznie odpowiednio w sprawach dotyczących klientów biznesowych 113 060,3 tys. zł. oraz 536 003,9 tys. zł w sprawach dotyczących klientów detalicznych.

Na dzień 31 grudnia 2015 r. w sprawach windykacyjnych z powództwa Banku wartość przedmiotu sporu wynosiła łącznie odpowiednio w sprawach dotyczących klientów biznesowych 85 539,3 tys. zł. oraz 391 209,7 tys. zł w sprawach dotyczących klientów detalicznych.

W sprawach , w których Bank był pozwany wartość przedmiotu sporu na dzień 31.12.2016 r. wyniosła 167 566, 5 tys. zł. a na dzień 31.12.2015 40 883,5 tys.zł..

Wartość rezerw na sprawy sporne na koniec 2016 r. wyniosła 8 700 tys. zł. a na koniec 2015 r. 3 219 tys. zł.

39.Istotne zdarzenia po dacie bilansowej

W dniu 16 lutego 2017 r. agencja Fitch Ratings Ltd. utrzymała rating podmiotu nadany Alior Bankowi S.A. w dniu 5 września 2013 na niezmienionym poziomie BB z perspektywą stabilną. W swoim raporcie Agencja Fitch wskazała, że ocena rentowności Alior na poziomie „BB” odzwierciedla jego szybką ekspansję kredytową oraz wyższy apetyt na ryzyko kredytowe niż konkurencja.

Wyraźne i długotrwałe osłabienie polskiej gospodarki (nie scenariusz bazowy Fitch) w istotny sposób wpływające na jakość aktywów banku, kapitalizacji i dochodowości, mogły doprowadzić do jego zaniżonej oceny rentowności.

Agencja Fitch nie przewiduje żadnych pozytywnych działań ratingowych w najbliższym czasie, przy czym wskazuje, że następujące czynniki byłyby pozytywne dla profilu kredytowego banku i w połączeniu mogłyby doprowadzić do uaktualnienia swojej oceny rentowności: silniejsza kapitalizacja, umiarkowanie wskaźników wzrostu, stabilna jakość aktywów i dłuższe odnotowanie stałej rentowności w środowisku niskich stóp procentowych i podatku bankowego.

40.Ustanowienie Programów Emisji Obligacji

28 grudnia 2015 r. Rada Nadzorcza Banku wyraziła zgodę na otwarcie przez Zarząd Publicznego Programu Emisji Obligacji Podporządkowanych Alior Bank S.A. oraz upoważniła Zarząd Banku do zaciągania zobowiązań finansowych w drodze emisji przez Bank w seriach do 800 000 niezabezpieczonych, podporządkowanych obligacji na okaziciela o wartości nominalnej 1 000 zł każda(w ramach Programu Emisji).

- łączna wartość nominalna Obligacji emitowanych w ramach Programu Emisji nie przekroczy kwoty 800 000 000 zł.
- Obligacje będą emitowane i oferowane w seriach w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy od daty zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Finansowego prospektu emisyjnego podstawowego przygotowanego w związku z Programem Emisji.
- Okres zapadalności obligacji emitowanych w ramach Programu Emisji wynosić będzie od 5 do 10 lat od dnia emisji danej serii obligacji.
- Świadczenia wynikające z obligacji będą miały wyłącznie charakter pieniężny.
- Obligacje będą emitowane w trybie art. 33 pkt 1 Ustawy o obligacjach.
- Obligacje nie będą miały postaci dokumentu i będą rejestrowane w depozycie papierów wartościowych prowadzonym zgodnie z przepisami ustawy o obrocie na podstawie umowy z Krajowym Depozytem Papierów Wartościowych S.A. lub spółką, o której mowa w art. 5 ust. 10 Ustawy o obrocie, w przypadku przekazania jej przez KDPW wykonywania czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 1 pkt 1 Ustawy o obrocie.
- Warunki emisji każdej serii Obligacji zawierać będą postanowienia dotyczące zakwalifikowania ich jako składnika funduszy własnych zgodnie z przepisami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz. U. UE L 176 z 27.6.2013, s. 1).
- Zarząd Banku będzie się ubiegał o dopuszczenie i wprowadzenie Obligacji do obrotu na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie

S.A. (dalej „GPW”) w ramach systemu Catalyst lub wprowadzenie Obligacji do obrotu w alternatywnym systemie obrotu prowadzonym przez GPW lub BondSpot S.A. w ramach systemu Catalyst.

Jednocześnie Rada Nadzorcza upoważniła Zarząd Banku do określania ostatecznych warunków emisji poszczególnych serii Obligacji emitowanych w ramach Programu Emisji, dokonywania przydziału Obligacji na rzecz inwestorów oraz podjęcia wszelkich innych czynności mających na celu realizację Programu Emisji.

W dniu 12 kwietnia 2016 r. Komisja Nadzoru Finansowego zatwierdziła prospekt emisyjny Banku sporządzony w związku z: (i) ofertami publicznymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do 800 000 niezabezpieczonych, podporządkowanych obligacji na okaziciela o wartości nominalnej 1 000 zł każda emitowanych w ramach Publicznego Programu Emisji Obligacji Podporządkowanych Alior Bank S.A. oraz (ii) zamiarem ubiegania się o dopuszczenie i wprowadzenie do 800 000 Obligacji do obrotu na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. w ramach systemu Catalyst.

W dniu 16 września 2016 r. Zarząd Banku podjął uchwałę o odstąpieniu z dniem 16 września 2016 r. od przeprowadzania, na podstawie ww. prospektu emisyjnego podstawowego, dalszych ofert publicznych obligacji oraz od ubiegania się o dopuszczenie dalszych obligacji do obrotu na rynku regulowanym, emitowanych w ramach Publicznego Programu Emisji. Na dzień jej podjęcia, decyzja wynikała z braku zamiaru emitowania w najbliższym okresie przez Bank dalszych podporządkowanych obligacji w ofertach publicznych na podstawie ww. prospektu emisyjnego. Dla uniknięcia wątpliwości, Zarząd Banku potwierdził w ogłoszeniu, że decyzja nie oznacza utraty ważności przez Publiczny Program Emisji, miała zaś na celu doprowadzenie do wygaśnięcia ważności prospektu emisyjnego, co zgodnie z art. 49 ust. 1b pkt 2 Ustawy o Ofercie Publicznej, nastąpiło z dniem przekazania do publicznej wiadomości ww. ogłoszenia, czyli 16 września 2016 r.

Do dnia 31 grudnia 2016 r. w ramach Publicznego Programu Emisji Bank przeprowadził emisje dwóch serii obligacji podporządkowanych:

Nazwa serii	Nazwa skrócona	ISIN	Wartość serii (PLN)	Data emisji	Data wykupu	Rynek notowań
P1A	ALR0522	PLALIOR00151	150 000 000	2016-04-27	2022-05-16	RR GPW
P1B	ALR0524	PLALIOR00169	70 000 000	2016-04-29	2024-05-16	RR GPW

41. Rating

W ramach przygotowania pierwszej oferty publicznej, Alior Bank S.A. zobowiązał się wobec Komisji Nadzoru Finansowego do niezwłocznego podjęcia z początkiem 2013 r. działań mających na celu pozyskanie oceny ratingowej przyznawanej przez renomowaną międzynarodową agencję ratingową.

W dniu 16 lutego 2017 r. agencja Fitch Ratings Ltd. utrzymała rating podmiotu nadany Alior Bankowi S.A. w dniu 5 września 2013 na niezmiennym poziomie BB z perspektywą stabilną. W swoim raporcie Agencja Fitch wskazała, że ocena rentowności Alior na poziomie „BB” odzwierciedla jego szybką ekspansję kredytową oraz wyższy apetyt na ryzyko kredytowe niż konkurencja.

Pełna ocena ratingowa Banku nadana przez agencję Fitch prezentuje się następująco:

1. Rating długoterminowy podmiotu (Long-Term Foreign Currency IDR): BB perspektywa stabilna;
2. Rating krótkoterminowy podmiotu (Short-Term Foreign Currency IDR): B;
3. Długoterminowy rating krajowy (National Long-Term Rating): BBB+(pol), perspektywa stabilna;
4. Krótkoterminowy rating krajowy (National Short-Term Rating): F2(pol);
5. Viability Rating (VR): bb;
6. Rating wsparcia (Support Rating): 5;
7. Minimalny rating wsparcia (Support Rating Floor): 'No Floor'.

Definicje ratingów Fitch dostępne są na stronie Agencji pod adresem www.fitchratings.com, gdzie publikowane są także ratingi, kryteria oraz metodyki.

Noty objaśniające dotyczące ryzyka

Zarządzanie ryzykiem należy do najważniejszych procesów wewnętrznych w Alior Banku S.A. Nadrzędnym celem polityki zarządzania ryzykiem jest zapewnienie wczesnego rozpoznawania i odpowiedniego zarządzania wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka związanymi z prowadzoną działalnością. Bank wyodrębnił następujące rodzaje ryzyka wynikające z prowadzonej działalności:

- ryzyko rynkowe, obejmujące także ryzyko stopy procentowej księgi bankowej, ryzyko płynności, ryzyko walutowe oraz ryzyko cen towarów;
- ryzyko kredytowe;
- ryzyko operacyjne.

42. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe definiuje się jako prawdopodobieństwo poniesienia przez Bank potencjalnej straty, gdy zaistnieją niekorzystne zmiany cen rynkowych (ceny akcji, kursy walutowe, krzywe rentowności) czynników rynkowych (zmiennosc wycen instrumentów finansowych, korelacja zmian cen pomiędzy poszczególnymi instrumentami), a także zachowań klientów (zrywalność bazy depozytowej, wcześniejsze spłaty kredytów).

Proces zarządzania ryzykiem rynkowym i płynności zakłada m.in realizację następujących celów:

- znaczące ograniczenie zmienności wyniku oraz zmian wartości ekonomicznej kapitałów własnych Banku;
- kształtowanie optymalnej, pod względem rentowności i potencjalnego wpływu na wartość ekonomiczną kapitału, struktury aktywów i pasywów (księga bankowa);
- dostarczanie klientom podstawowych produktów skarbowych wspomagających zarządzanie ryzykiem związanym z prowadzeniem ich działalności (cel zabezpieczający);
- zapewnienie wypłacalności i pełnej dostępności płynnych środków w każdym momencie działania, nawet przy założeniu wystąpienia negatywnych scenariuszy rynkowych;
- zapewnienie zgodności funkcjonujących w Banku procesów z wymogami regulacyjnymi dotyczącymi zarządzania ryzykiem rynkowym oraz wysokością utrzymywanych w tym celu kapitałów własnych.

Proces zarządzania ryzykiem rynkowym i płynności odbywa się w ramach przyjętych przez Bank polityk zarządzania ryzykiem i obejmuje jego identyfikację, pomiar, monitorowanie i raportowanie. Dotyczy również kontroli transakcji skarbowych przez ustalanie i weryfikację zasad ich zawierania, organizacji i wyceny.

W obrębie poszczególnych funkcji istnieje jasny rozdział kompetencji i odpowiedzialności oraz zasad określonych wewnętrznymi regulacjami. Kluczową rolę odgrywa Departament Ryzyka Finansowego, który w sposób niezależny przygotowuje cyklicznie raporty, wykorzystujące przyjęte przez Bank modele oraz miary ryzyka, i dostarcza je odpowiednim jednostkom, w tym okresowo członkom Zarządu, Rady Nadzorczej i ALCO (Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami). Do zadań tego departamentu należą m.in.:

- definiowanie zasad zarządzania ryzykiem rynkowym i płynności;
- analiza i raportowanie profilu ryzyka Banku;
- wyznaczanie wielkości kapitału ekonomicznego na pokrycie ryzyka rynkowego i płynności;
- rekomendowanie bieżących działań związanych z zarządzaniem ryzykiem księgi bankowej;
- tworzenie wszelkich regulacji definiujących proces zawierania transakcji skarbowych na rynku międzybankowym oraz z klientami Banku, w tym tworzenie wzorów dokumentacji;
- koordynowanie procesu wprowadzania nowych produktów skarbowych oraz ocena ryzyka z nim związanego;
- wspieranie oraz obsługa działalności ALCO.

Zawieranie transakcji skarbowych z klientami Banku leży w gestii Departamentu Skarbu, a wyłączne prawo do zawierania transakcji na rynku międzybankowym – Zespołu Transakcji Międzybankowych, który ma jednocześnie wyłączne kompetencje do utrzymywania otwartych pozycji ryzyka rynkowego w ramach księgi handlowej i zawierania transakcji skarbowych na rachunek własny Banku. Celem zawierania transakcji jest zarządzanie ryzykiem pozycji portfela handlowego w ramach ustanowionych limitów oraz realizacja polityki w zakresie zarządzania ryzykiem księgi bankowej prowadzonej w ramach ustanowionych limitów.

Za niezależność bieżącej kontroli wewnętrznej działalności skarbowej, w tym rozliczania transakcji, odpowiedzialny jest Departament Operacji. Funkcjonuje on jako jednostka w pełni niezależna od Departamentu Skarbu. Szczelność i dokładność nadzoru sprawowanego przez Departament Operacji jest podstawą ograniczenia ryzyka operacyjnego związanego z działalnością skarbową Banku.

Nadzór nad wymienionymi jednostkami Banku został rozdzielony do szczebla Członka Zarządu, co stanowi dodatkowy czynnik gwarantujący niezależność ich działania. Pełna struktura organizacyjna oraz podział kompetencyjny zostały szczegółowo zdefiniowane przez Zarząd Banku w regulaminie organizacyjnym Centrali. W procesie zarządzania ryzykiem rynkowym aktywną rolę odgrywają Rada Nadzorcza i Zarząd Banku oraz Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO).

Komitet ALCO sprawuje bieżącą kontrolę nad zarządzaniem ryzykiem rynkowym, w tym ryzykiem płynności. Podejmuje wszelkie decyzje z tym związane, jeśli nie zostały one uprzednio zakwalifikowane do wyłącznych kompetencji Zarządu bądź Rady Nadzorczej.

Do obowiązków ALCO należą m.in.:

- sprawowanie bieżącej kontroli nad zarządzaniem ryzykiem rynkowym związanym z księgą handlową i księgą bankową, w tym wydawanie decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem dotyczącym obu ksiąg;
- akceptacja limitów operacji Banku na rynkach pieniężnych i kapitałowych;
- sprawowanie bieżącej kontroli nad zarządzaniem płynnością w Banku związanej z księgą handlową i księgą bankową;
- zlecanie działań związanych z pozyskiwaniem źródeł finansowania działalności Banku oraz nadzór nad realizacją planu finansowania;

- wydawanie decyzji w zakresie zarządzania portfelami modelowymi.

Podstawowe założenia strategii zarządzania ryzykiem rynkowym i płynności w Banku, przewidzianym w danym okresie budżetowym, przybierają formę Polityki Zarządzania Aktywami i Pasywami, opracowywanej w cyklu rocznym przez Departament Ryzyka Finansowego i przedstawianej przez Zarząd do akceptacji Radzie Nadzorczej w ramach akceptacji budżetu rocznego. Obowiązuje ona do momentu jej następnej aktualizacji.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem, m.in.:

- corocznie określając strategię Banku w zakresie zarządzania ryzykiem rynkowym poprzez akceptację polityki zarządzania aktywami i pasywami;
- akceptując strategię zarządzania ryzykiem rynkowym Banku, w tym głównych limitów ryzyka;
- kontrolując zgodność polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze strategią i planem finansowym poprzez dokonywanie regularnego przeglądu profilu ryzyka rynkowego Banku na podstawie otrzymywanych raportów;
- rekomendując działania skierowane na zmianę profilu ryzyka Banku.

Informacje o charakterze i poziomie ryzyka przekazywane są Radzie Nadzorczej przez Zarząd, z wyjątkiem wyników kontroli wewnętrznej systemu zarządzania ryzykiem rynkowym, które przekazywane są przez dyrektora Departamentu Audytu Wewnętrznego.

Zarząd Banku jest odpowiedzialny m.in. za:

- nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem rynkowym i płynności, monitorowanie i sprawozdawanie na temat ryzyka;
- określanie odpowiedniej organizacji oraz podziału zadań w zakresie zawierania transakcji skarbowych;
- akceptację polityk i instrukcji regulujących zarządzanie ryzykiem rynkowym i płynności w Banku oraz sprawne funkcjonowanie systemów identyfikacji;
- wyznaczanie limitów szczegółowych dla ograniczenia ryzyka Banku oraz zapewnienie odpowiedniego mechanizmu ich monitorowania i powiadamiania o przekroczeniach.

W Banku ekspozycja na ryzyko rynkowe i płynności jest formalnie ograniczana przez system limitów, okresowo aktualizowanych, wprowadzanych uchwałą Rady Nadzorczej lub Zarządu, obejmujących wszystkie miary ryzyka, których poziom jest monitorowany i raportowany przez niezależne od biznesu jednostki organizacyjne Banku. W Banku funkcjonują trzy rodzaje limitów, różniące się zakresem oraz sposobem funkcjonowania: limity podstawowe, limity uzupełniające, limity stress-test. Zarządzanie ryzykiem rynkowym skupia się na potencjalnych zmianach wyniku ekonomicznego; poprzez funkcjonujące w Banku wymagania jakościowe związane z procesem zarządzania ryzykiem (system kontroli wewnętrznej, wdrażanie nowych produktów, analiza ryzyka prawnego, analiza ryzyka operacyjnego) ograniczane są również ryzyka niekwantyfikowalne, związane z prowadzeniem działalności skarbowej.

Bank szacuje na potrzeby ryzyka rynkowego Value-at-Risk wykorzystując moduł analityczny systemu skarbowego. Bank wykorzystuje parametryczny model VaR zgodnie z metodologią JP Morgana (RiskMetrics). Szacowany 99% 1-dniowy VaR może być przeskalowany na inne terminy poprzez mnożenie zmienności przez pierwiastek wielokrotności terminu 1-dniowego (np. VaR 10-dniowy wyznacza się przemnażając VaR 1-dniowy przez $\sqrt{10}$).

Poniższa tabela prezentuje VaR dla Banku w podziale na księgę bankową i handlową na koniec lat 2016 i 2015.

VaR (w tys. PLN)	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Księga bankowa	11 849	6 361
Księga handlowa	1 909	2 464
Razem	12 314	7 492

43. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe definiowane jest jako ryzyko wystąpienia straty spowodowanej zmianą kursów walutowych. Bank dodatkowo wyróżnia wpływ kursu walutowego na swoje wyniki w perspektywie długookresowej, na skutek przewalutowania przyszłych przychodów i kosztów walutowych po potencjalnie bardziej niekorzystnym kursie. Ryzyko związane z przyszłymi wynikami może być zarządzane w ramach walutowego portfela modelowego.

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest identyfikacja obszarów działalności Banku, które mogą być na nie narażone, i podejmowanie przedsięwzięć maksymalnie ograniczających ewentualne straty z tego tytułu. Zarząd Banku określa profil ryzyka walutowego, który musi cechować się zgodnością z obowiązującym planem finansowym Banku.

W ramach procesu zarządzania ryzykiem walutowym Banku zobowiązana jest do monitorowania i raportowania wielkości wszystkich zajmowanych pozycji walutowych oraz wartości zagrożonej, szacowanej zgodnie z przyjętym modelem, w ramach uchwalonych limitów. Bank zamyka każdą znaczącą pozycję walutową zawierając transakcję przeciwstawną na rynku, eliminując w ten sposób ryzyko walutowe. Otwarte pozycje walutowe są utrzymywane w granicach limitów uchwalonych przez Radę Nadzorczą. Bank przeprowadza okresowe analizy potencjalnych scenariuszy w celu pozyskania informacji o narażeniu Banku na ryzyko walutowe w sytuacji szokowych zmian kursów walutowych.

Bank może także przeprowadzać transakcje zabezpieczania przyszłych przepływów walutowych o odpowiednio wysokiej pewności realizacji (np. koszt czynszu, dochód odsetkowy netto denominowany w walutach obcych). Ich celem jest ograniczanie zmienności wyniku w bieżącym roku kalendarzowym o nie więcej niż 60%.

Główne narzędzia zarządzania ryzykiem walutowym w Alior Banku to:

- wewnętrzne procedury dotyczące zarządzania ryzykiem walutowym;
- wewnętrzne modele i miary ryzyka walutowego;
- limity i wartości progowe na ryzyko walutowe;
- ograniczenia dopuszczalnych transakcji walutowych;
- testy warunków skrajnych.

Podstawowym narzędziem pomiaru ryzyka walutowego w Banku jest model wartości zagrożonej (VaR – Value at Risk), który oznacza potencjalną wartość straty na utrzymywanych pozycjach walutowych związanych ze zmianami kursów walutowych, przy zachowaniu założonego poziomu ufności oraz okresu utrzymania pozycji. Do wyznaczenia VaR Bank stosuje metodę wariancji–kowariancji przy zachowaniu poziomu ufności równego 99%. Wielkość jest ustalana codziennie dla poszczególnych obszarów odpowiedzialnych za podejmowanie i zarządzanie ryzykiem, indywidualnie oraz łącznie.

Na koniec grudnia 2016 r. maksymalna strata na posiadanym przez Bank portfelu walutowym (zarządzanym w ramach księgi handlowej), wyznaczona w oparciu o VaR w horyzoncie czasowym 10 dni, mogła wynieść 279 628,70 zł, przy zakładanym poziomie ufności 99%.

	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Horyzont [dni]	10	10
VaR [zł]	279 628,70	106 408,93

Statystyka VaR na portfelu walutowym Banku w latach 2016 i 2015

VaR (tys. PLN)	Za rok 2016	Za rok 2015
Min	21,48	18,81
Średni	310,62	116,52
Max	4 748,08	1 277,16

Założenie normalności rozkładu zmian wartości czynników ryzyka w modelu VaR może w praktyce prowadzić do niedoszacowania strat w skrajnych scenariuszach (zjawisko „grubych ogonów”). W związku z tym Bank przeprowadza testy warunków skrajnych.

Wykorzystanie limitu stress-test dla pozycji walutowej, wyznaczane jako maksymalna strata Banku w przypadku wystąpienia najbardziej niekorzystnej z dziennych zmian kursów walutowych, jakie wystąpiły w ciągu ostatnich co najmniej czterech lat, w dniu 31 grudnia 2016 r. wyniosło 38 306,42 zł, a na koniec 2015 r. wyniosło 135 952 zł. Poniżej statystyka stress-testu pozycji walutowej za 2016 oraz 2015 r.

Statystyka stress-testu pozycji walutowej za 2016 r. (w tys. PLN)

Minimalny	Średni	Maksymalny
7,23	69,41	206,89

Statystyka stress-testu pozycji walutowej za 2015 r. (w tys. PLN)

Minimalny	Średni	Maksymalny
6,88	95,85	953,41

44. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej definiowane jest jako ryzyko negatywnego wpływu poziomu rynkowych stóp procentowych na bieżący wynik lub wartość bieżącą netto kapitałów Banku. Ze względu na politykę ograniczania ryzyka w księdze handlowej, Bank przywiązuje szczególną wagę do specyficznych aspektów ryzyka stopy procentowej związanych z księgą bankową, jak:

- ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania;
- ryzyko bazowe, czyli wpływ nierównoległej zmiany różnych indeksów referencyjnych o zbliżonym terminie przeszacowania na wynik Banku;
- modelowanie rachunków o nieokreślonym terminie zapadalności/wymagalności oraz wysokości oprocentowania ustalanego przez Bank (np. dla depozytów bieżących);
- wpływ na ryzyko z tytułu pozycji pozaodsetkowych (np. kapitał, majątek trwałe).

Jedną z metod szacowania ekspozycji Banku na ryzyko stopy procentowej jest wyznaczanie wielkości BPV, która określa szacowaną zmianę wyceny danej transakcji/pozycji w wyniku przesunięcia krzywej dochodowości w danym jej punkcie o 1 punkt bazowy. Wartości BPV mierzy się codziennie w każdym punkcie krzywej, w odniesieniu do każdej waluty. Oszacowanie BPV w dniu 31 grudnia 2016 r. oraz 31 grudnia 2015 r. przedstawiają tabele:

BPV na koniec 2016 r. rozbitcie na tenory:

Waluta	Do 6 miesięcy	6 miesięcy - 1 rok	1 rok - 3 lata	3 - 5 lat	5 - 10 lat	Łącznie
PLN	-19,2	305,4	604,9	111,3	-433,5	568,9
EUR	-16,4	0,3	-28,8	-43,7	-34,5	-123,1
USD	12,5	11,1	-12,6	-0,2	-0,9	9,9
CHF	-0,6	-0,3	-1,6	-0,2	0,0	-2,7
GBP	0,1	2,5	0,2	0,0	0,0	2,8
Inne	-1,6	-5,0	2,8	-0,1	0,0	-3,9
Razem	-25,2	314,0	564,9	67,1	-468,9	451,9

BPV na koniec 2015 r. rozbitcie na tenory

Waluta	Do 6 miesięcy	6 miesięcy - 1 rok	1 rok - 3 lata	3 - 5 lat	5 - 10 lat	Łącznie
PLN	-192,3	17,3	369,8	-140,0	30,3	85,2
EUR	-19,1	-16,2	-19,7	-13,8	-6,6	-75,4
USD	6,1	11,3	-6,2	-6,8	-0,4	4,0
CHF	0,4	-0,1	-1,4	0,0	0,0	-1,1
GBP	0,6	1,7	0,1	0,0	0,0	2,5
Inne	-0,5	-1,6	0,0	0,0	0,0	-2,1
Razem	-204,8	12,4	342,6	-160,6	23,3	13,1

Statystyka BPV za okres styczeń – grudzień 2016 r:

Księga	Minimalny	Średni	Maksymalny
Księga bankowa	-2 458,56	-753,75	-375,22
Księga handlowa	-49,28	-11,39	32,77
ALCO	499,05	969,52	1 814,16
Razem	-770,67	204,38	582,90

Statystyka BPV za okres styczeń – grudzień 2015 r.

Księga	Minimalny	Średni	Maksymalny
Księga bankowa	-511,97	-213,39	1,60
Księga handlowa	-35,65	-8,42	38,60
ALCO	-235,41	155,36	543,18
Razem	-378,96	-66,44	249,33

Jednocześnie w celu szacowania poziomu ryzyka stopy procentowej Bank stosuje opisany wyżej model wartości zagrożonej (VaR). Mierzony tą metodą kapitał ekonomiczny na pokrycie ww. rodzaju ryzyka na koniec lat 2016 i 2015 prezentuje poniższa tabela (99% VaR o horyzoncie 10 dni).

Statystyka VaR za okres styczeń – grudzień 2016 r.

Księga	Minimalny	Średni	Maksymalny
Księga bankowa	3 493	10 935	32 883
Księga handlowa	588	1 650	5 485
Razem	3 733	11 687	38 120

Statystyka VaR za okres styczeń – grudzień 2015 r.

Księga	Minimalny	Średni	Maksymalny
Księga bankowa	2 389	7 960	13 498
Księga handlowa	611	1 527	2 622
Razem	3 347	8 533	14 973

Do celów zarządzania ryzykiem stopy procentowej Bank wyróżnia działalność handlową, obejmującą papiery wartościowe i instrumenty pochodne, zawarte w celach handlowych, oraz działalność bankową, obejmującą pozostałe papiery wartościowe, emisje własne, pożyczki, depozyty, kredyty oraz transakcje pochodne służące zabezpieczeniu ryzyka księgi bankowej. Ponadto Bank przeprowadza analizę scenariuszy obejmującą m.in. wpływ określonych zmian stóp procentowych na przyszły wynik odsetkowy oraz wartość ekonomiczną kapitału. W ramach tych scenariuszy utrzymuje wewnętrzne limity, których utylizacja mierzona jest codziennie. Wykorzystanie limitu zmiany wartości ekonomicznej kapitału przy przesunięciu równoległym krzywych procentowych o +/- 200 p.b. oraz przesunięciach nierównoległych przy scenariuszach +/- 100/400 p.b. (w tenorach 1M/10Y, pomiędzy nimi interpolacja liniowa przesunięcia) na koniec grudnia 2016 r. (w tys. PLN) przedstawiono niżej.

scenariusz (1M/10Y)	Zmiana wartości ekonomicznej kapitału
+400 / +100	233 976
+100 / +400	30 853
+200 / +200	106 192
- 200 / - 200	-108 574
- 100 / - 400	-44 898
- 400 / - 100	-107 990

45. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności oznacza ryzyko niemożności zrealizowania, na dogodnych dla Banku warunkach i po rozsądnej cenie, zobowiązań płatniczych wynikających z pozycji bilansowych i pozabilansowych, które Bank posiada. Polityka zarządzania ryzykiem płynności w Banku polega zatem na utrzymaniu własnych pozycji płynnościowych tak, aby w każdym momencie można było wypełnić zobowiązania płatnicze za pomocą dostępnych środków w kasie, wpływów z transakcji o danej dacie zapadalności lub za pomocą sprzedaży zbywalnych aktywów, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów utrzymania płynności.

W Banku funkcjonuje powołany specjalnie do celów zarządzania aktywami i pasywami Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami. Strategia dotycząca ryzyka płynności, w tym akceptowalny poziom ryzyka, zakładana struktura bilansu oraz plan finansowania jest zatwierdzana przez Zarząd Banku, a następnie akceptowana przez Radę Nadzorczą Banku. Za zawieranie transakcji międzybankowych odpowiada Departament Skarbu, rozliczanie i księgowanie transakcji ma miejsce w Pionie Operacji, natomiast monitorowanie i pomiar ryzyka płynności odbywa się w Dziale Zarządzania Ryzykami Finansowymi. Podział kompetencji w zakresie zarządzania ryzykiem płynności jest jasny oraz zapewnia rozdzielenie do poziomu Członka Zarządu, co gwarantuje pełną niezależność ich działania. W roku 2016 działalność skarbową oraz zarządzanie ryzykiem płynności były w pełni scentralizowane na poziomie Alior Banku S.A.

W ramach zarządzania ryzykiem płynności Bank realizuje następujące cele:

- zapewnienie zdolności do terminowego regulowania wszelkich zobowiązań w każdej chwili;

- utrzymanie na odpowiednim poziomie aktywów płynnych tj. bufora nieobciążonych wysokiej jakości aktywów płynnych na wypadek nagłego pogorszenia się sytuacji płynnościowej;
- ustalenie skali podejmowanego przez Bank ryzyka płynności, poprzez ustanowienie wewnętrznych limitów płynności, horyzontu przeżycia w warunkach skrajnych,
- minimalizowanie ryzyka przekroczenia zdefiniowanych w Banku limitów płynności;
- monitorowanie sytuacji płynnościowej Banku w celu utrzymania płynności i uruchomienia planu awaryjnego w sytuacji awaryjnej;
- zapewnienie zgodności funkcjonujących w Banku procesów z wymogami regulacyjnymi dotyczącymi zarządzania ryzykiem płynności.

Wymienione wyżej cele realizowane są w sposób niezależny przez odpowiednie jednostki organizacyjne, których kompetencje i odpowiedzialność są jasno określone w wewnętrznych regulacjach. W ramach procesu zarządzania płynnością Banku:

- opracowuje procedury i polityki płynności, w tym plan finansowania na kolejne lata działalności Banku;
- zarządza planami awaryjnymi w zakresie płynności;
- zarządza zabezpieczeniami i obciążeniami aktywów;
- monitoruje limity płynności oraz wskaźniki wczesnego ostrzegania identyfikujące negatywne trendy mogące mieć wpływ na wzrost ryzyka płynności;
- okresowo przeprowadza (w postaci raportów) analizy kategorii i czynników mających wpływ na aktualny i przyszły poziom płynności;
- przeprowadza testy warunków skrajnych ryzyka płynności.

Wśród wykorzystywanych miar zarządzania płynnością Banku wyróżnia współczynniki i powiązane z nimi limity następujących rodzajów płynności:

- płynność płatnicza – zdolność do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty. W ramach zarządzania płynnością płatniczą Bank skupia się na analizie płynności natychmiastowej oraz bieżącej (do 7 dni);
- płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- płynność średnioterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań w terminie zapadalności w okresie powyżej 1 i do 12 miesięcy;
- płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie dłuższym niż 12 miesięcy.

W ramach zarządzania ryzykiem płynności Bank dokonuje również analizy profilu zapadalności/wymagalności w dłuższym terminie, zależnej w dużym stopniu od przyjętych założeń w zakresie kształtowania się przyszłych przepływów gotówkowych związanych z pozycjami aktywów i pasywów. Założenia uwzględniają:

- stabilność pasywów o nieokreślonych terminach wymagalności (np. rachunki bieżące, zerwania i odnowienia depozytów, poziom ich koncentracji);
- możliwość skrócenia terminu zapadalności określonych pozycji aktywów (np. kredyty hipoteczne z możliwością wcześniejszej spłaty);
- możliwość zbycia pozycji aktywów (portfel płynnościowy) i podlegają akceptacji Komitetu ALCO oraz Zarządu Banku.

Wyznaczając urealnioną lukę płynności, Bank posługuje się modelowymi wagami osadu depozytów/spłacalności kredytów, wyznaczonymi na podstawie wdrożonego modelu statystycznego oraz historycznych obserwacji sald dla poszczególnych produktów.

Zestawienie terminów zapadalności/wymagalności przepływów kontraktowych aktywów i pasywów Banku na dzień 31 grudnia 2016 roku (w mln zł):

2016-12-31	1D	1M	3M	6M	1Y	2Y	5Y	5Y+	RAZEM
AKTYWA	11 580	3 860	1 662	2 804	4 739	7 958	18 107	26 061	76 771
Gotówka i Nostro	1 470	0	0	0	0	0	0	0	1 470
Należności od banków	1 501	0	0	0	145	0	0	0	1 646
Należności od klientów	8 609	805	1 643	2 154	4 186	6 376	14 378	22 404	60 555
Papiery Wartościowe	0	3 055	19	650	408	1 582	3 729	901	10 344
Pozostałe aktywa	0	0	0	0	0	0	0	2 756	2 756
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	-29 558	-7 401	-4 911	-4 179	-3 527	-3 353	-1 550	-7 014	-61 493
Zobowiązania wobec banków	-63	0	-1	-2	-16	-182	-92	-71	-427
Zobowiązania wobec klientów	-29 495	-5 287	-4 771	-4 026	-3 004	-1 870	-219	-43	-48 715
Emisje własne	0	-76	-139	-151	-507	-1 301	-1 239	-677	-4 090
Kapitały własne	0	0	0	0	0	0	0	-6 223	-6 223
Pozostałe zobowiązania	0	-2 038	0	0	0	0	0	0	-2 038
Luka bilansowa	-17 978	-3 541	-3 249	-1 375	1 212	4 605	16 557	19 047	15 278
Skumulowana luka bilansowa	-17 978	-21 519	-24 768	-26 143	-24 931	-20 326	-3 769	15 278	
Instrumenty pochodne – wpływy	0	5 473	1 894	671	1 215	740	423	63	10 479
Instrumenty pochodne – wypływy	0	-5 474	-1 875	-669	-1 181	-735	-411	-62	-10 407
Instrumenty pochodne – netto	0	-1	19	2	34	5	12	1	72
Linie gwarancyjne i finansowe	13 873	7	12	19	119	107	13	8	14 157
Luka pozabilansowa	13 873	5	31	20	153	113	25	9	14 229
Luka ogółem	-4 104	-3 537	-3 217	-1 354	1 366	4 717	16 582	19 056	29 509
Luka skumulowana ogółem	-4 104	-7 638	-10 855	-12 209	-10 843	-6 126	10 455	29 509	

Zestawienie terminów zapadalności/wymagalności przepływów kontraktowych aktywów i pasywów Banku na dzień 31 grudnia 2015 roku (w mln zł):

31.12.2015	1D	1M	3M	6M	1Y	2Y	5Y	5Y+	RAZEM
AKTYWA	7 741	539	1 253	1 811	4 015	5 843	11 730	19 477	52 409
Gotówka i Nostro	2 089	0	0	0	0	0	0	0	2 089
Należności od banków	113	0	0	0	171	0	0	0	284
Należności od klientów	5 539	506	1 234	1 512	3 213	4 471	9 491	17 016	42 982
Papiery Wartościowe	0	33	19	299	631	1 372	2 239	640	5 233
Pozostałe aktywa	0	0	0	0	0	0	0	1 821	1 821
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	-14 823	-5 736	-5 442	-4 980	-1 932	-1 602	-1 348	-4 479	-40 342
Zobowiązania wobec banków	-815	0	-1	-1	-1	-205	-46	0	-1 069
Zobowiązania wobec klientów	-14 008	-4 868	-5 429	-4 708	-1 725	-655	-51	-25	-31 469
Emisje własne	0	0	-12	-271	-206	-742	-1 251	-935	-3 417
Kapitały własne	0	0	0	0	0	0	0	-3 519	-3 519
Pozostałe zobowiązania	0	-868	0	0	0	0	0	0	-868
Luka bilansowa	-7 082	-5 197	-4 189	-3 169	2 083	4 241	10 382	14 998	12 067
Skumulowana luka bilansowa	-7 082	-12 279	-16 468	-19 637	-17 554	-13 313	-2 931	12 067	0
Instrumenty pochodne – wpływy	0	2 455	763	536	1 722	1 108	407	60	7 051

Instrumenty pochodne – wypływy	0	-2 428	-753	-551	-1 721	-1 087	-404	-59	-7 003
Instrumenty pochodne – netto	0	27	10	-15	1	21	3	1	48
Linie gwarancyjne i finansowe	8 232	3	10	39	142	104	2	22	8 554
Luka pozabilansowa	8 232	30	19	24	144	126	5	23	8 603
Luka ogółem	1 150	-5 167	-4 169	-3 144	2 227	4 367	10 387	15 021	20 673
Luka skumulowana ogółem	1 150	-3 477	-7 645	-10 789	-8 562	-4 195	6 192	20 673	

Bank utrzymuje na wysokim poziomie bufor nieobciążonych wysokiej jakości aktywów płynnych, inwestując w dłużne papiery wartościowe rządowe oraz przedsiębiorstw o najwyższych ratingach, charakteryzujące się możliwością szybkiego upłynięcia, utrzymując środki na rachunku bieżącym w NBP i innych bankach (rachunki *nostro*), utrzymując środki pieniężne w kasach Banku oraz lokując środki w ramach lokat międzybankowych, w zakresie ustalonych limitów. Adekwatność utrzymywanego poziomu bufora aktywów płynnych jest kontrolowana poprzez porównywanie z wyznaczoną minimalną kwotą bufora aktywów płynnych niezbędną do przetrwania scenariusza warunków skrajnych w horyzoncie czasowym do 7 dni oraz 30 dni. Na dzień 31 grudnia 2016r. bufor całkowity nieobciążonych aktywów płynnych wynosił 11 704 mln PLN wobec minimalnego poziomu 8 690 mln PLN wynikającego ze scenariusza szokowego. Przy kalkulacji wysokości bufora aktywów płynnych Bank stosuje odpowiednie redukcje poszczególnych składowych tego bufora w celu uwzględnienia ryzyka płynności rynku (produktu).

Głównym źródłem finansowania działalności Banku, w tym portfela aktywów płynnych są środki pozyskiwane w ramach bazy depozytowej, której poziom na koniec 2016 roku stanowił ok. 90% zobowiązań.

Dodatkowo Bank przeprowadza testy warunków skrajnych płynności z uwzględnieniem kryzysu wewnętrznego, zewnętrznego oraz mieszanego, w tym sporządza plan pozyskania środków w sytuacjach awaryjnych oraz określa i weryfikuje zasady sprzedaży aktywów płynnych, uwzględniając koszty utrzymania płynności. Wyniki testów warunków skrajnych służą do określenia minimalnego utrzymywanego bufora nieobciążonych wysokiej jakości aktywów płynnych, są wykorzystywane przy konstrukcji planów awaryjnych oraz do określania wewnętrznych limitów na ryzyko płynności.

Zgodnie z uchwałą nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. Bank wyznacza i raportuje w trybie dziennym:

- lukę płynności krótkoterminowej (minimalną nadwyżkę płynności bieżącej) definiowaną jako różnica między sumą wartości podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w dniu sprawozdawczym, a wartością środków obcych niestabilnych. Wartość nadwyżki na dzień 31 grudnia 2016 r. wynosiła 5 714 mln zł;
- współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi, obliczany jako iloraz funduszy własnych Banku pomniejszonych o łączną wartość wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego i z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta i aktywów niepłynnych;
- współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi, obliczany jako iloraz sumy funduszy własnych pomniejszonych o łączną wartość wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego, z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta i środków obcych stabilnych oraz sumy aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności;

- współczynnik płynności krótkoterminowej, definiowany jako iloraz sumy wartości podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w dniu sprawozdawczym i wartości środków obcych niestabilnych.

Wartości powyższych współczynników na dzień 31 grudnia 2016 r. wynosiły odpowiednio: 4,20; 1,14; 1,95. Na dzień 31 grudnia 2015r. wynosiły odpowiednio 4,72; 1,11; 1,53. Dodatkowo Bank kontroluje poziom podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności wyliczany zgodnie z powyższą uchwałą poprzez wyznaczanie współczynnika sumy podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności do bazy depozytowej, który 31 grudnia 2016 r. kształtował się powyżej 22% wobec 13 % na koniec roku 2015.

Ponadto zgodnie z wymogami powyższej Uchwały, Bank dokonuje pogłębionej analizy płynności długoterminowej oraz stabilności oraz struktury źródeł finansowania, w tym uwzględniając poziom osadu i koncentracji dla depozytów terminowych i bieżących. Dodatkowo, Bank monitoruje zmienność pozycji bilansowych i pozabilansowych, w szczególności wartość prognozowanych wpływów z tytułu udzielonych klientom linii kredytowych i gwarancji.

Ponadto zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (Capital Requirements Regulation - CRR) Bank monitoruje oraz utrzymuje na adekwatnym poziomie wskaźnik pokrycia płynności (Liquidity Coverage Ratio – LCR). Na dzień 31 grudnia 2016r. LCR wyniósł 127% wobec wymaganego poziomu 70%.

W cyklach miesięcznych Bank przeprowadza również analizę koncentracji bazy depozytowej, która ma na celu wskazanie potencjalnego ryzyka nadmiernego uzależnienia Banku od źródeł finansowania cechujących się zbyt niskim stopniem dywersyfikacji. W celu oszacowania poziomu koncentracji Bank wyznacza wskaźnik WWK (Wskaźnik Wysokiej Koncentracji) liczony jako stosunek wartości środków zgromadzonych przez największych depozytariuszy do wartości bazy depozytowej. Na dzień 31 grudnia 2016 r. WWK wyniósł, 1,70 % co wskazuje na brak koncentracji. Wskaźnik na dzień 31 grudnia 2015 r. wynosił 2,22%.

Statystykę WWK za 2016 r. i 2015 r. przedstawiają tabele.

Statystyka Wskaźnika Wysokiej Koncentracji (WWK) za 2016 r.

Minimalny	Średni	Maksymalny
1,66%	2,07%	2,35%

Statystyka Wskaźnika Wysokiej Koncentracji (WWK) za 2015 r.

Minimalny	Średni	Maksymalny
1,97%	3,02%	4,97%

W celu ograniczenia ryzyka koncentracji Bank dywersyfikuje strukturę bazy depozytowej w podziale na klientów detalicznych, biznesowych, finansowych, instytucji rządowych i samorządowych, monitorując i raportując miesięcznie udział poszczególnych grup w całości bazy depozytowej.

W 2016 r. sytuacja płynnościowa Banku pozostawała na bezpiecznym poziomie. Sytuacja była ściśle monitorowana i utrzymywana na adekwatnym do potrzeb poziomie poprzez dostosowywanie poziomu bazy depozytowej oraz uruchamianie dodatkowych źródeł finansowania w zależności od rozwoju akcji kredytowej i pozostałych potrzeb płynnościowych.

Prawne połączenie Alior Banku S.A. z wydzieloną częścią Banku BPH, które miało miejsce w dniu 4 listopada 2016 r. spowodowało wzrost poziomu płynności Banku w wyniku przejęcia nadpłynności Banku BPH, która jest wykorzystywana na finansowanie podstawowej działalności Banku.

W 2016 roku Alior Bank S.A. uruchomił swój pierwszy Oddział zagraniczny w Bukareszcie, Oddział ten będzie pozyskiwał środki w celu finansowania działalności kredytowej w ramach finansowania pozyskanego od Alior Bank S.A. oraz ze środków pozyskanych z lokalnego rynku. Poziom płynności Oddziału jest na bieżąco monitorowany przez dedykowane jednostki organizacyjne w ramach Oddziału oraz Centrali Banku.

46. Ryzyko kredytowe

Zarządzanie ryzykiem kredytowym i utrzymywanie go na bezpiecznym poziomie ma fundamentalne znaczenie dla stabilności działania Banku. Kontroli ryzyka kredytowego służą obowiązujące w Banku regulacje, w szczególności metodyki kredytowania i modele wyceny ryzyka dostosowane do segmentu klienta, rodzaju produktu i transakcji, zasady ustanawiania i monitorowania prawnych zabezpieczeń kredytów oraz procesy monitoringu i windykacji należności. Bank dąży do pełnej centralizacji i automatyzacji procesów w ramach infrastruktury systemowej, przy jednoczesnym wykorzystaniu dostępnych informacji zewnętrznych i wewnętrznych o klientach.

Poziom ryzyka kredytowego jest limitowany zgodnie z ograniczeniami wynikającymi z przepisów zewnętrznych i wewnętrznych zasad ustalanych przez Bank, szczególnie dotyczących ograniczeń zaangażowania kredytowego wobec jednego klienta, grupy podmiotów powiązanych kapitałowo i organizacyjnie oraz branż gospodarki.

System zarządzania ryzykiem kredytowym ma charakter kompleksowy i jest zintegrowany z procesami operacyjnymi Banku. Podstawowe etapy procesu zarządzania ryzykiem kredytowym stanowią:

1. identyfikacja;
2. pomiar;
3. monitoring;
4. raportowanie i kontrola.

Tak zdefiniowany proces pozwala na pro-aktywny nadzór nad aktualnymi i potencjalnymi ryzykami oraz efektywne zastosowanie metod i instrumentów sterowania ryzykiem.

W systemie zarządzania ryzykiem kredytowym zostały zidentyfikowane czynniki wewnętrzne i zewnętrzne wystąpienia ryzyka kredytowego, które przypisano do odpowiednich obszarów funkcjonowania Banku:

1. Klient – badany jest pojedynczy klient oraz grupy klientów powiązanych, weryfikowane są również – pod względem jakości tworzonego portfela – wyodrębnione homogeniczne grupy Klientów;
2. Produkt – definiuje się wszystkie rodzaje ryzyka, które mogą mieć związek z określonym produktem: pojedyncze przypadki i całe portfele kredytów;
3. Zabezpieczenia – weryfikuje się: prawidłowość przyjęcia zabezpieczenia; jego wartość i terminowość; poprawność sporządzania dokumentacji ustanawiającej zabezpieczenie oraz aktualizację jego wartości. Dla ograniczenia ryzyka kredytowego monitoruje się sprawność

- wdrażania znowelizowanych przepisów dotyczących prawnego zabezpieczania wierzytelności oraz stosowanie aktualnych standardów postępowania przy zabezpieczaniu wierzytelności;
4. Proces i regulacje – weryfikuje się jakość i efektywność procesu kredytowego, administracji kredytowej, monitoringu, windykacji i restrukturyzacji oraz współpracy z zewnętrznymi podmiotami windykacji, a także zgodność z przepisami zewnętrznymi regulacji bankowych sterujących tymi procesami;
 5. Systemy – weryfikuje się zwłaszcza systemy wspierające procesy: kredytowania; monitoringu i windykacji; a także efektywność ich zastosowania;
 6. Kanały dystrybucji – sprawdza się efektywność i szkodowość funkcjonowania działających w Banku kanałów dystrybucji;
 7. Pracownicy – badana jest prawidłowość wykorzystywania indywidualnie przyznanych kompetencji kredytowych, przeprowadza się detekcję ewentualnych nieprawidłowości, które mogły zaistnieć podczas procesu kredytowego;
 8. Warunki zewnętrzne – bada się zwłaszcza: poziom stóp procentowych; kursy walutowe; podaż pieniądza; stopę bezrobocia, zmiany na rynku pracy; koniunkturę gospodarczą;
 9. Poprawność systemu zarządzania ryzykiem kredytowym – okresowo weryfikuje się poprawność przyjętych założeń odnośnie polityki zarządzania ryzykiem kredytowym Banku.

Bank dokonuje analizy ryzyka zarówno w ujęciu indywidualnym, jak i portfelowym, w związku z czym podejmuje działania, które prowadzą do:

- minimalizacji poziomu ryzyka kredytowego pojedynczego kredytu przy założonym poziomie zwrotu;
- redukcji łącznego ryzyka kredytowego wynikającego z posiadania przez Bank określonego portfela kredytowego.

W ramach minimalizacji poziomu ryzyka pojedynczego zaangażowania Bank każdorazowo przy udzielaniu kredytu lub innego produktu kredytowego:

1. ocenia wiarygodność oraz zdolność kredytową z uwzględnieniem m.in. szczegółowej analizy źródła spłaty ekspozycji;
2. ocenia zabezpieczenia, w tym weryfikuje ich stan formalno-prawny oraz ekonomiczny, z uwzględnieniem m.in. adekwatności LTV.

Ponadto w ramach wzmocnienia kontroli ryzyka indywidualnych ekspozycji Bank cyklicznie monitoruje klientów podejmując stosowne działania minimalizujące w przypadku zidentyfikowania czynników podwyższonego ryzyka.

W zakresie minimalizacji poziomu ryzyka kredytowego wynikającego z posiadania określonego portfela, Bank:

1. wyznacza i kontroluje limity koncentracji;
2. monitoruje sygnały wczesnego ostrzegania w ramach systemu EWS;
3. regularnie monitoruje portfel kredytowy kontrolując wszystkie istotne parametry ryzyka kredytowego (m.in. PD, LTV, DTI, CoR, LGD, NPL, Coverage);
4. przeprowadza regularne testy warunków skrajnych.

Ocena ryzyka w procesie kredytowym

Udzielanie produktów kredytowych przez Bank realizowane jest zgodnie z metodykami kredytowania właściwymi dla segmentu klienta i rodzaju produktu. Ocena zdolności kredytowej klienta poprzedzająca wydanie decyzji o udzieleniu produktu kredytowego przeprowadzana jest z wykorzystaniem systemu wspierającego proces kredytowy, narzędzi: scoringowego lub ratingowego; zewnętrznych informacji (np. bazy CBD DZ, CBD BR, BIK, BIG) i wewnętrznych

baz Banku. Udzielanie produktów kredytowych przebiega zgodnie z obowiązującymi w Banku procedurami operacyjnymi wskazującymi właściwe czynności wykonywane w procesie kredytowym, odpowiedzialne za nie jednostki Banku oraz wykorzystywane narzędzia.

Decyzje kredytowe zapadają zgodnie z obowiązującym w Banku systemem podejmowania decyzji kredytowych (szczegółowe kompetencyjne dopasowane do poziomu ryzyka związanego z klientem oraz transakcją).

W celu regularnej oceny podejmowanego ryzyka kredytowego oraz mitygowania ewentualnych strat na ekspozycjach kredytowych, w okresie kredytowania Bank monitoruje sytuację Klienta poprzez identyfikację sygnałów wczesnego ostrzegania, oraz okresowe, indywidualne przeglądy ekspozycji kredytowych.

Proces monitoringu kończy się wydaniem rekomendacji dotyczącej strategii dalszej współpracy z Klientem.

Podział kompetencji

Bank realizuje politykę rozdzielenia funkcji związanych z pozyskaniem Klienta i sprzedaży produktów kredytowych od funkcji związanych z oceną ryzyka kredytowego, podejmowaniem decyzji kredytowych oraz monitorowaniem ekspozycji kredytowej.

Zarządzanie ryzykiem koncentracji

W trosce o stabilność i bezpieczeństwo Banku oraz właściwą jakość jego aktywów, ich dywersyfikację, rentowność oraz odpowiedni poziom kapitałów, dokonuje się bieżącej identyfikacji koncentracji w różnych obszarach działalności. Bank uznaje nadmierną koncentrację każdej pozycji, której towarzyszy ryzyko kredytowe lub ryzyko zachwiania/utruty płynności, za zjawisko mogące negatywnie wpływać na bezpieczeństwo funkcjonowania Banku.

Zarządzanie ryzykiem koncentracji z tytułu działalności kredytowej w Banku dotyczy ryzyk wynikających między innymi z:

1. zaangażowań wobec pojedynczych podmiotów lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie (w tym wobec dostawców zabezpieczeń);
2. zaangażowań wobec podmiotów z tej samej branży, sektora gospodarczego, prowadzących taką samą działalność lub prowadzących obrót podobnymi towarami;
3. zaangażowań wobec podmiotów z tego samego województwa oraz poszczególnych krajów;
4. zaangażowań zabezpieczonych tym samym rodzajem zabezpieczenia (w tym ryzyka wynikającego z zabezpieczenia się Banku na papierach wartościowych o podobnej charakterystyce);
5. zaangażowań w tej samej walucie;
6. metryki produktu (w tym cel finansowania, okres kredytowania, rodzaj produktu, poziom LtV);
7. segmentu klienta;
8. kanału dystrybucji;
9. ofert specjalnych / promocji tzw. „oświadczeń”, stosowanych odstępstw;
10. koncentracji wewnętrznej.

Znajomość skali potencjalnych niebezpieczeństw związanych z koncentracją zaangażowań w Banku umożliwia prawidłowe zarządzanie aktywami i zobowiązaniami, a przede wszystkim tworzenie bezpiecznej struktury portfela kredytowego. W celu zapobiegania niekorzystnym zdarzeniom wynikającym z nadmiernej koncentracji Bank ogranicza ryzyko koncentracji,

ustanawiając limity i stosując normy koncentracji wynikające z przepisów zewnętrznych oraz norm koncentracji przyjętych wewnętrznie.

Bank wprowadził:

1. zasady identyfikacji obszarów wystąpienia ryzyka koncentracji z tytułu działalności kredytowej;
2. proces ustalania i aktualizowania wysokości limitów;
3. proces zarządzania limitami wraz z ustaleniem sposobu postępowania w przypadku przekroczenia dozwolonego poziomu limitu;
4. proces monitorowania ryzyka koncentracji, w tym sprawozdawczość;
5. kontrolę procesu zarządzania ryzykiem koncentracji.

Koncentracja branżowa – zaangażowania bilansowe i pozabilansowe

W poniższej tabeli przedstawiono zaangażowania klientów biznesowych Alior Banku w podziale na branże.

Sekcja według PKD 2007	Nazwa sekcji	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Sekcja A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	464 692	169 856
Sekcja B	Górnictwo i wydobywanie	224 400	167 110
Sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe	6 876 624	4 275 844
Sekcja D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2 115 382	1 889 519
Sekcja E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	153 724	94 443
Sekcja F	Budownictwo	5 223 464	3 707 790
Sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, w tym motocykli	5 931 545	3 433 278
Sekcja H	Transport i gospodarka magazynowa	946 704	485 617
Sekcja I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1 696 535	1 568 126
Sekcja J	Informacja i komunikacja	1 059 039	785 548
Sekcja K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1 864 667	1 178 549
Sekcja L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	4 730 084	3 379 837
Sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1 058 141	701 441
Sekcja N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	615 039	441 375
Sekcja O	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenie społeczne	1 753	2
Sekcja P	Edukacja	120 375	97 367
Sekcja Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	619 156	579 004
Sekcja R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	358 481	107 681
Sekcja S	Pozostała działalność usługowa	100 285	67 723
Sekcja U	Organizacje i zespoły eksterytorialne	3 349	0
Razem		34 163 439	23 130 110

Powyższe zaangażowania wobec klientów biznesowych zawierają:

- kwotę kredytu (zaangażowanie bilansowe oraz pozabilansowe bez odsetek i opłat oraz uwzględniania odpisów) pomniejszoną o wniesione kaucje pieniężne;
- nieautoryzowane debety na rachunkach bieżących;

- limity skarbowe pomniejszone o wniesione kaucje, z uwzględnieniem papierów dłużnych na księgach Banku, których emitentem jest podmiot z danej sekcji.

Na koniec 2016 r. wartość ekspozycji obciążająca wewnętrzne limity koncentracji wynosi 61 908 393 tys. zł, z czego 34 163 439 tys. zł to ekspozycja wobec klientów biznesowych, natomiast 27 744 954 tys. zł - wobec klientów indywidualnych. Natomiast na koniec 2015 r. wartość ekspozycji obciążająca wewnętrzne limity koncentracji wynosi 40 378 914 tys. zł, z czego 23 130 110 tys. zł to ekspozycja wobec klientów biznesowych, natomiast 17 248 804 tys. zł - wobec klientów indywidualnych.

Kraj	Stan 31.12.2016
Polska	60 987 815
Wielka Brytania	298 043
Luksemburg	228 971
Cypr	118 813
Szwecja	87 117
Węgry	78 068
Szwajcaria	27 013
Niemcy	19 948
Irlandia	18 806
Holandia	13 884
Pozostałe kraje	29 915
RAZEM	61 908 393

Kraj	Stan 31.12.2015
Polska	39 758 626
Wielka Brytania	236 556
Szwecja	88 341
Cypr	76 841
Węgry	64 024
Luksemburg	60 787
Szwajcaria	24 612
Słowacja	21 494
Irlandia	13 176
Niemcy	11 408
Pozostałe kraje	23 049
RAZEM	40 378 914

Powyższe zaangażowania zawierają:

- kwotę kredytu (zaangażowanie bilansowe oraz pozabilansowe bez odsetek i opłat oraz uwzględniania odpisów) pomniejszoną o wniesione kaucje pieniężne;
- nieautoryzowane debety na rachunkach bieżących;
- limity skarbowe pomniejszone o wniesione kaucje, z uwzględnieniem papierów dłużnych na księgach Banku, których emitentem jest podmiot z danego kraju.

W procesie ustalenia i aktualizacji limitów koncentracji bierze się pod uwagę:

1. informacje o poziomie ryzyka kredytowego limitowanych segmentów portfela i ich wpływie na realizację założeń apetytu na ryzyko w zakresie jakości portfela kredytowego i pozycji kapitałowej Banku;
2. wrażliwość limitowanych segmentów portfela na zmiany w otoczeniu makroekonomicznym ocenianą w ramach cyklicznie przeprowadzanych testów warunków skrajnych;
3. wiarygodne informacje ekonomiczne i rynkowe dotyczące każdego z obszarów koncentracji zaangażowań, w szczególności wskaźniki makroekonomiczne, branżowe, informacje dotyczące trendów gospodarczych, z uwzględnieniem projekcji wysokości stóp

procentowych, kursów wymiany, analizy ryzyka politycznego, ratingi rządów oraz instytucji finansowych;

4. wiarygodne informacje na temat sytuacji ekonomicznej podmiotów, branż, gałęzi, sektorów gospodarki, informacji ogólnogospodarczych, w tym o sytuacji gospodarczej i politycznej krajów, oraz inne informacje potrzebne do oceny występującego w Banku ryzyka koncentracji;
5. interakcje między różnymi rodzajami ryzyka, tj.: ryzykiem kredytowym, rynkowym, płynności i operacyjnym.

Odpisy aktualizujące i rezerwy

Bank dokonuje oceny wszystkich bilansowych ekspozycji kredytowych (grup bilansowych ekspozycji kredytowych) w celu identyfikacji obiektywnych przesłanek utraty wartości, według najbardziej aktualnych danych w dniu dokonywania aktualizacji wartości. Bank dokonuje oceny ekspozycji pozabilansowych pod kątem konieczności utworzenia rezerwy.

Identyfikacja utraty wartości dokonywana jest automatycznie w systemie centralnym Banku na podstawie informacji systemowych (opóźnienie w spłacie) lub danych wprowadzanych przez użytkowników.

Katalogi przesłanek utraty wartości

Przesłanki utraty wartości dotyczące klienta:

- Znaczące opóźnienie w spłacie/nieautoryzowany debet – przesłanka dotyczy klientów biznesowych oraz klientów indywidualnych; jest rozpoznawana przez system w przypadku wystąpienia opóźnienia w spłacie lub nieautoryzowanego debetu przez okres dłuższy niż 90 dni, przy jednoczesnym spełnieniu kryterium istotności kwoty wymagalnej (500 zł) na wszystkich rachunkach klienta łącznie, wobec których klient pozostaje w relacji właściciel/współwłaściciel bądź kredytobiorca/współkredytobiorca;
- Postępowanie naprawcze – przesłanka dotyczy klientów biznesowych; jest rozpoznawana na podstawie oznaczenia w systemie informacji o złożeniu przez przedsiębiorcę w sądzie oświadczenia o wszczęciu postępowania naprawczego;
- Upadłość/likwidacja – przesłanka dotyczy klientów biznesowych; jest rozpoznawana na podstawie oznaczenia w systemie informacji o złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości;
- Upadłość konsumencka – przesłanka dotyczy klientów indywidualnych; jest rozpoznawana na podstawie oznaczenia w systemie informacji o złożeniu przez dłużnika wniosku o ogłoszenie upadłości (tzw. upadłości konsumenckiej);
- Nieujawniony majątek klienta – przesłanka dotyczy klientów biznesowych oraz klientów indywidualnych; jest rozpoznawana na podstawie oznaczenia w systemie informacji o złożeniu przez klienta nieprawdziwej deklaracji o majątku;
- Znaczące pogorszenie wewnętrznej oceny scoringowej/ratingowej - przesłanka dotyczy klientów biznesowych; jest rozpoznawana przez system w przypadku spadku oceny o co najmniej jedną klasę (w stosunku do pierwotnie przyznanej), a jednocześnie poniżej poziomu akceptowalnego przez Bank;
- Znaczące pogorszenie zewnętrznej oceny ratingowej – przesłanka dotyczy klientów biznesowych i jest rozpoznawana na podstawie oznaczenia w systemie informacji o obniżeniu zewnętrznej oceny ratingowej klienta z klasy inwestycyjnej do spekulacyjnej;
- Znaczące pogorszenie sytuacji ekonomiczno-finansowej – przesłanka dotyczy klientów biznesowych; jest rozpoznawana przez system w przypadku spadku oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta (zgodnie z klasyfikacją według RMF) o co najmniej jedną kategorię, do poziomu „poniżej standardu”, „wątpliwy” lub „stracony”;
- Zgon – przesłanka dotyczy klientów indywidualnych; jest rozpoznawana na podstawie oznaczenia w systemie potwierdzonej informacji o zgonie klienta.

- Brak informacji o miejscu pobytu klienta – przesłanka dotyczy klientów indywidualnych; jest rozpoznawana na podstawie oznaczenia w systemie potwierdzonej informacji o braku adresu zameldowania;
- Utrata pracy – przesłanka dotyczy klientów indywidualnych; jest rozpoznawana na podstawie oznaczenia w systemie informacji o braku możliwości spłaty zadłużenia przez klienta na skutek utraty pracy;
- Problemy finansowe klienta – przesłanka dotyczy klientów indywidualnych; jest rozpoznawana na podstawie oznaczenia w systemie informacji o problemach finansowych klienta (zgodnie z danymi z BIK).

Przesłanki utraty wartości dotyczące rachunku:

- Wystawienie bankowego tytułu egzekucyjnego – przesłanka rozpoznawana na podstawie wprowadzonej do systemu informacji o wystawieniu bankowego tytułu Egzekucyjnego;
- Wszczęcie postępowania egzekucyjnego – przesłanka rozpoznawana na podstawie wprowadzonej do systemu informacji o wszczęciu przez Bank postępowania egzekucyjnego;
- Skuteczne wypowiedzenie umowy – przesłanka rozpoznawana na podstawie wprowadzonej do systemu informacji o dacie skutecznego wypowiedzenia przy jednoczesnym spełnieniu kryterium istotności kwoty zadłużenia (500 zł);
- Restrukturyzacja – przesłanka rozpoznawana na podstawie wprowadzonej do systemu informacji o wprowadzonych – na skutek problemów klienta z terminową obsługą zadłużenia – zmianach zasad obsługi kredytu w formie aneksu do umowy kredytowej lub porozumienia z Bankiem;
- Ekspozycja kwestionowana przez dłużnika na drodze postępowania sądowego – przesłanka rozpoznawana na podstawie wprowadzonej do systemu informacji o kwestionowaniu ekspozycji przez Klienta, na drodze powództwa sądowego;
- Zidentyfikowane wyłudzenie – przesłanka rozpoznawana na podstawie wprowadzonej do systemu informacji o potwierdzonym wyłudzeniu na podstawie wyroku sądowego.

Przesłanki utraty wartości dotyczące ekspozycji wobec banków:

- Opóźnienie w spłacie przekraczające 30 dni – przesłanka rozpoznawana na podstawie informacji o opóźnieniach w spłacie przekraczających 30 dni;
- Znaczące pogorszenie zewnętrznej oceny ratingowej banku-kontrahenta – przesłanka rozpoznawana na podstawie informacji o obniżeniu zewnętrznej oceny ratingowej banku-kontrahenta z klasy inwestycyjnej do spekulacyjnej;
- Znaczące pogorszenie zewnętrznej oceny ratingowej kraju-siedziby banku-kontrahenta – przesłanka rozpoznawana na podstawie informacji o obniżeniu zewnętrznej oceny ratingowej kraju banku-kontrahenta z klasy inwestycyjnej do spekulacyjnej;
- Znaczące pogorszenie sytuacji finansowej banku/niewypłacalność banku – przesłanka rozpoznawana na podstawie informacji o ryzyku klienta ocenionym w procesie okresowego monitoringu limitów na poziomie nieakceptowanym.

Przesłanki utraty wartości dotyczące ekspozycji z tytułu obligacji:

- Brak płatności z tytułu obligacji – przesłanka rozpoznawana na podstawie informacji o braku płatności z tytułu obligacji w terminach określonych w warunkach emisji Obligacji;
- Niedotrzymanie przez emitenta innych warunków określonych w warunkach emisji Obligacji, pozwalających na wcześniejsze postawienie obligacji w stan wymagalności.

W przypadku wystąpienia zdarzenia mogącego stanowić przesłankę utraty wartości, nieobjętego ww. katalogiem istnieje możliwość indywidualnej zmiany statusu rachunku na

default. Jest on oznaczany w przypadku informacji o wystąpieniu innych, nieobjętych powyższym katalogiem, istotnych zdarzeń mogących stanowić przesłankę utraty wartości.

Przesłanki utraty wartości bilansowej ekspozycji kredytowej (grup bilansowych ekspozycji kredytowych) rejestrowane są w systemie na poziomie klienta lub rachunku. Zarejestrowanie przesłanki utraty wartości na poziomie rachunku skutkuje oznaczeniem wszystkich rachunków danego klienta jako pozostających w utracie wartości. W przypadku zarejestrowania przesłanki utraty wartości na poziomie klienta następuje propagacja utraty wartości na wszystkie rachunki w jego portfelu. Propagacja zawsze dotyczy wszystkich rachunków, do których klient pozostaje w relacji właściciel/współwłaściciel bądź kredytobiorca/współkredytobiorca. W przypadku bilansowych ekspozycji kredytowych, które utraciły wartość, Bank tworzy odpis aktualizujący w celu obniżenia ich wartości księgowej do wartości bieżącej oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych.

Ekspozycje, dla których stwierdzono przesłanki utraty wartości, dzielone są na wyceniane indywidualnie i wyceniane grupowo. Ocena indywidualna obowiązuje dla ekspozycji zagrożonych utratą wartości (liczonych na poziomie klienta), przekraczających progi ustalone w zależności od segmentu klienta (patrz tabela).

Segment klienta	Wysokość progu	
	2016	2015
Klient indywidualny: –pożyczka –hipoteka	brak progu	brak progu
Klient indywidualny: –pozostałe produkty	brak progu	150 000
Klient biznesowy	500 000	500 000

Ocenę indywidualną stosuje się także dla ekspozycji zagrożonych utratą wartości, dla których Bank nie jest w stanie wyodrębnić grupy aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego lub nie dysponuje wystarczającą próbą do oszacowania parametrów grupowych.

Wycena indywidualna opiera się na analizie możliwych scenariuszy (klienci biznesowi). Każdy scenariusz i gałąź drzewa mają przypisane prawdopodobieństwo realizacji oraz oczekiwane odzyski. Założenia przyjęte do wycen indywidualnych są szczegółowo opisywane przez osoby dokonujące analizy. Wartości odzysków oczekiwanych w ramach wycen indywidualnych są porównywane ze zrealizowanymi odzyskami w cyklach kwartalnych.

Wycena grupowa oparta jest na czasie pozostawania danej ekspozycji w stanie default; uwzględnia specyfikę danej grupy po kątem oczekiwanych odzysków. Zabezpieczenia uwzględniane są na poziomie ekspozycji.

Ekspozycje, dla których nie zidentyfikowano przesłanek utraty wartości, grupuje się z zachowaniem zasady homogeniczności względem profilu ryzyka i tworzy się rezerwę na grupę ekspozycji służącą pokryciu poniesionych a niezareportowanych strat (IBNR). Wartość IBNR wyznacza się na podstawie parametrów PD, LGD oraz zabezpieczeń (z uwzględnieniem oczekiwanych stóp odzysku).

Parametry PD wyznaczane są na podstawie macierzy migracji oraz stosowanych poziomów LIP (Loss Identification Period). Okres danych historycznych będący podstawą oszacowania parametru PD został wybrany tak, by spełniać dwa cele: maksymalizacja predykcyjności

parametrów oraz stabilność oszacowania. Z tego względu Bank dla większości portfeli stosuje 12 miesięczny okres obserwacji migracji pomiędzy koszykami opóźnień i statusem default w celu wyznaczenia PD. Wyjątkiem od tej zasady są portfele średnich i dużych przedsiębiorstw, dla których ze względu na niższą liczebność zdarzeń default Bank stosuje okres 24 miesięczny. Parametr PD zróżnicowany jest dla poszczególnych portfeli i koszyków opóźnienia. PD dla poszczególnych koszyków przeterminowania wyznaczone jest na okresy LIP zgodnie z poniższą tabelą:

Koszyk\Portfel	Rachunki/LOR KI	Kredyty hipoteczne KI	Karty kredytowe KI	Pożyczki KI	Pozostałe KI	MICRO KB	Pozostałe KB
0 DPD	5	6	5	5	5	5	4
1-30 DPD	3	3	3	3	3	3	3
31-60 DPD	2	2	2	2	2	2	2
61-90 DPD	1	1	1	1	1	1	1

Parametr LIP dla poszczególnych koszyków przeterminowania wg stanu na 31.12.2015 r. zaprezentowano zgodnie z poniższą tabelą:

Koszyk\Portfel	Rachunki/LOR KI	Kredyty hipoteczne KI	Karty kredytowe KI	Pożyczki KI	Pozostałe KI	MICRO KB	Pozostałe KB
0 DPD	5	6	5	5	5	5	4
1-30 DPD	4	3	3	3	4	4	3
31-60 DPD	3	2	2	2	2	2	2
61-90 DPD	2	1	1	1	1	1	1

Okresy LIP zostały ustalone na podstawie analizy ilościowej uwzględniającej zdarzenie będące pierwotną przyczyną utraty zdolności do obsługi zadłużenia.

Zabezpieczenia

Zabezpieczenia ustanawia się w sposób odpowiedni w stosunku do ponoszonego przez Bank ryzyka kredytowego i elastyczny wobec możliwości klienta. Jego ustanowienie nie zwalnia Banku z obowiązku badania zdolności kredytowej klienta.

Zabezpieczenie kredytu ma na celu zapewnienie Bankowi zwrotu udzielonego kredytu wraz z należnymi odsetkami i kosztami, jeśli kredytobiorca nie ureguluje należności w terminach ustalonych umową kredytu, a działania restrukturyzacyjne nie przyniosą oczekiwanych efektów. Bank akceptuje w szczególności następujące formy prawne zabezpieczeń:

1. Gwarancje, regwarancje i poręczenia;
2. Blokady;
3. Zastawy rejestrowe;
4. Przewłaszczenia;
5. Cesje wierzytelności;
6. Ubezpieczenia kredytu;
7. Weksle;
8. Hipoteki;
9. Pełnomocnictwa do rachunku bankowego;
10. Kaucje (jako szczególną formę zabezpieczenia).

Przedmioty zabezpieczeń są weryfikowane w procesie kredytowym pod kątem prawnych możliwości skutecznego zabezpieczenia Banku oraz oceniana jest ich wartość rynkowa jak również wartość możliwa do odzyskania w ew. procesie egzekucji.

Zabezpieczenia wierzytelności umożliwiając:

- pomniejszenie wysokości odpisów aktualizacyjnych oraz rezerw zgodnie z MSR 39;
- stosowanie korzystniejszych wag ryzyka na potrzeby obliczania wymogu kapitałowego zgodnie z Uchwałą nr 76/2010 Komisji Nadzoru Finansowego.

Wartość zabezpieczeń uwzględniania przy ustalaniu odpisów aktualizujących dla kredytów detalicznych i biznesowych w 2016 r. wynosiła 1 277 mln zł, a w 2015 r. 994 mln zł. Dla kredytów, dla których nie stwierdzono utraty wartości w 2016 r. wartość zabezpieczeń uwzględniana przy kalkulacji odpisu IBNR wynosiła 15 456 mln zł, a w 2015 r. 13 600 mln zł. Wpływ braku uwzględnienia wartości zabezpieczeń na poziom odpisów aktualizujących na dzień 31 grudnia 2016 r. wyniósłby odpowiednio 183 mln zł w przypadku odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz 78 mln zł w przypadku odpisów IBNR.

Wpływ braku uwzględnienia wartości zabezpieczeń na poziom odpisów aktualizujących na dzień 31 grudnia 2015 r. wyniósłby odpowiednio 124 mln zł w przypadku odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz 97 mln zł w przypadku odpisów IBNR.

Zarządzanie majątkiem przejętym za wierzytelności

W uzasadnionych przypadkach Bank przejmuje obciążone tytułem zabezpieczenia składniki majątku w celu zaspokojenia wymagalnych wierzytelności. Operacje takie przeprowadzane są na podstawie zaakceptowanego planu zagospodarowania przejmowanego aktywa.

W 2016 r. Alior Bank SA przejmował w procesach windykacji i restrukturyzacji jedynie ruchomości kwalifikowane do szeroko rozumianej grupy pojazdów. Majątek przejęty w ten sposób przeznaczony był wyłącznie do sprzedaży i nie był wykorzystywany na potrzeby wewnętrzne.

Majątek wspomniany powyżej przejmowany jest zarówno przez służby wewnętrzne jak i za pośrednictwem współpracujących wyspecjalizowanych i zaakceptowanych przez Bank agentów zewnętrznych. Każda przejmowana ruchomość jest wyceniana w celu ustalenia ceny sprzedaży i rozliczenia operacji przejęcia z zabezpieczonym kredytem przez niezależnych zewnętrznych rzeczoznawców działających w ramach zawartych z Bankiem umów.

W zakresie klientów indywidualnych w 2016 przejęto aktywa o łącznej wartości 79 100 zł, sprzedano aktywa o łącznej wartości 69 500 zł. Wartość przejętych i niesprzedanych ruchomości na dzień 31.12.2016 wyniosła 0 zł.

W zakresie klientów biznesowych w 2016 r. przejęto aktywa o łącznej wartości 1 032 300 zł, sprzedano aktywa o łącznej wartości 926 900 zł. Wartość przejętych i niesprzedanych ruchomości na dzień 31.12.2016 r. wyniosła 132 700 zł.

Scoring/rating

Scoring kredytowy jest narzędziem wspierającym decyzje kredytowe dla Klientów indywidualnych i mikroprzedsiębiorstw, a rating kredytowy stanowi instrument wspierania procesu podejmowania decyzji w segmencie małych, średnich i dużych przedsiębiorstw.

System scoringowy i ratingowy umożliwia:

1. Kontrolę ryzyka kredytowego dzięki uzyskaniu oceny wiarygodności kredytowej klientów;
2. Ujednolicenie kryteriów podejmowania decyzji kredytowych z zachowaniem bezstronności i obiektywizmu;
3. Skrócenie czasu podejmowania decyzji kredytowych i zagwarantowanie większej skuteczności ocen wniosków kredytowych (zwiększenie wydajności pracy i zmniejszenie kosztów obsługi);

4. Uproszczenie oceny wniosków kredytowych dzięki automatyzacji procesu;
5. Segmentację klientów ze względu na ryzyko;
6. Monitorowanie i prognozowanie jakości portfela kredytowego;
7. Ułatwienie oceny dotychczasowej polityki kredytowej i szybsze wprowadzanie zmian w procesach decyzyjnych służących do oceny ryzyka kredytowego klientów biznesowych oraz indywidualnych.

W Banku regularnie przeprowadza się proces monitorowania poprawności funkcjonowania modeli scoringowych i ratingowych. Jego celem jest stwierdzenie, czy stosowane modele właściwie różnicują ryzyko, a oszacowania parametrów ryzyka właściwie odzwierciedlają odpowiednie aspekty ryzyka. Ponadto, podczas kontroli funkcjonalnych weryfikuje się poprawność zastosowania modeli w procesie kredytowym.

Stosowane obecnie modele scoringowe zostały zbudowane wewnątrz w Banku. W celu wzmocnienia procesu zarządzania ryzykiem modeli wykorzystywanych w Banku funkcjonuje zespół pełniący funkcję niezależnej jednostki walidacyjnej.

Wynikami zastosowania modelu scoringowego są:

1. Wartość score decyzyjnego danego klienta/wniosku;
2. Klasa scoringowa z przypisaną wartością teoretycznego PD;
3. Rekomendacja scoringowa do wniosku kredytowego w postaci: „Akceptacja” lub „Odrzucenie”.

Rodzaj modelu, którym oceniani są klienci indywidualni, zależy od typu i specyfiki wnioskowanego produktu kredytowego, historii kredytowej oraz historii współpracy z Bankiem. Wybór modelu do oceny Klientów Biznesowych zależy od przynależności danego Klienta do jednego z segmentów ze względu na osiągnięte przychody ze sprzedaży. Ocena scoringowa/ratingowa wpływa na wysokość standardowych kosztów ryzyka podbieranych od danej transakcji.

W segmencie Klienta Biznesowego od 01-09-2015 wprowadzono jedną wspólną skalę ratingową parametru PD składającą się z 25 klas (Q01-Q25), która zastąpiła dotychczasową skalę scoringową dla Mikroprzedsiębiorstw na niepełnej księgowości (klasy B1-B10) oraz pięć skal ratingowych dla Przedsiębiorstw na pełnej sprawozdawczości (klasy A-J). W celu ujednolicenia wyników wszystkie scoringi/ratingi w segmencie Klienta Biznesowego zaprezentowano zgodnie z nową skalą.

Z uwagi na odmienny model scoringowy występujący w nabytej wydzielonej części Banku BPH dane te zostały zaprezentowane oddzielnie.

Poniższa tabela zawiera informacje w zakresie danych Alior Banku bez nabytej wydzielonej części BPH.

Aktywa finansowe nieprzeterminowane	Klasa ryzyka	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Należności nieprzeterminowane i bez utraty wartości			
Segment detaliczny			
Kredyty hipoteczne, pożyczki gotówkowe, Karty kredytowe, Debet w ROR			
(1 – klasa najlepsza, 6 – klasa najgorsza)	1	601 987	700 449
	2	603 978	691 423
	3	736 933	808 399
	4	828 111	887 246

	5	47 857	51 867
	6	6 424	6 851
Pożyczki, Karty kredytowe, Debet w ROR - proces standardowy			
(K1 - klasa najlepsza, K10 - klasa najgorsza)	K1	662 345	341 778
	K2	641 286	426 684
	K3	1 170 940	795 538
	K4	1 466 667	1 084 859
	K5	1 570 465	1 227 531
	K6	1 456 033	1 034 654
	K7	676 328	561 920
	K8	218 700	201 861
	K9	33 041	40 719
	K10	3 206	3 809
Kredyty hipoteczne			
(M1 - klasa najlepsza, M10 - klasa najgorsza)	M1	3 586	2 818
	M2	28 188	21 767
	M3	138 149	103 571
	M4	510 387	381 809
	M5	1 287 607	935 591
	M6	1 720 101	1 254 284
	M7	1 323 442	940 449
	M8	865 187	613 014
	M9	346 980	233 637
	M10	81 616	54 473
Brak scoringu		1 942 735	2 151 619
Razem segment detaliczny		18 972 279	15 558 620
Segment biznesowy			
Portfel wygasający objęty nieaktualnymi modelami			
(1 – klasa najlepsza, 6 – klasa najgorsza)	1	1 048	7 785
	2	7 029	11 784
	3	2 573	16 478
	4	3 474	6 172
Modele dla mikroprzedsiębiorstw na niepełnej księgowości i Modele dla podmiotów na księgach handlowych, dealerów samochodowych oraz deweloperów			
(Q01 - klasa najlepsza, Q25 - klasa najgorsza)	Q01	0	21
	Q02	896	13 370
	Q03	20 147	195 015
	Q04	104 890	190 236
	Q05	212 485	17 095
	Q06	402 232	1 074 832
	Q07	575 500	402 377
	Q08	1 058 323	161 978
	Q09	509 064	1 038 925
	Q10	497 794	262 246
	Q11	1 035 165	1 293 114
	Q12	1 706 950	709 894
	Q13	1 148 374	521 595
	Q14	1 955 724	992 276
	Q15	900 742	355 544
	Q16	990 141	694 126
	Q17	657 114	674 844
	Q18	517 857	288 928
	Q19	417 234	626 156
	Q20	248 403	163 146

	Q21	214 957	89 767
	Q22	252 574	51 762
	Q23	55 150	71 686
	Q24	85 344	2 108
	Q25	36 340	44 906
Brak ratingu		1 108 199	641 028
Razem klienci biznesowi		14 725 722	10 619 194
Należności nieprzeterminowane i bez utraty wartości		33 698 001	26 177 814
Należności nieprzeterminowane w utracie wartości		320 148	152 849
Segment detaliczny		59 976	37 337
Segment biznesowy		260 172	115 512
Razem należności od klientów nieprzeterminowane		34 018 149	26 330 663
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży			
emitowane przez podmioty niefinansowe	brak ratingu	219 735	216 094
emitowane przez inne podmioty finansowe	brak ratingu	96 868	0
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży nieprzeterminowane bez utraty wartości		316 603	216 094
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży nieprzeterminowane w utracie wartości	brak ratingu	73 415	86 650
Razem aktywa finansowe dostępne do sprzedaży nieprzeterminowane		390 018	302 744
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu			
Instrumenty pochodne			
(A - klasa najlepsza, J - klasa najgorsza)			
	Q02	5 802	0
	Q03	29	7 622
	Q04	8 075	4 710
	Q05	1 400	1
	Q06	8 585	7 910
	Q07	4 107	5 721
	Q08	24 995	1 939
	Q09	11 283	17 424
	Q10	8 375	7 970
	Q11	13 611	16 638
	Q12	13 858	9 399
	Q13	9 510	8 111
	Q14	23 737	18 598
	Q15	8 860	5 334
	Q16	12 287	12 280
	Q17	8 605	10 970
	Q18	4 416	4 910
	Q19	4 655	6 148
	Q20	3 204	2 766
	Q21	4 320	1 741
	Q22	1 277	54
	Q23	516	4 962
	Q24	8 830	0
	Q25	309	681
	brak ratingu	15 451	47 341
Akcje		6 312	1 335
Obligacje		294	311
Certyfikaty		557	1 610
Razem aktywa finansowe przeznaczone do obrotu		213 260	206 486

Poniższa tabela zawiera informacje w zakresie nabytej wydzielonej części Banku BPH.

Należności nieprzeterminowane i bez utraty wartości	Grupa ryzyka	średnie PD	Stan 31.12.2016
Segment detaliczny			
	1-3	0,10%	4 648
	4 (4+, 4, 4-)	0,50%	145 292
	5 (5+, 5, 5-)	1,30%	736 766
	6 (6+, 6, 6-)	3,20%	2 497 289
	7 (7+, 7, 7-)	8,20%	501 771
	8 (8+, 8)	powyżej 20%	149 013
	Portfel z przesłanką utraty wartości (8-, 9, 10)		4
	Brak ratingu		19 029
Razem segment detaliczny			4 053 812
	1-3	0,10%	184 068
	4 (4+, 4, 4-)	0,50%	903 654
	5 (5+, 5, 5-)	1,30%	1 349 918
	6 (6+, 6, 6-)	3,20%	695 052
	7 (7+, 7, 7-)	8,20%	159 273
	8 (8+, 8)	powyżej 20%	18 556
	Portfel z przesłanką utraty wartości (8-, 9, 10)		96 116
	Brak ratingu		63 627
Razem segment biznesowy			3 470 264
Należności nieprzeterminowane i bez utraty wartości			7 524 076
Należności nieprzeterminowane w utracie wartości			200 186
Segment Detaliczny			47 044
Segment Biznesowy			153 142
Razem należności od klientów niereterminowane			7 724 262

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu

	1-3	0,1%	1 409
	4 (4+, 4, 4-)	0,5%	4 418
	5 (5+, 5, 5-)	1,3%	12 728
	6 (6+, 6, 6-)	3,2%	6 846
	7 (7+, 7, 7-)	8,2%	150
	8 (8+, 8)	powyżej 20%	1 464
	Brak ratingu		88
Razem aktywa finansowe przeznaczone do obrotu			27 103

Przeterminowane należności od klientów

Stan 31.12.2016	do 1 miesiąca	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	powyżej 3 miesiący do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Należności bez utraty wartości	2 184 687	536 694	119 184	130 302	3 250	2 974 116
Segment detaliczny	1 519 443	404 861	12 907	33 458	539	1 971 208
Segment biznesowy	665 244	131 832	106 276	96 844	2 711	1 002 908
Należności z utratą wartości	172 862	137 040	521 440	718 336	13 644	1 563 321
Segment detaliczny	51 155	81 415	289 363	360 680	4 289	786 903
Segment biznesowy	121 707	55 625	232 076	357 656	9 355	776 419
Należności razem	2 357 549	673 734	640 624	848 638	16 894	4 537 438

Stan 31.12.2015	do 1 miesiąca	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	powyżej 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Należności bez utraty wartości	2 807 250	412 737	137 026	100 720	3 372	3 461 105
Segment detaliczny	1 047 724	257 776	49 819	20 449	2 745	1 378 513
Segment biznesowy	1 759 526	154 961	87 207	80 271	627	2 082 592
Należności z utratą wartości	145 409	121 262	329 481	523 603	2 467	1 122 222
Segment detaliczny	55 540	76 767	204 451	282 620	1 466	620 844
Segment biznesowy	89 869	44 495	125 030	240 983	1 001	501 378
Należności razem	2 952 659	533 999	466 507	624 323	5 839	4 583 327

Zewnętrzne klasy ratingowe

Poniżej przedstawiono strukturę dłużnych papierów wartościowych oraz należności od banków w podziale na zewnętrzne klasy ratingowe.

Bank nie ocenia pozostałych należności handlowych wg klas ratingowych.

Portfel/Rating	AAA	AA- do AA+	A- do A+	BBB- do BBB+	BB- do BB+	B- do B+	bez ratingu	31.12.2016
Należności od banków	0	88 791	1 124 622	84 655	3 394	0	62 764	1 364 226
Dostępne do sprzedaży w tym	0	0	8 889 109	0	0	0	78 607	8 967 716
Dłużne papiery wartościowe	0	0	8 889 109	0	0	0	59 880	8 948 989
w tym:								
emitowane przez Bank Centralny	0	0	2 599 538	0	0	0	0	2 599 538
emitowane przez Skarb Państwa	0	0	6 197 981	0	0	0	0	6 197 981
emitowane przez banki	0	0	91 590	0	0	0	0	91 590
emitowane przez inne podmioty finansowe	0	0	0	0	0	0	59 880	59 880
Inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	0	0	1 954	0	0	0	0	1 954
Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	0	0	365 732	0	0	0	1 252	366 984
Instrumenty pochodne	0	33	143 001	15 288	0	0	20 866	179 188
Razem	0	88 824	10 524 418	99 943	3 394	0	163 489	10 880 068

Portfel/Rating	AAA	AA- do AA+	A- do A+	BBB- do BBB+	BB- do BB+	B- do B+	bez ratingu	31.12.2015
Należności od banków	0	113 751	425 474	19 519	58 713	0	25 083	642 540
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	0	0	3 853 838	11 440	24 611	60 486	0	3 950 375
w tym:	0	0	0	0	0	0	0	0
emitowane przez Bank Centralny	0	0	0	0	0	0	0	0
emitowane przez Skarb Państwa	0	0	3 773 380	0	0	0	0	3 773 380
emitowane przez banki	0	0	0	0	0	0	0	0
emitowane przez inne podmioty finansowe	0	0	80 458	11 440	24 611	60 486	0	176 995
Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	0	0	628 332	0	0	0	0	628 332
Instrumenty pochodne	0	8 719	275 301	37 667	29	0	1 945	323 661
Razem	0	122 470	5 182 945	68 626	83 353	60 486	27 028	5 544 908

Monitorowanie ryzyka kredytowego klientów indywidualnych i biznesowych

Stałą ochronę jakości portfela kredytowego zapewniają:

- bieżące monitorowanie terminowej obsługi kredytów;
- okresowe przeglądy, w szczególności sytuacji finansowo-ekonomicznej klientów i wartości przyjętych zabezpieczeń.

Monitoring klienta indywidualnego zawiera następujące obszary:

- klienta;
- produkty kredytowe przyznane dłużnikowi;
- umowę, z tytułu której powstała ekspozycja kredytowa;
- przyjęte zabezpieczenia;
- wysokości utworzonych odpisów aktualizacyjnych i rezerw.

Monitoring klienta biznesowego dotyczy przede wszystkim:

- klienta i podmiotów z nim powiązanych;
- branży prowadzonej działalności;
- produktów kredytowych przyznanych dłużnikowi;
- weryfikacji spełnienia przez Klienta klauzul umownych zawartych w umowie, z tytułu której powstała ekspozycja kredytowa;
- przyjętych zabezpieczeń (weryfikacja ustanowienia i wartości zabezpieczeń);
- warunków rynkowych wpływających na zdolność kredytową klienta;
- wysokości utworzonych odpisów aktualizacyjnych i rezerw.

Wszystkie ekspozycje kredytowe w segmencie klienta biznesowego obejmowane są dodatkowo monitoringiem portfelowym, tj.:

- oceną na podstawie dedykowanego modelu oceny behawioralnej oraz
- procesem identyfikacji sygnałów wczesnego ostrzegania.

Wszystkie ekspozycje kredytowe klientów indywidualnych i biznesowych podlegają monitoringowi oraz bieżącej klasyfikacji do właściwych ścieżek procesowych. W celu usprawnienia monitoringu i kontroli ryzyka operacyjnego zostały wdrożone adekwatne rozwiązania w systemach kredytowych Banku. Narzędzia systemowe zostały skonsolidowane w celu efektywnego wykonywania procedur monitoringu, którymi objęte zostaną wszystkie rachunki.

Regularnie wykonywany jest monitoring zaangażowań klasyfikowanych jako standardowe i jako niebezpieczne, które mogłyby powodować intensyfikację działań na etapie postępowania przedegzekucyjnego lub windykacyjnego. Rachunki poddawane są ocenie pod względem przekształcenia zadłużenia w ramach procedury restrukturyzacyjnej, w celu minimalizacji strat Banku z tytułu niespłacanych terminowo zobowiązań kredytowych.

Maksymalne narażenie Banku na ryzyko kredytowe

Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Rachunek bieżący w banku centralnym	532 566	1 559 981
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	413 239	389 234
Obbligacje	294	311
Certyfikaty	557	1 610
Transakcje stopy procentowej	189 703	198 578

Transakcje walutowe	174 953	132 012
Pozostałe opcje	28 736	34 555
Pozostałe instrumenty	18 996	22 168
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	9 339 005	4 239 445
Instrumenty dłużne	9 339 005	4 239 445
emitowane przez Skarb Państwa	6 197 981	3 773 380
emitowane przez instytucje monetarne	2 691 128	0
emitowane przez pozostałe instytucje finansowe	156 746	176 995
emitowane przez przedsiębiorstwa	293 150	289 070
Pochodne instrumenty zabezpieczające	71 684	139 578
Należności od banków	1 364 226	642 540
Należności od klientów	46 279 849	30 913 990
Segment detaliczny	25 891 222	17 595 314
Kredyty operacyjne	293 951	167 635
Kredyty konsumpcyjne	13 956 654	8 699 017
Kredyty consumer finance	1 253 001	748 948
Kredyty na zakup papierów wartościowych	125 117	119 069
Kredyty w rachunku karty kredytowej	970 319	225 629
Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe	8 407 632	6 717 911
Pozostałe kredyty hipoteczne	833 485	896 008
Pozostałe należności	51 063	21 097
Segment biznesowy	20 388 627	13 318 676
Kredyty operacyjne	11 114 177	7 361 826
Kredyty samochodowe	131 971	70 394
Kredyty inwestycyjne	7 517 095	5 487 618
Skupione wierzytelności (faktoring)	794 087	376 403
Reverse Repo/BSB	680 780	0
Pozostałe należności	150 517	22 435
Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	366 984	628 332
Inne aktywa finansowe	690 338	363 771
Razem	59 057 891	38 876 871

Pozycje pozabilansowe	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Pozabilansowe zobowiązania udzielone	14 157 110	8 552 647
Dotyczące finansowania	13 054 317	7 371 753
Gwarancje finansowe	1 102 793	1 180 894

Zdaniem Banku wartość bilansowa najlepiej odzwierciedla maksymalne narażenie na ryzyko.

Stosowanie praktyk typu *forbearance*

W procesie restrukturyzacji Klienta Indywidualnego Bank wykorzystuje następujące narzędzia:

- Wydłużenie okresu kredytowania. Wydłużenie okresu kredytowania skutkuje zmniejszeniem wysokości miesięcznych rat kapitałowo-odsetkowych i jest możliwe do maksymalnie 120 miesięcy (dla produktów niezabezpieczonych), niezależnie od pierwotnego okresu kredytowania. Jeżeli w ramach restrukturyzacji okres kredytowania zostanie wydłużony jednorazowo na maksymalny okres, nie ma możliwości zastosowania tego narzędzia w

przyszłości. Przy wydłużeniu okresu kredytowania brane pod uwagę są ograniczenia wynikające z metryki produktu np. wiek kredytobiorcy.

- Udzielenie karencji w spłacie (pełnej raty lub części raty). W okresie karencji w spłacie rat kapitałowo-odsetkowych kredytobiorca nie jest zobowiązany do jakichkolwiek płatności z tytułu zawartej umowy. Okres spłaty kredytu może ulec wydłużeniu, o tyle miesięcy na ile została przyznana karencja (nie jest to tożsame z zastosowaniem narzędzia wydłużenie okresu kredytowania). Karencja pełnej raty stosowana jest do 3 miesięcy, karencja części kapitałowej raty maksymalnie do 6 miesięcy. Maksymalny łączny okres karencji może wynieść 6 miesięcy w ciągu 2 kolejnych lat (24 miesięcy), licząc od daty podpisania aneksu restrukturyzacyjnego,
- Konsolidacja kilku zobowiązań w Alior Banku, w tym zamiana limitu w rachunku LOR/nieuprawnionego debetu w ROR/KK, na kredyt spłacany w ratach. Konsolidacja skutkuje przekształceniem kilku wierzytelności wynikających z różnych umów w jedną wierzytelność. Uruchomiony w wyniku konsolidacji produkt jest spłacany w miesięcznych ratach na podstawie ustalonego harmonogramu. parametry produktu uruchamianego w wyniku zastosowania danego narzędzia zgodne z Metryka produktu: pożyczka gotówkowa/kredyt konsolidacyjny.

W szczególnie uzasadnionych sytuacjach istnieje możliwość zastosowania innych narzędzi.

W procesie restrukturyzacji Klienta Biznesowego nie wprowadzono ograniczeń dotyczących form stosowanych praktyk typu *forbearance*. Z uwagi na specyfikę klientów, najczęściej stosowanymi narzędziami są:

- Porozumienie poprzez zmianę harmonogramu zapadłych ekspozycji (po dacie zapadalności lub wypowiedzeniu). Polega to na przeniesieniu zadłużenia z jednej lub więcej ekspozycji na rachunek nieodnawialny z możliwymi wariantami harmonogramu: rozliczającym całe zadłużenie w czasie lub rozliczającym część zadłużenia w czasie, a część w formie płatności na końcu okresu.
- Aneks zmniejszający limit w kredytach odnawialnych. Polega na systematycznym zmniejszaniu limitu kredytowego (najczęściej z częstotliwością miesięczną) o określoną w aneksie kwotę.
- Aneks zmieniający warunki w zakresie terminu spłaty/wysokości raty lub karencji na kapitał/odsetki.

Monitoring ryzyka związanego z praktykami typu *forbearance*

Raportowanie jakości portfela kredytów zrestrukturyzowanych obejmuje raportowanie na poziomie poszczególnych przedziałów przeterminowania, przy których podjęta była decyzja o restrukturyzacji oraz na poziomie zagregowanym. Podstawowym okresem raportowania jest miesiąc kalendarzowy. W ramach tego podziału można wyodrębnić następujące podprocesy, których dotyczą przedstawiane wielkości:

- Proces aplikacyjny (ilość wniosków, ilość wydanych decyzji, rodzaje decyzji),
- Jakość portfela kredytowego (podział na poszczególne poziomy zaległości, formy restrukturyzacji, zastosowanie odstępstw),
- Pomiar przeterminowania przekraczającego 90 dni na rachunkach zrestrukturyzowanych w kolejnych kwartałach, wg stanów na koniec kolejnych kwartałów po restrukturyzacji.

W prezentacji miesięcznej przekazywanej na Zarząd są przedstawiane wyniki w/powyższych monitoringów portfela restrukturyzowanego.

W zakresie stosowania narzędzi typu *forbearance* bank identyfikuje następujące ryzyka:

- Ryzyko braku/ustania spłaty,
- Ryzyko utraty zabezpieczeń (w szczególności ruchomości) lub znacznego obniżenia wartości.
- Ryzyko upadłości.

Bank mityguje powyższe ryzyka przede wszystkim poprzez analizę Klienta, zarówno pod kątem możliwości finansowych, jak i historii współpracy z Klientem, informacji z wizyt terenowych i innych źródeł. Możliwa jest realizacja zabezpieczeń i istotna w jej wyniku redukcja zaangażowania przed zastosowaniem narzędzi *forbearance*. Przy zastosowaniu narzędzi *forbearance* Bank dokłada starań, by maksymalnie dobezpieczyć ekspozycje (hipoteki, poręczenia, zastawy). Każdy Klient, w przypadku którego zastosowano narzędzia *forbearance* ma przypisanego opiekuna w Zespole Windykacji i jest na przez niego na bieżąco monitorowany w zakresie opóźnień, tak by na reagować dynamicznie na pojawiające się negatywne przesłanki. Klienci zobowiązani są do cyklicznych aktualizacji stanów magazynowych w przypadku zastawów na zapasach, czy aktualizacji polis. W uzasadnionych Bank korzysta z Windykacji Terenowej, której jedną z funkcji jest weryfikacja zabezpieczeń.

Ocena utraty wartości dla ekspozycji podlegających praktykom *forbearance*

Bank dla ekspozycji podlegających praktykom *forbearance* przyjmuje zaostrzone kryteria identyfikacji przesłanek utraty wartości. Poza standardowym katalogiem przesłanek, w odniesieniu do tych ekspozycji stosowane są dodatkowe kryteria, zdefiniowane jako wystąpienie na moment decyzji o udzieleniu klientowi udogodnienia jednej z poniższych sytuacji:

- Opóźnienie powyżej 30 dni,
- Inna przesłanka utraty wartości,
- Ocena analityka o zagrożeniu terminowości obsługi (w przypadku Klientów Indywidualnych),
- Ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej jako Poniżej Standardu lub gorszej (w przypadku Klientów Biznesowych).

Bank wdrożył w 2014 roku mechanizm oznaczania wejścia w status *forbearance* i wyjścia zgodnie z zapisami „EBA FINAL draft Implementing Technical Standards on Supervisory reporting on *forbearance* and non-performing exposures under article 99(4) of Regulation (EU) No 575/2013”. Wprowadzone zmiany nie wpłynęły na sposób identyfikacji utraty wartości oraz warunków odwrócenia straty. Bank po identyfikacji przesłanki utraty wartości na ekspozycji podlegających praktykom *forbearance* stosuje zasadę, iż 3 kolejne terminowe płatności zgodne z nowym harmonogramem są podstawą uznania braku przesłanki utraty wartości.

Bank nie różnicuje podejścia do rozpoznania utraty wartości w zależności od typu udogodnienia udzielonego klientowi. Wszystkie typy udogodnień podlegają dodatkowym zaostrzonym kryteriom identyfikacji utraty wartości.

Kredyty udzielone klientom podlegające <i>forbearance</i>	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Segment detaliczny	183 788	100 422
bez rozpoznanej utraty wartości	66 287	50 279
z rozpoznaną utratą wartości	293 305	79 575
IBNR	-655	-212
odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	-175 149	-29 220
oceniane metodą indywidualną	-	-16 672
oceniane metodą portfelową	-175 149	-12 548
Segment biznesowy	615 948	255 597
bez rozpoznanej utraty wartości	188 735	131 887

z rozpoznaną utratą wartości	635 651	230 518
IBNR	-1 856	-26
odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	-206 582	-106 782
oceniane metodą indywidualną	-156 462	-90487
oceniane metodą portfelową	-50 120	-16 295
Razem	799 736	356 019

Kredyty udzielone klientom podlegające forbearance	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
z rozpoznaną utratą wartości	547 225	174 091
w tym wartość zabezpieczenia	339 707	124 648
bez rozpoznanej utraty wartości	252 511	181 928
w tym wartość zabezpieczenia	143 256	97 742
nieprzeterminowane	109 180	85 305
przeterminowane	143 331	96 623
Razem	799 736	356 019

Kredyty udzielone klientom podlegające forbearance według regionu geograficznego	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
dolnośląski	20 609	25 783
kujawsko-pomorski	16 068	19 444
lubelski	25 208	14 492
lubuski	24 605	13 802
łódzki	38 465	26 478
małopolski	135 912	72 535
mazowiecki	125 188	67 946
opolski	12 924	1 975
podkarpacki	14 014	2 452
podlaski	7 041	2 276
pomorski	272 732	22 953
śląski	45 803	26 345
świętokrzyski	3 836	785
warmińsko-mazurski	10 888	13 693
wielkopolski	39 828	37 240
zachodniopomorski	6 615	7 820
Razem	799 736	356 019

Zmiana wartości bilansowej kredytów udzielonych klientom podlegających forbearance	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Wartość bilansowa netto na początek okresu	356 019	392 951
zmiana z tytułu zakupu wydzielonej części przedsiębiorstwa BPH	307 878	0
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-34 609	-37 535
Wartość bilansowa brutto kredytów i pożyczek wyłączonych w okresie	-46 103	-206 515
Wartość bilansowa brutto kredytów i pożyczek nowoujętych w okresie	235 434	208 271
Inne zmiany	-18 883	-1 153
Wartość bilansowa netto na koniec okresu	799 736	356 019

W latach 2016 i 2015 wartość przychodów odsetkowych od kredytów, które podlegały forbearance wynosiła odpowiednio 30 114 tys.zł. i 20 307 tys.zł.

47. Ryzyko operacyjne

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku jest minimalizacja ekspozycji na ryzyko operacyjne, które oznacza możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi, systemów bądź z zagrożeń zewnętrznych.

Bank posiada sformalizowany system zarządzania ryzykiem operacyjnym w ramach którego przeciwdziała wystąpieniu zdarzeń i incydentów operacyjnych oraz ogranicza straty w przypadku materializacji ryzyka. Zasady i struktura zarządzania ryzykiem operacyjnym w Alior Banku opierają się na przepisach ustawy Prawo bankowe, postanowieniach uchwał oraz rekomendacji wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego, a także zatwierdzoną przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą Banku Politykę Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym.

W Polityce Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym Bank określił m.in. strategię w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym apetyt na ryzyko Banku, system zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmujące:

- identyfikację,
- ocenę i pomiar,
- przeciwdziałanie,
- kontrolę,
- monitorowanie oraz
- raportowanie ryzyka operacyjnego.

Na potrzeby wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego Bank stosuje metodę standardową.

W ramach struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku funkcjonują: Rada Nadzorcza, Zarząd Banku oraz Komitet Ryzyka Operacyjnego.

Za prawidłowy przebieg procesu zarządzania i kontroli ryzyka operacyjnego odpowiedzialny jest Zarząd Banku, który aktywnie uczestniczy w zarządzaniu ryzykiem operacyjnym w Alior Banku, podejmując w szczególności działania wspomagające ten proces:

- akceptując Politykę Banku w tym zakresie,
- określając kompetencje i podział zadań w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym;
- powołując i zatwierdzając skład Komitetu Ryzyka Operacyjnego;
- zatwierdzając poziom wewnętrznych limitów oraz apetytu na ryzyko operacyjne;
- przeprowadzając okresową ocenę procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz poziomu wykorzystania wewnętrznych limitów i apetytu na ryzyko operacyjne;
- tworząc i rozwijając kulturę organizacyjną w zakresie efektywnego zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Nadzór nad realizacją przyjętej strategii w zakresie ryzyka operacyjnego sprawuje Rada Nadzorcza, która min.:

- potwierdza kompetencje Zarządu Banku niezbędne do realizacji strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym;
- zatwierdza Politykę określającą ogólną strategię zarządzania ryzykiem operacyjnym;
- akceptuje i ocenia realizację strategii i w razie konieczności zleca poddanie jej rewizji;
- dokonuje okresowej oceny poziomu ryzyka na podstawie informacji przekazywanych przez Zarząd Banku i Komitet Ryzyka Operacyjnego;
- rekomenduje podjęcie działań w celu ograniczenia lub zmiany profilu ryzyka operacyjnego Banku.

Komitet Ryzyka Operacyjnego wspiera Zarząd Banku w efektywnym zarządzaniu ryzykiem operacyjnym. Komitet na bieżąco monitoruje poziom ekspozycji na ryzyko operacyjne i ocenia

aktualną sytuację w zakresie ryzyka operacyjnego w skali całego Banku. Komitet uczestniczy w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym m.in. poprzez:

- dokonywanie oceny ryzyka operacyjnego w prowadzonych w Banku projektach,
- akceptowanie lub rekomendacje zmian w planach utrzymania ciągłości działania,
- określanie zakresu przeprowadzania w Banku samooceny ryzyka operacyjnego,
- akceptację założeń do przeprowadzania testów warunków skrajnych w zakresie ryzyka operacyjnego oraz ich wyników.

Komitet wydaje również rekomendacje i decyzje mające na celu przeciwdziałania wystąpieniu zdarzeń operacyjnych, a w razie ich zidentyfikowania ogranicza skutki zdarzeń.

Proces ograniczania ryzyka operacyjnego jest jednym z najważniejszych elementów zarządzania ryzykiem operacyjnym, ponieważ decyzje o ograniczaniu ryzyka bezpośrednio kształtują jego profil. Zarząd Banku, na podstawie rekomendacji Komitetu Ryzyka Operacyjnego dotyczących obszarów działalności Banku szczególnie narażonych na zagrożenia operacyjne, podejmuje decyzje w zakresie dalszych działań Banku w kierunku ograniczenia, akceptacji ryzyka operacyjnego lub zaprzestania działalności, której towarzyszy podwyższona ekspozycja na ryzyko operacyjne. Zarząd Banku może także podjąć decyzję o konieczności ubezpieczenia zidentyfikowanego ryzyka operacyjnego.

Bieżącą kontrolą i monitorowaniem ryzyka operacyjnego w Banku zajmuje się Zespół Ryzyka Operacyjnego. Jest to jednostka odpowiedzialna m.in. za:

- rozwój i wprowadzanie odpowiednich metodyk oraz instrumentów kontroli ryzyka operacyjnego;
- opiniowanie i konsultowanie oceny ryzyka operacyjnego w prowadzonych projektach, produktach oraz procedurach (nowych i modyfikowanych);
- monitorowanie poziomu wykorzystania wewnętrznych limitów na ryzyko operacyjne;
- gromadzenie wysokiej jakości danych o zdarzeniach i skutkach operacyjnych;
- monitorowanie zdarzeń wewnętrznych i zewnętrznych;
- monitorowanie poziomu ryzyka Banku z wykorzystaniem stosowanych przez Bank narzędzi, m.in. poziomu kluczowych wskaźników ryzyka (KRI) oraz samooceny;
- przygotowywanie cyklicznych raportów dotyczących poziomu ryzyka operacyjnego w Banku.

Obowiązek monitorowania i ograniczania ryzyka operacyjnego w codziennej pracy dotyczy wszystkich pracowników i jednostek organizacyjnych Banku. Pracownicy Banku na bieżąco kontrolują poziom ryzyka operacyjnego w obsługiwanych procesach i aktywnie zarządzają poziomem ryzyka, podejmując możliwe działania mające na celu uniknięcie/ograniczenie strat operacyjnych. Odpowiadają za bieżącą rejestrację zdarzeń i finansowych strat operacyjnych dotyczących ich obszarów działalności, definiują oraz raportują wartości Kluczowych Wskaźników Ryzyka (KRI) oraz poziomy tolerancji dla procesów szczególnie narażonych na ryzyko operacyjne, a także biorą udział w procesie samooceny ryzyka operacyjnego.

Ewidencja zdarzeń/incydentów i skutków operacyjnych

Bank prowadzi ewidencję zdarzeń i strat operacyjnych, która umożliwia efektywne analizowanie i monitorowanie ryzyka operacyjnego, zgodnie z wewnętrzną instrukcją określającą zasady rejestracji. Proces ewidencji prowadzony jest z wykorzystaniem systemu OpRisk, wspomagającego zarządzanie ryzykiem operacyjnym, który umożliwia rejestrację, analizę, pomiar i monitoring danych.

Od fuzji prawnej Banku z wydzieloną częścią BPH, prowadzone są prace nad ujednoliceniem zasad i praktyk dotyczących procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym. Pierwszym etapem była migracja zdarzeń i strat operacyjnych z wydzielonej części Banku BPH SA do systemu

Oprisk oraz ustalenie nowych poziomów limitów i apetytu na ryzyko operacyjne uwzględniające profil ryzyka połączonego Banku.

Dla połączonych Banków, w 2016 r. odnotowano 31 194 tys. PLN strat operacyjnych brutto. Wartość strat operacyjnych wzrosła w 2016 roku o 18 168 tys. PLN w porównaniu do 2015 roku, kiedy wynosiła 13 026 tys. PLN (kwota uwzględnia straty operacyjne kredytowe z ex Meritum Banku). W 2016 wartość odzysków/ przychodów operacyjnych z tytułu ryzyka operacyjnego wyniosła 13 923 tys. PLN, w porównaniu do 8 688 tys. PLN w roku 2015.

48. Zarządzanie kapitałem

Celem zarządzania kapitałem w Banku jest utrzymywanie w każdym momencie działania odpowiedniej wartości funduszy własnych oraz kapitału Tier 1 do pokrycia ryzyka na odpowiednim poziomie, zgodnie z założonym apetytem na ryzyko.

W ramach apetytu na ryzyko Bank określa oczekiwane poziomy pokrycia przez fundusze własne oraz kapitał Tier 1 potencjalnej straty nieoczekiwanej z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka określonego w przepisach Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (Rozporządzenie CRR), a także poszczególnych rodzajów ryzyka zidentyfikowanego w ramach procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP). Potencjalna strata nieoczekiwana jest wyznaczana za pomocą kapitału regulacyjnego, którego metodyka wyznaczania została określona w Rozporządzeniu CRR, a także za pomocą kapitału wewnętrznego, wyznaczanego za pomocą metod o których mowa poniżej.

Odpowiedzialność za zarządzanie kapitałem

W procesie zarządzania kapitałem nadrzędną rolę odgrywają Rada Nadzorcza, Zarząd Banku oraz Komitet Zarządzania Ryzykiem i ICAAP.

Kompetencje Rady Nadzorczej

- Zatwierdzanie procedur dotyczących szacowania kapitału wewnętrznego, zarządzania kapitałowego i planowania kapitałowego

Kompetencje Zarządu

- Przygotowanie i wdrożenie procesów szacowania kapitału wewnętrznego
- Przygotowanie i wdrożenie procesów zarządzania kapitałowego
- Przygotowanie i wdrożenie procesów planowania kapitałowego
- Regularne przeglądy procesu ICAAP
- Analiza raportów ICAAP (monitorowanie celów kapitałowych oraz profilu ryzyka)
- Nadzór nad procesem ICAAP

Kompetencje Komitetu Zarządzania Ryzykiem i ICAAP:

- Nadzór nad procesem ICAAP w Banku, w tym procesem przeglądu ryzyka i metod szacowania kapitału wewnętrznego na istotne rodzaje ryzyka
- Monitorowanie celów kapitałowych, limitów alokacji kapitału oraz limitów dla łącznego współczynnika kapitałowego i współczynnika kapitału Tier1
- Opiniowanie przeglądu procesu ICAAP

Miary adekwatności kapitałowej

W Alior Banku do podstawowych narzędzi wykorzystywanych do zarządzania kapitałem należą:

1. Łączny współczynnik kapitałowy oraz współczynnik kapitału Tier1
2. Analiza regulacyjnego wymogu kapitałowego

Kapitał wewnętrzny (ICAAP) oraz współczynnik pokrycia kapitału wewnętrznego przez fundusze własne.

48.1 Współczynnik wypłacalności

Współczynnik wypłacalności oraz współczynnik Tier 1 na dzień 31 grudnia 2016 r. zostały obliczone zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 648/2012 („Rozporządzenie CRR”). Do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego część regulacji dotyczących ustalania funduszy własnych oraz wymogów kapitałowych (tzw. „opcje narodowe”) nie została podjęta oraz opublikowana przez polski organ lub podmiot publiczny upoważniony do sprawowania nadzoru nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi. Do wyliczenia współczynnika wypłacalności w nieuregulowanym zakresie przyjęto konserwatywne podejście, które dotyczyło m. in. wartości procentowych w okresie przejściowym oraz wag ryzyka wobec ekspozycji walutowych zabezpieczonych hipotekami, dla których założenie to zostało wskazane przez KNF jako potencjalne „opcje narodowe”. Należy wziąć pod uwagę, że w przypadku ustalenia i opublikowania „opcji narodowych”, współczynnik kapitałowy Banku mógłby różnić się od opublikowanego w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

Wyliczenie funduszy i współczynnika wypłacalności	Stan 31.12.2016	Stan 31.12.2015
Fundusze własne ogółem dla współczynnika wypłacalności	6 354 996	3 854 619
Kapitał podstawowy Tier I (CET1)	5 261 611	2 977 213
Kapitał uzupełniający Tier II	1 093 385	877 406
Wpłacony kapitał	1 292 578	727 075
Kapitał zapasowy	4 184 953	2 280 668
Pozostałe kapitały	184 894	187 544
Zysk zweryfikowany przez biegłego rewidenta	168 419	178 463
Kapitał z aktualizacji wyceny - niezrealizowane straty	-80 043	-12 901
Wartości niematerialne wycenione według wartości bilansowej	-480 913	-379 820
Kapitał z aktualizacji wyceny - niezrealizowane zyski	1 867	1 790
Zobowiązania podporządkowane	1 093 385	877 406
Dodatkowe korekty wartości	-10 144	-5 606
Wymogi kapitałowe	3 717 843	2 459 640
Wymogi kapitałowe razem dla ryzyka: kredytowego, kredytowego kontrahenta, korekty wyceny kredytowej, rozmycia i dostawy instrumentów do rozliczenia w późniejszym terminie	3 234 976	2 216 262
Wymogi kapitałowe razem dla ryzyka: cen kapitałowych papierów wartościowych, cen instrumentów dłużnych, cen towarów i walutowego	2 687	2 520
Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych	65 760	32 637
Wymogi kapitałowe razem z tytułu ryzyka operacyjnego	414 420	208 221
Współczynnik Tier 1	11,32%	9,68%
Łączny współczynnik wypłacalności	13,67%	12,54%

Zgodnie z zaleceniem KNF dla sektora na rok 2016, Bank utrzymuje poszczególne wskaźniki wypłacalności na poziomie co najmniej 10,25% TIER1 oraz łącznie na poziomie co najmniej 13,25% TCR.. Dla roku 2015 wskaźniki te kształtowały się odpowiednio : 9% TIER 1 i 12% TCR.

Wartość ekspozycji bilansowej i pozabilansowej w ryzyku kredytowym w podziale na klasy ekspozycji

Klasa ekspozycji według metody standardowej	31.12.2016		31.12.2015	
	Wartość ekspozycji	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem	Wartość ekspozycji	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem
Rządy i banki centralne	10 045 408	1 317 479	6 221 473	693 721
Instytucje	1 751 428	657 698	1 349 818	563 649
Przedsiębiorstwa	13 458 697	7 088 938	7 636 196	4 894 565
Detaliczne	25 159 847	14 297 952	16 209 459	8 736 945
Zabezpieczone na nieruchomościach	19 017 656	11 872 068	14 569 557	9 415 917
Pozostałe	7 705 293	5 101 728	4 200 228	3 293 317
Razem	77 138 329	40 335 863	50 186 731	27 598 114

Wartość pierwotnej ekspozycji bilansowej w ryzyku kredytowym w podziale na typy ekspozycji

Typ ekspozycji	31.12.2016	31.12.2015
Środki pieniężne w kasie lub równoważne pozycje gotówkowe	206 416	192 824
Papiery wartościowe	9 702 042	4 863 185
Kredyty	47 719 677	33 810 060
Rzeczowe aktywa trwałe	246 290	227 633
Wartości niematerialne	480 913	379 820
Pozostałe	3 190 409	966 039
Razem	61 545 747	40 439 561

Zgodnie z Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) nr 183/2014 z dnia 20.12.2013 ekspozycja na 31.12.2014 zawiera korekty z tytułu ogólnego i szczególnego ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier I.

48.2. Analiza regulacyjnego wymogu kapitałowego

W ramach procesu wyliczenia współczynnika wypłacalności Bank analizuje poziom regulacyjnego wymogu kapitałowego oraz relacji funduszy własnych do kapitału wewnętrznego. Analiza polega na porównaniu rzeczywistych wartości z wartościami budżetowanymi oraz wskazaniu przyczyn ewentualnych różnic (inna niż planowana skala działalności Banku, zwłaszcza wielkość portfela kredytowego, czy inny niż planowany profil ryzyka aktywów). Kapitały własne Banku przewyższały łączny wymóg kapitałowy w ciągu całego 2016 r.

Uwzględnienie ryzyka w ocenie celu stawianego jednostkom biznesowym

Model biznesowy Banku definiuje cel stawiany poszczególnym jednostkom biznesowym jako rentowność zawierającą elementy oceny ryzyka (straty oczekiwane) oraz koszty kapitału. Koszty kapitału są rozumiane jako iloczyn założonego RoE Banku i kwoty kapitału regulacyjnego powstałego w wyniku działalności danej jednostki.

48.3. Kapitał wewnętrzny

W ramach procesu ICAAP Bank dokonuje identyfikacji oraz oceny istotności wszystkich rodzajów ryzyka, na które jest narażony w związku z podejmowaną działalnością.

Istotne rodzaje ryzyka w dniu 31 grudnia 2016 r.:

1. Ryzyko kredytowe – niewypłacalności
2. Ryzyko kredytowe - koncentracji branżowej
3. Ryzyko kredytowe - koncentracji wobec klienta
4. Ryzyko kredytowe - koncentracji w walucie
5. Ryzyko operacyjne

6. Ryzyko płynności
7. Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej
8. Ryzyko rynkowe
9. Ryzyko modeli
10. Ryzyko reputacji
11. Ryzyko biznesowe

Na poszczególne rodzaje ryzyka, zidentyfikowane jako istotne, Bank alokuje kapitał wewnętrzny przy zastosowaniu wewnętrznych modeli szacowania ryzyka. Kapitał wewnętrzny szacowany jest:

- dla ryzyka kredytowego w oparciu o metodykę CreditRisk+ jako wartość 99,95 kwantyla rozkładu strat na portfelu kredytowym;
- dla ryzyka rynkowego oraz ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej w oparciu o metodykę VaR;
- dla ryzyka płynności w oparciu o model luki płynności przy założeniu scenariusza skrajnego;
- dla ryzyka operacyjnego w oparciu o model uwzględniający stopę zwrotu z aktywów w sektorze bankowym.

Wyznaczony całkowity kapitał wewnętrzny jest zabezpieczany wartością kapitału dostępnego przy uwzględnieniu odpowiednich buforów bezpieczeństwa, zgodnie z założonym apetytem na ryzyko.

48.4 Pakiet CRD IV/CRR

Na 31 grudnia 2016 r. Bank w pełni uwzględniał przepisy Rozporządzenia CRR w zakresie zarządzania kapitałem, w tym rachunku funduszy własnych oraz wyliczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

49. Podmiot uprawniony do badania sprawozdania finansowego

Rada Nadzorcza uchwałą z dnia 4.04.2014 r. wybrała firmę PricewaterhouseCoopers Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie na biegłego rewidenta badającego sprawozdania finansowe. W zakresie przeglądu skróconych półrocznych sprawozdań finansowych oraz badania rocznych sprawozdań finansowych zawarto umowę w dniu 6 czerwca 2014 r. Umowa została zawarta na okres wykonywania usług związanych z badaniem sprawozdań finansowych za 2014 r., 2015 r. i 2016 r.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu

Data

Podpis

28.02.2017 Wojciech Sobieraj - Prezes Zarządu

28.02.2017 Małgorzata Bartler - Wiceprezes Zarządu

28.02.2017 Krzysztof Czuba - Wiceprezes Zarządu

28.02.2017 Joanna Krzyżanowska - Wiceprezes Zarządu

28.02.2017 Witold Skrok - Wiceprezes Zarządu

28.02.2017 Barbara Smalska - Wiceprezes Zarządu

28.02.2017 Katarzyna Sułkowska - Wiceprezes Zarządu

